45. szám. Nagy-Kanizsa, 1896. junius 4-én. XXIII. évfolyam.

Szerkesztőség: Fő-utcza Ollop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bé mentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t.“ *hivatalos közlönye.*

Kiadóhivatal: Városház-épület: *Fischel Fülöp* könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számittatnak

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Élet és politika.

Nagy-Kanizsán, 1896 jun. 2

(—n) A német költők nagymestere Göthe azt mondja ugyan, hogy *a politikai dal rút dal*, de azért tagadhatatlan, hogy az életet sokkal kevésbbé lehet elválasztani a politikától, mint azt sokan hiszik. Élet és politika alkotmányosan kormányzott országban egymást kölcsönösen áthatják; a kettőt sohasem lehet egymástól oly mértékben elválasztani, hogy az egyén társadalmi tevékenységének bármely terén teljesen meg tudjon feledkezni politikai pártállásáról, teljesen le tudjon mondani a benne meggyőződéssé, úgyszólván szilárd hitté vált politikai irányról. Azok a kijelentések, a melyeket irt-ott hallunk, rendesen avval a stereotyp bevezetéssel a zöld és fehér asztalról, csak cum grano salis veendők fel; nincs kizárva ugyan, hogy valaki jótékonyságot gyakorol a felekezet tekintetbe vétele nélkül, kedély dolga, s a környörület eszmei czéljának felfogása, mely megszabadult a salaktól; az sincs kizárva, hogy valaki egy ünnepélyen résztvesz, mely minden politikai pártot egyesít, mert erős a hazának egye itő eszméje; nincs kizárva az sem, hogy éles politikai ellentétben levő férfiak között bizonyos jóakaró barátságos viszony állhat fenn, melyet minden különös érdek nélkül a tiszta rokonszenv létesít, — de alkotmányos életünk számos oly példát mutat fel, hogy éppen a politikai ellentét a legbarátságosabb viszonyok felbomlását idézte elő, sőt nagy ellenségeskedést hozott létre még ugyanazon család tagjai között is. Mert a politika nagy befolyással van az életre, átszivárog rajta, és sokszor oly viszonyait is érinti, melyeket éppen lehetetlennek tartanánk.

A rokonszenv egyike azon érzéseknek, melyeket erőszakolni nem lehet. Önmagától kell annak jönni, oly forrásból fakad az, mely tiszta és nemes, mert önzetlen. A hol már itt is az önérdek játszik szerepet, az nem jó jel. A rokon- és ellenszenv különös nyilvánulásai érték az elmult napokban a magyar nemzetet. Az egyik Lueger és társai részéről az osztrák reichrathban. — Ez az eszeveszett legény nem először sérti meg a nemzetet az osztrák birodalmi képviselők előtt, a leggaládabb, legotrombább gyalázó szavakkal, de annyira hozzászoktak már ott a magyar gyalázásához, hogy türelmesen végig hallgatják. Valóban a ki nem tudja még, micsoda az az erkölcsi undor, az olvassa el a bécsi nép bálványának gyalázatos förmedvényét, s majd ezt érezni fogja. Ez az ellenszenv megfoghatatlan volna, ha nem tudnók, hogy a féktelen düh szól belőle, a magyar politika szabadelvű fejlődése fölött, melyben fennmaradásunk biztositékát látjuk, haladásunk nélkülözhetetlen feltételét, a minthogy meg vagyunk győződve róla, hogy Magyarország a reactio utján a legkedvesebb látvány volna Luegerre nézve, mert szövetségesét látná bennünk, s akkor tuláradoznék a legnagyobb dicséretektől s millenniumi ünnepségünk, nem zsidó ünnep volna, (mint ő most mondja), hanem a kedves magyar népnek páratlan haladásáról tenne tanuságot. S nemcsak a nemzetet gyalázza, de legmélyebb érzelmeiben sérti meg, s nagyzási hóbortjában oda vetemedik, hogy ránk akarja diktálni micsoda hymnust játszszunk; jellemzi ezeket a politikai kalandorokat, kikben nem egy haza érdeke dolgozik, hogy legtöbbször túláradnak a loyalitástól, a mit senki sem hisz el neki. A gyülölet sohasem elégszik meg egy tárgygyal, olyan ez az érzelem, mint a fekély, terjed feltartóztathatlanúl.

Az osztrák delegációk elnöke jóvá tette némileg a Lueger úr erkölcsi undort keltő förmedvényét az osztrák delegáció megnyitásánál tett nyilatkozatával, melyet megnyitó beszédében a magyar nemzetnek és millenniumának szentelt. Nem is hisszük, hogy egész Bécs lakossága, s hogy az osztrákok

A „ZALA“ tárcája.

„Vidéki költők albuma.“

— A „Z A L A“ eredeti tárcája. —

Érzem, hogy kemény fába vágtam fejszémet, midőn az idézett könyvről irni akarok, mert, ha gyalázom, akkor a benne szereplők szidnak össze, ha pedig dicsérem, akkor meg a »nyájas olvasó közönség«-től kapok ki, mert »erdekelt fél« vagyok magám is.

Azért hát előrebocsátom, hogy nagyon igazságos fogok lenni és a mi fő: részrehajlatlan. Különben pedig vannak olyan esetek, a mikor jól esik kötekedni, vagy dicsérni, már t. i. a mint az időjárás jön. Ma volt borus is, meg verőfényes időnk is. No de térre a tréfával! Nincs ennek itt most helye.

Vágjunk komoly, tudós képet és — kritizáljunk. Már a cim megválasztásában is megütközött nehány fővárosi ujságiró s nem ok nélkül.

Az előszóban a szerkesztők (kik egymást agyondicsérik) elmondják ugyan az erre vonatkozó czélt, mely szerint leginkább azon költőket akarták összehozni, akik főleg vidéki lapokba irogatnak s a kiket e szerint a nagy közönség nem igen ismer.

De kérdem: mire jó ez? Hiszen ha érdemes poéta valaki a megyen hozzá a kellő ambiciója, ugy is ismertté lesz; ha pedig csak amolyan tucat költő, akkor kár neki a nyomdafesték.

Vagy talán a vidéki költő nem olyan mint a budapesti és gyakorol a vidék befolyást a költő *hátrányára??*

Ott vannak jeles kö'töink: Csokonay; Arány János is lakott Szalontán, Tompa Mihály hamvai pap se volt kisnyska; azután az elők közül Szász Gerő, Jakab Ödön, Szabolcska M., Sántha Károly, Poór János, ezek mind vidéken laknak. Avagy a rég multban talán Tinódi Lantos Sebestyén és Balassa Bálint budapesti lakósok voltak?

Szedték volna hát össze a vidék, jelesebb költőinek legjobb munkáit s tették volna bele a budapestieket is (óh, megférnek volna együtt!) és adták volna ki például „Magyar költők Albuma“ cimmel, vagy ha a fővárosiak nem erezkedtek volna le közénk, hát akkor meg »Jelesebb vidéki költők Albuma« lett volna.

Én nem bánnám, ha engem kihagytak volna is. Cél az volt, hogy minél más poéta együtt legyen. De minek ez is? Nem a mennyiséget, hanem a minőséget kell tekinteni.

Ez csak arra való, hogy ezután majd annyi vers fog teremni, hogy Diószgyőr sem győzi a papirgyártást; igen, mert vérszemet kap'ak, hisz most már el vannak ismerve.

Azt mondják a könyv szerkesztői, hogy mind ennek daczára azt hiszik, hogy talán egy sincs más, mely a mai irodalmi nivón ne állna, már t. i. a versek közül.

„Mai irodalmi nivó.“ Ez megint nagyon különösen hangzik. Hát hanyatlik a mi irodalmunk, vagy nem áll már azon a szinvonalon, melyen Petőfi és Vörösmarty korában állt? Akkor kevés volt a költő, mégis szigoruan biráltak, most igen sok van („sokan vannak a hivatottak, de kevesen a választottak“) hát *szigorubban* kellene biralni.

Tehát az nem mentsége egy gyenge versnek sem, hogy azért mégis »a mai irodalmi nivón áll.« Mindezekkel azonban nem azt akarom mondani, hogy e könyvben talán csak silányságok vo nának. Óh nem! Ez a verskötet olyan, mint egy nagy virágcsokor; van benne kamélia, rózsa, palma, liliom, pipi ér, vadvirág, meg még — csallan is, mint pl. Kálmán Dezső kölesdi pap versikéie. Kedves rokonom ő, de nem bánom. „Kein Bruder im Spiel.“

Ennyi moderu költőt és költeményt egy helyen látni! Ma már a poéták legtöbbje nem a Pegazuson, nemes vérü tüzes paripán, hanem bycikliu akar a Parnassusra feljutni, pedig tudjuk azt, hogy a bycikli meredek *magas* hegyre nem futhat, csak *lenn*, a sikon tud szaladni.

Mint az előbb emlitettem, a könyv tartalom tekintetében változatos, három részre oszthatjuk: kitünő, közepes és silány költeményekre. Azt ugy-e bár nem akarják nyájas olvasóim, hogy mind a 150 költőről egyenként irjak? Hiszen az maga is egy könyvet tenne ki s ezzel az önök »nyájas« mosolyát irántami haragra változtatnám.

Szóljunk tehát csak a legkiválóbbakról, a kik bármily elökelő helyen méltó helyet foglalhatnak el s e könyvnek főékességét, diszét képezik.

Ismerünk egy gyönyörü, úgynevezett vériázitó dalt, melyet kunyhóban és palotában egyaránt

nagyobb része oly véleménynek hódolna, minő a Luegeré, de a bécsi és osztrák viszonyokra általában nagyon jellemző, hogy egy képviselő, a ki egyszersmind Bécs városának alpolgármestere, kijelentheti a gyülésen, hogy ő becstelen gazembernek tart minden németet, a ki a millenniumot meglátogatja. S ez az ember ki ezt mondja, egyszersmind azt állitja, hogy a magyar parlamentben Ausztriát és Bécset gyalázzák. Van-e olyan magyar képviselő, a kiben oly kevés tisztességérzet van, hogy gyalázólag nyilatkoznék a birodalom másik felérő l? Mikor szólnak magyar képviselőink általában is oly hangon Ausztriáról és Bécsről, a milyen a bécsi reixrathban mindennapos? Soha. Magyarországban a legutolsó kanásznak is több illemtudása van, mint Lueger urnak és pártjának.

Igy hatja át a politika az életet. Látjuk Bécsben most, hogy az a hang mely az ottani reixrathban otthonos, az a durva tónus, melyet Lueger és pártjai kultiválnak, a közéletben is általánossá vált. A korcsmák és lebujok hangja ez. Mert a politikai érintkezés durvasága, gorombasága, ugyane jelenséget idézi elő a köz- és társadalmi életben is.

(Iskolaszéki ülés Nagy-Kanizsán.) *A nagykanizsai községi iskolaszék máj. 30-ikán délután 5 órakor ülést tartott, mely alkalommal a város által fizetett tanitóknak fejenkint 30 frt utiköltséget szavaztak meg a millennáris kiállitásra. Rendkivüli heves vitára szolgáltatott alkalmat a polgári iskolák tantestületének az a jegyzőkönyvi beterjesztése, melyben kimondják, hogy a buzaszentelési és keresztjárói körmenetek alól a növendékek mentessenek föl. Egy két iskolaszéki tag úr ebben socialista, anarchista, nihilista szellemet látott és a vallási jogoknak igazi szabadkőmivesi szellemben bemutatott respektálásával szállt sikra az eddigi gyakorlat fentartása mellett. Amde csak a vallási jogok és szertartások tiszteletben tartására vonatkozó felfogásuk volt szabadkőmivesi, a hang, melylyel azt kifejezésre juttatták, már nem volt az. Igy azután annak élessége kinos benyomást is keltett a polgári iskolák tantestülete körében, mert nem akarjuk föltenni, nem is szabad föltennünk annak egyetlen tagjáról sem, hogy bármelyiket is a vallás gyakorlat ellen irányuló gondolat vezette volna; mert mindenki meggyőződhetett róla hosszú évek során át, hogy a tantestület tagjai vallás-különbség nélkül, mindnyájan tisztelettel hajoltak meg a növendékek többségét képező rom. kath. vallású növendékek vallási gyakorlatainak fentartása mellett és ezek vallási szertartásainak legnagyobb részénél ott voltak mindig még a más felekezetü tanárok is. Ez nagyon szép is volt tőlük. Ebben az általános vallástisztelet, a krisztusi, eszményi türelmesség, valóságos szabadkőmivesi szellem nyilatkozott meg az ő részükről is. Föltehetetlen tehát, hogy a tantestületet a tisztán pädagogiai szempontokon kivül egyéb is vezérelhette volna. Ennélfogva azt a gyanusitást, azt a hangot, melylyel egy-két iskolaszéki tag őket illette és a nihilistákkal, anarchistákkal is kapcsolatba hozta, — egyátalán nem érdemelték meg és ezzel — azt hisszük — kissé nagyon is túl lett lőve a célon. — Végül az iskolaszék kimondotta határozatilag, hogy a polgári iskolák tantestülete köteles ezentul is a rom. kath. növendékekkel a körmeneteken megjelenni. Hogy az ügy (mely valószinüleg fölebbezés tárgyát fogja képezni) minő végleges elintézést nyer, nem tudjuk. Részünkről az iskolaszéknek azt a felfogását, hogy a körmeneteken a rom. kath. növendékek részt vegyenek és vallásuknak semmiféle gyakorlatától el ne vonassanak, csak helyeselhetjük; de hogy a tantestület tagjai is kötelezhetők volnának, — arra nézve erős kételyeink vannak. Véleményünk szerint ebben, a községi jellegü iskolák tanitóinál csak az egyéni belátás és jóakarat lehet irányadó. A vallási érdekek szempontjából mi határozottan azt óhajtanók, hogy a rom. kath. hitoktatók és a tantestület többi tagjai e kérdésben valami békés kompromissumra jutnának. Ezzel kapcsolatosan ujból fölvetjük azt az óhajt (melyet a helyi sajtó már évek előtt is hangoztatott) hogy a buzaszentelési és keresztjárói körmenetek ne reggel hat órakor, hanem — mint Veszprémben, Keszthelyen és egyéb városokban is — reggel nyolc órakor tartassanak. Ez Nith Norbert administrator úrnak csak egy levelébe kerül s a püspöki jóváhagyás ékvetlenül meglesz. És ezzel a pädagogiai okoknak — melyek a körmenet-kérdést aktuálissá tették — nagy része megszünvén, azt hisszük: a békés megegyezést a plebania-hivatal a tantestülettel könnyen keresztülviheti.*

Az egerszegi elemi iskolák államositása.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Z.-Egerszegnek a községi iskolák államositása tárgyában f. évi április hó 20-án tartott képviselőtestületi ülésén hozott határozatában foglaltakat elfogadhatóknak találván, a vármegye kir. tanfelügyelőjét utasitotta, hogy a megküldött minta szerint a szerződést a várossal kösse meg, s terjesszze jóváhagyás végett a törvényhatósági közgyülés elé, hogy ennek megtörténtével a szervezés tényleg kimondható legyen.

A megküldött minta szerint az államositás végleges feltételei a következő pontozatokban foglalhatók egybe:

1) A vallás- és közoktatásügyi miniszter Zala-Egerszeg város összes elemi népoktatásügyét 1897. évi január 1-től kezdve állami kezelésbe átveszi, illetve a zala-egerszegi 6—12 és 13—15. éves tankötelesek törvényszerü oktatására az 1868. évi 38. t. cz. 80. § a alapján a jelzett időtől magyar tannyelvü állami elemi iskolát állit s azt a szükséghez képest fejleszteni fogja.

2) Zala-Egerszeg város hozott határozata értelmében gondoskodik eddigi 12 tantermes iskolai épülete és az eddigi polgári fiuiskolai helyiség számbavételével esetleg a jövőben még szükségessé váló uj iskolai épületek felállításával az oktatási célokra mindenkor szükséges helyiségekről s elvállalja azok állandó jókarban tartását s évenként a nagy szünidőben belső takaritását és meszelését.

3) Átadja a város leltár mellett az állami elemi iskola számára a községi iskola használatában volt mindennemü eddigi butorzatát, felszerelését és taneszközeit; gondoskodik jövőben is az iskolai helyiségek kellő butorzása és a butorzat jó karban tartása felül.

4) A város a közoktatásügyi tárca javára a kir. adóhivatalba szolgáltat évnegyedes előleges részletekben fizetendő évi 5000 frt járulékot, melylyel szemben azonban az 5%-os adófizetés alól a város mind addig felmentetik, mig állami egyenes adója oly összegre nem emelkedik, hogy az utána eső 5%-os adó az évi 5.000 frtot felül nem haladja.

5) Az állami elemi iskolába járó mindennapi tankötelesek az állami elemi iskolában megállapitott tandijat és felvételi dijat, valamint a 15 krajcáros tanitói nyugdijilletéket fizetni tartoznak, azonban a szegénységüket kimutató növendékek az 1868. évi 38. t. cikk 51. §-a alapján a fél, vagy az egész tandij alól felmentetnek.

6) Végre az egyes tanerők után fizetendő 12 frtos nyugdijárulék viselése az iskola államositása után is mindenkor a város terhe marad.

7. A városnak a fentebbi pontokban részletezett hozzájárulásával szemben kötelezi magát a közoktatási kormány, hogy

---

énekelnek s kivált a baritonisták bravourt csinálhatnak vele. Nos hát, ezt a nótát Balog István irta (lakik Győrött). Le is irom ide az egész dalt, hogy azok, a kik csak két strófáját ismerik, egészen megtanulhassák.

Hej, be hangos a Becsali csárda!
Fürge pohár, szilaj nóta járja;
Pohár mellett, cigány mellett,
Betyárokkal énekelget
Korcsmárosné kökényszemü lánya.

Huzd rá cigány, hadd szóljon a nóta!
Itt egy százas, ez legyen a kóta.
Bogár Imre az én nevem,
Van száz gulyám, száz ménesem —
Elég nagy még az alföldi róna.

Barna kis lány, kökényszemü rózsám,
Hogy ha szeretsz, simulj ide hozzám!
Két szép szemed mosolyáért,
Piros ajkad egy csókjáért
Az égről a csillagot lehoznám.

Hej, korcsmáros, mig borod van, hozzad!
Te meg cigány, mig nóta van huzzad.
Huzzad, huzzad, huzzad addig —
Kivilágos kivirradtig,
Hadd tudják, hogy Bogár Imre mulat.

Hej, be csöndes a Becsali csárda!
Se vig pohár, se nóta nem járja.
Barna kis lány reszket, fázik —
Hópárnája könytől ázik...
Szeretője a siralom-házba'.

Bodnár István „Az anya" cimü versében oly megható, szivet fajdiró hurokat penget.

Becsey Sándor »Egy fiatal asszony halálára« cimü költeményében egy öngyilkos nőt sirat.

Jó elbeszélő költemény — s nem annyira meséje, mint inkább nyelvezete s verselése által hat — »Csáky Lóra« Dengi Jánostól.

Méltó helyet foglal el Dombay Hugó „Az angyal utja"; Diószeghy Mór „Az utolsó percben" s Rabáczy Dénes is egy pár költeményével.

Kele Györgytől (vidékünk poetájától) két nagyon jó költeményt olvasunk. Egyiknek »Tavaszkor« a másiknak „Őszkor" a cime s különösen ez utóbbi hangulatteljes szépségével igazán diszére válik a könyvnek. Miután közönségünk őt ismeri közelebbről is, hiszem, hogy szivesen vennék, ha mindkét költeményét itt citálnám, de — sajnos ebben a tér szüke megakadályoz.

Kenézy Csatár a sziv hangulatait festi sok eredetiséggel s uj gondolatokkal; Kiss Sándor „Halottak estéjé"-ről, Kisfaludy Atala apróbb költeményeket irtak. Figyelemre méltók: itj. Kocsán János, Kóródy Sándor, E. Kovács Gyula Szendrőy Holosnyay Cyril, Tóth István, T. Munkácsy Eleonora (szép kis nagynéném) Tóth Pál és Regőczy (Exner) Győző költeményei.

A legtöbb költő szerelmi lantot penget különféle variációkban s különféle tehetséggel.

Dömény József a különben népszerü költő — legsilányabb versei közül küldött be, pedig sokkal jobban tette volna, ha azt a szép dalszövéget közöltette volna, melyet egész ország ismer, t. i. a „Sir a kis lány a Balaton partján" kezdetüt. Valamint Ecsedi Kovács Gyula is többet nyert volna, ha ifjukori szerzeményét „Kétszer nyilik az akácfa virága" kezdetü dalt küldte volna be.

A mi daltermő szép Zalamegyénk s közelebb ezen vidékünk nagyon gyéren van képviselve, szám tekintetében. Mindössze négyen vannak: Hajgató Sándor, Kele György, Városy Mihály és még egy. Somogyból meg még ennyien sincsenek.

Egészben véve a „Vidéki költők Albuma" figyelmet érdemel; egy-egy virágot mindenki szakithat abból a nagy csokorból, melybe mintegy százötven költő füzte szivének virágait s ha valami megdermedt lélek elolvassa, lehetetlen, hogy fel ne melegüljön egy-egy kedves, meleghangu strófánál. Sok ábránd, vágy, szerelem, csalódás, kétség, remény és lemondás van dalokba öntve s az érző lélek megérti, átérzi minden sorát, minden betüjét, kellemes órákat szerezvén magának.

Ezt elérték a szerkesztők minden bizonnyal.

Ára a könyvnek füzve 2 frt 50 kr. bekötve 3 frt 50 kr.

Halász Margit.

az állami elemi iskolának összes személyi és dologi kiadásairól gondoskodik; a községi iskolánál jelenleg rendes választás alapján alkalmazott összes okleveles tanerőket eddigi fizetésük, már élvezett korpótlékuk és a szabályszerű lakbér élvezete mellett az állami elemi iskolához átveszi oly megjegyzéssel azonban, hogy az ezentul esedékes korpótlékokra nézve az 1893. évi 26. t. c. 2. §-a lesz mérvadó.

8. A beiratkozott tankötelesek számának emelkedésével a közoktatási kormány az állami elemi iskolához annyi rendes tanerőt alkalmaz, amennyi ezek oktatására, figyelemmel az 1868. évi 38. t. c. 27. §-ában foglalt rendelkezésre, szükséges leend. Az ujonnan alkalmazandó tanerők javadalmát mindenkor a közoktatási kormány állapitja meg, de ez nem lehet kevesebb a város ál al most nyujtott javadalomnál. Az állami elemi iskolánál a tanulók számához képest méltányosan megál apitandó hitoktatási dijakat szintén a közoktatási kormány viseli.

9) Ezen szerződés hatálya alá az iparos tanonc és az alsófoku kereskedelmi iskola nem tartozik.

Meghivó

az ezredéves országos kiállitás VI. (Mezőgazdaság) és VII. (Erdészet és vadászat) csoportjaiban alakitandó birálóbizottság tagjainak választására.

Az ezredéves országos kiállitás VI. és VII. csoportjainak tisztelt kiallitóit van szerencsém f. évi junius hó 6-án (szombaton) a mezőgazdasági csarnok mellett levő jury-pavillon tanácsterében tartandó juryválasztó gyülésre tisztelettel meghivni és pedig a VI. csoportban:

a) Csoport

az 1 alcsoport (Talajnemek, trágyaszerek, meteorologia, földmágnesség és időjelzés) a 2. alcsoport (Mezőgazdasági üzleti berendezés, mezőgazdaságok ismertetése. Gyüjteményes kiállitások), a 3. alcsoport (Kenyértermények, hüvelyesek, takarmánynövények) és a 17. alcsoport (Geologia) tisztelt kiállitóit hét jurytag megválasztása céljából reggel 9 órára.

b) Csoport

a 4. alcsoport (Kereskedelmi gyógy-, és rostos növények) az 5. alcsoport (Dohány) és 7. alcsoport (Kertészet) kiállitóit hat jurytag megválasztása céljából reggel 9 és fél órára.

c) Csoport

a 9. alcsoport (Állati termékek), a 10 alcsoport (Méhészet) a 12. alcsoport (Selyemtenyesztés), a 13. alcsoport (Tejgazdasági termékek) és 14. alcsoport (Állategészségügy) tisztelt kiállitóit hat jurytag megválasztása céljából reggel 10 órára.

d) Csoport.

a 11. alcsoport (Halászat) a 16. alcsoport (Üdülő telepek és turista-ügy) és a 18. alcsoport (Vizépitészet, vizrendészet, folyamszabályozás és talajjavitás) tisztelt kiállitóit hat jurytag megválasztása céljából délelőtt 10 és fél órára.

e) Csoport.

a 8. alcsoport. (Szőlészet és borászat) tisztelt kiállitóit husz jurytag megválasztása céljából délelőtt 11 órára.

Végül a VII. csoport (Erdészet és vadászat) tisztelt kiállitóit nyolc jurytag megválasztása céljából délelőtt 11 és fél órára.

Ezen gyüléseken a kiallitók személyesen vesznek részt, vagy irásbeli meghatalmazás alapján más kiállitók által képviseltetik magukat.

Egy és ugyanazon csoport választó gyülésében minden egyes választó saját szavazatán kivül képviselet alapján még 2 szavazatot gyakorolhat. Saját szavazattal nem biró meghatalmazottak megbizás alapján hasonlóképen 2 szavazatot gyakorolhatnak.

Budapesten, 1896. május 20-án.

Krisztinkovich Ede
miniszteri osztálytanácsos,
a földmivelésügyi m. kir. miniszterium kiállitási irodájának igazgatója.

Tollfuttában.

A nagy-kanizsai polgári leány- és fiu-iskola növendékei május 30-án délután vonultak végig a városon és menték ki Sánc felé, hogy a városi erdő szélében egy kis majálist csapjanak.

Az égen komor fellegek kavarogtak, mint megannyi haragos professor. De azért ragyogó képü polgarista bakfisok, Nagy-Kanizsa „felsőbb" leányai, meg a polgárista fiuk, a kedélyes „*pókák*" elszántan néztek farkasszemet a gomolygó felhőkkel és erősen kihuzva, ütemes lépésekben haladtak előre *Torma* Tóni indulói mellett.

— Megázunk! Vihar lesz! — mondogatták az aggódó szülők.

De a bátor leányok és fiuk oda se néztek a bajnak.

Ott vannak dr. *Bartha* Gyula direktor ur, *Waligurszky* Antal tanár ur, meg *Grieszbach* Ella kisasszony, — majd elexperimentálják a felhőket.

A fizika olyan tudomány, amivel parancsolni lehet a szeleknek és elemeknek.

Már azután, hogy a fizika professorainak tudományi titka varázsolta-é el a felhőket vagy hogy *Schultz Kari* barátom esernyőjétől ijedtek-e meg, azt nem tudom, de tény, hogy ártalmatlanul huzódtak el Somogy-ország felé és a növendékek vigan ropták a csárdást.

A csárdásnak pedig rendkivül bűvölő hatása van különösen valami csodálatos módon megjavitott szent-györgyvári siller mellett; a felnőttekkel is elfeledtet *tiz évet* életükből; felgyujtja az erekben a lassubb keringéshez szokott vért.

Igy történt itt is.

Utoljára a felnőttek is táncra perdültek. *Hajgató* Sanyi barátom, aki csak a Pegazust szokta megtáncoltatni s mint paedagogus arról híres, hogy soha egyetlen tanitványát sem táncoltatta meg, — tanitványainak leirhatlan örömére félretette szigoru pädagogiai elvét s amit a katedrán hosszu évek során át elmulasztott, rövid félóra alatt helyrehozta a gyöpön.

Másfelől meg *Sauermann* Mihály, a fáradhatatlan énektanár fuvatott gyülekezőt és pompás erőteljes karénekkel biztatta „Árpád apánkat, hogy ne feltse ősi nemzetét"; mert hát hogyan is „vezhetne az el, ha eddig el nem veszett": mikor ilyen lelkes honleányokból és tüzesvérü szittyákból lesz a jövő nemzedéke.

Papp Miklós barátom mint valami hivatásos anyakönyvvezető, kötötte a táncról félénken tartózkodni akaró növendékek között a legártatlanabb polgári házasságokat öt—tiz percre, ahogy az egybekötött párok tüdeje birta.

Ezt az egybekötést még *Pichler* Pali barátom, a legkedélyesebb néppárti agitátor és *Szabó* István tisztelendő atyám, a legcsendesebb, de legkeményebb revizionista is mosolyogva nézték.

Vidámság, szeretet, mosoly volt mindenütt.

Tanárok és növendékek, kiknek egy egy tanitási éven át hajh! be sok bajuk van ezzel a temérdek, kölletlenül termő zölddel, — most ugyancsak pompásan érezték magukat a zöldben.

Áldásos szeretet ragyogta be az együtt vigadó tanárokat és tanitványokat és e szeretet fénye csendes imaként szállott föl az égbe és lehozta a mindent látó Isten örömkönyeit a földre.

Mikor az ártatlan lelkek vidám társasága hazafelé haladt, harmatozni kezdett csendesen az Ég.

Mintha valami láthatlan, hatalmas apostoli kéz szentölte volna be az együttérző szivek ártatlan, szép ünnepségének utolsó aktusát.

Lehet, hogy *Remete* Géza képviselő ur is épen akkor intonálta az iskolaszékben, hogy:

„Rorate coeli, de super!"

HIREK.

— **A társaságból.** *Tóth* László, kir. törvényszéki elnökünknek leányai: *Camilla* kisasszonyt, az előkelő társaság egyik kiváló kedveltjét eljegyezte *Dezsényi* Béla, Dezsényi Elek móricheli nagybérlő-, a nagy-kanizsai „Társaskör" elnökének fia, Mezőhegyesről.

— **Gyászhir.** *Csezendk* Sándor Zalavármegye árvaszéki elnöke, 49 éves korában e hó 1-én Budapesten elhunyt. A közszeretetben álló férfiu halála általános részvétet keltett megyénkben, mert aki az elhunytat ismerte, tisztelettel és szeretettel adózott neki. Emlékét kegyelettel fogja megőrizni Zalavármegye közönsége, melynek érdekeit példás buzgósággal szolgálta.

— **Eljegyzések.** *Zerkowitz* Lajos bornagykereskedő, a *Zerkowitz* Albert cégben Nagy-Kanizsán, városunk ifjuságának egyik általánosan ismert tagja, vasárnap május hó 31-én jegyet váltott városunk egyik fiatal szépével, *Rapoch* Gyula ügyvéd leányával: *Lujza* kisasszonynyal. — Ifj. *Stern* Mór bőrkereskedő Nagy-Kanizsán eljegyezte *Beck* Samu szepetneki kereskedő leányát *Adel* kisasszonyt. — *Dr. Kóródi Simon* budapesti orvos eljegyezte *Sonnewald Herman* alsódomborui kereskedő leányát: Ludmilla kisasszonyt.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Skvarenina* Józsefet a zala-egerszegi adóhivatalhoz ellenőrré nevezte ki.

— **A Weiser-gyár diadala.** Midőn a nagykanizsai *Weiser* féle gyár utnak inditotta a kiállitásra gazdasági gépeit, azon meggyőződésünknek adtunk kifejezést, hogy ezen kiállitási tárgyak méltó feltünést fognak a gazdasági gépek csoportjában kelteni. Mint hivatalos oldalról jelentik, szakemberek oda nyilatkoztak, hogy a Weiser-gyárból kikerült gépek által ugy Caylon mint Hofhers nagyhirü gyárai háttérbe lesznek szoritva és igy csakis természetesnek találjuk, hogy már nagyon sok előjegyzés van a Weiser-féle gépekre. Ugyanazon forrás szerint több előkelőség elismerését fejezte ki, hogy végre valahára akadt Magyarországon olyan férfiu, ki nem kimél költséget és fáradságot, hogy oly „remek művü gépeket gyárthasson." *Dániel* kereskedelemügyi miniszter ma, szerdán, estélyt ád és hogy ő is figyelemre méltatja a Weiser-féle csoportot, annak leglényesebb bizonyitéka az, hogy a kevés gépkiállitók közt, kik az estélyre meghivót kaptak, ott van Weiser is. A meghivó a következőleg szól: „A m. kir. kereskedelemügyi miniszter mint az 1896-iki ezredéves kiállitás országos bizottságának elnöke és *Dániel Ernőné* tisztelettel meghivják tekintetes *Weiser J. C.* urat az ezredéves országos kiállitás területén, az Ünnepélyek csarnokában az 1896. junius hó 3-ikán, este 9 órakor tartandó fogadó estélyre."

— **Az irodalmi és művészeti kör** igazgató választmánya vasárnap délután *Sümegi* Kálmán elnök elnöklete alatt ülést tartott. A folyó ügyek elintézése után határoztatott, hogy a kör a hó folyamában *junialist* rendez a város erdejében. Örvendetes tudomásul vette az igazgató tanács, hogy a tagok száma folyton gyarapodik és a kör által igen sikeresen rendezett néhány estély jövedelme folytán a kör már némi vagyonnal is rendelkezik. Az évi rendes közgyülés megtartása, tekintettel a fenforgó körülményekre, az őszi hónapokra halasztatott.

— **Deákjaink az országos tornaversenyen.** A nagy-kanizsai főgymnasium 45 tanulója — mint már megirtuk — vasárnap tőt. *Baksay* József és dr. *Kiss* Ernő kegyesr. tanárok és *Pongrácz* Adolf tornatanár vezetése alatt szintén felrándultak Budapestre az országos tornaversenyen résztveendő. A versenyre készülők elutazása rendkivül élénk képet adott városunknak, mert a 45 jelvényes ifjut a gymnasium egész ifjusága, az összes tanárokkal és óriási közönség kisérte ki a vasutra. Vigan lobogtatták a zászlóvivők zászlóikat, a tüzoltó banda pedig csinálta a hangulatot. Az elutazáspontban 10 órakor történt. Az ifjuság amint értesülünk, igen kellemesen van beszállásolva. Héttőn meglátogatta az ifjuságot szállásán *Wlassics* miniszter is. — Ugyanezen napon tartatott a főpróba-verseny, 120 középiskolának 4800 növendéke vett részt a versenyen. A főpróbán győztesek vettek részt az igazi versenyeken, melyek kedden a király szine előtt kezdődtek. A mieink közül *Musset* Richard VI. oszt. tanuló bocsáttatott a versenyre, ki a főpróbán 150 méteres futásban a bronzérmet mint második dijat nyerte. — Zalavármegye

ből még a keszthelyi ref. főgymnasium és a csáktornyai állami tanítóképző intézet növendékei vettek részt a versenyen.

— **Tanulók majálisa.** A nagy-kanizsai községi polgári fiu- és leányiskola növendékei máj. 30-ikán délután zászlók alatt, cigányzenével, tanáraik vezetése mellett vonultak ki a város erdejébe, hol igen sikerült millennáris majálist tartottak. A fiu és leánynövendékek *Sauermann* Mihály tanár vezetése mellett hazafias dalokat énekeltek, majd táncra perdültek és járták este 8 órálg, amikor is a tanulók táborának kürtöse takarodót fuvott és jelt adott a hazamenetelre. A növendékszereg vidám énekléssel, szép rendben vonult haza. A tavaszi mulatságon a szülők nagy része is résztvett, gyönyörködve a jövő nemzedék jókedvében. Az elemi iskolások tavaszi mulatsága jun. 6-ikán (szombaton) lesz. Déli 1 órakor indulnak ki.

— **Aki nem halt meg.** Zala Egerszegről a következő sorokat kaptuk: A „Zala" 43-ik számában engem is azok közé sorolt, a kik 1878-ban Hertelendy Kálmán akkori főispán tiszteletére rendezett banketten jelenvoltak, de már elhaltak. Van szerencsém értesíteni, hogy a banketten jelenvoltam ugyan, de még — hála Istennek! — életben vagyok. Zala-Egerszeg, 1896. máj. 31. *Kántor Pál* s. k. (A mi szedőink egy kissé bizony pazaran bántak azokkal az ártatlan keresztekkel, amik egy-egy név után azt jelentik, hogy meghalt. Az ilyen halál után föltámadni, természetesen: nem valami nagy virtus; szért nem is gratulálunk Kántor Pál urnak ehhöz a föltámadáshoz, hanem inkább azt kívánjuk neki őszinte szivből, hogy még vagy ötven esztendőn át mindig csak ilyen módon haljon meg.)

— **Vasárnapi munkaszünet.** A közönség figyelmét felhivjuk azon körülményre, hogy a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény intézkedése szerint *junius és julius* hónapokba eső vasárnapokon az ipar és kereskedelmi munkák csak *délelőtti 10 óráig* végezhetők, e szerint tehát a legközelebbi vasárnapon az üzletek és irodák már 10 órakor zárattnak.

— **Gyermekcsiny.** *Morgenstern* Zsigmond daruvári illetőségű 15 éves izr. polgári iskolai tanuló e napokban — mint halljuk — pajkosságból egy barátja jelenlétében meggyujtott egy, lakása udvarán talált nemzeti zászlócskát, mely cselekedetéért az iskolai fegyelmi eljárás megindittatott ellene.

— **Nyári táncmulatság.** A nagy-kanizsai Szabómunkások Szakegyletének vigalomrendező bizottsága saját pénztár alapja javara 1896. évi junius hó 28-án a „Polgári Egylet" kerti helyiségében, Torma Antal jeles zenekara közreműködése mellett világpóstával egybekötött zártkörü nyári táncmulatságot rendez. Belépti dij személyenkint 1 korona. — C-aládjegy (3 személyre) 2 korona 40 fillér. Kezdete este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén a vigalom a teremben tartatik meg.

— **Emlékünnep.** Az *országos nőképző-egyesület* kegyeletes, szép ünnepséget ült m. junius hó 30-án Budapesten. Néhai *Veres* Pálné Beniczky Herminnek, az intézet megalapitójának és több mint 25 éven át lelkes elnökének emléktábláját lepleztek le. Az emlékünnepély sorrendje a következő volt: 1. Növendékek karéneke, Hymnus. 2. Gróf *Teleky* Sándorné elnöki megnyitója. 3. Emlékbeszéd Veres Pálné fölött tartotta *Gyulai* Pal. 4. A kalmi kö temény, irta és előadta dr. *Várady* Antal. 5. Növendékek záró éneke. — Az elnökné zárószavaiban köszönetet mondott a megjelenteknek és ezzel a szép ünnepély véget ért. Az ünnepségen jelenvoltak: *Wlassics* Gyula kultuszminiszter nejével, *Zsilinszky* Mihály államtitkár, *Vadnay* Károly, dr. *Jókai* Mór, *Zichy* Antal, *Szász* Károly, *Ivánka* Zsigmond, *Ábrányi* Emil, *Csiky* Kálmán, *Rudnay* Józsefné az ünnepelt leánya, *Bulyovszky* Gyuláné, br. *Kemény* Jánosné, *Emich* Gusztávné, hevesi *Bischitz* Davidné, több nagykanizsai jótékony egylet képviselete ben *Vidor* Samuné, szül. gelsei Gutmann Hedvig, *Csiky* Kalmánné, *Adlerné* Bancalari Hedvig, *Hollán* Ernőné, *Rutkayné* Kossuth Lujza, gróf *Pálffy* Lipótné, *Haberern* Jonathánné, *Székács* Józsefné és mások.

— **A tanitói pályára lépő tanulók érdekében.** A csáktornyai m. kir. állami tanitóképző-intézet első osztályába az 1896/97-ki tanévre felvételnek azok a tanulók, akik életük 15-ik évét folyó évi szeptember 1-én betöltik, vagy miniszteri korengedélylyel birnak, testileg is épek és egészségesek a polgári- vagy közép iskola 4. osztályát, vagy felső népiskola 3. osztályát elvégezték. A felveendő első éves tanitónövendékek közül 22-en államsegélyben részesülnek; még pedig bizonyitványaik alapján és vagyoni állapotukhoz képest 15-en havi 5 frtnak és 5-en havi 10 frtnak az intézet pénztárába havonként előre pontosan történő befizetése mellett élelmezés lakás és mosásból álló teljes ellátást a 2-en havi 4 frt. segélypénzt kapnak. A felveendő tanitónövendékek további évfolyamokban magaviseletük és előmenetelükhöz képest teljesen ingyen, vagy havi 3 frtért nyerhetnek teljes ellátást. A felvételre vonatkozó a 50 kros bélyeggel ellátott kérvények belül a képzőintézet igazgatótanácsára cimezve, folyó évi julius 5-ig a csáktornyai állami tanitóképző-intézetigazgatótanácsához küldendők. A kérvényhez csatolandó: a folyamodó születési bizonyitványa, tiszti-orvosi bizonyitvány, a tanuló egészségi állapotáról és testi egészségéről, hiteles községi bizonyitvány a szülők vagyoni állapotáról, évi jövedelméről, a kiskoru családtagok számáról és életkoráról s a szülő polgári állásáról. Csáktornya, 1896. május 28. Margitai József igazgató.

— **Ápolónők felvétele.** A magyar vöröskereszt egylet 1896. évi julius hó elején uj betegápolónői tanfolyamot nyit az Erzsébetkórházban. A betöltendő 11 helyre pályázhat minden feddhetlen előéletü nő 20—40 életév között, ki erkölcsi jobb meggyőződésből, hivatásszerüleg kivan az ápolónői életpályára lépni. A kérvények a szükséges okmányokkal felszerelve legkésőbb folyó évi junius hó 20-ig terjesztendők be a magyar vöröskereszt egylet igazgatóságához (IV. korona-herceg-utca 2.) hol a közelebbi feltételek is megtudhatók. A folyamodványhoz melléklendők: a) keresztlevél, illetőleg anyakönyvi kivonat; b) ha az illető férjezett, vagy kiskoru beleegyezése a férjnek, szülőnek, vagy gyámnak; c) erkölcsi bizonyitvány, — mely vidéken az illető lelkészi hivatalól, nagyobb városokban az illetékes hatóság által is kiállitandó; d) hiteles bizonyitvány arról, — hogy magyarul és esetleg németül is beszelni, irni és olvasni tud s kellő fellogási képességgel bir; e) hatósági bizonyitvány folyamodó családi viszonyairól és foglalkozásáról; f) egészségi és himiőoltási bizonyitvány.

Szinészet.

Szombaton „Nebántsvirág" került szinre. Ezen operette élénk kedélyességét sohasem élveztük jobban, mint ez alkalommal, midőn mintegy arra vált rendeltetve, hogy a minapi előadások keserü utóizét eloszlassa. A szereplők versenyre kelve igyekeztek megmutatni tehetségüket, és a közönség zajos tapsokkal adózott a nagy igyekezetért. *Mészáros* Cornelia (Denise) szeretetreméltóan, kedvesen játszott, ennekszámait pajzán jókedvvel csicseregte el ugy, hogy többször nyilt szinen is megtapsolták. *Polgár* Sándor (Celestin) puszta megjelenésével kacajra indita a nézőtért, de már a negyedik felvonásban néhány *orfeumi* fogást használt, ami sérti a jó izlést. *Gyarmaty* Gusztáv (Chateau Gibou gróf őrnagy) kitünően alakitott. *P. Kovács* Mariska (Corina szinésznő) bájos volt kicsi szerepében, bár játékából hiányzott az az élénkség, ami az operette primadonnákat jellemzi. *Boross* Endre Loriot őrmester szerepében aratott sikert. *Erdélyi* Miklós (Champlatreu Ferdinand), *Benkő* Jolán (tejedelemasszony), *Bognár* János (szinigazgató) dicséretre méltóan játszottak és igy nagyban hozzájárultak az est sikeréhez.

Vasárnap Bokor József legujabb népszinművét „A gyerek asszony!" mutatták be először. Az utóbbi időben egyes irodalmi körökben arról panaszkodnak, hogy a fényes kiállitásu, de romlott levegővel telt francia operettek leszoritják szinpadjainkról a népszinműveket és ha néha egyik-másik előadásra kerül is, nincs hozzá közönség, mert az importált francia irodalmi szellem megrontotta nálunk is az izlést, ugy, hogy a közönség érzékcsiklandó üres téremunkákon tud lelkesedni csak. Igaz, hogy a tudományok fokozatos, lázas fejlődése nagyban kiszélesitette az irodalom határait és a schoppenhaueri teoria követői („*Az élet legnagyobb átka az öndmitás!*) megteremtették a materialisztikus irányt, de korántsem rejti az magában népszinműirodalmunk hanyatlását. A közönség már megcsömörlött a borjuszájú ingujjas Göndör Sándoroktól, meg a kerek-szoknyás Finom Ruzsiktól, valami uj után áhitozik, mert Szigligeti óta a népszinmű-irás egészen sablonszerüvé vált, csupán a szereplők nevei változtak. Ismerjük el: a legnagyobb hiba az, hogy nincs népszinműirónk. Az az... bocsánat! Van de csak egyetlen egy. Itt áll *Bokor József* ez a termékeny fiatal tehetség, ki nappal küzdve veri a „Népszinház" tagjainak fejébe a negyed és nyolcad kottákat, este ugyanott dirigálja az előadást és éjjel, mig mások édesen pihennek puha párnáikon, ő görnyedve ül iróasztala fölé hajolva és a lámpa halvány fényénél egymásután kerülnek ki tolla alól a legváltozatosabb népszinművek. „A gyerekasszony" egyike a legsikerülettebbeknek. Maga a mese mindennapi, de az ő drámairói rutinja érdekfeszitő jeleneteket teremtett az egyszerü kis történetből, melynek itt adjuk vázlatát. Hamvas István molnármester féltékenyen őrzi az ő szépséges kis Borcsa feleségét mások tekintetétől. Épp katona-állitás ideje van és igy egész véletlenül juta molnár uram udvarába Selymes Ferkó bakaőrmester, Borcsa egykori kedvese, hogy rágyujthassan vergóniara. Ebből aztán nagy csete-paté lett molnáréknál, holott az őrmester azt sem tudta kinek az udvarában van tulajdonképen. A nekihevült féltekeny mester elment a korcsmába mulatni, a felesége utána lesett. Ezalatt az őrmester — de most már akarva — ujból visszatért a malomba, mert annak a kis leánynak — aki előbb tüzet adott neki — a két fényes szemepárja üszközöt vetett a szivébe. A kis leányka a molnár Mariska huga, beszédbe ereszkedik Ugron Sanyi molnárinassal (ki leendő póttartalékos) de közben megérkezik a menyecske és igy az őrmestert, a nagytekintélyü felebbvalót a molnár inas elrejti a belső szobában. Nemsokára a férj is hazajön és szépen kibékül az ő kis feleségével. De egyszer csak zaj támad a belső szobában, melyet hirtelen ablakcsörömpölés követ. A molnár gyanusat sejtve, berugja a szoba ajtaját, de az már akkor üres volt. Az őrmester az ablakon át szabadult, de vesztére, mert ép a kertben járó keresztapó nyakába ugrott. Néhány napszámos elfogta a menekülő katonát és a molnár elé hurcolták. Hamvast végtelen düh szállja meg, mert szentül azt hitte, hogy a felesége rejtette el a belső szobába egykori kedvesét. Ujból elmegy. A tisztalelkü kis menyecske módot keres arra, hogyan bizonyithatná be az ő ostoba féltékeny urának az ártatlanságát. Magához hivatta Vicát, a falu egyik céda leányát és egy viganóra valót igér neki, ha egy éjszakára elrejti magát a mester hálószobájában és ugy adja, mintha maga a molnár rejtette volna el. A terv sikerült. Most aztán a kis menyecske áll elő a szemrehányásokkal. A férjem uram zavartan szabadkozik, de a kis asszony most szintugy nem hisz a férjem uram ártatlanságában, mint a hogy az imént nem hitt az övében. Reggel ujból beállitott Selymes Ferkó és megkéri a Mariska kezét. Hamvas ezt csak cselnek hiszi, de később maga a huga vallotta meg, hogy ő nála volt az őrmester és igy ujból helyre áll a béke. A darab alapeszméjét e régi közmondás: »Nincs olt boldogság, hol nincs bizalom!« képezi.

A féltékeny molnármestert *Kiss Pista* alakitotta hűségesen, eleven humorral, mig az ártatlan naiv kis „gyerek asszonyt" *Kézdi Juliska* művészi játéka emelte érvényre. *P. Kovács Mariska* (Marisk.) elismerésre méltó természetességgel ábrázolta az ugyügyü kis szerelmest. *Perényi József* (Selyem Ferkó) eléggé jól állta meg helyét, ugy tetszett mintha szokott merevségéből is engedett volna egy kicsit. *Boross* Endre (Ugron Sanyi molnár inas) kedélyes józü előadását nemcsak a karzat, de a földszint is hálásan megtapsolta. Az egész előadás élénken, gyorsan gördült le és ugy a közönség mint a kritika dicséretének teljesen megfelelt.

Hétfőn: szünet.

Kedden „Mi történt az éjjel?" került először szinre. A közönség szivesen fogadta az egyes részleteiben bár kissé reális, de a mindvégig ötletes kis bohózatot. A darab rövid tartalma a következő: Dr. Blanchon orvos és Justaret jó barátok voltak és sokáig együtt éltek Kanadában. Majd Blanchon visszatér Grasseba és barátjának egykori ideálját, veszi nőül, kivel elhiteti, hogy Justaret nem méltó a szerelmére, mig ugyanakkor barátját a leányra vonatkozó hamis hirekkel, vezeti félre. De egyszerre csak váratlanul betoppan Sustaret. Blanchon, hogy családsága ki ne sujjon, feleségét titokban üzlettársa — Poulard

gyógyszerész kiséretében anyósához küldi Beaulieubbe. De ők e helyett Nizzába mentek egy álarcos bálra. Justaret — kien barátja csakhamar tuladott — este szinién Nizzaban volt és itt találkozott Jusanné-nal egykori ideájával és igy mindent megtud. Reggel a gyógyszerész a reá bizott asszonyka nélkül részegen jött haza. Majd Blanchon felesége is megérkezik támolyogva, kit Justaret egész Grasse-ig követett. A jó barát most azzal akart fizetni Blanchonnak, hogy hihetetlen dolgokat beszélt Susanne-ről, kivel az éjszaka Nizzában együtt mulatott, persze ugy adva elő a dolgot, mintha nem tudná, hogy ő a féri. Blanchon szörnyen dühösködik és már válni kész feleségétől, de ekkor kisül, hogy nem történt „más" az éjszaka, minthogy jól mulattak. A közönség minden felvonás után többször a lámpák elé tapsolta a szerep'őket. Boross Endre (Poulord gyógyszerész) ügyes mókáival folytonos derültségben tartotta a nézőtért és sikerült kupléival zajos tapsokat aratott. Kézdi Juliska (Susanne) az egész előadás alatt bájosan, szeretetreméltóan játszott. Benkő Jolán (gyógyszerészné) Baghi (dr. Blanchon), Kiss Pista (Justaret) ügyes alakitásaikkal nagyban hozzájárultak az est sikeréhez,

S. G. S.

IRODALOM.

— **A csáktornyai tanitóképző története.** *Margitai* József, a csáktornyai állami tanitóképző intézet igazgatója, nagyon derék munkát végezett, midőn a vezetése alatt álló intézetnek - történetét és jelen állapotának ismertetését megszerkesztve. egy kilenc nagyives kötetben kiadta a következő tartalommal:

Az intézet története. Az intézet telkének leirása. Az intézet helyiségei. Az intézetben működött és működő tanárok. A tanári testület tagjai 1894/95-ben. A tantestület volt s mostani tagjainak életrajzi adatai. Az igazgató-tanács. A növendékek száma az intézet fennállása óta. Az intézetben használt tankönyvek. Könyvtár. Taneszközök. A tanórarend az 1894/95-ik tanévben. Rendtartási szabályok. Az önképzőkör 1894/95-ben. Iskolai ünnepélyek, kirándulások. A gyakorló iskola. A gyakorlati kiképzés. A növendékek segélyezése. Költségkimutatás az 1894/95-ik tanévről. Az internátus. Tanképesitői vizsgálatok.

A nagy gonddal szerkesztett tartalmas és több illusztráló képpel diszitett munka ára a könyvön nincs jelezve, sem az, hogy kapható-é valahol. Pedig erősen hisszük, hogy a fontos nemzeti missiot teljesitő intézet iránti érdeklődés szép kelendőséget biztositana neki.

— **Munkácsy Mihály. Árpád honfoglalása.** Kerettel együtt 152 cm. hosszú és 82 cm. magas. Szinarany keretben, szőlő-levél diszitéssel. Diófa keretben bronz-betéttel. I. sz. aranykeretben. II. sz. aranykeretben. III. sz. fekete vagy barna fényezett keretben (iskolák számára). **Nándorfehérvár fölmentése** Hunyady János és Kapisztrán által 1456-ban. Festette **Ossilbis J.** Kerettel 1 m. hosszú és 73 cm. magas. Aranyozott antik keretben. **Zrinyi Miklós** kirohanása Szigetvárból. Kerettel 1 m. hosszu és 73 cm. magas. Aranyozott antik keretben. **Feszty Árpád, „Árpád és a vezérek" és „Aldozat Hadurnak".** A „Magyarok bejövetele" c. körképnek részletei. Kerettel együtt 120 cm. magas. Mindegyik kép: Szinarany-keretben, szőlő-levél diszitéssel. Diófa keretben, bronz-betéttel. I. sz. aranykeretben. II. sz. aranykeretben. III. sz. aranykeretben. **Conceptio immaculata. Murillo** festménye után. készült rézmetszet. Kerettel együtt 120 cm. magas és 93 cm. széles. Arany reliefféel ellátott fekete keretben. **Madonna Sixtina.** Rafael festménye után készült rézmetszet. Keret tel együtt 120 cm. magas és 93 cm. széles. Aranyrelieffeellátott fekete keretben. **Madonna. Ebert** eredetije után készült szinnyomat. Keretestül 116 cm. magas és 93 cm. széles. Aranyozott antik keretben. **A menyasszony álma. Mártens** eredetije után készült szinnyomat aquarellmodorban: I. sz. diszkeretben, 90 cm. széles és 70 cm. magas. II. sz. antik aranykeretben, 85 cm. széles, 74 cm. magas. **A menyasszony ébredése. Lefler F.** eredetije után készült szinnyomat aquarellmodorban: I. sz. diszkeretben, 90 cm. széles és 79 cm. magas. II. sz antik aranykeretben, 85 cm. széles és 74 cm. magas. **Ő felsége I. Ferenc József.** Diszes aranykeretben. Egyedüli raktár és képviselőség Nagy-Kanizsa és vidékére Fischel Fülöp könyvkereskedésében, hol a képek megtekinthetők és esetleg részletfizetésre is megrendelhetők. Vidékre csomagolásért saját költségeinket számitjuk.

— **Ünnepi ajándék.** Valóban ünnepi ajándék az Ország-Világnak most megjelent pünkösdi (21-ik) száma. Hosszabb dicsérgetés helyett egyszerűen csak felsoroljuk, mi van ebben a számban? Ünnepi költemény Szász Károlytól, alkalmi cikk gróf Batthányi Endrétől, heti tárca Adorján Sándortól, elbeszélés Váradi Antaltól, Buday Lászlótól, Darnay Kálmántól, versek Pásztor Árpádtól, Keményfiától, egyszerre két különös francia regény, gazdag rovatok. Képei: Károly Lajos főherceg arcképe, huszonhat arckép Bizhányéról, legszebb szerepeiben, Munkácsy játszkezüleg rajzolt arcképe, Blahánának két dala (hangjegy melléklet), azonkivül a következő képek: a király a lóversenyen, a kiállitási sajtópavillon fölavatása, a szász lakodalom a kiállitás falujában (három kép), Kosciuszko csatája (Styka eredeti rajza), herkulesfürdői képek (négy kép) stb. Ilyen gazdag tartalommal, ennyi szép képpel jelent meg az Ország-Világ mostani száma, ilyen nivón állt különben az Ország-Világ valamennyi száma. Mindazoknak, a kik képes szépirodalmi lapot akarnak járatni, legjobban ajánljuk az Ország-Világot, melynek nagy előnye az is, hogy igen olcsó: negyedévre 2 frt, félévre 4 frt. Tesék mutatványszámot kérni az Ország-Világ kiadóhivatalától, (Budapest V. Hold-utca 7. sz.)

CSARNOK.

Levél a pokolból.

Feladó: **Myosotis.**

Vidám, elegans társaság tolongott pénteken a Pokolban. Ekkor volt Budapest e legujabb és mindenekfelett szenzációs látványosságának a vernissage-a, melyre eljött az egész fővárosunkban időző arisztokrácia, az irók és ujságirók nagy gárdája, valamennyi festő és művész. Azt mondják, szerencsétlen nap a péntek. Talán ezért kellett ekkor megnyitni a poklot, amely tulviláui szépségeivel a földi élet eltöltésén felül áll. És mialatt az előkelő közönség a lázas érdeklődés közepeti megnyilt Pokolban tolongott, az Otthon irók és hirlapirók köre, a Park-klub s a Nicolettikávéház, a festők ez örök jókedvü hazája, kihalt volt és szomoru.....

A vernissage szakértő közönsége az igaz lelkesedés hangján beszélt a legujabb körképről. Mindenki el volt ragadva. És a meghivottak órákon által sétálgattak a feláthatatlan magasságu sziklák között, nézve jobbra, balra, előre, hátra, fel és lefelé és minden percben uj szenzációt fedeztek fel.

A Pokolnak ekként a vernissage-ján nagy és eklatáns sikere vala.

* * *

Szombaton a nagy közönség számára is megnyiltott a Pokol. Előkelő uri emberek, csodás szépségü asszonyok, rózsás arcu leányok siettek a megtekintésére, s a nagy közönség véleménye mindenben és teljesen megegyezett a szakértőkével.

Az első látogatók között volt Kossuth Ferenc, aki Dantét, a Pokol megteremtőjét csaknem oly precizen ösméri, mint Petőfi Sándort. Az ő kritikájára tehát természetszerüleg voltak kiváncsiak mindazok, akik a Pokolt Dante hatalmas fantáziájának megfelelően létesitették.

— Én édes Istenem, mondta Kossuth Ferenc, amikor megpillantotta a görög költők csoportozatát, mit adnának a hevülékeny olaszok, ha ezt a körképet a magukénak mondhatnák. Adja az Isten — folytatá — hogy itthon is olyan sikert érjenek el annak a szép eszmének hatalmas megteremtésével, mint amilyet megérdemelnek. De hogy Olaszországban is dicsőiteni fogják mindazokat, akik e müvet megalkották, az bizonyos.

Rákosi Jenő az Otthon-kör elnöke is a legteljesebb elösméréssel nyilatkozott a Pokolról és gratulált a művészeknek nemcsak szép alkotásukhoz, de ahhoz a tiszteletreméltó merészséghez, a melylyel ezt a nehéz tárgyat választották körképükhöz.

Mindjárt a megnyitás napján jöttek el megnézni a Pokolt Samassa József egri érsek és Schlauch Lőrinc nagyváradi püspök is. Az egri érsek csakugyan el volt ragadtatva a látottak által, mint mindazok, a kik e körképet megnézik. Schlauch püspök egy felóránál tovább időzött a körképnél, részletesen elmagyárázta magának egyes csoportjait és ismételten mondta:

— Igazán nagyon szép és érdekes dolog.

Főként a kigyók csoportjánál időzött hosszasan és mikor távozott, megköszönte a szives kalauzolást.

— Legközelebb ismét eljövök, mondotta, mert hiszen egyszerre nem lehet az egészet jól megnézni.

Eötvös Loránt báró tudományos szempontból birálta a Pokolt és főképp az lepte meg, hogy a művészek Dante hatalmas művének megalakitását nem rontották semmiféle szenzáció-hajhászattal.

József főherceg és családjának bejelentett látogatása fájdalom, Károly Lajos főherceg halála miatt elmaradt, az udvar a körképet a junius ünnepélyek alkalmával fogja megtekinteni.

* * *

Az első vasárnap nyolczezer ember tolongott a körképnél. Egymást érték az elegáns fogatok, melyek százával állottak a körkép monumentális palotája előtt. Főkép este lepte el a városligeti fasor környékét az emberáradat, mikor a Pokol hatalmas tacadja villamos fényben ragyogott. A nagy ivlámpáktól a az izzó gömböktől vörös volt az egész horizont s a kiállitás látogatóival együtt a városliget egész közönsége gyönyörködött a szép látványban.

Tizenkét órára járhatott már az idő és még egyre hömpölygött a nép a Pokolba. És ezen az első vasárnapon dőlt el az uj körkép sorsa.

A nép szava, Isten szava! — Mindenki a ki megtette körutját a Pokolban, az igaz lelkesedés hanján nyilatkozott arról és el nem feledi a látottakat egyhamar. Igy esett, hogy most Budapesten mindenfelé a Pokolról és annak kolosszális csodáiról beszélgetnek.

* * *

Csodálatos mennyire gontirozzák a Pokolt az asszonyok. A látogatók nagy százalékát hölgyek teszik, a kik sehogysem tudnak betelni a rémesen szép panorámával. Nincs az az operai vagy nemzeti szinházi premiére, mely szebb, kedvesebb és elegánsab hölgykoszoruval dicsekedhetnék, mint mindig, mindennap a Pokol. A sziklák közötti mysztikus világitásu utakon a nehéz selyem ruhák suhogása párosul a hegyekről szakadó vértolyamok erős zuhogásával és ha az ember például Caronnak az Acheronon átkelő csónakját bámulva, véletlenül szomszédnőjére tekint, egyben vigaszt nyer azért az eshetőségért, hogy valaha az ördögök országába kerül.

A hölgyeknek nagy érdeklődése a Pokol iránt egyébként már fővárosszerte ösmeretes. Innen van, hogy a tavaszi kocsikorzó, mely másszor csak a Stefánia-utnak volt speciálitása, most a a városligeti fasor és Aréna-út sarkáig terjed; mindenki látni akarja az elragadó rózsás arcokat, a mint elegáns toilettjök uszályát megemelve, szinte lázas sietséggel igyekeznek a Pokol felé.

És a hölgyek e lelkesedésének köszönhető, hogy a Pokol nézőtere némelyest veszit komoly hangulatából. Mint madárcsicsergés hangzik mindenfelől egy-egy aranyos kacaj, és visszhangzik mindenfelől. És én ott a szép hölgyek között, a bódító illattal teli levegőben járva, néha elgondolkodom a tulvilág felett.

Én édes Istenem, ha a sok szép asszony közül csak egynehány kerül a Pokolba, egész nyugodtan bocsájtom majd le kemel utjára.

És velem együtt gondolkodik mindenki, a ki körüljárja ezt a fantasztikus körképet.

* * *

Molnár Árpádnak, Trill Károlynak és festőtársainak és Markus Géza müépitésznek köszönheti a főváros ezt a legujabb szenzációját. Mindannyian merész századvégi emberek, a kik nehéz feladatukon éveken át dolgoztak, anélkül, hogy az eléjük gördülő akadályok csak egy percre is lankasztották volna erős akaratukat.

Az övék az érdem a Pokol megvalósitásáért, s a közönségé, a miért működésüket ily minden várakozáson felül méltányolja.

NYILTTÉR.*)

Egy tekintélyes, népszerü biztositó intézet, könnyen terjeszthető szakmával

produktiv főügynököt

keres.

Ajánlatok **csak tényleg szerzőképes** erők részéről **„Ősi erény"** alatt Goldberger A. V. hirdetési irodájába Budapest, váczi-utcza 9. czimzendők. 141 2—1

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

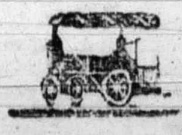

Vasuti menetrend

Érvényes 1896. május 1-től.

Kanizsa állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról				Erkezés Kanizsára			
	vonat	óra	pere	idő	vonat	óra	pere	idő
Pragerhof	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	5	33	regg.
	sz. v.	2	35	d. u	sz. v.	12	59	d. u.
	gy. v.	12	20	este	sz. v.	11	22	éjjel
	v. v.	7	28	este	v. v.	7	59	reg.
	gy. v.	12	—	delb.	gy. v.	4	56	d. u.
Bécs Z.-Eg.	gy. v.	8	55	regg.	sz. v.	3	42	regg.
	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1	34	d u.
	sz. v.	12	45	éjjel	gy. v.	7	05	este
Budapest	gy. v.	5	47	regg.	sz. v.	3	52	regg
	v. v.	10	—	regg.	sz. v.	1	39	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u.	v. v.	8	55	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
	gy. v.	5	06	d. u.	gy. v.	11	45	d. e.
Barcs	sz. v.	4	57	regg.	sz. v.	1	29	d u.
	sz. v.	2	25	d u.	sz. v.	11	34	éjjel.
	sz. v.	7	20	este	v. v.	8	38	regg.

Felelős szerkesztő:

Dr. LŐKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések

felvétetnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében

Nagy-Kanizsán.

2709/4243/1896. szám.

Arverési hirdetés.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenne közhirré teszi, hogy a n. kanizsai kir. jbiróság 2170/96. 11764/95 számu végzése altal Zirner testvérek budapesti és Bau Lipót s fiai debreceni kereskedők végrehajtatók javára Bogyay Odönné nkanizsai lakós ellen 120 frt és 51 frt 60 kr. tőke, ennek 1895 év március 2. és April 1. napjától számitandó 6 százalék kamatai és eddig összesen 50 frt 90 kr. perköltség követelés erejeig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag felülfoglalt és 581 frtra becsült butorok, zongora és egyéb tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 2709/4243/1896 sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Nagy-Kanizsán alperes lakásán leendő eszközlésére

1896-ik évi junius hó 8-ik napján délelőtt 9 órája

határidőül kitüzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt N.-Kanizsán, 1896-ik évi május hó 22. napján.

BARTS GYÖRGY
kir. biróságí végrehajtó.

5797/896.

Hirdetmény.

Nagy-Kanizsa r. t. város által közhirré tétetik, hogy a város tulajdonát képező cs. és kir, gyengélkedő ház javitás alá kerül az előirányzott összeg 371 frt 18 kr. azaz háromszázhetvenegy forint 18 kr., felhivatnak mindazok kik ezen épület javitási munkálatot elvállalni óhajtják, hogy az előirányzati összeg 10 százalékával ellátott zárt ajánlataikat **f. é. junius hó 10-ik napjáig** a városi iktatóba annál bizonyosabban adják be, mert a később beérkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

A költségvetés a v. tanácsteremben a v. irattárnoknál a hivatalos órák alatt bármikor betekinthetők.

A városi tanács

Nagy-Kanizsán, 1896. május 30-án.

VÉCSEY
polgármester.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. **40 kr.**, 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.**

Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget **„Horgony"** védjegy nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállitók, **Rudolstadt** (Thüringia).

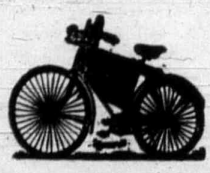

A világhirü STEYRI fegyvergyár

SWIFT

KERÉKPÁRAINAK

kizárólagos főraktára és képviselősége

Nagy-Kanizsa és Zalamegye részére:

Unger Ullmann Eleknél

Nagy-Kanizsán.

Ezen kerékpárok, ugy tartósságra, szerkezetre mint könyü járásra az első helyen állanak az összes Europai gyártmányok között.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A budapesti kiállitásra ránduló

n. é. nagy-kanizsai és vidéki közönséget van szerencsém a kiállitás területén levő sörizlelő pavillon látogatására meghivni, hol

NAGY-KANIZSAI SÖRT

mérek, a mely kitünő minőségénél fogva a fővárosban is általános tetszésben részesül és jelentékeny mértékben fogyasztatik.

Galambos Ulrik

133 *—1. a nagy-kanizsai kiállitás sörizlelő fülkéjének vezetője.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán. 1896.

46. szám. Nagy-Kanizsa, 1896. junius 7-én. XXIII. évfolyam.

Szerkesztőség:
Fő-utcza Ollop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bé nemtetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőzöde r. t." hivatalos közlönye.

Kiadóhivatal:
Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel-Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Hol az igazság?

Nagy-Kanizsa, 1896. junius 4-én.

(—n) A szenvedély minden körülmények között rossz tanácsadó. Nyilatkozzék az akár személyek, akár viszonyok ellen, a hol az itélet a tárgyilagosság helyes álláspontjára nem helyezkedik, ott az igazságtól is eltér. A mióta a kuriai biráskodásról szóló törvényjavaslatot tárgyalják, ellenzéki hangok emelkedtek ugy a parlamentben, mint a sajtóban, melyek országunk állapotát oly szinekben festik, a mikre a német azt szokta mondani: grau in grau! Olybá tünteti fel a nemzetnek állapotát, mely ha igaz volna, a legmélyebb szomoruságggal töltené el minden igaz honfiu keblét. Hála Istennek! az ördögöt sokszor a falra festik, a nélkül, hogy jelentkeznék. Ennek a nemzetnek állapotát saját gyermekei sokszor úgy állitják oda, mint a mely a romlásnak utján áll, s melyen csak különös eszközökkel lehetne segíteni. A pártszenvedély is képes elvakítani, s olyanokat állitani, melyek az igazság világa előtt meg nem állanak. De hát kérdjük: mire való ez? Ha már a mi jó bécsi szomszédaink egy elkapatott része beállott az ünneprontók közé és nemzetünket s annak ezeréves kiállitását otromba gyalázásaival illeti, — ha már itt a hazában is azok a nemzetiségek melyek szabadságukat, fejlődésöket a magyarnak köszönhetik, megfoghatatlan gyülölködéssel viseltetnek ezredéves ünnepünk ellen, — miért találkoznak a jó magyar hazafiak közt is olyanok, kik folyton elégedetlenkedve, a magyar nemzet romlott állapotáról szólnak, mintegy fegyvert szolgáltatva azok kezébe, kik gyülölettől és irigységtől eltelve a legképtelenebb módon rágalmaznak és gyaláznak?

De hát, a mit e nemzet állapotáról mondanak, az nem is igaz. Mert ha igaz volna, hogy zenghetnének hozsannát ugyanazok a lapok annak a közel 5000 tanulónak, kik a magyar nép, a magyar faj életrevalóságáról testi és lelki helyes fejlődéséről, erőteljességéről tesznek tanubizonyságot?

Egész hymnusokat zengettek az ország ifjusága egy részének, s valóban megható és impozans látvány lehetett az erőtől duzzadó ragyogó arczu ifjuság páratlan felvonulása.

Eötvös József báró mondotta, ha jól emlékszem, egyik emlékbeszédében, hogy az elégedetlenség sokszor erényszámba megy, mert forrása a haladásnak, a folytonos fejlődésnek, egyeseknél, társadalmaknál egyaránt. De azt hisszük, ennek az elégedetlenségnek kell, hogy határa is legyen, a czélon túl mennie nem szabad, és különösen nem szabad igazságtalannak lennie. Társadalmi és állami életben ideális viszonyokat képzelni alig lehet, azt hisszük, hogy ez az utópiák egyike, melyeknek elérése már az emberek gyarlóságánál fogva is lehetetlen. Elégedetlenek mindig lesznek s az emberi társadalom tevékenységi terein az elérhető mindig valami relative tökéletes lesz csak, a nélkül hogy ez mindenkit kielégíthetne. Hogy az elégedetlenség rugója a nemes törekvéseknek, az bizonyos, de hogy amannak tulhajtása teljes fásultságra, közönyre vezethet, az ép oly bizonyos, mint hogy a mindennel való megelégedés — a nemzetekre értve ezt — szintén a tétlenségre vezet.

De az elégedetlenség a viszonyokkal, az emberekkel, nem zárja ki az igazságosságot, a helyes, a tárgyilagos itéletet. A mai korban az emberek nagyobb része amúgy is hajlandó a sötéten látásra, ez pedig annak a jónak, az üdvösnek felismerését is lehetetlenné teszi, a mi az emberekben és viszonyokban tényleg az.

Itt is az igazság a középen van.

Senkisem mondja, hogy a mi viszonyaink az abszolut tökély fokát érték el, de senkisem mondhatja azt sem, hogy a nemzet akárminő tekintetben züllőfélben volna. Mert ez nem igaz. Mert egy nemzet, a mely életrevalóságának oly számos jelét adja, egy kis nemzet, mely a multban is, de a jelen-

A „ZALA" tárcája.

A Quarnero mellől.

— A „Z A L A" eredeti tárcája. —

IV.

Buccari.

Könnyü hajónk alig kanyarodott ki a „molo lungo" hullámcsapkodta végénél, midőn kitárult elénk — vagy husz főből álló kiránduló társaságra — a littorale messze húzódó, telt szinekkel gyönyörködtető panorámája.

A fedélzet csapószékein lovagolvást ülve, gyengén hintázunk a katakoló gép ütemére és átadjuk magunkat a felséges hullámjáték élvezetének. A szinte fekete-kék viz széle csobogva nyaldossa a bronzszinü agyagpartot, melyre nehéz takaróként borulnak a bozótos pázsit-lankák. Egymásután hagyjuk el a partba benyuló öblöcskéket és barlang-odukat, hol a viz lassan, de visszatarthatlanul végzi alámosó munkáját.

Hajónk jelzőkürtje egyet bődül, és mi megállunk egy kis öböl előtt, melyet egynéhány rozoga ház és laalkotmány környékez. Ott vár ladikjával egy öreg révész, ki készséggel segíti be hajónk társaságának 3—4 tagját ingó csónakjába. Másodmagammal — ártatlan kiránduló lélekkel — azon hiszemben, hogy célnál vagyunk, szintén kiugrunk a csónakba, de alig helyezkedünk el benne, a hajó fütyöl és a fennmaradt társasággal tovább megy. Csak most látjuk a bakot, a melyet lőttünk: félórával a cél előtt szálltunk ki a sziklás parton.

Megkérdeztük Charonunkat, mikor jön ide oly hajó, melylyel visszatérhetnénk.

— Reggel hat órakor — volt a felelet.

Teljesen átéreztük robinsoni helyzetünk tragikomikumát, de a homlokrántés mellett most komoly »menekülésre« kellett gondolni. Tessék innen gyalog, talpbasogató köves hegyösvényeken a magaslatra felkapaszkodni és onnan valahogy Buccaribe lejutni!

Három joravaló környékbeli szállt ki velünk, kik készek voltak bennünket jó csapásra terelni. Ördögbe kivántuk a Karszt minden kavicsát, de azért nem segíthettünk az átkozottul köves utón. Már vagy egy órája csetlettünk-botlottunk a hegyen, s alig-alig néztünk hátra a mögöttünk kitáruló viztükör és a zöld szigetek remek képére, — midőn váratlanul az alacsony bokrok közül kitünt előttünk a buccarai öböl sötét kéksége.

Xenophon katonainak „Thalattája" elenyészett a mi üdvriadalunkhoz képest, mi lön egy darab tengert láttunk magunk előtt.

Még egy pár bukdácsolás hegynek lefelé és ott voltunk a viz szélén. Elfelejtettük az egy órai árkon-bokron-mászást a benyomás alatt, melyet a természet eme szeszélyes remeke ránk tett.

A nyilt Quarneroból szinte elrejtve nyulik be a hosszukás öböl a dacos Karszt sziklák közé, mint egy délvidéki fjord; vize sötétkék, akárcsak folyékony zafir lenne. Meredeken magaslanak ki partjain a sziklák, melyeknek csekély növényzettel betutott felületen párhuzamos vonalban, nagy négyszögekre osztva vonulnak az alacsony bóravedő köpárkányok. Valósággal ki kell erőszakolni e talajból a vegetációt... A felhőből ki-kibukkanó napsugarak gyönyörü fényhatással csillogtatták meg a viz könnyü hullámgyűrüit és a part szélén szivárványköröket idéznek elő a megtörő habok. Ilyen lehetett a csábitó hableányok büvös sellők lakhelye, a vén vizikirály háboritatlan rezidenciája. Most! elriasztotta a gőzhajó kereke az átlátszó palota regelakóit s a kies szüg még vár ánglusára, aki remek tengeri fürdőhelyet teremthetne itt olyanoknak, kik a világtól elvonultan akarják élvezni a természet csendéletét.

Ott ahol összezárulnak a szegélyező magaslatok, fekszik Buccari (horv. Bakar) helység maga. A kis simafalu házak mintegy oda vannak tapasztva a sziklahegyhez s egymás fölött karéjban szegélyezik az öböl végét. A csoportot koronázza egy régi dómszerü épület, mely fölött széditő magasban látszik a vasuti kőtöltés egy hajlása. A pittoreszk községen kivül más is vonz bennünket arrafelé: a hatalmas étvágy, mely az önkénytelen hegymászas következményeként jelentkezik.

Amint torony iránt haladunk, elmegyünk a *tinhaldászok* furcsa készüléke mellett. A parthoz ferdeszögben létrát állitanak olyképen, hogy talpa a parthoz van erősitve, felső vége pedig részut hajlik a vizszinére; legfelül egyszerü deszkaerkély-féle van elhelyezve, melyben valóságos Herman-ottói odaadással kuporodik meg a halász és fonalakkal igazgatja vizre teregetett hálóját

ben is oly kiváló férfiakat mondhat magáénak, hogy azokat bármely műveltebb nemzet is büszkén vallhatná magáénak; egy nemzet, mely rövid idő alatt oly fejlődést mutat az emberi munka minden terén, s mely olyan szerencsésen tudja egybekötni a dicső mult fenséges tradicióit a nyugateurópai műveltség követelményeivel — egy ily némzet züllőfélben nem lehet, egy ily nemzetnek lehetnek nagy küzdelmei, de ereje is van a küzdelmek megvivására.

Ám hadd gyalázzon a német szomszéd, hadd gyalázzanák itt benn a nemzetiségek, — de magyar ember ne álljon az ünneprontók közé pártszenvedélyből, mert a nemzet nem hisz az ily szavaknak.

Büszkén tekinthet e nemzet a biztató jövőbe, büszkén és félelem nélkül, mert mint a multban, le fogja győzni ellenségeit a jövőben is.

Város házából.

Hirdetmény.

Nagy-Kanizsa vár s tanácsa részéről közhirré tétetik, hogy Nagy-Kanizsa város 1896. évi házbér adó kivetési lajstroma 1883. évi 44. t. c. 16. és 36. §§. értelmében a mai naptól fogva 8 napon át a városi adóhivatalba közszemlére kitétetett oly célból, hogy a hivatalos órán belül bárki által betekinthető, hogy az ellenőrzevételét megtehesse, és pedig:

a) azon adózók, kik az illető lajstromban megállapitott adóneminel már a mult évben is meg voltak róva a lajstrom közszemlére kitetelének napját,

b) azon adózók, kik a kivetési lajstromban megállapitott adóval f. évben első izben rovattak meg, adótartozásuknak az adókönyvecskében történt bejegyzését követő 15 nap alatt irásban a városi tanácsnál benyujthassák.

Nagy-Kanizsán, 1896. évi junius hó 5-én.

NEU ALBERT ellenőr. VÉCSEY polgármester.

Ertesités és felhivás

a II. Országos és Egyetemes Tanügyi Kongresszus érdekében.

Napról-napra tömegesen érkeznek tudakozódások a fővárosból és vidékről a II. Országos és Egyetemes Tanügyi Kongresszus elnökségéhez a kongresszus üléseinek időrendjéről, a tagok számára nyujtandó kedvezményekről, jelentkezésük módjáról és határidejéről.

Hogy az érdeklődésnek minél könnyebben és minél szélesebb körben tehessünk eleget, e körlevélben foglaljuk össze a kongresszusról szóló fontosabb tudnivalókat.

Együttal, hogy tisztelt kartársainknak, a tanároknak, tanitóknak, kisdedóvóknak s általában a közoktatás és a kongresszus iránt érdeklődőknek a tagsági jelentkezést megkönnyitsük, jelen körirat unkhoz gyüjtő-ivet mellékelünk.

Tisztelettel kérjük az egyesületeket, testületeket és köröket, a tanitás- és nevelésügy munkásait, barátait, hogy a gyüjtő-iveken jelentkezni s az egy testület tagjai kongresszusi tagsági díjaikat (személyenkint 2 frt) együttesen beküldeni sziveskedjenek.

A jelentkezés határideje junius 12. Ezen a határidőn tul jelentkezők ellátásáért vasuti kedvezményben való részesitéséért a felelősséget nem vállalhatja magára a rendező bizottság.

A tagsági jelentkezések és pénzek Mauritz Rezső főgáliskolai igazgató urhoz, a rendező bizottság pénztárosához (Budapest, Lovag-utca 18.), egyéb tudakozódások a kongresszus elnökségéhez (állandó iroda: Budapest, József körut 8., a Magyar Tanitók Kaszinójában) intézendők.

A kongresszusról a következőkben foglalhatjuk össze értesitésünket:

A kongresszus tanácskozásának időrendje.

A kongresszus julius 2-án délután tartja előértekezletet; ugyanaznap dé előtt az V. egyetemes tanitógyülés előértekezlete lesz. A kongresszus 3-án reggel nyilik meg és 8-án zárja be üléseit. Az összes ülések három nap és pedig 3-án, 6-án, és 8-án délelőtlönkint fognak tartatni. A szakosztályok ülései 4-én és 7-én délelőtt és délután s esetleg 6-án délután lesznek. A többi napok délutánjai, valamint 5-ike, vasárnap, egészen a kiállitás megtekintésének, ünnepélyeknek, kirándulásoknak vannak szánva.

Egyesületeknek, testületeknek a kongresszussal kapcsolatos közgyülései a kongresszust követő napokon, u. m. 9-, 10- és 11-én, vagy a közbeeső szabad időben (5-én és a szabad délutánokon) lesznek.

Tisztelettel kérjük az egyesületek elnökségeit a közgyülések mielőbbi bejelentésére, hogy helyiségről gondoskodhassunk.

A kedvezmények.

Utazás. II-od osztályu jegygyel utazhatni az I-ső osztályon, a III-ad osztálynyal a II-ikon és tél másodosztályuval a III-ikon. E kedvezményes jegyeket a congresszus rendező-bizottsága eszközli ki. A közoktatásügyi és kereskedelmi miniszterek által engedélyezett az a különös kedvezmény, hogy a 400 forintnál több fizetéssel nem biró néptanitók, tanitónők és kisdedóvók ingyen utazhatnak Budapestre a kiállitás idején, akkor is érvényesek, ha az illetők a kongresszusra rándulnak fel. Megjegyzendő azonban, hogy vasuti igazolványaikat az Országos Kiállitás Igazgató-ága (Budapest, Városliget) utján fogják megkapni, közvetlenül, vagy esetleg a kongresszus rendező bizottsága közbenjárására.

Olcsó lakások. Tömeges társas-lakások 32 kr. napiber mellett. Egy szobában 10—20 személy fog elhelyeztetni. Elkülönitett fülkés lakások egyes családok részére személyenkint 50 kr. Mindezek a lakások iskolákban lesznek berendezve. Egészen elkülönitett szobák egy ágygyal napi 70 kr. bérért, a második ágy 50 kr. Mindezek a lakások iskolákban lesznek berendezve. Ezeken kivül gondoskodni fognak vendéglői alvásokról napi 1—2 frt árért.

Kedvezményes étkezésről szintén fog gondoskodni a rendező bizottság később megállapitandó módon.

Belépő jegyek a kiállitásra. A kiállitás igazgatósága a rendező bizottság által 5 jegyből álló füzeteket öt korona helyett két koronáért fog a tagoknak rendelkezésére bocsátani. E kedvezményes jegyek csak a kongresszus idején érvényesek.

Egyéb tudnivalók.

A kongresszus tagjainak fogadásáról, elszállásolásáról, ünnepélyekről, jegyek elárusitásáról a Magyar Tanitók Kaszinója által alakitott a Rózsavölgyi Gyula székes-fővárosi tanácsnok vezetése alatt álló vendéglátó bizottság gondoskodik. Helyiség: Budapest, József-körüt 8, I-ső emelet.

Az elszállásolás kedvezményében a kongresszusi tagok családtagjai is fognak részesülni.

Az elszállásolást illető kivánságok junius 1-től 15-ig jelentendők be.

A kedvezményes vasuti igazolványokat csak junius 20-ika és 25-ike közti időben fogjuk kiszolgáltatni.

A kirándulásokat a Turista-egyesület tanitói osztálya rendezi.

A rendező bizottság által kiadott „Értesitő" a kongresszus idején naponkint jelenik meg s hozni fogja a programmot és a tanácskozás ismertetését.

A tagok postaküldeményeinek rendes kézbesitéséről gondoskodni fogunk.

Budapest, 1896. május hó 10-én.

A II. Országos és Egyetemes Tanügyi Kongresszus bizottsága nevében:

NAGY LÁSZLÓ, főtitkár. Dr. HEINRICH GUSZTAV elnök.

melyet körbe felfűzött fakorongocskák tartanak fenn. Kényelmes mesterség (innen alulról nézve); hétköznapon munka, vasárnap szórakozás, és sokban hasonlit azon „mulatsághoz", midőn a türelmes nyárspolgár órákhosszat lesi a potykát a mezei ér partján.

Ünnepnap lévén, a községbeli szépek ugylátszik belybeli specialitásképpen csoportosan állnak vagy üldögélnek a küszöbön vagy utszélen, s megmegszólitják az arra menő legényeket. Ez is emancipáció! Meg is vihognak bennünket az ablakok mögül, midőn a sülthorvát feliratokat igyekszünk lebetüzni a „cégekről" mig végre jó utra vezetett bennünket a piros-fehér-kék zászló a vendéglő előtt. Lehet ott kapni jóféle *rodicát* vagyis buccari pezsgőbort, amelyivel ugyancsak nagyra vannak a bakariak. Valami szénsavi a fojtott limonadé ez az itteni „carte blanche".

Litániára harangoznak az eldugott kis templomban. Felmegyünk, — nagyon profán célból — hogy láthassuk a buccarai lányok szine-javát, akiknek szájából még a „Gospode pomiluj" is csinosan hangzik. Templom után eldefiléroz a lányok sora a vodica-hirdető orrú polgármester előtt, ki itt csinálja és képviseli az uri divatot. A kisasszonykák között kerül olyan is, kinek lábacskáján jól fest a lakkos lopán, fején a pipere-kalap. A bocskoros parasztlányiól kezdve a puffujjas kisasszonyig odaállnak sorfalba, midőn hajónk készül a visszaindulásra, és messzire intezetnek utánunk, mikor elhagyja az elragadó öblöt. Egy pillantással búcsuzunk a sötét viztől, a rendithetlen sziklafalaktól, s szinte bámulat fog el, hogy jutott ide közéjök a civilizáció egy szikrája — mint a gyöngy a félreeső sarokba.

Még egyet állomásozik kis gőzösünk a *portorè*i parányi kikötőben, s egy ideig szemlélhetjük azt a komor sárgafalu, négyszögü várkastélyt, melyet — a Frangepánok után — jezsuiták laknak.*) Ott áll, mint egy intő szózat, mely századok viharairól, tengerek viszontagságairól beszél, s közelében felkiáltójeként magaslik ki a *faro* a világitótorony.

Késő szürkületben veszünk bucsut e csendes világtól és hajónk zakatolása visszahivja bennünk az élet mozgalmainak emberét. *M—r. B.*

*) Ezt a kastélyt a környékét szerepelteti Jókai „Egy játékos aki nyer" cz. regényében.

HIREK.

— **Eljegyzés.** *Harangozó* István nyomdánk egyik derék munkása jegyet váltott *Ross* Borbála kisasszonynyal, Nagy-Kanizsán.

— **Urnapja.** A kath. egyház ezen szép ünnepének legnagyszerűbb része: a körmenet, igen szép időjárás mellett volt megtartható. Azaz igaz hivők sokasága, a katonaság, tanulóifjuság és különféle testületek kivonulása emelte az ünnepség fényét. — Délután az időjárás rosszabbra fordult, ugy hogy a közönség kényteien volt fedel alatt maradni és igy sok szép kirándulási terv dugába dőlt.

— **Koronázási évforduló.** Ugy értesülünk hogy a millennáris ev alkalmából a koronázási evforduló napot, junius 8-ikat, varosunkban is nagyobb ünnepséggel fogják megülni. Delelőtt 9 órakor a szent-ferenciek templomában hálaadó istentisztelet lesz. A város összes iskoláinak tanulói szünetet tartanak, hogy a nagyfontosságu aktus emlékét megszenteljek.

— **Szinészet.** *Náday* Ferenc, a Nemzetiszinház kiváló művésze e het második felében vendégszerepre érkezett városunkba. Elsőben pénteken junius 5-én lépett föl a „*Válás után*" cimü vigjátékban: *Dural* Henri szerepében. Művészetpartoló közönségünk legnagyobb része Budapestre utazván, még Náday fellépte is csak közepes számu közönséget volt képes összehozni. De akik jelenvoltak, nagy gyönyörüséggel élvezték Náday művészi alakitását, aminőben a nagykanizsai szinpadon bizony csak nagy ritkán részesülhet a közönség. A művészt ki üntető rokonszenvvel fogadták és jeles alakitásáért zajos ovációkban részesitették. A szintársulat tagjai is dicséretreméltó ambicióval jatszottak s ügyekeztek a nagy művész mellett is összhangban tartani az előadást. Szombaton este, Náday második fellépte alkalmával a „Pont Biquet család" került szinre. Vasárnapra a „Párisi"-t tüzték ki. Hisszük, hogy ez alkalommal közönségünk felhasznalja a kedvező alkalmat és siétni fog a művész játékában gyönyörködni.

— **Ovódai zárünnepély.** A nagykanizsai *Kisdednevelő Egyesület* mind a négy óvódájának növendékei junius hó 28-án délután a Polgári-Egylet kertjében fognak összeseregleni, hogy megtartsák a szokásos záróünnepélyt. Kedvezőtlen idő esetében az ünnepély a rá következő vasárnap tartatik meg. — Julius hóban a belvárosi 3 ovódában szünet tartatik, de az ovónők meganelőadást tarthatnak. A VI—VII-ik kerületi ovódában nyári szünidő nem lesz.

— **Halálozás.** *Foltz* Lajos őrnagy a Nagy-Kanizsán állomásozó magy. kir. 20-ik honvédgyalogezredben, junius hó 6-án hosszas szenvedés után elhunyt Budapesten a vörös-kereszt egylet kórházában. Tiszttársai gyönyörü koszorut helyeztek ravatalára, és kellő képviseletről gondoskodtak. Temetése ma vasárnap délután lesz.

— **Értesítés.** Közlés végett a következő sorokat kaptuk: *A Zalamegyei Ált. Tanitótestület* tagjait tisztelettel értesitjük: *a)* hogy a Budapestre tervezett idei közgyülést a járáskörök véleménye alapján a központi választmány a jövő évre halasztotta el. *b)* hogy a *II. Orsz. és Egyetemes Tanügyi Kongresszus* elnöksége által a Néptanitók Lapja f. évi 22. számában megjelölt kedvezményes áru (32, 50, 70 kros és 1 frtos) lakásokért a kongresszus tagjainak a vendéglátó bizottságnál (Budapest, VIII. József körut 8. sz. I. emelet) *junius 1-től 15-ig* kell jelentkezniök. Tisztelettel *Felméri Albert* elnök, *Alszeghy Alajos* jegyző.

— **Vizsgálatok a közs. polg. iskolákban.** A nagykanizsai áll. s. közs. polgári fiu- és leányiskola nyilványos és magánvizsgálatai az 1895—96. tanév végén, a következő sorrendben tartatnak meg: Junius 13-án d. u. 5 órakor a fiuiskolatornavizsgálata versenynyel egybekötve. Jun. 15-én d. e. 8—12. Az I. leányosztály minden tantárgyból; d. u. 5—6. Az I—IV. leányosztály francia nyelvből. Jun. 16-án d. e. 8—12. A II. leányosztály minden tantárgyból; d. u. 5—6½. A leányiskola tornavizsgálata. Jun. 17-én d. e. 8—12. A III. leányoszt. minden tantárgyból és az I. leányoszt. magánt. irásbeli vizsgálatai; d. u. 2—6. Az I. leányoszt magánt. szóbeli vizsgálatai. Jun. 18-án d. e. 8—12. A IV. leány. osztály minden tantárgyból és a II. leányoszt. magánt. irásbeli vizsgálatai; d. u. 2—6. A II. leányoszt. magántan. szóbeli vizsgálatai. Jun. 19-én d. e. 8—12. A III., IV. leányoszt. magántanulóinak irásbeli vizsgálatai; d. u. 2—6. A III., leányoszt. magántan. szóbeli vizsgálatai. 20-án d. e. 8—12. A IV. leányosztály magántan. szóbeli vizsgálatai; d. u. szünet. 22-én d. e. 8—12. Az I. fiuosztály minden tantárgyból és az I. II. fiuosztály magántan. irásbeli vizsgál.; d. u. 2—6. Az I. II. fiuosztály magántan. szóbeli vizsgál. 23-án d. e. 8—12. A II. fiuosztály minden tantárgyból és a III. fiuosztály magántan. irásbeli vizsgálatai; d. u. 2—6. A III. fiuosztály magántanulóinak szóbeli vizsgálatai. Jun. 24-én d. e. 8—12. A III. fiuosztály minden tantárgyból; d. u. szünet. Jun. 25-én d. e. 8—12. A IV. fiuosztály minden tantárgyból és a IV. fiuosztály magántanulóinak irásbeli vizsgálatai; d. u. 2—6. A IV. fiuosztály magántan. szóbeli vizsgálatai. Jun. 26-án d. e. 9—12. Az V. fiuosztály minden tantárgyból és az V., VI. fiuoszt. magántan. irásbeli vizsgál.; d. u. 2—6. Az V., VI. fiuosztály magántan. szóbeli vizsgálatai. Jun. 27-én d. e. 8—11½. A VI. fiuosztály minden tantárgyból; d. e. 11½—12. A IV. V. VI. fiuosztály énekből; d. u. szünet. Jun. 28-án d. e. 8—10. „Te Deum" s a tanév bezárása. Junius 21—22-én női kézimunka-kiállitás a leányiskolában. A nyilvános vizsgálatokra a t. szülőket és az érdekló t. közönséget tisztelettel meghivja Nagy Kanizsa, 1896. junius hó az igazgatóság.

— **Vizsgálatok a közs. népiskolában.** A nagykanizsai közs. népiskolákban az 2895—96. tanévi vizsgálatok következő sorrendben tartatnak meg: Junius hó 13-án szombaton délelőtt: a VI. és VII. ker. összes osztályaiban. 15 én hétfőn d. e.: III. fiuoszt.; d. u. IV. párh. IV. és párh. III. fiuoszt. 16-án kedden d. e.: II. párh. II. és I. fiuoszt.; d. u. Arany János-utcai I. fiu, I. leány és Eötvös-téri I. leányoszt. 17-én szerdán d. e.: IV. párh. III., IV és III. leányoszt.; d. u. szünet. 18-án csütörtökön d. e.: II. párh. II. és I. leányosztály; d. u. A) I. B) I. leány és Telekyutcai I. fiuoszt. 19-én pénteken d. e.: Eötvös-téri I. és Hunyady-utcai I. fiuosztály. 20-án szombaton: szünet. 21-én vasárnap d. e.: Női kézimunka kiállitás. 22 én hétfőn d. e.: Női kézimunka kiállitás és tornázat. 23-án kedden d. e.: Magánvizsgálatok. 28-án vasárnap d. e.: „Te Deum" és az értesitők kiosztása. A vizsgálatok reggel 8 és délután 2 órakor kezdődnek. Nagy-Kanizsán, 1896. évi junius hó 5-én. Az igazgatóság.

— **A budapesti millenniáris** tenyész szarvasmarha kiállitást Ferenc József királyunk ő Felsége legmagasabb látogatásával tisztelte meg, mely alkalommal Darányi m. kir. földmüvelésügyi miniszter ő excellentiája több kiállitót mutatott be ő felségének, köztük a ujnép pusztai simmenthali szarvasmarha törzstenyészet vezetőjét: Ebenspanger Ernő urat is, kit megszólitással tüntetett ki ő felsége.

— **Elázott majális.** A *községi elemi iskolák* növendékei tegnap szombaton tervezett majálisának nem kedvezett az időjárás. A nagy esőzés, mely még szombaton is tartott, már alapjában megrontotta a gyermekek örömét, mennyiben már magát az erdőbe való kivonulást is lehetetlenné tette. Reméljük azonban, hogy nemsokára ki fog derülni a kicsinyek várva várt napja, melyen zavartalanul fogják élvezhetni a majális kellemességeit. — Junius 8-ikán délutánra tették az uj terminust.

— **Országos tornaszövetség.** Az országos tornaszövetség junius hó 4-én Budapesten tartotta ötödik közgyülését, melyen a tisztikar is megalakittatott. Elnökké egyhangulag *Berzevicy* Albertet választották meg. Alelnökök lettek: *Czölder* János és *Belba* Lajos; titkár *Jász* Géza, pénztáros *Rónay* Emil. A vidékiek közül dr. *Gerő* József városi orvos Nagy-Kanizsán, igazgatósági póttaggá választatott. Ezen megválasztás eszünkbe juttatja, hogy városunknak volt egykoron virágzó tornaegylete, melyet mély álmából még a millennium ünnepségek zaja sem volt képes felrázni. Eszünkbe jut továbbá, hogy ezen alvó egyletnek valamikor éppen dr. *Gerő* József volt az elnöke, kik tán éppen ezen minőségnél fogva ért azon kitüntető figyelem, hogy igazgatósági póttaggá választatott. A megválasztotnak most már erkölcsi kötelessége lenne a tornaegyletet álmából felverni, a tornászok élére állani és oda hatni, hogy a három év mulva Sopronban tartandó szövetségi közgyülésen a nagykanizsai Torna-Egylet is életjelt adhasson magáról. Minden ehhez szükséges kelléke megvan a Torna-Egyletnek; van elégséges jó anyagu tagja, kényelmes torna-terme és kitünő tanára Pongrácz Adolf személyében, csak éppen egy hiányzik: a tornászat iránti előszeretetet, azt élesztení és fejleszteni a legsürgősebb teendők közé tartozik, mielőtt még az egylet örök nyugalomra térne.

— **A millenniumi ünnepségek** második sorozata, mely penteken a szent koronának a Mátyás templomba való átvitelével kezdődött, városunkból is igen sokat vonzott a fővárosba. Legalább 300-ra tehető azok száma, kik máris Budapesten vannak mely szám azonban nézetünk szerint ma vasárnap meg fog kétszerződni, mert a hódoló diszmenet iránt nyilvánul a legnagyobb érdeklődés a közönség körében.

— **A sörgyár** uj vendéglőse *Hochstädter* Ignácz belátta multkori felszólalásunk helyességét, hogy a kanizsai sör fogyasztásának nagy hátrányára van a kanizsai por, mely a Csengery-utca végétől a Sörgyárig megtölti, intézkedett, hogy emliteti ut mindenkor, ha a szükség megkivánja, jól felöntözve legyen. Ezen dicséretes intézkedés folytán a nagy-közönség most már bizonyára jobban fogja frequentálni a szép séta utat, melynek gyönyörü és kellemes pihenő helyét a sörgyári park képezi.

— **„Kneipp-féle" vizgyógymódhoz önt. készülék jutányos áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.**

*** Ki akar egyéves önkéntes lenni? lásd a hirdetést.**

Göcseji leveledzés.

XI.

Ferdefa, 1896. junius.

T cz.

Tsénz Szörkesztő Ur!

Aztot is mögtuttam a t. c. Tsénz Szörkesztő Ur szlységibul, ho a Szingazgató Tsészur az Poógári Kőrben helyköszödött. Mondok, emögyök möllátogatom a Zigazgató Tsés urat, mér én is köröskörü poógár vónék.

Fő is födöztem itet.

Mondek:

— Ho tisztőhetem, lyó egimsigbe?

Azmondi:

— Köszönöm szüves kükérdéslt Kala Pál Ur, ekkitsit naon is nöm jó vagyunk: kevés vendég foslik Kanizsábul. Látogasson mög Kced estére, itt az billéta.

Mondek:

— Köszönök jaz mögtisztölést, tudom én is, ho mi jaz bötszlet. Kettő malatz van a zólamba, akikbe csak sztét ijtszka szabad gyönyörkönni, már fölök ho nappe az Tsészdér Urak szöme mögigzi üket. Az filyam szörszonyi. Elhozom ide, mer tudom mi jaz bötszlet.

Ho küragasztották az vallogós világitást az pósnákra, elszlakodtam én is a Pógári Kőrbea.

Fölszállottam a szrak helyszetire, az kalsatra. Ötsö csak mögszólial az muszika-igyekönet, a mire mögbosdutt az lábom, mög jaz nyelvszetüm. Alig tántaszlek mög tszakulok ögyet, odaszavaz az lőndér Ur:

— Hé. Bátsi, itt röhd, csaág tszöd lögyék, mér kükönöcsitöm a szari társoságbul.

— Értöm fijam, hiszön Uri magam is jelentékönyes dacgozom az tszöd szrányában otthon. Ha fölön kápkodom az röndöt, fsöbiró lögyék aki kövösi az markombul.

Nöm sokárig vártam, fsöhszták az szinöc lepödöt. Zaramfiya mit láttam?! Ollan, mint az Görbeszögi Nájmasz Számi lépött kü az Platzra. E akarta vélem kitszlyi, ho ü a Goldztja Számi. Még nötável is elöhozakodott, aztot formáta kü magábó, ho maj jobbabbaz hiszök néki. Aztán szezdött legyeskődnyi ögy fájin Kigaszony körü, de szehesen möst.

Ölöget intögettem néki, ho möglátorogygyék, de nám hamnátt.

Mögbozgott a szüvem, mikó möglättom az szépségös szagyalt; majd leszökött a zirigység a kalsatrul, szmszerettem vóna az Számi böriben lönnyi!

Mikó mög öszög végi lött mindönnek, ugy állták jaz szömejim, mintha csak Fantszalon katökrös pógár vónék. Ubbelém durranztott jaz köszrüség, ho aligiag gyözte jaz keszyei ur jaz bubánat öblögetöt elejimbe hordogatnyi.

Későbbleg mögöst Ön nem birtam magamat hordanyi. — Birkóztam mán három diszszóve is, de kütapasztaltam, ho lesszkesszbbgyebb, ha jaz lölkös matérija uri magává vizködik, mikó a szszável szinöet létözik az bögyi is.

De akár igyön, akar ugyan, jelöüleg mégis szmondom:

Köszönöti köszöllöe!

Midön Na-Kanizsábul távozásomat mögcselszöm, nem mulszthatom el jelöüleg, ho köszönöttömet kü se beszéllem azon *szüvellés befogatásért*, akit az Kanizsaji Lőndér Urak rücsükröl megtapasztaltam! Ki fogom szavazéjtanyi Ferdefa Görbeszög pógárajinak, ho Kanizsába gyüvet az tszöc Lőndérséggel jaz összköjtetést megtarcsák. Éllenek!!

Költ Kanizsába még tönnap.

KALA PÁL UR ×
kálás fiú.

További pár sor bötüvetésömig maradványoztam jelön leg Ön

Kala Pál Ur ×
kükandikált baktér.

IRODALOM.

— **A Millenniumi kiállitást** látogató közönségnek különös figyelmébe ajánljuk a következő **„Kiállitási Kalauzokat." Gellért, Kiállitási kalauz** 50 kr. **Ezeréves Magyarország multjából és jelenéből** számos képekkel 1 frt. Ugyanaz német nyelven. 1 frt **Boros: Kiállitási képes Utmutató** 50 kr. minden vevője 500 koronát kap, ha a kiállitásra utazás vagy ott tartózkodása alkalmával baleset éri. **Palócay Budapest és Ezeredéves kiállitás** Baedekerszerü utmutatója számokba kötve tervrajzzal és számos képpel 1 frt 20 kr. **Budapest és az ezeredéves kiállitás.** Képes utmutató számos képpel és tervrajzzal 50 kr. — **Budapest tervrajza** madártávlatból a főbb épületek rajzaival 1 frt. — **Budapest tervrajza** a kiállitási térképpel 50 kr.

Megrendelhető és kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

CSARNOK.

Örületes szenvedélyből.

— Amerikai büntegyi történet. —

Németből forditotta: **Ruguff Ede.**

I. Fejezet.

Egy éve körülbelül, hogy „Veeley Carr és Raymund ügyvédek s jogtanácsosok" cégnek legfiatalabb tagja lehettem, a midőn egy napon — a mikor társaim véletlenül nem valának hon — egy fiatal embert láttam belépni irodánkba, kinek egész lénye oly nagy nyugtalanságot árult el, hogy önkénytelenül felemelkedtem s eléje mentem...

— Mi tetszik Uram? — kérdém. Remelhetőleg rám nézve nem hoz valami kellemetlen hirt?

— Veeley jogtanácsos urral szeretnék beszélni, itthon van?

— Sajnálom nincs, — válaszolám. — Ma korán reggel Waschingtonba hivták s igy holnap reggel előtt nem is jöhet haza. De ha idejövetelének okát nekem megmondani akarná, úgy...

— Önnek? szakitott félbe, — miközben hideg semmit mondó szemeit erősen rám függesztő.

Azután, vizsgálatának eredményével valószinűleg megelégedve, — hozzátevé: Tulajdonképen nincs okom, hogy közlendőmet ön előtt elhallgassam; megbizatásom nem titkos. Csak azt akar-

tam Veeley urnak jelenteni, hogy Leavenworth ur meghalt.

— Lehetetlen! — kiáltók, ijedten egy lépést hátra téve, Leavenworth ur már régóta ellense, s barátja volt Veeley urnak.

— Ugy van, még pedig meggyilkolták. Tegnap este egy golyót röpitettek agyába, éppen midőn könyvtárában dolgozott. De hogy ki tehette, azt senki sem tudja.

Leavenworth ur — meggyilkolva! Alig hittem füleimnek. A kitünő egészségü, szeretetreméltó úr meghalva — megyilkolva! ki alig ezelőtt 8 nappal irodánkban ép e helyen állott, nőtlenségem feletti tréfálódzva, azután annyi szeretetre méltósággal hitt házához, ahol talán majd más nézetre térendek? Hihetetlenül meredtem az előttem álló fiatal emberre és végre a legnagyobb teszültséggel kérdém:

— Hogy és mikor történt?

— Tegnap este, Legalább ez tehető tel. Mi persze csak ma reggel vettük észre. En Leavenworth ur titkára vagyok, tevé magyarázólag hozzá, és igy a családhoz tartozom. Rendkivül módon meg valánk ijedve, különösen a hölgyek.

— Az nem csoda, felelém én. Veeley ur magán kivül lesz, ha megtudja.

— Egészen magukra vannak utalva, folytá csendes üzletszerü hangon tovább, amely, a mint később észrevevém, második természetévé vált. A hölgyeket értem: Laura és Mary kisaszonyokat, boldogult uram két unokahugát. S miután még ma a vizsgálóbiró megtartja a hullaszemlét, célszerünek vélték, ha számukra egy jártas ügyvédet szerzek. Veeley ur volt nagybátyjuknak legjobb barátja, megbiztak tehát, hogy vele beszéljek. De minthogy nincs itthon, nem tudom kihez forduljak.

— A hölgyek előtt természetesen ismeretlen vagyok, de minthogy a megboldogult iránt mindig mély tiszteletteel viseltettem, szerencsésnek érzem magámat, ha szolgálataimat.....

Az irnok sajátságos kutató pillantással mért végig, hogy önkénytelenül megakadtam s mondatomat nem fejezhettem be.

— Nem tudom elfogadjám-e ajánlatát, mondá, homlokát ráncolva. Hangja is elárulá, hogy ajánlatom nem egészen tetszik neki. A hölgyeknek minden körülmények között szüksége van jogtanácsra, tevé hozzá határozatlanul.

— Nos, akkor mindenesetre a legjobb lesz, ha önnel megyek és Veeley urat egyidejü helyettesitem, mondám, röviden kezembe véve a dolgot. Még álliva egy táviratot irtam Veeley ur számára, melyben e gyászeseményt tudtára adtam s még néhány intezkedéseket téve, követtem az irnokot az utcára.

— Most beszélje el kérem, ugy ahogy tudja, ez iszonyu tettnek részleteit.

— Ezt rövid szavakkal tehetem, válaszolá ő.

Midőn Leavenworth urat tegnap este elhagytam, ő könyvtárában ült az asztal mellett s ma reggel midőn a szobába léptem, ugyanazon széken találtam ülve. Fején egy lőseb volt, csak akkora, mint a kis ujjam hegye.

— S egy szikra élet sem volt már benne?

— Egy szikra sem, mondá ő.

— Iszonyú! kiáltottam fel. Azután kis szünet mulva folytatám. Feltehető-e, hogy önkezével vetett volna véget életének?

— Nem. A fegyver, melylyel e tett eiköveztetett, sehol sem található.

— De ha orgyilkosság történt, akkor erre valakinek okának is kellett lenni. Leavenworth ur általánosan tisztelt, jóakaratu ember volt, kinek bizonyosan nem voltak ellenségei és ha kirabolni szándekozták volna.....

— Rablásról szó sem lehet, vágott szavamba. Semmi sem hiányzik. Az egész dolog talány.

— Talány?

— Igen, egy valóságos megtejthetlen talány. Egy kutató pillantást veték a beszélőre. Mint oly háznak lakosa, a melyben orgyilkosság történt, természetes, hogy élenk érdeklődésemet keltette fel, a különféle gondolatokra szolgáltatott okot. De minthogy meglehetős csinos arcán semmiféle indulat nem tükröződött vissza, semmiféle okom nem lehetett, hogy ellene valami gyanus gondolatot tápláljak. Szemeimet tehát nyugodtan vontam le róla, s tovább kérdezem:

— Nagyon fel vannak indulva a hölgyek?

Legkevesebb hat lépést tett, mig feleletre méltatott.

— Igen természetellenes volna — felelé lassan — ha nem volnának mélyen megrendülve.

Arcának kifejezése vagy a hang, melylyel a feleletet adta, volt-e oly különös? elég az hozzá ösztönszerüleg rosszat éreztem. Minthogy ő, saját mondásaszerint, alárendelt állást foglalt el Leavenworth házában, e felfedezés meglepett. A fiatal hölgyek, mint általánosan tudva volt, a legelőkelőbb körökhöz tartoztak és kitünően voltak nevelve. Nem tudom miért, de e gondolat, hogy ezen ember azt képzelné, hogy velük egyenlő lábon áll, annyira elkedvetlenitett, hogy örültem, midőn nemsokára alkalmat találtam beszédem felbeszakitására. E pillanatban jött t. i. arra egy lóvonat, mely a velünk egy irányban haladt.

— Társalgásunkat a kocsiban folytathatjuk, — mondám. Kérem tessék beszálni.

A midőn helyet foglaltunk, kitünt, hogy társalgásunkat folytatni, oly érdekes tárgy felett, mint a mienk, nem lehet.

Felhasználtam tehát az időt, emlékeimbe vissza idézni mindazt, a mit Leavenworth ur felől tudtam. Ez ugyan kevésnek elég kevés volt...

Az öreg ur miután nagy vagyont s tekintélyes társadalmi állást szerzett magának, fe hagyott üzletével. Minthogy nem volt saját gyermeke, két unokahugát vette a házához s ezek közül az egyiket örökösének nevezte. ki. Emlékeztem, hogy Veeley ur különösnek nevezte, mert egyik hugának az összes vagyonát hagyta végrendeletileg, mig a másiknak kevés évi járulékot biztositott. Életviszonyáról ugyszólván semmit sem tudtam.

Midőn a nevezett házhoz értünk, ezt kiváncsiak vették már körül, alig maradt annyi időm, hogy széttekintsek, midőn már az emberáradat által a széles kőlépcsők felé tolattam.

Az irnok, ki egy szerencs és véletlen folytán melletem maradt, gyorsan meghuzta a csengőt. Azonnal kinyilt az ajtó s annak küszöbén megjelent egy ember, ki mint egyik legjobb detektivünk volt ismeretes.

— Gryce urhoz van szerencsém? kérdeztem én.

— Az vagyok, felelte ő. Lépjen közelebb Raymund ur.

Gyorsan behuzott bennünk a házba, a kint ácsorgó és hirre vágyakozó tömegre egy gunyos pillantást vetve, bezárta utánunk az ajtót.

— Nincs meglepve, hogy engem itt talál? szólitott meg, miközben kezét nyujtá, s kisérőmre egy oldalpillantást vetett.

— Nem, feleltem én. Azután folytatám, minthogy kötelességemnek véltem őt társammal megismertetni: Szabad... Szabad... Bocsásson meg, nem tudom a nevet. Megakadtam, s egy kérdő pillantást vetettem szomszédomra, s belejezetlen mondatomat e szavakkal fejeztem be: boldogult Leavenworth ur titkárjával megismertetni.

— Ugy? Ön tehát Leavenworth ur irnoka, mondá Gryce. Raymund ur, a vizsgálóbiró ur már kérdezősködött, fordult hozzám.

— Tehát már megérkezett?

— Igen, az esküdtek is most mentek fel a hullaszemlét megtartani.

— Nem tetszik szintén felmenni?

— Nem, feleltem. Az szükségtelen. Én csak a fiatal hölgyeknek jöttem segitségemet felajánlani, minthogy Veeley ur elutazott.

— És azt gondolta, miszerint ily alkalmat nem jó elszalasztani, hogy hírnévre tegyen szert, folytatá. Ez csak helyeselhető. De miután egyszer már itt van s az eset felette érdekes, ugy ha fiatal ügyvéd volnék, kinek kiterjedt praxist szerezni tőtörekvése, ez esemény minden reszleteit törekednék megismerni és kipuhatolni.

De tegyen ugy, a hogy önnek tetszik.

— Követni fogom tanácsát, mondám.

— Jó, ugy jöjjön velem.

Azonban éppen, midőn felmenni akartunk, hallottuk az esküdteket a lépcsőn lejönni. Gryce ur és én tehát egy fülkébe léptünk, a mely a fogadóterem s lakszoba között volt, és igy volt időm megjegyezni:

— Az irnok azt állitja, hogy a gyilkos nem volt tolvaj.

— Ugy, azt állitja? felelt Gryce ur, szemeit az ajtókilincsre függesztve.

— Azt mondja: semmi, a legcsekélyebb sem hiányzik.

— És nem tette hozzá, hogy ma reggel a háznak minden ajtaját és ablakát jól zárva találták?

— Nem, de ha ez igy van, akkor a gyilkosnak az egész éjjelt a házban kellett töltenie. Borzadok e gondolatra.

Gryce ur erőltetve nevetett, de azért még mindig az ajtókilincset nézte. Gryce ur, a titkos rendőr, nem azon visszataszitó, sovány, beesett szemü emberek közé tartozott, kik átható pillantásaikkal szived legmélyebb fenekére rejtett titkaidat hozzák napvilágra. Ellenkezőleg: magas termetü, csinos férfiu volt, kinek nézése egy ennek sem okozott volna félelmet. Sőt az volt a szokása, hogy arra az emberre, kivel beszélt, rá sem nézett. Rendesen más tárgyra, pl. könyvre, virágtartóra vagy gombra függeszté szemeit.

— Különös történet! jegyezte meg egy kis szünet mulva, szemeivel kabátom egyik gombját nézve. Ugy, most tiszta a tér. Kövessen Raymund ur. S ő előre ment, midőn a felső előtérbe ért, megállott.

— Raymund ur! szólta nekem, nem szokásom hivatásom titkait kifecsegni, de el kell ismernem, hogy ez esetben sok függ attól, hogy azonnal megtaláljuk a helyes nyomot. Itt nem közönséges gaztettel van dolgunk, hanem finoman kigondolt tervvel. Némelykor előfordul, hogy egyes emberek, kik nem birnak is éles figyelőtehetséggel, a véletlen folytán rá jönnek valamire, a mi a szakértőnek nem tünik fel. Ha ez önnel megtörténnék, emlékezzék rám, ha szabad kérnem. Ne fusson felfedezésével, ujságjával fűhöz-fához, hanem forduljon hozzám, ez fontos eset, szivlelje meg jól, ez fontos eset! És most jöjjön velem.

Szerkesztői üzenet.

Az erény utján. Tárgya elég szép. Méltóztassék megpróbalkozni a poetikusabb kidolgozással! Attól a részlettől, mikor a nővel találkozik, lélektani mélységgel lehet kidomboritani a nő és férfi vivódását a bün és erény közötti. De ezt müvészi gonddal kell ám végezni.

B. L. emlékezete. Mindaddig nagyon szigoru következetességgel betartottuk, hogy csakis alkalmi verseket közlünk. Szaz és egy okunk van rá, hogy ettől az elvünktől egy hajszálnyira el ne térjünk. Sajnáljuk, de kivételt tennünk nem lehet.

Vasuti menetrend

Érvényes 1896. május 1-től.

Kanizsa állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról				Erkezés Kanizsára			
	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
Pragerhof	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	5	33	regg.
	sz. v.	2	35	d. u	sz. v.	12	59	d. u
	gy. v.	12	20	este	sz. v.	11	22	éjjel
	v. v.	7	28	este	v. v.	7	59	reg.
	gy. v.	12	—	delb.	gy. v.	4	56	d. u.
Bécs Z.-Eg.	gy. v.	8	55	regg.	sz. v.	3	42	regg.
	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1	34	d u.
	sz. v.	12	45	éjjel	gy. v.	7	05	este
Budapest	gy. v.	5	47	regg.	sz. v.	3	52	regg
	v. v.	10	—	regg.	sz. v.	1	39	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u.	v. v.	8	55	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
	gy. v.	5	06	d. u.	gy. v.	11	45	d. e.
Barcs	sz. v.	4	57	regg.	sz. v.	1	29	d.u.
	sz. v.	2	25	d u.	sz. v.	11	34	éjjel.
	sz. v.	7	20	este	v. v.	8	38	reg.

NYILTTÉR.*)

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, — ha közvetlen gyárából rendelik — **fekete, fehér és szines 35 krtól 14 frt 65 krig** méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) stb. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállitva és mintákat póstafordulával küld: **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben,** Svajczba cimzett levelekre 10 kros, és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 1

*) Az e rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Felelős szerkesztő:

Dr. LŐKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések.

Hatóságilag engedélyezve!

Ki akar

egy éves önkéntes lenni!?

Mindazon ifjak, kik a megkivánt iskolákat nem végezték, előkészülségükre és foglalkozásukra való tekintet nélkül megszerezhetik az egyéves önkéntes jogot. *Programm ingyen és bérmentve.*

Lichtblau Albert
igazgató
egyéves önkéntesi tanfolyama
Debreczenben.

MAYER ADOLF
cs. és kir. őrnagy, felügyelő.

Születési év közlendő. Aki már sor alatt állott, föl nem vehető. 90 6—1

SARG elismert nélkülözhetlen **fogtisztitószere**

KALODONT

61 sok **MILLIO**-szor

kipróbált és biztos, fogorvosilag ajánlva **legjobb szer egészséges és szép fogak fenntartására**

Mindenütt kapható

KLYTHIA a bőr ápolására, szépitésére és finomitására **Puder**

Legelőkelőbb illatszéki, bal és társaságó PUDER.
— Fehér, rózsaszín, és sárga —
vegyileg analyzált és ajánlva **Dr. Pohl J. J.** Cs. Kir. tanár által Bécsben.
Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB
cs. és kir. udvari toilette-szappan és illatszer-gyár Bécsben.
Főraktár: BÉCS, I. Wollzeile 8.
Kapható a legtöbb illatszer-, gyógyszer kereskedésben és gyógyszertárban.

19

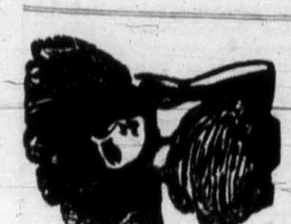

Egy doboz ára: **1 forint 20 krajcár.**

Utánvéttel vagy az összeg előleges lekü-ldése után küldetik.

BUDAPEST ÉJJEL **Tekintettel a millenniumi kiállitásra** TELEFON

van szerencsém a n. é. közönségnek és t. ismerőseimnek »**Kanizsaiaknak**« becses tudomására hozni, hogy a Népszinház szomszédságában József-körut 3. szám alatt levő

„HAZÁM"

kávéházamat a mai kor igényeinek megfelelőleg ujjá átalakittattam, főtörekvésem oda irányul, hogy a *legkitünőbb kávéházi italok, szinház után hideg buffett, király sör, pilseni sör palaczkokban, valódi saját töltésü badacsonyi borom,* gyors és pontos kiszolgálás által az eddigi tapasztalt pártfogását a n. é. közönségnek továbbra is kiérdemeljem. Kávéházamban az *összes bel- és külföldi lapok* ugy a **„Zala"** olvashatók; *4 kitünő Naleszni-féle tekeasztal csigagó mandanellal* állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

Esténkint Budapest fő- és székváros kedvencze

Dombevári Babári Jéska

14 tagból álló zenekara disz magyar ruhában fogja a n. é. közönséget szórakoztatni.

Kanizsaiak találkozó helye

a KÁVÉHÁZ egész éjjel nyitva

villanyvilágitás, villanyos ventillaczio, a helyiség teljesen füstmentes.

Számos látogatást kérve maradtam kitünő tisztelettel

Pollák Sándor
a »HAZAM« kávéház tulajdonosa
(volt főpinczér a Tivoli kávéházban.)

BUFFET Amint a n. é. kanizsai közönség bejön a Központi pályaudvartól kávéházam a Népszinház **bal oldalán** létezik. CHAMBRE SEPARÉE

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárai Budapest Váczi-körut 63. sz.
által a legirányosabb árak mellett ajánlhatnak:

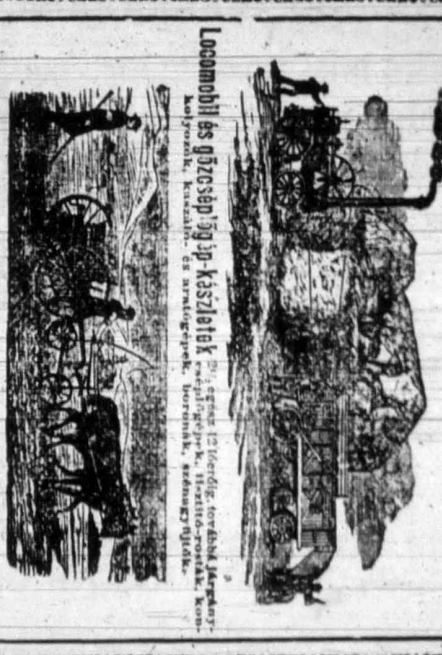

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek Pl. gőzcséplőgép, tovább járgány-cséplőgép, tisztitó-rostok, kocsi-kalyczok, kazánok, és aratógépek, borosnak, szénaszárítók.

„COLUMBIA" legjobb szerveletgépek, mosógépek, répavágók, kukoricamorzsolók, darálók, erő-motorok.

Egyetemes acél-ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

2 és 3 vasu ekék

Részletes árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csüznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer,** melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. **40 kr.,** 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.**

Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget **„Horgony"** védjegy nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállitók, **Rudolstadt** (Thüringia).

A világhirü STEYRI fegyvergyár
SWIFT
KERÉKPÁRAINAK
kizárólagos főraktára és képviselősége
Nagy-Kanizsa és Zalamegye részére:

Unger Ullmann Eleknél

Nagy-Kanizsán.

Ezen kerékpárok, ugy tartósságra, szerkezetre mint könyü járásra az első helyen állanak az összes Europai gyártmányok között.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A budapesti kiállitásra ránduló

n. é. nagy-kanizsai és vidéki közönséget van szerencsém a kiállitás területén levő sörizlelő pavillon látogatására meghivni, hol

NAGY-KANIZSAI SÖRT

mérek, a mely kitünő minőségénél fogva a fővárosban is általános tetszésben részesül és jelentékeny mértékben fogyasztatik.

Galambos Ulrik

133 *—1. a nagy-kanizsai sörgyári kiállitás sörizlelő fülkéjének vezetője.

390 arany- és ezüstérem és diszoklevéllel kitüntetve

RUSTON, PROCTOR & Co. Ltd.

lincolni (angol) gépgyár vezérképviselőségnél.

BUDAPESTEN

kaphatók a legkitünőbb utolérhetlen szerkezetü angol

gőzmozgonyok és gőzcséplők 30 25—1

és csakis itt kaphatók a világhirü szabadalmazott

Excenter gőzcséplőgépek

könyöktengelyek nélkül, kettős tisztitó szerkezettel, állitható osztályozó hengerrel. Ez idő szerint csak a világ legjobb gőzcséplői. Kivánatra azonban szállithatunk könyöktengelyes gőzcséplőket is.

COMPOUND GŐZGEPEK.

Ugyanitt rendelhetők meg a világhirü **magánjáró gőzcséplőgépek.**

A jövő gépe.

Nagy választék szalmalazalók, járgányos cséplőgépek, borpréselők, szőlőzuzó gépek, szénagyüjtők, vetőgépek, tisztitó rostok, kukoriczamorzsolók, szecskavágók, arató és fűkaszálók, konkolyválasztók, valamint minden gazdasági gépek s eszközökben és malomberendezésekben.

Árjegyzékkel és mindennemü szakbavágó felvilágositással és tanácsczal készséggel díjmentesen szolgálunk.

Levelek czimzendők: *RUSTON, PROCTOR & Co. Ltd* vezérképviselőség Budapest, V., Lipót-körut 32. szám.

Eladatik évente több mint 950 gőzcséplőkészlet.

A gyár alapitatott 1840-ben. — Évenként 2500 munkást foglalkoztat.

390 arany- és ezüstérem és diszoklevéllel kitüntetve!

Nagy-Bakónak községbe f. évi julius és augusztus hónapokra a nyári menedékház vezetésére vezetőnő kerestetik. — Dijazás egyezség utján állapittatik meg.

Megkeresések a községi iskolaszékhez intézendők.

Nagy-Bakónak, 1896. jun. 4.

Az elöljáróság.

Hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város közkórházi igazgatósága részéről a kórházi összes helyiségek meszelése, tisztogatása és előforduló javitási munkálataira versenytárgyalás hirdettetik.

Fölhivatnak tehát a helybeli épitő-vállalkozók kik a versenytárgyaláson résztvenni óhajtanak, hogy zárt ajánlataikat **f. évi junius hó 20-ig** a közkórházi igazgatóságnál adják be.

Az előforduló javitási és tisztitási munkálatokra vonatkozó föltételek a gondnokságnál — a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Dr. Szekeres József
igazgató.

118 1—1

5343/896.

Hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város rendezett tanácsa részéről ezennel közhirré tétetik, hogy az **alsó erdei** fás legelőn eladásra kijelölt hasáb és botosfa a helyszinén a f. évi **junius hó 9-ik** napján d. e. 9 órakor, továbbá az **alsó erdei** fás legelőn a halom és döngfa a helyszinén f. évi **junius hó 16-ik** napján d. e. 9 órakor nyilvános árverés utján a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett eladatik.

Nagy-Kanizsán, 1896. május 30.

A városi tanács.

144 1—1

Költés tojások.

valódi **brahma-tyukokból** darabonként 15, **hollandiaktól**, fekete, nagy fehér bubbal darabonként 25 kr., hondan-faj drb 25 kr., valódi **steyer-tyukoktól** 10 kr. darabonként, **ezüst paduinktól** 30 kr. darabonként, **langhans**-faj darabonként 30 kr., **gyöngytyukokból** darabonként 30 kr. **ezüst wyandotte** darabonként 30 kr., **olaszoktól** darabonként 30 kr. **törpe-tyukoktól** darabonként 30 kr. **chochinchina** darabonként 25 kr., **erdélyi mezitelen nyakasoktól** darabonként 20 kr., **dorkingstól** darabonként 25 kr., **Yokohamatól** darabonként 50 kr., **endemi óriás indaktól** darabonként 1 frt, **pekingi kacsáktól** 20 kr. darabonkint **nagy steyer kacsáktól** 20 kr. darabonkint.

Csakis fajtiszta állatok, — melyek már több izben lettek kitüntetve — költési tojásait küldöm szét és a faj tisztasága és valódiságáért teljes kezességet vállalok.

Pauly Miksa,
Köflach (Steyerország)

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán. 1896.

47. szám. Nagy-Kanizsa, 1896. junius 11-én. XXIII. évfolyam.

Szerkesztőség:
Fő-utcza Ollop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: **10** *krajcár.*

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t.“ *hivatalos közlönye.*

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:
Városház-épület: *Fischel Fülöp* könyvkereskedése.

KIŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számittatnak

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetések vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Király és nemzet.

Nagy-Kanizsa, 1896. jun. 9.

(—n) Az a lélekemelő, magasztos és fényben, pompában páratlan ünnep, mely tegnap az ország szivében, Budapesten lefolyt, nemcsak azokra nézve lesz örökre telejthetetlen, a kik annak szemtanui voltak, hanem széles e hazában megdobogtatta azok szivét is, kik a nemzettel egynek tudják magukat, kik hazafias lélekkel érezni tudják annak a pillanatnak fenköltségét, a melyben a király és a nemzet egybeforrt abban a tiszta lángban, melyet csak a hazafias érzés melege tud szítani és ébreszteni.

A magyar nemzet minden salaktól mentt tiszta és mocsoktalan hazafiassága ott nyerte legszebb és legméltóbb jutalmát, mikor az ő erényei, az ő szabadságszeretete, az ő vitézsége és minden nemesért buzgó lelke a király fenköltszavaiban talált visszhangot, elismerést az új ezer évnek küszöbén, melyet az ősrégi hagyományok által megszentelt dicsőség iránti kegyelettel visz át az új ezredévbe, hogy ebből meritsen kitartást további törekvéseire, a haza nagyságának, boldogságának, felvirágoztatásának szánt munkálkodásában.

Ném értik a művelt nyugot nemzetei a magyart, — mert nem igen akarják megérteni. Nem ismerik a művelt külföldi államok a magyart, mert nem akarják megismerni, s azért még annyi elfogultság, annyi rosszakaratu tévedés a nemzet megitélésében.

De a királyi válasz mutatja, hogy a király ismeri népét, ismeri a magyar nép erényeit, ismeri példátlan hűségét, rajongó szeretetét királya iránt, melynek minden alkalommal a legtisztább lelkesedéssel ad kifejezést. Az idegen államok képviselői, a kik tanui voltak ezen a nemzet ezeréves történetének egyik legfényesebb lapját betöltő magasztos mozzanatnak, ha még eddig nem, megyőződhettek most róla, mint szereti a magyar az ő királyát, elvihetik ennek a szent lelkesedésnek hirét messze országokba, és széjjel nézhetnek a művelt világban, van-e nép e földön, mely hamisíttatlanabb szeretettel övezi fejedelmét, s van-e nép e földön, mely jobban megérdemli királyának szeretetét, fejedelmének atyai jóságát? Tanuságot tehetnek arról, hogy ez a szeretet nem csinált, ez a lelkesedés nem hivatalos, — hogy ez a szív mélyéből fakadó, a szív mélyeig ható. Mert a magyar nemzet nemes is, háladatos is. A legalkotmányosabb királyban szabadságának őrét, védelmezőjét is tiszteli. Mert szabadságszeretete egy tőből fakad királya iránti hűségével, a hazafiasan érző szív két legnemesebb hajtása, de ily mértékben csak magyar szívből fakadhat.

Egyszerü keresetlenségében is megragadó volt Szilágyi Dezsőnek hatalmas szónoklata, mely kifejezésre juttatta a magyar embernek vágyait, reményeit, s örömét e vágyak és remények teljesülte fölött és hatalmas a király válasza, melyben a Felséges Ur a magyar nemzet egységét a magyar államalkotó és fentartó erejét dicsérő szavai Kárpátoktól Adriáig minden magyar ember szivében lelkesült visszhangra találva, milliók hálás érzése emelkedik az Egek Urához a felséges király boldog és dicső életeért.

A magyar nemzet legtöbb óhaja, hogy itt e hazában, melyet magyar vitézség, nagy hazafiasság, szivós akarat teremtett meg és tartott meg ezer éven át, a nemzetiségek a magyarral egyesülve a hazaföld szeretetében, a magyar törvények tiszteletében, fejlődésöket és boldogságukat megtalálják.

Vajha mindazok, kik rossz gyermekek módjára folyton kárhoztatják, folyton gyalázzák az anyát, meghallanák és meg is szivlelnék a királyi szót. És meghallanák azok is odaát Bécsben, kik a magyar nemzet gyalázásával folyton szítják a viszályt, mert szálka a szemökben a magyar nemzet szabadságszeretete, az a szabdságszeretet, melyet a király, mint a magyar nemzet egyik erényét, megdicsérte; kik eszeveszett,

A „ZALA“ tárcája.

Zrinyi kirohanása.

— A „Z A L A“ eredeti tárcája. —

Magam sem akartam eleinte elhinni, hogy poetikus ember vagyok, mig a kerlelhetetlen végzet rám nem bizonyitotta. Oh, hosszu szenvedésteljes iskola volt az, mig a közönséges prózai emberből átvedlettem. — De élő hitemre állithatom, hogy nem én vagyok az oka. Oly öntudatlanul jutottam hozzá, — mint Dávid a szentelt olajhoz.

Ime a történet.

Gyermekkorom tiszta álmai csendes és nyugodt mederben folytak le. Kerültem az izgalmat keltő munkát és tanulást. Az iskolai tantervből összesen a tornát méltatlam figyelemre, azt is a saját rendszerem szerint, a szarkalészkek leszedésekor. Kedvencz foglalkozásom gyanánt füzlavesszőket vagdostam a patakban — de nem sokat. Tiszta természeti ösztönömet csakhamar megzavarta nevelőm megjelenése. Borzalommal vettem észre, hogy naiv kedélyemet — mint a járvány a quarantánt — áttörte a geometria elmélete. Erkölcsi sülyedésem napról-napra szembe-szökőbb lett, hiába kelt küzdelemre jobb — énem a kedélyláziló tudomány ellen: — utóbbi karonfogva nevelőm ördögi ármánykodásával, feltartóztathatlanul vitt az örvénybe. Az év végén az arany-éremmel bélyegeztek meg.

Roppant rösteltem a dolgot pajtásaim előtt. Némi megnyugvást adott azonban az a körülmény hogy a legközelebbi verekedésben rongyokra szakgattam rubáimat. Megfoghatlan módon: szüleimet nagyon lehangolta ez eset s arra kényszeritének, hogy én is velük sirjak...

Ilyen és hasonló körülmények közt következett be a forrás- és teremtés korszaka (Sturm- und Drang periode.) Menthetlenül veszni indult lelkem már teljesen meg volt mételyezve a psychologia, astronomia, historia és sok más ily kedélygyilkoló elméletektől.

Mikor megátalkodottságom annyira ment, hogy tanárom elől elnyertem egy algebrai feladat versenydiját, akkor hirtelen fordulat állott be életemben, mely megmentett a jozan emberiség számára.

Kicsaptak az iskolából.

Szemüveges professorom ugyanannak a leánynak udvarolt, akinek én és e körülmény idézte elő, (sok közbevetett esetekkel kapcsolatban) a válságot. Én még akkor nem hordtam csernyőt és czipőm se volt bornyubőrből, mely körülmények alkalmatossá tettek arra, hogy magamat a Pegazus hátara vessem. Teméntelen mézes kalacsosal láttam el Reginát, (ki egy házmester leánya volt) viszont professorom, ki abban a házban lakott, mindannyiszor egy-egy hatos kapupénzzel kedveskedett neki. — Egyenlő legyverekkel harcolva, Regina szive is egyenletesen osztott meg kettőnk hódolatával szemben. Simán folyt volna továbbra is a dolog, ha rövidlátó vetélytársam, egy alkalommal ballépést nem követ el. Ugyanis Regina mély álomban lévén, házsártos anyja nyitotta ki helyette a kaput. A professor ur nem is sejtvén a veszedelmet, bizalmasan magához ölelé a vén házmesternét s egy pártfogói csókot nyomott pirosnak vélt ajkaira. Amde az asszonyság nem vette trefára a dolgot és oly amazoni pofonnal felelt a bires tudós ölelgéseire, hogy a kövé dermedt bámulatában. Jó magam a buvóhelyül szolgáló lépcsőházból szemléltem a jelenetet s midőn kacagasom elárulta jelenlétemet, — a professor ur dühös hangon támadt reám, engem gyanitva a merénylőnek.

A nem napfényben történt dolog napfényre került s a vizsgálat minden irányban megindult. Kérdőre vonattam nagymérvü mézeskalács költekezéseim miatt. Honnan vettem a pénzt, nem tudtam kimutatni. Végre a megvesztegetett mézeskalácsos legény elárulta titkomat. Elmondta, hogy én irom a mézeskalács szivekre való verseket, minek honorariuma fejében mézeskalacs szivecket kapok.

Ergo nekem meg lett tiltva, hogy a mézeskalacs-szivekre verseket irjak, a mézeskalácsosnak megtiltották, hogy nekem mézeskalács szivecket adjon s Reginának megtiltották, hogy mézeskalács szivecket elfogadjon. Minthogy pedig mind e kellemetlenséget a professor urnak köszönhettem az ő terhére köztudomásra hoztam, hogy miképen került az a sok lyukas hatos a házmesterek birtokába.

Igy állvan a dolgok, minthogy a gymnasium engem inkább tudott nélkülözni, mint a professor urat, másnap attól bucsut vettem.

éktelen lármájokkal ezt a magasztos ünnepnapot is megzavarni iparkodtak.

Bár hallanák meg és szívlelnék meg!

Mert a magyar nemzet nem fog megtántorodni, nem fogja megtántorítani a bécsi baglyok huhogása. A szabadság- és a haza szeretete jelöli meg továbbra is utját, és ebben bátran mesteréül vallhatják a többi európai népek is, melyek az előrehaladott czivilizácio daczára politikai éretlenségöknek oly számos jelét adják.

Nemzetközi gazdakongresszus, 1896.

A Budapesten 1896. évi szeptember 17—20. napjain tartandó nemzetközi gazdakongresszus tervezete és tárgya.

1.

A kongresszus rendezése és cime.

A földmivelési m. kir. miniszter 1896. évi szeptember hó 17—20. napjain Budapesten kongresszust rendez, melynek cime: Nemzetközi Gazdakongresszus.

2.

A kongresszus tartama.

A kongresszus 4 napon át tart. Az alakuló diszülés szeptember 17-én délelőtt tartatik, mely után a szakosztályok azonnal megkezdik működésüket, s azt 18. és 19-én folytatják és befejezik. A záróülés 20-án lesz, mire a kongresszus külföldi tagjai részére szeptember hó 20. és 21-én a mezőhegyesi m. kir. ménesbirtok megtekintésére tanulmányi kirándulás rendeztetik.

3.

A kongresszus tárgya és célja.

A gabona árhanyatlása világszerte sulyos helyzetbe juttatván a mezőgazdaságot, a kongresszus kizárólagos céljául tűzi ki a gabona árhanyatlásának okait kutatni és azon eszközöket keresni, melyekkel ezen segiteni lehetne. A tárgyalás három szakosztályban történik; az I. szakosztály a termelés, a II. szakosztály a kereskedelem és közlekedésügy, a III. szakosztály a vám- és hitelügy kérdéseit tárgyalja.

4.

A kongresszus tagjai.

A kongresszus tagjai külföldiek és belföldiek és pedig:

1. A' meghivott külföldi kormányok és testületek, valamint egyes meghivott szakemberek.

2. Az érdekelt magyar miniszteriumok kiküldött képviselői.

3. A magyar tudományos akadémia, az országos magyar gazdasági egyesület, az országos gabonakongresszus, vidéki gazdasági egyesületek és más testületek kiküldöttei; a székesfőváros, a magyar közgazdasági társaság képviselői.

4 A földmivelésügyi miniszter által meghivott tagok.

5.

A kongresszus nyelve.

A kongresszus hivatalos nyelve a magyar; azonban tekintettel annak nemzetközi jellegére, a tagok a főbb európai nyelvek bármelyikén előterjeszthetik munkálataikat és szólhatnak az ülésen. A szakosztályi ülések határozatai a záró ülésen magyar, francia, német és angol nyelven fognak kihirdettetni.

6.

A tagok jogai.

A tagok jogositva vannak az összes ülésekben való részvételre, felszólalásra és szavazásra, valamint előadások tartására is, mi iránt a kongresszus megelőzőleg kiadandó napirend határozatai irányadók.

A tagok a kongresszusi kiadványokat ingyen kapják, az országos kiállitásba a kongresszus tartama alatt szabad bemenetet nyernek és a székes főváros közintézményeit ingyen tekinthetik meg. A Mezőhegyesre tervezett tanulmányi kirándulásban csak a külföldi és a földmivelésügyi miniszter által külön meghivott belföldi tagok vehetnek részt. A kongresszusi disz- és szakülléseken külön kijelölt helyeken igazolvány kivétele mellett vendégekül megjelenhetnek a kongresszusi tagok hozzátartozói és más a tárgyalások iránt érdeklődők, de ezek sem föl nem szólalhatnak, sem tagsági jogot nem gyakorolhatnak.

7.

A kongresszus előkészitése és rendezése.

A kongresszus összes ügyeit intézik:

a) a végrehajtó bizottság;

b) a rendező bizottság;

c) a kongresszusi iroda.

8.

A végrehajtó bizottság.

A végrehajtó bizottság a földmivelésügyi miniszter elnöklete alatt készíti elő a kongresszust és foganatositja mindazt, mit céljának előmozditására alkalmasnak tart.

A végrehajtó bizottság tagjai: a belügy-, pénzügy- és kereskedelemügyi miniszteriumok egy-egy képviselője; az országos statisztikai hivatal igazgatója; a székes főváros egy, az országos magyar gazgasági egyesület három, az országos gazdakongresszus egy, a magyar tudományos akadémia egy és a közgazdasági társaság egy kiküldöttje; a földmivelésügyi miniszterium kebeléből az államtitkár, egy osztálytanácsos, a földmivelésügyi miniszter kiállitási irodájának igazgatója, a kongresszusi főtitkár — ki egyuttal a végrehajtó bizottság előadója, — végül a kongresszusi titkárok, kik a jegyzőkönyvet vezetik.

9.

A rendező bizottság.

E bizottságnak feladata a végrehajtó bizottság által előkészitett kongresszus külső sikerét biztositani. Ez gondoskodik a tagok fogadtatásáról és kivánatukra elhelyezésükről, nemkülönben itteni idejük megfelelő felhasználásáról is. Gondoskodik a tanácskozási termekben a megfelelő rend és csendről s a kongresszusi tagok társas összejövetelei- és kirándulásainál a vezetői tisztet gyakorolja. A rendező bizottság tagjait a földmivelésügyi m. kir. miniszter jelöli ki.

10.

A kongresszusi iroda.

A kongresszusi iroda személyzetét a földmivelésügyi m. kir. miniszter nevezi ki. Ez iroda végzi az összes irodai teendőket, ez küldi szét a meghivókat, intézi a levelezéseket, nyomda alá készíti a kongresszusi munkálamkat és általában fentartja a kapcsolatot a végrehajtó bizottság és a kongresszus tagjai közöti. Minden a kongresszust érdeklő beadvány vagy közlés az irodához intézendő. A kongresszusi iroda élén all mint főnök a kongresszusi főtitkár, ki a földmivelésügyi m. kir. miniszter utasitása szerint hajtja végre a vegrehajtó bizottság határozatait. Működésében támogatják a titkárok, kiknek egyike egyuttal a háznagy teendőit végzi. Az iroda munkálkodásában a kongresszus ideje alatt részt vesznek a tisztelethelí titkárok is.

11.

A kongresszus szervezete.

a) Az elnökség.

A kongresszus összes ügyeinek élén a földmivelésügyi m. kir. miniszter áll mint elnök, mellette mint alelnök az országos gazdasági egyesület elnöke és a földmivelésügyi államtitkár működnek. Az elnök távollétében az elnöki szeket az elnök által erre fölkért alelnök foglalja el.

A végrehajó és rendező bizottság bármely határozata csak az elnök ellenjegyzése által válik

---

Most már költészetemmel hazardirozni kezdtem. Annál az antiquariusnál, hol azelőtt könyveimet váltogattam be illatos szivarokra — megpillantottam egy ócska Kölcseyt. Elérkezettnek láttam az időt, hogy megismerkedjem a hozzám mélló szellemekkel s ezen okból megvásároltam Kölcseyt. Gyönyörü volt azt látni, miként alakitottam át unalmas egybangu, sentimentalismusát lendületes választékos szerelmi levelekké. De okulva a multon, ideálomul nem házmesternék leányait, sem egyéb halandót nem választék, hanem csupa képzelt alakokat. Ebbeli választásaimban nagy segitségemre valának a váczi utcai kerepesi uti és Deáktéri kifestett firmák. Ilyetén levelezésem vala a „szép menyasszonynyal" az „ifju tőtleánynyal" a „csinos szakácsnővel" a „tündérkirálynővel" a „római császárnéval" és más jelesebb fővárosi kitünőségekkel anélkül, hogy vetélytársam akadt volna.

A főposta azonban ugy látszik megsokalta a fejtörést a levelek kézbesitése körül és azok közül 140 darabot átadott a főkapitányságnak, — hol is akkortájt egy nagyratörő fogalmazó épen azon töprengett, hogy miként szerezhetne ő oly rendkivüli érdemet, mely alkalmatossá tenné őt rendkivüli kitüntetésre.

A várva várt alkalmat 149 rendbeli leveleimben vélte felismerni, miért is pillanatnyi habozás nélkül jelentkezett a kapitanynál.

— Nagyságos tanácsos ur, egy bizalmas jelentést vagyok bátor tenni.

— Hallgatom.

— Bizonyitékaim vannak arra nézve, hogy a fővárosban egy veszedelmes anarchista-társulat keletkezett. E társulat tagjai bizonyos megállapitott beszédmodorban érintkeznek egymással, sőt a cimek is ugy szerkesztvék, hogy a gyanu senkit se terhelhessen. Meltóztassék konstatálni, hogy pl. ez a levél a „fekete rabszolganő"-nek szól, emez „Semiramis"-nak, ez ismét a »takarékos házisszony«-nak, míg ez a „szt. Genovéva"-nak. Ámde ez — hála szerencsésen vezetett szervezetünknek — nem vezette félre figyelmünket s ébenségünknek sikerült több ily levelet lefoglalni, melyeknek homályos tartalma, ha egymással összehasonlitatik, kétségtelenné teszi, hogy itt egy veszedelmes összeesküvéssel állunk szemben. Megállapitható ez a következő példákban:

„Oh jaj annak, ezerszer jaj! ki ezen időt fel nem használja! ki tétlenül engedi elmulni feje felett az időt! oh! jaj annak, ki elnyomja az érzést és nem követi az Isten intését!!!" vagy e másikban:

„Csodára vársz?! A csodák tündére ritka tündér... szegény Idea! Isten veled...!" vagy itt: „Magasra törni, széttárt szárnyaiddal, taposni mindazt a mi földi, rút; s a posvány felett, elmult omladékon, épiteni fel a boldog, uj hazát!" Ime, nem nyilvánvaló, hogy *egy* intéző kéz irja e lázitó leveleket ismeretlen egyeneknek, kiknek nevei a cimzésből ki nem vehetők, de tekintve a levelek számát — sokan lehetnek.

A főkapitány rancba szedte homlokát.

— Nem szólt erről még illetéktelen helyen?

— Kötelességemhez képest csupán Nagyságos Tanácsos urnak tettem jelentést.

— Magam kivánom vezetni a vizsgálatot. Hivasson, egy tolnokot, rögtön jegyzőkönyvet veszünk fel. Két boritékon Sz. ügyvéd pecsétnyomóját ismerem fel. Hivassa öt rögtön elém, de feltünés nélkül. Sajnálnám, ha valami rábizonyulna; derék, józan embernek ismerem.

Aznap délután apám haragosan tért haza. Szokásához hiven hosszuszáru pipáját kerte. Én bevittem a pipát szobájába, a hozzá való dohánnyal együtt. Ekkor, meglehetős csodalkozásomra, a dohányt tőldhöz vágta, a pipa-szárról a pipát lecsavarta s a szarat megforditva kezében, reánk zárta az ajtót és elmondta a történteket, de nem oly nyugodt hangon, mint a hogy azt itt megirom. A köve kező jelenetet mellőzöm, mert még most is fáj az emlékezés, elég az hozzá, hogy három napig hideg vizes ruhával borogaltak. Hejh, de agyamban egy világra szóló eszme érlelődött meg. „Egy összeesküvés feje!" ennek gyanitanak; de hát miért is ne lehetnék azzá. Egy óriási ember-hálózatot szervezni az egész városban, az egész országban, az egész világon, melynek minden láncszeme szabadságért hevül és lángol. Oly édes volt a szenvedés. Ez martyromságom, dicsőségem ára. Caesart nem égette igy a baber, mint engem a borogatás. Mihelyt fellábadtam, kértem apámtól 30 krt. Azt mondtam, hogy a Cyropaediát akarom megvenni; ezen 30 kron vettem 15 levelező-lapot s ezeket titokban megirván, tizenöt elszánt pajtásomat meginvitáltam a „kék béka" cimü vendéglőbe »általam ott előadandó eszme« tárgyalásra.

A jelzett napon teljes számban megjelentünk; felvetettem az eszmét és tárgyaltuk. A fiuk lelkesedtek és ittak. Eredményül abban állapodtunk meg, hogy minden egyes jelenlevő köteles legközelebb 15—15 hivet magával hozni, kiket is tervünkbe beavatva, hasonló kötelezettség alá fogunk vonni; kiszámitottam, hogy hat hét alatt

érvényessé. A szakosztályok megnyitására az elnök küld ki egyes tagokat.

b) Alakuló diszülés:

Az alakuló diszülést az elnök nyitja meg s a jegyzőkönyv vezetésére, valamint annak hitelesitésére 4—4 tagot küld ki.

Ezek után a főtitkár bejelenti a jelenlevő kormányküldötteket és felolvassa a bejelentett kongresszusi tagok névsorát, erre az elnök kihirdeti a kongresszus tartamára megválasztott diszelnökök és a tiszteletbeli tisztviselők neveit, esetleg egyik kongresszusi tag által a kitűzött kérdést tárgyaló előadót, végül bejelentetik a szakosztályi ülések megkezdésének ideje, s a tárgyalások helye, minek megtörténte után elnök a diszülést bezárja.

c) Záróülés:

A záróülésen be lesznek mutatva az egyes szakosztályok jelentései és esetleges határozatai, melyek el- vagy el nem fogadása fölött az összes ülés dönt. A záróbeszédek meghallgatása után elnök berekeszti a kongresszust.

d) Szakosztályi ülések.

A kongresszus három szakosztályban működik. A szakosztályi üléseket az elnök által e célból kiküldött tag nyitja meg s tájékoztató jelentése után a kiküldött jegyző által a jelenlevő szakosztályi tagokat számba veszi és azok sorából ad hoc elnököket hoz javaslatba.

e) Bizottsági tárgyalások:

A szakosztályi egyes kérdések alaposabb előkészítése vagy megvitatása végett kebelükből esetleg bizottságokat is küldhetnek ki, ezek azonban kötelesek munkálkodásukat oly időben elvégezni, hogy javaslataik leleti az illető szakosztály a záróülést megelőző napon még határozatot hozhasson.

A szakosztályok határozatai azok elnökei és jegyzői által aláirva a főtitkárhoz adandók be, ki erről az elnöknek jelentést tesz, a ki intézkedik, hogy a javaslatba hozott határozatok egyik általa kijelölendő kongresszusi tag által az összes ülésen előterjesztessenek.

Végrehajtó bizottság.

Elnök: Darányi Ignácz, valóságos belső titkos tanácsos, földmivelésügyi m. kir. minister.

Másodelnökök: Gf. Dessewffy Aurél, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnöke, főrendiházi tag. Bedő Albert, földmivelésügyi m. kir. államtitkár.

Tagok: Biró Tamás, ministeri osztálytanácsos, a kereskedelemügyi ministerium képviseletében. Dr. Gaál Jenő, ministeri tanácsos, műegyetemi ny. r. tanár, a Magyar Közgazdasági Társaság kiküldöttje. Dr. Jekelfalussy József, ministeri tanácsos, az országos statisztikai hivatal igazgatója. Gf. Károlyi Sándor, valós. belső titkos tanácsos, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiküldöttje. Dr. Kovács Sándor, ministeri osztálytanácsos, a földmivelésügyi ministerium részéről. Krisztinkovich Ede, ministeri osztálytanácsos, a földmivelésügyi minister kiállitási irodájának igazgatója, a földmivelésügyi ministerium részéről. Maluska Alajos, tanácsnok, Budapest székes főváros képviseletében. Báró Podmaniczky Géza, valóságos belső titkos tanácsos, főrendiházi tag, a Magyar Tudományos Akadémia képviseletében. Dr. Popovics Sándor, ministeri tanácsos, a pénzügyi ministerium képviseletében. Rakovszky István, az állami számvevőszék elnöke, a III. országos gazda-kongresszus végrehajtó-bizottságának kiküldöttje. Dr. Rodiczky Jenő, cs. és kir. asztalnok, kir. igazgató, kongresszusi főtitkár és a végr. biz. előadója. Ifj. gf. Széchenyi Imre, főrendiházi tag, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiküldöttje. Széll Ignácz, belügyminiszteri államtitkár, a belügyministerium képviseletében.

Titkárok: Dr. Hampel Antal, ministeri fogalmazó. Ifj. Paikert Alajos, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárja.

Iroda: Budapest, V. Alkotmány-utca 7. sz.

---

ily módon 114 millió hivünk lesz. Akkor kikiáltjuk a szabadságot és én, mint kezdeményező.....

Ennyi tehát elég kezdetnek. Most menjünk haza. Az ám. De a költség! Kiderült, hogy tizenötünknek összesen 7 krajcár készpénz ellátmánya van. Megremegtünk a kérdés fontosságától. Ekkor Csigay Pista felállt s nagy hangon oda szólt a korcsmárosnak: „fizetünk!"

Ámulva néztünk össze. Pista pedig felsoroltatta: 30 spritzer, 15 kenyér, 3 pogácsa, 2 frankfurter, egy porció turó és 11 cigaretta, összesen 2 frt 95 kr. Hallatlan összeg!

Ekkor zsebébe nyult és a korcsmároshoz fordulva, mondá: „Látja Hausvater bácsi! valahányszor igy a zsebembe nyulok, mindannyiszor eszembe jut dicső ősünk: Zrinyi Miklós. Az volt ám az ember a talpán. Mikor a török körülvette, magát nem adta meg, hanem 15 társával, ép a hányan itt ülünk, kirohant az ellenség közé. Fiuk, éppen olyan hangulatban vagyunk, mutassuk meg a korcsmárosnak Zrinyi kirohanását. Tehát én beleteszek e zsebembe ötven aranyat, ebbe a zsebembe is ötven aranyat, (mindenik zsebébe tett ötven aranyat, mig csak mind a 7 krt egyenként zsebre nem rakta) ne mondja a ki engem eltemet, hogy ingyen temettett el. És most föl a zászlókkal! (felrántottuk a felöltőinket) Ki a karddal! (bónunk alá csaptuk a botot) Le a sisakkal! (felraktuk kalapjainkat) Ereszszétek le a hidat! Egyikünk felszakitotta az ajtót s a maroknyi elszánt csapat háromszoros „Jézus" kiáltással kirohant a „kék béká"-ból, végig a Vig-utcán, egyenesen haza, ki merre lakott.

Hausvater bácsi pedig nagy potrohával sokáig nézett utánnunk, mikor fogunk visszafordulni, aztán önmegadással mondá: »Mind ott vesztek a hős fiak, de az én 2 frt 95 krom is.«

Pedig ha akkor ezt kifizethettük volna, hat hét mulva 114 millió ember vendége lehetett volna Hausvater bácsinak.

Drumár János.

Tollfuttában.

Junius 8-án ugyancsak erősen megnépiteleue dett a mi városunk is.

A társadalmi osztályok szerencsésebb része, az „erszényesek" osztálya, Budapestre gravitált: gyönyörködni a banderiális fölvonulásban.

Azoknak, akik itthon maradtak, a házakra kitűzött nemzeti lobogók hirdették, hogy egy olyan ünnepnap van, amely a Gergelyféle kalendáriumban nincs ugyan vörösbetükkel jelezve, de annál lángolóbb betükkel van beirva a magyar nemzet szivébe.

Es azért ünnepeltünk is. Reggel az istenimádás kisebb templomaiban, a szent oltárok zsámolyánál, délután pedig az isteni természet nagytemplomában, hol minden néma kis füszál áhitatot lehel, hol a legkisebbb madárka dala is Isten szeretetét zengi.

Volt Nagy-Kanizsán is fölvonulás. Az elemi iskolások az „aprószentek" ezrede, a koronázás emleknapján „Knobloch-bácsi hangos bandájával vonult ki délután 1 órakor a városi erdőbe, millennáris tavaszi ünnepségre.

Valóságos fölvonulás volt az, melynél mindegyik ártatlan gyermekszív egy-egy ragyogó koronát vitt magával: az igazi öröm, az ártatlan boldogság koronáját. Ennek a ragyogó koronának fénye sok ezer derüs, tiszta szemen át szórta sugarait a kivonulást néző közönségre.

Nem lehet csodálni, hogy a harmoniát, boldogságot kereső nagykorú is delejes erővel hatottak a boldogságtól ragyogó gyermekarcok és vonzották, vitték, ragadták ki azokat is a természet szent templomában, az ártatlan lelkek közé: néhány órára elfeledni, hogy szivük már a sok-sok áldástalan küzdelem között elvesztette koronáját.

Ott el is feledhették. Az örömtől, boldogságtól ragyogó gyermekszemek reflexfénye rezgett a felnőttek arcán is.

Mindnyájan letették a koturnust ott a szabad természetben, a feszelen gyermekmulatság zajában és elvegyültek a kicsinyek hullámzó tömegeiben „mint csillagok közé a nyájas hold világa." Egyiknek, másiknak szeméből szinte sugárzott ki a gondolat: »Gyermek vagyok, gyermek lettem ujra!«

Még a paedagogus bácsik is szinte kicserélődtek. Félretették a katedrai komolyságot.

Pedagogusok és pedagógák megható egyértelmüséggel ültek és hűtöztek vala a hatalmas fölgyek árnyékában és ügyet sem vetettek a közelben bizalmasan ingó mogyoróta-bokrokra. Különösen a mosolygó pedagógák, mint megannyi legjobb részt választott Máriák, ülték körül az asztalokat.

Eperjesy Sándor, az iskolaszék érdemes elnöke, mint egy tiszteletes patriarka-alak járt-kelt az őt körülvevő nagyok között, de tekintete megelégedést sugározva, a gyermekseregen pihent. Mintha az akarta volna mondani: »Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket, mert övék most az én lelkem!

Sümegi Kálmán nyájas arccal, álmatag szemekkel nézte a jövő nemzedékét. Mintha gyermekkorát álmodta volna vissza és az apró jószágok közül választani akart volna egyet, akinek visszaadhatná azt a fedhetetlen csókot, amit ilyen apró jószág korában néhai Eötvös József bárótól kapott. — — — — — — —

— — — — — — — — — — — —

Derü, mosolygás mindenütt, minden arcon.

A nap aranysugarai átrezegnek a tölgyek lombozatán és ülelkeznek a gyermek-szivek örömének és a felnőtt lelkek gyönyörének fényével, a mi a szemekből árad szét.

Napsugárban, verőfényben nincs fogyatkozás még akkor sem, mikor már a nap csendesen lereszkedik Látóhegy mögé.

Hanem beáll ekkor egyszerre egy más fogyatkozás, ami mint valami sötét felhőborulat ereszkedik a vidámság tetőpontján álló felnőttek seregére, amitől az arcok is elborulnak; a férfiak sziklakeble megrendül: beáll a teljes fluidumfogyatkozás.

Se bor, se sör.

Ez itéletnapi elsötétülésen azonban csakhamar áttör a leleményes gondolat sugara.

Meg kell engesztelni a sorsot áldozattal.

Néhányan gyorsan „sánc-munkára" szánják magukat.

Bevonulnak Sáncba.

Őket többen is követik.

Meg van mentve az utolsó pillanatokban veszedelemmel fenyegetett vidámság.

Félóra mulva már *Musza* Károly kántor uram haladala zendül meg a nép nevében a sánci »terraszon."

Napszállat után vidáman, éljenezve, énekelve vonul el a sánci „menekültek" előtt, hazafelé a gyermeksereg, mely még az ilyféle „naplogyatkozások" földrengését — hála Isten! — nem ismeri.

HIREK.

— **A hercegprimás Balaton-Füreden.** *Vaszary* Kolos hercegprimás titkára *Kohl* Medard kiséretében kedden ismét visszatért Balaton-Füredre, hol a nyárnak legnagyobb részét fogja tölteni.

— **Kinevezés.** Ő felsége a király *Nádráczky* Lajos nagykanizsai kir. törvényszéki biró t a pécsi kir. itélő táblához biróvá nevezte ki. *Nádráczky* Lajos ezen jól megérdemelt előléptetése örömteljes visszhangra talált egész városunkban, bár másrészt az ő ezzel járó elköltözése fölött általános a sajnálkozás, mert az egyenes jellemű szókimondó *Nádráczky* Lajost nemcsak mint a nagykanizsai kir. törvényszék egyik legkiválóbb oszlopos tagját, hanem mint társadalmi életünk egyik nehezen pótolható jelesét tiszteli és becsüli városunk egész közönsége.

— **Királyi kitüntetések.** A Budapesti Közlöny keddi száma hosszu névsorás közli azoknak, kiket Ő felsége Magyarország ezredéves fenállásának megünneplése alkalmából a közügyek terén szerzett érdemek elismeréseül méltóságokkal, érdemjelekkel és a magyar nemességgel legkegyelmesebben kitüntetni méltóztatott. Hatan kapták a titkos tanácsosi méltóságot. Az érdemjelekkel kitüntetettek diszes sorát *Semsey Andor*, a magyar tudományos akademia igazgató- és tiszteleti tagja a *Szent-István rend középkeresztjével* nyitja meg, záródik pedig három

érdemes község-biró *ezüst érdemkeresztjével.* — A kitünteté sek sorozata ezzel azonban még nincs bezárva, mert értesülésünk szerint, ez rövid idő mulva folytatást fog nyerni.

— **Kłobucsár Győző** ezredesnek a Nagy-Kanizsán állomásozó 20-ik honvédgyalogezred volt parancsnokának, a 46-ik honvédgyalogdandár jelenlegi, ideiglenes parancsnokának Lugoson, ő felsége a *III. oszt. vaskoronarendet* adományozta.

— **A koronázás évfordulója.** A koronázás emléknapját városunk közönsége is megünnepelte. Az egész város zászlódiszben pompázott. Reggel megjelentek a városi tanács által kiadott falragaszok, melyeken „az 1896: VII. törvénycikk a honalapitás ezredéves emlékének törvénybe iktatása" hozatik köztudomásra. 9 órakor ünnepi isteni tisztelet volt a szent-ferencrendűek plébánia templomában. Az összes tanintézetekben szünetelt az előadás. Délután a városi erdőben megtartatott a községi elemi iskolák növendékeinek majálisa, melyen több ezeren vettek részt; este a szinházban féláru népelőadás tartatott.

— **Uj anyakönyvvezetők.** A belügyminiszter a nagykanizsai anyakönyvi kerületbe *Vécsey* Zsigmond polgármestert, a sümegibe *Malomsoki* János jegyzőt anyakönyvvezetőkké, továbbá utóbbi helyre *Horváth* János helyettessé nevezte ki.

— **Diákjaink megérkeztek.** A nagykanizsai főgymnasium 45 növendéke, kik a milléniumi tornaversenyen résztvevték, miután alaposan megtekintették a kiállitást és a fő- és székváros nevezetességeit, hétfőn este haza érkeztek. Az elutazás napján volt a hódoló diszmenet, mely gyönyörü felejthetetlen látványnak még szemtanuja volt ifjuságunk. A diákok ezen ünnepség alkalmával az Albrecht-uton képeztek sorfalat. — Visszatérve a tornaversenyre, melyről már megemlékeztünk, ujabb értesülések alapján jelentheljük, hogy főgymnasiumunk ifjusága *korlát-gyakorlat-, kötélhuzás-* és *vasbot-gyakorlatokért* diszoklevéllel tüntetteteti ki. A vasbot-gyakorlatokat Ő felsége a király nagy figyelemmel kisérte és diákjaink mutatványait tapsokkal tüntette ki. *Wlassics* miniszter, Ő felsége előtt *Pongrácz* Adolf tornatanárnak elismerését nyilvánitotta.

— **Halálozás.** A következő gyászjelenést vettük: Alulirottak mély fájdalommal jelentik szeretett nővérük, sógornőjük, illetve nagynénjének Renner Idának hosszas, nehéz szenvedés után életének 23-ik évében e hó 1-én történt gyászos elhunyát. Pogány-Szent-Péter, 1896. évi junius hó 1-én. Áldás és béke lenegjen a szeretett hamvak felett! Renner Gizella férj. Sass Istvánné, Renner Jolán férj. Csatáry Kálmánné, mint testvérek. Sass István, Csatáry Kálmán, mint sógorok. Sass Jolán, mint kishuga. — *Garath* György Sándor szent-benedekrendű áldozár, zalavári plébános életének 52-ik, áldozárságának 26-ik évében folyó hó 4-én elhunyt Zalavárott. Temetése e hó 6-án rendtársai, számos tisztelője és igen nagy közönség részvéte mellett ment végbe.

— **Majális.** A községi elemi iskolák növendékei hétfőn délután pompás időjárás mellett tartották meg szombatról elhalasztott nyári mulatságukat. A gyermekseregzászlókkal, a tüzoltózenekar kiséretével, *Németh* Ignác igazgató és a tantestület összes tagjai vezetése alatt délután 2 óra tájban vonult ki a városi erdőbe. Majális iránt tán még soha nem nyilvánult olyan rendkivüli érdeklődés, mint ez iránt. Magán- és bérkocsik gyors egymásutánban szállitották a vendégeket a szép, de a város közönsége által alig ismert erdőbe, az iskolaszéknek itthon időző összes tagjai, számos katonatiszt, az érdekelt és érdeklődő gyermekek szülői és ismerősei, a lelkes tanügybarátok sokasága, a vigadozó gyermekseregugy megnépesitették és oly élénké tették a város erdejét, mint még soha. Néhány ezeren lehettek itt együtt. Nagyok és kicsinyek örvendtek egymásnak és egymással. A gyermékek daloltak, táncoltak és különféle játékot üztek és este 8 óra tájban énekelve bevonultak a városba, egy két percre megállva *Eperjesy* Sándor iskolaszéki elnök lakása előtt, hogy lelkesen megéljenezzék a tanügy derék harcosát. 9 óra tájban már teljesen csendes volt a város erdeje, csak a fák suttogtak egy szép nap emlékéről.

— **Majális a Práter-ban.** Ott, hol évtizedek előtt sikerültebbnél sikerültebb, szebbnél szebb nyári mulatságok rendeztettek, az urodalmi Práter-erdőben rendezi vasárnap a nagykanizsai *Ipar testület* nyári mulatságát. Sok kellemes emléket fog ezen majális felidézni azokban, kik tudják hogy mi volt a „práter" egykoron. A majálisra a belépti-dij 20 krajcár. Lesz tánc és egyéb mulatság. Jó ételek és italokról *Brinner* Mihály jóhirü vendéglős gondoskodik.

— **Hirdetmény.** Nagy-Kanizsa város tanácsa részéről köhirré tétetik, hogy Nagy-Kanizsa város 1896. évi IV-ik osztályu kereseti adó kivetési lajstroma 1883. évi 44. t. c. 16. és 36. §§. értelmében a mai naptól fogva 8 napon át a városi adóhivatalba közszemlére kitétetett oly célból, hogy a hivatalos órán belül bárki által betekinthető, hogy az ellen észrevételét megtehesse és pedig: a) azon adózók, kik az illető lajstromban megállapitott adónemmel már a mult évben is megvoltak róva, a lajstromban közszemlére kitételének napját, — b) azon adózók, kik a kivetési lajstromban megállapitott adóval f. évben első izben rovattak meg, adótartozásuknak az adókönyvecskében történt bejegyzését követő 15 nap alatt irásban a városi tanácsnál benyujthassák. Nagy-Kanizsán, 1896. évi junius hó 8. Neu Albert ellenőr, Vécsey polgármester.

— **Szlnészet.** A Nemzeti szinház kiváló művésze: *Náday* Ferenc, mégis megélénkitette szinházunkat. Már második föllépése alkalmával — mikor a „Pont-Biquet család" cimü vigjátékot adták — jóval nagyobb közönség volt, mint elsőben. — A szombati előadásból, *Náday* művészi alakitása mellett kiválóan *Boross* Endrét kell kiemelnünk, aki Pont-Biquet-t játszotta. A rendkiaül mulattató bohózatos vigjáték mindvégig derülségben tartotta a közönséget, mely első sorban Nádaynak adózott zajos ovációval, de elismeréssel volt *Benkő* Jolán (Pont-Biquetné) és *Polgár* Sándor (Dagobert) iránt is. A szereplők általában mind szépen megálltak helyüket s az előadás egybevágóan, gördülékenyen folyt le. — Legremekebb alakitást vasárnap mutatott be Náday „A párisi" cimü vigjáték cimszerepében. Mondhatni, hogy ez a szerep Náday művészi egyéniségére van szabva. A közönség ez estén eléggé megtöltötte a szinházat. Mikor Náday kilépett, kitört a taps és éljenzés s e nagy ovácio kiseretében nyujtották föl neki a nagykanizsai irodalom és művészeti kör babérkoszoruját. A művész csak percek mulva kezdhetett szerepébe a szünni nem akaró éljenzés miatt. Az előadás kitünő volt. Náday művészete szinte magával ragadta a többi szereplőt is, mert mind nagy ambicióval játszottak. *Bodroghy* Lina, *Benkő* Jolán, *Polgárné*, *Boross* Endre egymással versenyeztek az alakitás sikerében. A vasárnapi előadás után Náday még az éjjeli vonattal elutazott, hogy jelenlehessen a banderialis fölvonuláson. — Ugy halljuk, hogy a szintársulat is még csak e héten át marad itt.

— **Vasárnapi munkaszünetről.** A mult vasárnapon lépett a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény amaz intézkedése, hogy az üzletek d. e. 10 órakor zárandók, ismét érvénybe. Feltünt azonban, hogy néhány kereskedő még fél 11 órakor is nyitva tartotta üzletét és ezek legtöbbje azzal igazolja a törvényes intézkedés be nem tartását, „hogy a vevőket nem lehet kidobni." Ez tökéletesen igaz. De az is igaz, hogy nem kell az üzlet ajtók bezárása megkezdésével s a vasredők lehuzásával pont 10 óráig várni, hanem meg lehet ezt már egy negyed vagy egy fél órával előbb kezdeni, ugy, hógy a közönseg ez által is figyelmessé tétessék, hogy az üzletek záratnak; ha pedig történetesen közvetlen 10 óra előtt még vásárló közönség lenne egyik vagy másik üzletben, ugy ezt nem kell neki ugyan »kidobni«, de igenis meg kell neki udvariasan mondani: «kérem most már nem szolgálhatjuk ki, tessék holnap jönni.« Ez kötelessége minden kereskedőnek és felhivjuk a rendőrséget, hogy szigoruan ügyeljen arra, hogy a törvényes munkaszünet betartassék, mert észleltük azt, hogy néhány kereskedő krajcároskodása a törvényt tisztelő többséget is eltereli a helyes irányról, amennyiben a legtöbb kereskedő nem a vevőt várja, hanem a concurrensét nézi: vajjon már zár-e és ha egyik konkurrens üzletben van tényleg dolog, a másik konkurrens, ha senki sincs üzletében, akkor sem zár be, mert még a konkurrensnéi is nyitva van. Ezen konkurrenciát ajánljuk a rendőrség figyelmébe.

— **Villámos vasut Budapesttől Fiume felé.** A kereskedelemügyi miniszter Herczegh Mihály dr. egyemi tanár, Kállay Gyula és Pálfy Andor érdekt ársaknak, a főváros Vámház-teréről az ott épülő Dunahidon át Budaörs, Váál, Lovas-Berény, Székesfehérvár, Berhida, Vilonya, Veszprém, Kövesd, Balatonfüred, Balaton Udvari, Zánka, Kővágó-Örs, Badacsony-Tomaj, Balaton-Ederics, Keszthely, Zala-Szent-Iván, Felső-Hahót, Bánok Szent-György, Dekanovec s Belica érintésével Csáktornyáig, illetve Horvátország határáig vezetendő, villamos erőre berendezendő vasutvonalra 1895 julius 18-án megadott előmunkálati engedély érvényét a lejárattól számitandó további egy év idejére meghosszabbitotta. — A vasut ügye, — mint értesülünk — a megvalósitás stádiumába lépett, amennyiben az utterv már financirozva van. Herczeg Mihály egyetemi tanár, a villamos-vasut engedményesse, a vasutvonal kiépitésére vonatkozó szerződést a genfi villamossági részvénytársasággal e napokban már megkötötte. A vállalkozó részvénytársaság a szerződés értelmében három millió forintot tesz le épitési-biztositékképen s a vasut épitését még a folyó évben tartozik megkezdeni. A vasut kiépitése következőleg van tervezve: Első sorban kiépittetik a budapest—székesfehérvár—veszprém—almádi—füredi; azután a balaton-füred—keszthely—csáktornyai; és végül a csáktornya—fiumei vonalszakasz. E vasut kiépitése a Balaton-felvidék lakosságára életérdeket képez a örök hálára fogja kötelezni a filloxera által tönkretett lakosságot.

IRODALOM.

— **A Millenniumi kiállitást** látogató közönségnek különös figyelmébe ajánljuk a következő **„Kiállitási Kalauzokat." Gellért, Kiállitási kalauz** 50 kr. **Ezeréves Magyarország multjából és jelenéből** számos képekkel 1 frt. Ugyanaz német nyelven. 1 frt **Boros: Kiállitási képes Utmutató** 50 kr. minden vevőjé 500 koronát kap, ha a kiállitásra utazás vagy ott tartózkodása alkalmával baleset éri. **Palóczy Budapest és Ezredéves kiállitás** Baedekerszerü utmutatója vászonba kötve tervrajzzal és számos képpel 1 frt 20 kr. **Budapest és az ezredéves kiállitás.** Képes utmutató számos képpel és tervrajzzal 50 kr. — **Budapest tervrajza** madártávlatból a főbb épületek rajzaival 1 frt. — **Budapest tervrajza** a kiállitási térképpel 50 kr.

— **Munkácsy Mihály. Árpád honfoglalása.** Kerettel együtt 132 cm. hosszu és 82 cm. magas. Szainarany keretben, szőlőlevél diszitéssel. Diófa keretben bronz-betéttel. I. sz. aranykeretben. II. sz. aranykeretben. III. sz. fekete vagy barna fényezett keretben (iskolák számára). **Nándorfehérvár fölmentése** Hunyady János és Kapisztrán által 1456-ban. Festette **Ossilbis** J. Kerettel 1 m. hosszu és 73 cm. magas. Aranyozott antik keretben. **Erinyi Miklós** kirohanása Szigetvárból. Kerettel 1 m. hosszu és 73 cm. magas. Aranyozott antik keretben. **Feszty Árpád, „Árpád és a vezérek" és „Aldozat Hadurnak".** A „Magyarok bejövetele" c. körképnek részletei. Kerettel együtt 120 cm. magas. Mindegyik kép: Szinarany-keretben, szőlő-levél diszitéssel. Diófa keretben, bronz-betéttel. I. sz. aranykeretben. II. sz. aranykeretben. III. sz. aranykeretben. **Conceptio immaculata. Murillo** festménye után. készült rézmetszet. Kerettel együtt 120 cm. magas és 93 cm. széles. Arany reliefel ellátott fekete keretben. **Madonna Sixtina.** Rafael festménye után készült rézmetszet. Keret tel együtt 120 cm. magas és 93 cm. széles. Aranyrelieffel ellátott fekete keretben. **Madonna. Ebert** eredetije után készült szinnyomat. Kerettel 116 cm. magas és 93 cm. széles. Aranyozott antik keretben. **A menyasszony álma. Mártens** eredetije után készült szinnyomat aquarellmodorban: I. sz. diszkeretben, 90 cm. széles és 70 cm. magas. II. sz. antik aranykeretben, 85 cm. széles, 74 cm. magas. **A menyasszony ébredése. Lefler F.** eredetije után készült szinnyomat aquarellmodorban: I. sz. diszkeretben, 90 cm. széles és 79 cm. magas. II. sz. antik aranykeretben, 85 cm. széles és 74 cm. magas. **Ő felsége I. Ferenc József.** Dizses aranykeretben. Egyedüli raktár és képviselőség Nagy-Kanizsa és vidékére Fischel Fülöp könyvkereskedésében, hol a képek megtekinthetők és esetleg részletfizetésre is megrendelhetők. Vidékre csomagolásért saját költségeinket számitjuk.

Megrendelhető és kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

CSARNOK.

Örületes szenvedélyből.

— Amerikai bünügyi történet. —

Németből forditotta: **Hugauff Ede.**

(Folytatás.)

— Hol vannak a hölgyek?

— Fenn vannak szobáikban, s mint hallom, igen szomoruak, de mindazonáltal nyugodtak. E közben egy ajtóhoz ment, azt feltárta s felkért, hogy lépjek be. Az első pillanatban, minthogy az ablakredőnyök leereszetve voltak, nem láttam semmit. De rövid idő alatt hozzá szokott a szemem a félhomályhoz és ekkor észrevettem, hogy egy könyvtárban vagyok.

— Itt találták meg, e szobában, és e helyen, mondá ő, mialatt egy nagy, barna teritővel el-

látott asztalhoz lépett és kezét egy előtte álló székre tette. Ön látja, az asztal éppen a szoba közepén áll, folytatá tovább, és ez aitóval szemben van. E szavak alatt egy keskeny folyosóra lépett, a mely e szobát egy másikkal köte össze. Minthogy a meggyilkoltat e széken ülve találták és háttal e folyosónak volt fordulva, ugy a gyilkosnak ez utóbbiból kellett belépni. Körülbelül e helyen állhatott, midőn a lövést megtette, és Gryce ur lábával egy helyre mutatott a szőnyegen, a mely a folyosó küszöbétől egy lábnyira eshetett.

— De, szakítám félbe.

— Itt semmi »de«-nek nincs helye, mondá határozott hangon. Ön az egész helyzetet magam elé képzelem.

És ellenvetésemet semmibe sem véve, az említett folyosóba vezetett. — Egy állvány, egy ruhaszekrény, egy mosdó asztal és törülköző tartó, mutatá magyarázólag, az említett bútordarabokra. Ugy, és most lépjünk be Leavenworth ur hálószobájába. Ezzel a szomszédos szobába vezetett, a mely igen elegánsan volt bebútorozva.

Lépteimet önkéntelenül halkítottam, mig mertem lélegzetet is venni, hiszen ott, amaz ágyon egy jó embernek földi maradványa nyugodott, kinek életét egy gazember erőszakosan rablá el. Nehéz selyem függönyök vevék körül az ágyat s ezek nem engedék látni a hullát. Lassan közelebb léptem és éppen az egyik függönyt akartam felrevonni, midőn Gryce ur egy gyors mozdulattal ebben megelőzött. Megijedtem; a márvány fehér arc, mely előttem feküdt, csendes komolyság kifejezését viselé, halálusának semmi nyoma. Inkább alvó, mint holt emberhez hasonlított.

— A halál hirtelen állott be, azért nincs az arc legkevésbbé is eltorzulva, mondá a rendőr nyugodtan, s minden felénkség nélkül emelé fel a megholt fejét s megmutatá a koponyán látszó iszonyu sebet. Egy ilyen lyuk nyilsebességgel szállítja az embert a más világra. És maga magan senki sem ejthet ilyent. Minden orvos fogja önnek bizonyitani, hogy Leavenworth ur nem sérthette meg magát ilyen módon. Öngyilkosság teljesen ki van zárva.

Izgatottan léptem hátra. Tekintetem egy ajtóra esett, a mely épen a velem szemben eső falon volt észleltető és egy előtérre nyiltott, nyilván való, hogy azon folyosó kivételével, a melyen bejöttünk, ez volt az egyetlen kijárása a szobának; önkéntelen kérdezem magamban, nem-e ezen jött be a gyilkos és nem-e innen lopódzott azután a könyvtárba?

Gryce ur mintha gondolataimat eltalálná rögtön felelt:

— Ezt az ajtót belülről zárva találtuk. Ezen jött be a gazember vagy nem, egyelőre nem állapitható meg.

— És Leavenworth ur eszerint még nem feküdt volt le?

— Nem, a tett elkövetése óta már körülbelül tiz óra telhetett el. A gyilkosnak tehát elég ideje volt a dolog felett gondolkodni és előkészületeit megtenni.

— Nem sejti: ki követte el e tettet? kérdém tőle sugva.

Hidegvérüen nézett az ujjamon levő gyűrüre.

— Eddig még nem. Természetes, hogy a háznak minden lakója sorban ki lesz előbb hallgatva.

Nyugodtan huzta erre vissza az ágyfüggönyöket és együtt hágytuk el a szobát.

Minthogy az esküdtek a hullá-szemle után egy ugynevezett vallatási tárgyalásra gyültek össze, természetes: élénk vágyat éreztem azon jelenlehetni. Kértem tehát Gryce urat, hogy közölje a hölgyekkel Veeley ur elutazását, és hogy én mint egyik kollegája, e szomoru ügyben tanácsaimmal segitségükre leszek. Ezután átmentem ama terembe, a hol a vallatás megtartandó volt és a jelenlevők közt alkalmas helyet keresve, leültem.

II. Fejezet.

A teremben, melyben helyet foglaltam, a társadalom minden rétegéből tarkán összevegyült embertömeg nyugtalankodott. Épitője bizonyosan nem gondolta, hogy valamikor vallatási tárgyalás megtartására szolgáljon. Egy nyitott zongora felütött hangjegyfüzettel, melynek lapjait egy csinos női legyező tartotta össze, elárulá, hogy ott még rövidden ezelőtt életünket felfrisitő foglalatosságot üztek.

A benne folyó jelenet borzalmas komolysága, sajatságosan ellenkezett a berendezés fejedelem fényével, és a falon függő pompás olajfestmények megmérhetetlen értékével. Egy e képek közül oly mély benyomást tett rám, a melyet soha sem fogok elfelejteni. Tájkép volt ez: kétség kivül a legelső müvész egyikétől festve, oly szép, oly egyszerü, meghatóan kedves egyszersmind amilyet még soha sem láttam. Egy fiatal leányt ábrázolt, ahogy erdőn áthaladva fejével hátratekint, mintha meggyőződni akarna, hogy nem követi-e senki.

E gyönyörü lény élni látszott, szelid, lelkes szemeiből és félig nyitott gyermekajkairól ártatlanság és szivjóság beszélt.

Tekintetem azután az esküdtek sorain futott végig, kik különböző alaku emberek voltak. Néhányan közülök nyilvánvalólag a jobb körökhöz tartoztak, mig mások közvetlen az utcáról felszedetteknek látszottak. Elnökük azonban, ki ismerőseim köze tartozott, nem közönségesen nézett ki. Szigoru éles arcvonásain körültekintés és elszántság látszott.

És arca nem is csalt, mert valóban ókos és lelkismeretes volt s mindenki, kinek e szomoru titoknak nyilvánosságra való hozása érdekében állott, szerencsésnek érezhette magát, hogy egy olyan ember, mint Hammond ur, vezeti az első kihallgatást.

A terem legtávolabbra eső szögletében szorosan egymásmellett állott a remegő szolgaszemelyzet, mig egy kis asztal mellett a sajtó egyik képviselője mozgott izgatottan ide s tova.

Dr. Maynord, legismertebb orvosaink egyike, szólittatott fel elsőnek vallomástételre.

Ez leginkább a seb állapotára vonatkozott, és minthogy több olyan körülményt allapitott meg, a melyek történetünkre lényegesek, vallomását rövid szavakban elmondom.

Miután Maynord ur kijelentette, hogy a családnak nem háziorvosa, elbeszéli, hogy ma reggel egy szolga által lett idehiva, a felszólitásnak azonnal engedve, megjött, de orvosi segélyt már nem alkalmazhatott, minthogy Leavenworth ur halva volt. Arra szoritkozott tehát, hogy a hullat, a mely a könyvtár melletti szobában egy ágyon feküdt, megvizsgalja és a halál okát megállapitsa. Csak egyetlen-egy sebet talált, ez pedig hátul a koponyán van. A megaludt vér, a mely a sebet betakarta, bizonyitja, hogy a hulla kezdetben nem feküdt, hanem ült és a halál bekövetkezése után néhány órára lett csak ágyba fektetve. A sebet a kutaszszal megvizsgálta és ebben egy golyót talalt, amelyet ezennel átad a bizottságnak.

A golyó, miután a koponyafalat átlörte, rézsut ment föllelé, hol a Medulla oblongatát sértette meg, miáltal a halál azonnal beállott.

A tény, hogy az agyvelőbe behatolt golyó éppen ez iranyt vette, azért oly figyelemre méltó, mert ennek következtében a halál nemcsak közvetlen, de minden tusa nélkül állott be.

A sebet körülvevő hajzatnak állapotáról azt következteti, hogy a lövés három négy lábnyi távolságról történt.

Azon szöglet, a melyet a golyó a koponyába való hatolása következtében leirt, azt bizonyitja, hogy Leavenworth ur, midőn a halálthozó ón találta, nemcsak ülő állapotban volt, hanem foglalatosságának is kellett lennie, amely fejét előre hajtani késztette.

Hozzá füzte még, hogy a gyilkos, ha Leavenworth ur csakugyan, mint neki mondták a könyvtár közepén levő asztalnál ült, minden esetre a folyosó küszöbről tette a lövést.

A golyó kicsinységéből következtetni engedi, hogy nem közönséges fegyvert használt a gyilkos, továbbá bizonyosnak látszik, hogy Leavenworth ur fejét nem fordította vissza, sőt oldalt sem nézett. Ez azt bizonyitja, hogy a gyilkos lépése annyira ismeretes volt előtte, hogy szükségtelennek találta erről tudomást venni.

A midőn az orvos vallomását bevégezte, a vizsgálóbiró az előtte fekvő golyót felvette s gondolkodva forgatta ujjai közt. Azután irónt vett elő zsebéből, egy darab papirra gyorsan néhány sort irt és egy rendőrnek halk hangon adott utasitással átadta.

A rendőr a parancsot átvéve, gyorsan távozott. A következő pillanatban az utcáról felhallatszó óriási kiabálás tudatá velünk, hogy a kün várakozó tömeg a kilépő embert örömmel fogadta.

Minthogy az ablaknál ültem, láthattam, hogy a rendőr egy bérkocsit hivott elő, melybe gyorsan beült és a Broadway (Széles-u') felé eső irányba elhajtatott.

III. Fejezet.

Ezész figyelmemet most az egybegyülektre fordittottam. A vizsgáló biró egy csomó aktát forgatott.

— Jelen van Leavenwort ur szolgája? kérdé.

A cselédség csoportjában élénk mozgás támadt és egy eszesnek latszó és öntudatos irhoni lépett az esküdtek elé.

— Ahá, gondoltam magamban, midőn gondosan ápolt parókáját, élénk szemét, de alázatos tartását láttam ez embernek; ez már tudni fogja, hogyan kell a kihallgatásnál viselkednie.

És nem is csalatkoztam, Tamás minden tekintetben mintapéldánya volt az embereknek, — és ezt ő is igen jól tudta.

A vizsgálóbiró, minthogy az összes egybegyültekre jó benyomást tett, azonnal megkezdé a kihallgatást.

— Doughterz Tamás a neve, nemde?

— Igen, az a nevem.

— Jól van Tamás, mióta szolgál e házban?

— Körülbelül két éve.

— Ön volt az első, ki Leavenworth ur halálát észrevette?

— Igen, Harwell ur és én.

— Ki az a Harwell ur?

— Leavenworth ur inoka.

— Ugy, mikor tették a fölfedezést, ma regge vagy tegnap este?

— Még kora volt; reggel 8 órakor.

— Melyik szobában volt a hulla?

— A könyvtárban. Az ajtót betörtük, mert máskor Leavenworth ur mindig pontosan jelent meg a reggelihez, és minthogy ma elmaradt, Eleonora kisasszony s mi mindnyájan nagyon aggódtunk.

— Az ajtót tehát zárva találák?

— Igen.

— Kivül vagy belülről?

— Azt nem tudom, miután kulcs nem volt a zárban.

— Hol feküdt Leavenworth ur, midőn a szobába léptek?

— Nem feküdt, — ült, és pedig háttal a hálószoba felé — a nagy asztalnál, a mely a könyvtár közepén áll. Előre volt hajolva és feje két kezére volt támasztva.

— Hogyan volt öltözve?

— Az az öltözet volt rajta, amelyet vacsora felett viselt.

— Nem talált sehol semmi jelet, amely harcra engedne következtetni?

— Nem. Sehol.

(Folytatása következik.)

NYILTTÉR.*)

Füszerkereskedő segéd Tódor Róza oégnél Csáktornyán fölvétetik. Vegyesáru szakban jártas egyének előnyben részesülnek. 185 2—1

*) Az e rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Felelős szerkesztő:

Dr. LŐKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések.

KLYTHIA a bőr ápolására, szépitésére és finomitására

Puder

Legtökéletesebb illatszer, bőr és testszagra PUDER. — Fehér, rózsaszín, és sárga — vegyileg analizált és ajánlva Dr. Pohl J. Gy. Kir. tanár által Bécsben. Ellismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB

cs. és kir. udvari toilette-szappan és illatszer-gyár Bécsben. Főraktár: NÉCS, I., Wollzeile 2.

Kapható a legtöbb illatszer-, gyógyszer kereskedésben és gyógyszertárban.

19

Egy doboz ára: 1 forint 20 krajcár.

Utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik.

HAJKENŐCS

Szabadalmazott hajkenőcs.

Az országos közegészségügyi tanács véleményezése alapján a m. kir. kereskedelmi miniszterium által szabadalmazott, mezei virágokból készült és elsőrangu szaktekintélyek által kipróbált

hajkenőcsöm

nemcsak a haj kihullását akadályozza meg, hanem egyuttal megőrzi a haj eredeti természetes színét is, sőt alkalmazása folytán a kihullott haj helyébe a legsürübb uj haj nő ismét.

Egy kis tégely ára — — — — frt 50 kr.
Egy nagy tégely ára — — — 1 frt — kr.

Külön a szőke — és külön a barna hajnak. — Használati utasitás ingyen.

Kapható: a készitőnél: Schável Jánosné szül. Markó Lujzánál Nagy-Kanizsán (saját házában). BELUS LAJOS gyógyszertárában Nagy-Kanizsán.

127

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerü háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" véjdjegy nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállitók, Rudolstadt (Thüringia).

Elsőrangu életbiztositó-társaság

óvadékképes 149 1—1

főügynököt keres

Kanizsa és vidéke részére.

Szives ajánlatok kéretnek

Korona szálloda.

Budapestről Lázár István vezértitkár ur czimére.

Hirdetések

felvétetnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében

Nagy-Kanizsán.

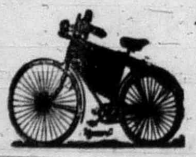

A világhirü STEYRI fegyvergyár SWIFT KERÉKPÁRAINAK kizárólagos főraktára és képviselősége Nagy-Kanizsa és Zalamegye részére:

Unger Ullmann Eleknél

Nagy-Kanizsán.

Ezen kerékpárok, ugy tartósságra, szerkezetre mint könyü járásra az első helyen állanak az összes Europai gyártmányok között.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A budapesti kiállitásra ránduló

n. é. nagy-kanizsai és vidéki közönséget van szerencsém a kiállitás területén levő sörizlelő pavillon látogatására meghivni, hol

NAGY-KANIZSAI SÖRT

mérek, a mely kitünő minőségénél fogva a fővárosban is általános tetszésben részesül és jelentékeny mértékben fogyasztatik.

Galambos Ulrik

133 *—1. a nagy-kanizsai sörgyári kiállitás sörizlelő fülkejének vezetője.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán, 1896.

48. szám. Nagy-Kanizsa, 1896. junius 14-én. XXIII. évfolyam.

Szerkesztőség: Fő-utcza Ollop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bé mentatlan levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőzöde r. t.“ hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Magyarország és Ausztria.

Nagy-Kanizsa, 1896. jun. 13.

(—n) Nem kevés megerőltetésünkbe kerül vissza-visszatérve e themáról szólni. Mentül nagyobb a lelkesedés ez országban, a hazafias fellángolás elért sikereink, fejlődésünk fölött, — annál tékletelenebb a düh, mely odaát a szomszédban mosdatlan száju ficzkók ajkáról tör felénk, — mentül melegebb, őszintébb, rajongóbb a szeretet, mely felséges Urunkat hű magyar népe részéről környezi, annál cynikusabb a gyalázó szó, melyet elkapatott gonosz emberek, kik csak olyan áldatlan politikai viszonyok mellett, minők Ausztriában vannak, teremhetnek, melylyel napról-napra hazánkat, nemzetünket illetik, — mentül nagyobb ez oldalról a tartózkodás, mert jog és igazság, tisztesség és becsületesség itt vannak, annál vakmerőbb, annál szemtelenebb a támadás, melyet ellenünk intéznek. Hazug és otromba egyaránt. Lueger magyar ellenes agitációja határt nem ismer, s az a baj, hogy százezeren, habár ugy mint ő, ki nem mondják, épugy gondolkoznak és éreznek. Azt mondja ő, hogy hallatlan, minő elnyomatásban részesülnek itt Magyarországon a németek és a szlávok, meg a románok, a mely utóbbiak csak azért lesznek pánrománokká és pánszlávokká. Azt mondja, hogy ők védekeznek a magyarok brutalitásai ellenében, s ezt ő nekik meg akarják tiltani. Azt mondja, hogy égbekiált a németek és szlávok elnyomatása. S egy másik társa szekundál neki, azt állitván, hogy tiltakozni kell a millennium ellen, mert a magyarok egy rablóhorda voltak, kik ezer év előtt virányaikat elpusztította.

Ez az a Lueger, a kit magyar egyetemi tanulók polgármesterré választatása alkalmával üdvözöltek; sőt azt irták a lapok, hogy valahol egyik egyházmegyei papság részéről is üdvözöltetett. Ez az a Lueger, a ki azt mondta, hogy azon kell lenni, hogy a fekete-sárga lobogó lengjen Budapesten, a melyet a magyarok minden alkalommal meggyaláznak.

Ennek az embernek dühös kitöréseit egy kissé kedélyesen fogják fel nézetünk szerint, a mi fővárosi lapjaink, gondolván, hadd dühösködjék, nem fog ártani. Hát meglehet, hogy nem, különösen ha valami módon ártalmatlanná fogják tenni. De erre nincs kilátás. Azt hisszük, hogy ő — durvább modorban és kiadásban — az osztrák felfogás typusa.

Csak azt az üzenetet kell olvasni, a melyet az osztrák kvótabizottság, a magyar üzenetre válaszul küldött, s mely telve van hámis feltevésekkel, ugyanolyan következtetésekkel, s mely ravasz okoskodással szeretné Magyarországot arra birni, hogy egyezzék bele az eddiginél magasabb kvóta fizetésébe a szegény Ausztria javára, mely nekünk oly jó barátunk, s melynek oly sokat köszönhetünk.

Az osztrák kvótabizottság derék referense arra a következtetésre jut, hogy Magyarország a millenniumát is csak azért ünnepelheti, mert Ausztria sokszor kisegítette a bajból, s ha fennállásának ezredik évét elérte, azt más körülmények mellett Ausztria közreműködésének köszönheti. Nagyon méltányos dolog tehát, hogy Magyarország fizesse meg pénzben, a mit Ausztriának köszönhet. No de, a magyarnak nagyon kemény feje van. A világért sem tudna felfödözni oly ténykörülményt, melylyel az osztrák kvótabizottság állitását bebizonyitani lehetne, — s ha már a szép szóra sem hajlandó engedni a magyar fél, mikor vitális érdekeiről van szó, a körmönfont hazugságoknak még kevésbbé fog felülni. Azok a nyomoruságos viszonyok, melyeket Ausztriában a féktelen demagogok teremtettek, Magyarországot egy cseppet sem érdeklik; ha nagyra növesztették az előbbi kormányok az ifju cseheket, az antiszemitákat, a keresztény sociálisokat, a német-nemzetieket, meg a többi külön érdekeiket szolgáló párttöredé-

A „ZALA“ tárcája.

Örvény.

— A „ZALA“ eredeti tárcája. —

Eleinte csak ritkán találkoztak.

Mindegyik azt akarta mutatni a másiknak, hogy az ő szive közönyös. És igy mindegyik csak magáról tudta bizonyosan, hogy szive lángol a másikért.

Később azután mindig gyakrabban keresték egymás társaságát. Mintha versenyezni akartak volna abban, hogy ki tudja a másikat jobban elkeseriteni azzal a szinlelt hidegséggel, melyalatt a legyőzhetetlen szerelem tüze izzott. Vonzotta, vitte őket egymáshoz az a csodás delej, mely ellenállhatatlan erővel ragadja az embert: a teremtés porszemét, az egyesülés boldogságának paradicsomába, vagy ha az lehetetlen, az elbukás tragikuma felé.

Mikor már gyakrabban találkoztak, csak addig tudták játszani mindketten a közönyöst, mig egymás delejes körébe nem jutottak. Akkor aztán valami megmagyarázhatatlan szédületet éreztek mindketten: a delej hatalmában voltak.

A világ, amely mindent lát és semmit el nem hallgat, már suttogni kezdett.

— Mi lesz ebből a szegény Ernyei Piroskából? Hát Verédi Zoltánnak mit szól mindehhez a felesége? Vajjon sejti-e szegény?

Aztán a világ, ez a titkos drámairó, nagy dramaturgiai szabályossággal meg is csinálta annak a drámának tervezetét, amit Ernyei Piroska Verédi Zoltán, meg ennek a felesége fognak eljátszani.

Az a két szegény, delejes erővel egymáshoz kötözött teremtés pedig vergődött tehetetlenül. Mindketten azt akarták magukkal elhitetni, hogy ez nem is szerelem, hanem valami ellenállhatatlanabb, valami tisztább, magasztosabb, szentebb érzelem. Csak nevet nem találtak neki.

Egyszer egészen egyedül voltak a hársfák alatt. Haligatagon haladtak egymás mellett a simára taposott, murvás uton. Érezték, hogy elég nekik a boldogságra, ha csak egymás mellett lehetnek is. Mikor el kellett válniok, mindegyik ugy érezte, mintha valami kinos, erős rázkódás érte volna testét, lelkét.

Lecsüngő fejjel mentek, mintha mélyen gondolkoztak volna. Pedig talán gondolataik is megállottak az ajkakat megnémító boldogságban.

Piroska egyszerre felütötte halvány fejét és réveteg, nagy fekete szemeit Verédire függesztette. Mintha gondolatait akarta volna kiolvasni. Aztán halk, reszkető hangon kérdezte:

— Zoltán, mondja csak: lehet barátság férfi és nő között?

Verédi mélyen nézett Piroska szemeibe, kissé hallgatott. Mintha azon gondolkozott volna, hogy minő horderejű lesz az ő feleletének. Némi szünet után felelt csak:

— Lehet.

Piroska kissé emeltebb hangon kérdezte:

— Olyan tiszta, olyan önzetlen, mint férfi és férfi között?

Verédi egy kisse megint gondolkozott.

— Én azt hiszem: igen.

— Szent meggyőződése?

— Az.

Piroska megragadta Verédi kezét:

— Zoltán, legyen maga az én jóbarátom.

— Hisz az vagyok.

— De nem ilyen, mint eddig. Lássa én olyan elhagyott vagyok. Az én beteg lelkemet nem érti meg senki. Nincs senki, akihöz édes, őszinte bizalommal fordulhatnék. Nincs senki, aki nekem tanácsot adna, aki engem vezetne. Magát én oly magasan képzelem mindenki fölött, hogy maga föltétlenül uralkodhatnék az én irányatlan lelkemen. Akar ilyen barátom lenni? Minden szava szent lesz előttem. Vezessen engem! Uralkodjék fölöttem! Meglássa: milyen engedelmes hive leszek. Olyan tehetetlen, nyomorult, ingatag teremtésnek ismerem magamat, hogy sokszor kétségbe vagyok esve. Pedig érzem, hogy jó is van bennem; hogy tudnék lelkesedni, emelkedni; föl tudnék szállni a rögök közöl, ha volna egy vezető, jó szellemem. Vegye szárnyaira ezt az en szegény, nyomorult lelkemet. Ugy-e megteszi?

— És igazán meg fog engem érteni, Piroska? Nem fél tőlem? Lássa: én nős ember vagyok.

— Tudom, tudom, de én bizom magában. Ugy szeretnék olyan nemes, emelkedett lélekké lenni, mint maga. Érzem, hogy gyenge, nyomorult teremtés vagyok, de maga erős, maga meg fog engem védeni. Tegyen engem is jóvá, nemessé! Emeljen magához.

keket, kiknek ajka folyton áradozik a császárjok iránti loyalitástól, de a kik alkalomadtán egészen másról tennének bizonyságot, — ám végezzenek velök a hogy lehet, az osztrák kvótabizottság válaszüzenete bizonyitja, hogy Lueger vakmerő agitációja a gyökérig hatott, s hogy ez üzenetből is az ő szelleme szól finomabb, udvariasabb és simább modorban. Ő és társai előbb terrorizálták a reixrathot, s a terrorizált reixrathból került ki az a kvótabizottság, mely e szellemet leküzdeni nem birja, és oly követelésekkel lép elő, melyeket Magyarország saját magának megrontása nélkül el nem fogadhat.

Ilyen állapotok keletkeznek ott, hol a politikai éretlenség mellett, az anarchia és a reactio szelleme lesz uralkodóvá; a hol e sötét szellemeket nem akkor kergetik vissza oduikba, mikor még lehet, hanem engedik garázdálkodni a közmorál és a közbéke nagy kárára.

Hiszen még a királynak Szilágyi Dezső beszédére adott válaszát is ily célra használják fel ellenünk; mikor egyik szónokuk úgy nyilatkozik, hogy a magyarok szívleljék meg, a mit a király mondott a kötelességekről. Nekik ez persze nem szól.

No hát, reméljük, hogy Lueger még meg fog ismerkedni azokkal a judaeo-magyarokkal, kiket hallatlan módon gyalázni meg nem szűnik.

Somogymegyei népünnepély.

Vállalkozó jó kedvü társaság indult el Csurgóról a nagyatádi népünnepélyt megtekinteni és résztvenni az ezredéves ünnepségek sorrendjében.

Nem hiába indultak el, volt mit látni és miből tanulni nekik. Talán ha meg nem előztek volna a jó csurgóiak a nagyatádiakat, egy és másban ők is utánozhatták volna őket az ünnepély diszesebbé és látványosabbá tételében. Igaz, hogy olyan szónok kevés van Somogymegyében, mint Csurgó érdemes és nagy olvasottsággal biró járásbirája, örömmel is nevezik az igazságszerető csurgóiak magukénak, es büszkén is emlegetik nevét. Igaz, hogy az ünnepi szavalat megtesitőjének hatalmas alakja, lelkesült szavalata önkénytelen a „*Talpra magyar*" szerzőjét juttatta eszünkbe és csak is annak köszönhető, hogy a zöld galyak és zászlók fogyatekosságat az ünnepi emelvény körül mások nem igen vették észre, mint a mindenütt ólálkodó „*somogyi schmirkász...*"

De ki is hát ez a somogyi schmierkász? Kérdik az igen tisztelt ismeretlen olvasók. Mert „*somogyi bicskásokról*" már hallottak országszerte, de somogyi schmierkászról még eddig nem.

Ha nem volnának nagy szellemek, nem is élvezhetnők a szellemesség termőképességének eredményét. Igy történt az eset, hogy igen szellemesen nevezték el egyik somogymegyei casinóban azon kotnyeles skriblerek egyikét, aki a schmierkász eredetisége és tulajdonsagahoz képest akármilyen kellemetlen illatu is az igazság kimondása oda schmieröli azt a finoman kifejlett öt érzék tulajdonosainak.

»De szólj igazat be törik a fejed!« Csaknem igy történt szegény Schmierkász flótásunkkal is. S csakis annak köszönheti Somogymegye, hogy egy martyrja nem lett, mert talajképződése nem kavicsos és igy a megkövezés lehetetlen volt.

Ezután azt állitották az illetékes körökben, hogy a szegény skribler jónak látta a „szégyen a futás de hasznos" magyar közmondást követni és „ill' a berek nád a kert" elillant mint a kámfor illata. — Azóta csendes mint a sir!

De ugy-e meghocsájtják ezt a kis kitérést nekem?!.. Az ilyen hü életrajzi adatok fontosak mai napság. S nem lehet tudni, hogy Szinnyei József urambátyánk nem-e reflectál-e majd rá!..

Tessék elnézessel lenni irántam, az idő ugyan mu ik, de azért a nagyatádi kivilagitást még megszemlélhették a jó csurgóiak és a fáklyásmenetből is kijutott a részük, mert ½9-kor Barakonyi Károly ügyvéd hazafias és mindenkit lelkesitő beszéde után, minden utcát végig jártak a fáklya- és zászlóvivők zene-kiséretével.

A városháza igen izlésteljesen volt zöld galyakkal és koszorukkal diszitve az ablakok körül és kivilágitva, mellőn a nagyatádi községtanács házához. A járás főbirójának első emeleti lakosztályán diszes négyszögű festménytáblán: *Éljen a haza! éljen a király! 896—1886.* — felirás volt olvasható.

A fáklyásmenet visszatért a városháza elé, hol elégette faklyait, mig a nagyatádi dalárda hazafias dalokat énekelt.

Ezután mindenki sietett lakására, a nagy nap estéjét családja körében töltendő. Annyi varakozással néztek a millennium örömünnepe elé, nem csupán a nagyatádiak, hanem a vidékről érkezettek is. — A haza Geniusza lebegett az ezredévet ünneplő város felett...

Reggel öt órakor mozsárlövésekkel és zene szóval volt az ébresztés szerte-széjjel a község minden utcájában.

Kilenc órakor már diszes magyar ruhába öltözött uri leánykák sorakoztak a templom előtti téren a katholikusok és izraelitak zöld lombsátorai köré, hol isteni tiszteletek tartattak.

Délelőtt tizenegy órakor a járás tekintélyes hivatalnokai ünnepi komolysággal a rendezőkkel élükön felvonultak a Korona szálló nagytermébe és járási diszgyülést tartottak. A nagy terem még ilyen népes, impozáns gyülést aligha látott. Féltizenkettőkor pedig Nagyatád község kipviselőtestü elének volt diszgyülése a községi tanácsteremben.

Már jóval a déli harangszó után szállingóztak a nagy Korona étermébe a vidéki községek elöljárói, ellogalva egy-egy hosszu asztalt. A terem felső részén a nagyatádi község eleje sorakozott a viruló pünkösdi rózsákkal felvirágzott terítékek mellé.

A csurgói társaság a terem közepén választott helyet magának, hogy egy pár losztot ellesbessen a hivatalos ebed alkalmával, de bizony hiába reménykedtek, mert abban nem gyönyörködhettek.

— No mán komám ezt még sem hittem vóna, hogy egy-két felköszöntő ne legyen mondava, az ezredéves ünnepély elejje alkalmával!

— Ijja kedves biró komám az ember sokszor csalódik ám remenyében... Aztán elég szépen beszelt Barakonyi ügyvéd tegnap este, hisz majdhogy meg nem rikatott bennünket.

— Egy ünnepségre elég egy szónoklat, — veti oda a szót a nagytiszteletü ur.

— De most ezer evet ünneplünk ám, hm!!... bökkent a fejével az okoskodó biró.

— No, ne izéjen mán koma, azokkal az ünnepi beszédekkel, tudja, hogy a tiszteleles is azt prédikálja mindig: hogy „sok beszédnek sok az alja!" meg hogy: „a bölcs hallgat!" Aztán meg ez nem is olyan nagy csalódás, mint az enyim; nézzen ide az én tanyéromra! Azt hittem fiatal libapecsenyét fogok enni és ime már egy órája vesződóm ezzel a vén ludcombbal és még sem tudom elrágni.

— Tán az a lud is ezer esztendős? — szellemeskedik egy vidéki atyafi.

— Éljen az ezeréves ludpecsenye! kiáltja fel örömmel a biró. No tudja komám ez mán nagy csalódás! Jó lesz vigyázni mindenkinek, hogy ne a maga kárán tanuljon, hanem a komáén! He—he—he! nevet jóizüen hozzá a biró koma.

Nem is volt aztán már a libapecsenyének keletje, hiába kiná gatta a Korona szálló öreg pincérje szivesen mindenkinek. No de annal több lozyott a diós rélesből és a jó bor, hideg sörből.

Még alig volt a fekete-nél a vig társaság, már is dobpergés jelezte, hogy a népünnepély megkezdődött.

Siessünk! Fizetni! Kellner! — felkiáltásokkal hamar megürült az étterem és mindenki rohant a piac nagy terére, a hol a nagyatádi és csokonyai dalárda megnyitó énekei és a térzene keltettek nagy hatást.

Verédi sétapálcájával mértani alakokat rajzolgatott a fehér porba. Meglátszott egész lényén, hogy valami erős lelki harc van bensejében. Tompa hangon, szaggatottan mondta:

— És ha megteszem, mit fog a világ mondani? Meg fogja-e érteni ezt a viszonyt, mely meglehetős ismeretlen az emberek, különösen a mindennapi emberek lélektanában. A világ ítéletét pedig — fájdalom — mindennapi emberek formálják.

Piroska büszkén emélte föl fejét; halvány arcán futó pir rebbent át.

— A világgal nem törődöm. Én csak egy illetékes itelőbirat ismerek: a saját öntudatomat.

Aztán némán haladtak tovább a hársak alatt, a fehér murvás uton.

Mindegyiknek lelkében hánykódtak a gondolatok, de mindegyik mélyen elhallgatta azokat.

Elváltak egymástól. Mindenik azt a gondolatot ügyekezett saját lelkére erőszakolni, hogy ők most jóbarátok és ragaszkodni fognak egymáshoz valami megmagyarázhatatlan, földöntuli eszményiségével a delejes vonzódásnak.

Ezentul mindennap találkoztak. Mindig elválhatatlanabbul ragaszkodtak egymáshoz.

Egy alkalommal Piroska ugy állott Verédi elé, mint egy megtört bűnös.

— Zoltán, én olyan rossz, olyan nyomorult vagyok. Belőlem nem lesz soha jó. Nem vagyok érdemes a maga barátságára. Nem, nem, rajtam átok van; az én lelkem már megmenthetetlen. Taszitson el magától!

Verédi kinos meglepetéssel nézett az exaltált leányra. Azt már tudta, hogy egy csodálatosan hullámzó lélek van benne; de ez a föllépése még is meglepte.

— Mi baja megint?

— Nyomorult, nagyon nyomorult vagyok. Nem mondta a neje, hogy tegnap találkozott velem?

— Mondta.

— Mit mondott felőlem?

— Reá nagyon kedvező benyomást tett modora és egész lénye. Emlitette, hogy meg is hivta.

— Lássa, én minden szavamban, egész modoromban valavaló képmutatást játszottam. A szivemben ugy izzott, ugy égetett, ugy tombolt valami lecsillapithatlan, féktelen indulat, ami egyre azt sugdosta nekem: „Ez az a nő, aki közted és Verédi között áll!" Oh, mondja, Zoltán, mi volt ez? Ugy-e ez a féltékenység gyülölete volt? Megijedtem, borzadtam magamtól. Hiszen ha én a féltékenység gyülöletét érzem, akkor az én szivemben maga iránt több van a tiszta barátságnál. Vagy lehet az ember barátjára is féltékeny? Szóljon! Nyugtasson meg, vagy taszitson el magától!

Verédi Zoltán mosolyt erőltetett ajkaira, de meglátszott rajta, hogy lelkében megdöbbenést érez.

Valami benső hang azt sugta neki: „Ennek a leánynak igaza van. Nektek el kell egymástól válni. Egymásnak olyan érzelmet hazudtok, aminő nem létezik. Most még idején van, még nem hatalmasodott el egyik részen sem az érzelem annyira, hogy némi kis rázkódással el ne szakadhatnatok".

Ezt a benső szózatot elnémitotta és tovább hazudott:

— Gyerekség! A féltékenységnek ez a neme férfi és férfi, nő és nő között is megvan. Ettől ne ijedjen meg és mindenek fölött: bizzek bennem!

Piroska arca átszellemült a boldogságtól.

— Hát igazán nem több ez, mint egy eszményi barátság érzelme? Hát nyugodtan szeretheted magát tovább is igy?

— Szeretnet.

— Nem rabolom meg ezzel a maga leleségét?

— Nem.

Aztán csak tovább szerették egymást azzal a szokatlan, megérthetetlen baráti ragaszkodással. A bizalom egyre bensőbbé lett. Elkezdtek tegeződni is. Hisz ez jóbarátok között megengedhető.

Egyik ragyogó szép tavaszi napon megint ott sétáltak a hársak alatt. A hársfák éppen virágoztak és átható, lélekbűvölő illatai töltötték meg a levegőt. A napsugár bűvösen reszketett a lombok között, csókba olvadott a hársfavirágok ringó illatával. A madárkák kedvesen csicseregtek a galyakon.

Verédi Zoltán és Piroska leültek egyik padra és átadták magukat annak a boldogságnak, amit az ilyen együttlét ünnepies hangulata nyujt.

Csak néha-néha szakitották meg egy-egy bizalmas szóval a boldogság lélekbűvölő némaságát.

Ez alatt a nap lassan-lassan szállott lefelé az ég peremén. A hársak alatt kezdett terjedni az

Ezerekre menö népiömeg hullámzott a Fö-téren. Az érdemes tüzoltóság kivonulása után megkezdödött a versenyek hosszu sorozata. A rendezőség kordont vont, hogy a versenyzők háborithatlanul mutathassák be ügyességüket. Valóban minden oly példás rendben kezdödött és folyt, hogy még az a finnyás igényü „*Schmierkász*" sem tehetett megjegyzést semmire, pedig csupa szemtül volt.

Elöször a *pózna-mászásnál* felnöttek és gyermekek versenyeztek négy korona és két korona jutalomert. Volt éljenzés, mikor a hajmereszto magasságban egy 12 éves fiucska háromszor meglöbálta magát a levegőben és ugy ereszkedett alá a jobbra-balra ingadozó póznán.

A *versenyfutás* hat, négy és két korona jutalommal a felnötteknek; 4, 3, 2, 2 koronával a gyermekeknek volt kitüzve. Ez már mulatságosabb képet nyujtott a szemlélőnek, mikor a nagy rohamban majd eldöntötték a fontos képpel álló biráló tagokat.

A *kötélhuzás* 24 egyénnel, 12—12 vel egymás ellenében 8—6 pohár sör jutalommal. Volt is dulakodás a szomjas küzdők között, mig a kitüzött jutalmat el nem temelték. A gyermekek negyvenen versenyeztek, husz-husz egymás ellenében, husz darab narancsért és egy kószoru fügéért.

Igen mulatságos volt még a *versenyfutás* akadályokkal négy korona, a *szamár verseny* hat korona, a *zsák-futás* négy korona, a *lepény-evés* két korona jutalommal. Mig végre a *tánczversenynyel*, a melyen a jutalom 5 korona díját egy 82 éves aggastyán nyerte el, ki dédunokájával táncolta a somogyi libbentős csárdást, — lezárták a biralók a nagy versenyzések sorozatát.

E közben özönével lepte el a mulató közönség a zöld sátrakat, a melyek a nagy tér körül voltak felállitva, a hol bőven szolgálták fel a jégbe hütött frissitőket.

Ekkor már a jó hangulat is egészen a tetőponton állott. Az egyik sátorban ur és polgár levett kalappal énekelték a „*Hazádnak rendületlenül légy hive ő magyar!*" — a másikban: „*Isten áld meg a magyar*"-t — mig az atádi bodega sátrának egyik sarkában egy hosszu asztalnál az országszerte ismert és közkedveltségnek örvendő „Béla barát" vezetése mellett méláabus andalgással énekelték: „*Kitárom reszkető karom hazám határ-rinál.*" — Közbe-közbe nem egy könny pergett alá a szőlő arany nedüjébe. Ezer év után is élő képmások mutatták be, hogy sirva, vigad az igazi magyar!

A csurgóiak is összeverődtek Nádassi sátrában és közhegegyezéssel határozták el, hogy a millennumi ünnepély legérdekesebb pontját a segesdi földmives mükedvelők által előadandó: „*Falu rosszát*" még megnézik.

De ki tehetett arról, ha a nagy népiömeg két órával előbb elfoglalta a számozatlan ingyenes helyeket, amelyek az isten szabad ege alatt voltak nagy területen felállitva a piacz legközepén, szemben Thalia oltárával, melyen még a lelkes magyar pórnemzedék is áldozni akar, az ezredik év alkalmával.

Volt ugyan a deszka padok és a czigányoknak fentartott czölöpökre szegezett deszka padok közöt öt-hat széksornak fentartott hely; de a sok mászás-futás stb. versenyeknél kifáradt rendezőségtől már nem is lehetett rosz néven venni, hogy székekről nem gondoskodott és igy a pad és szék nélküli üres tér csakhamar megtelt hölgyközönséggel. Akadt ugyan egy-két szeladon, aki paizsként tartotta mellét hátát, hogy hozzá tartozóit megvédje az agyonnyomástól; de azokat is egy érdemes tüzoltó egész tisztelettelteljes hangon kiszóllitotta a hölgyközönség soraiból, levén az a tér hölgyeknek fenntartva ülőhely nélkül.

Eközben érkezett meg a csurgói társaság is egész jó hangulatban. Nem lévén azonban tájékozva a helyi viszonyokról, kellő naivsággal és nagy örömmel elfoglalta az üresen hagyott első deszka sort.

De öröme nem soká tartott, mert a főrendező eléjük lépett:

— Ez a hely a czigányoknak van fentartva — szól a társaság felé.

— De máshol nincs hely! fe el vissza a társaság egyik hölgytagja.

— Arról én nem tehetek, ha két órával előbb elfoglalta a nép a helyeket; vág vissza a főrendező.

— Kérem tessék székeket hozatni, az üresen fentartott helyre! — szól feléje egy éltesebb hölgy; de a hullámzó népiömeg morajа, vagy talán a gyenge zephir lengése elröppenté a hölgyek óhaját, a siket egek sötét felhői áthatolhatlanok voltak és az óhaj csupán fohász maradt.

— Tessék innen eltávozni! Mond határozott követeléssel a rendezőség feje.

A vendéghölgyek egymásra néztek a meglepetéstől, de nem mozdultak.

De miért is nevezték volna el Csurgót Somogy Athénjének, — és miért is ölálkodott volna ott az élelmes somogyi Smirkász, — ha rögtön oda nem rugtatott volna a hölgyek elé és:

— Tessék hölgyeim, hoztam én székeket a Nádassi sátrából, — ujjongó felkiáltással lerakott négy darab széket a czigányok háta mögé.

— Bravó Schmirkász, derék gyerek vagy! — kiáltották fel a hölgyeket védő paizsok.

A jó példa hatott, mert végre a főbiró huszárja is hozott egy pár széket — de csak a fő rendező családjának.

— En szivesen látom a hölgyeket és urakat estelire házamnál, — tessék itt hagyni ezt a helyet! — szól elöljéve az egyik város atya.

— Igen köszönjük a meghivást, később igénybe is vesszük, de már ennyi küzdelem után a jó segesdieket csak megnézzük, — felel az egyik hölgy.

— A kinek nem tetszik, távozhatik! — szól hátra ideges élességgel a másik fő-fő.

— Mi fizetjük a költségeket, nem az urak! — vág vissza a városatya sértődötten és többed magával eltávozott.

— Vagy jobbra, vagy balra! — hangzik a főbiró szava.

— Üljön le!

— Nincs szék!

— Alljon télre az utból! — szól egy éltes hölgy felé.

— Nem a lok felre, mert én is látni akarok!

— De kell — szól parancsolón a főbiró.

Az öreg hölgynek valamelyik unokája hozott mégis egy széket és végre leülhetett.

— Hát ez itt igy megy? kérdi egy a fővárosból idekerült hölgy.

— Nagysád ne vegye rossz néven ezt, mondá hozzáhajolva a Schmirkász. Ma népünnepély van és a piacz nagyterén vagyunk, nem szalonban. Itt nem lehet a főrendező ur szalontahig és a hangulat is oly népies!...

— Aztán meg beteges is, ideges is, meg főbiró is! Már mi ehhez hozzá vagyunk szokva, — pedig lássa olyan kedves jó áldott lelkü felesége van... vág Schmirkász szavába egy jó lelkü somogymegyei asszonyság...

— Ah! Vagy ugy? — Ezt nem tudtam... bocsánat, ezer bocsánat!

— De nini! mi történt azalatt a kellen etlen incidens alatt.

Három négy fiatal leányka érkezett — és a főrendező lekötelező mosolyiyal:

— Tessék Bella nagyságm, tessék, van itt hely — lesz itt hely!... Félre innen móré! Terád nincs szükség. Te reád sem, a darab alatt csak a cimbalmos maradjon itt!

— Látja drága nagysád, hogy tud a mi főbiránk mosolyogni — szól a somogyi asszonyság a pesti felé.

— Igen Nagysádkám, most látott egy somogyi Janus-arcot, ironizál gonosz mosolylyal Schmirkász....

— De hát kik ezek a lánykák, hogy ezeknek akad hely rögtön, az asszonyok és vidéki vendégek pedig kénytelenek visszavonulni?

— Azok lelkem Nagysád az idevaló bérlő leánykái, — hadarja a jóakaró asszonyság.

— Igen azoknak jut hely, szól sértődötten az előbbi öreg urhölgy, de nekem nem! Én az öreg csontjaimmal alihatok. Persze nekem nincs vadászterületem, ahová meghivhatnám a főbiró urat vadászatra, aztán olyan emeletes házam sincs, ahol ingyen lakást adhatnék valami megyei urnak... Hja, hja!... sóhajtott a nagymama.

De már többre nem volt kiváncsi a pesti hölgy. Kellemetlen érzéssel forditá félre fejét, az elmondottak akár igazak részben — akár nem, eléggé illusztrálják, hogy most nem a főváros sima parquettjein, hanem, vidéken van, ahol kicsinyes érdekek, szellemi szegénységről tanuskodó panaszok között vergődik a közönség legnagyobb része... Bizony szerencse, hogy vannak ivételek!...

De csengetés hallszik; a függönyt felhuzták és megkezdödött az előadás... Mikor Finom Ruzsi és Gonosz Pista megjelentek a szinpadon, közbe kiált egy vidéki atyafi: „Tyhü az áldóját! Ezért a menyecskéért három kéve füstölt szalmát lenyelnék!"

Finom Ruzsi nem jött zavarba! — Volt kacagás pisszegés, alig hallottunk a párbeszédből valamit.

Ezalatt a felhők is összeborultak és permetezni kezdett az eső. Esernyők alatt hallgatta a közönség vállalkozóbb része az előadást; sokszor megtapsolva Göndör Sándort, Finom Ruzsit és Gonosz Pistát.

A második felvonás végén már tarthatatlan volt az eső miatt az állapot — és a publicum oszladozni kezdett, bevonulva a sátrak belsejébe, ahol cigányzene mellett ugyancsak járták a „ropogóst" reggelig.

Csak a csurgóiak sajnálták legjobban, hogy az eső igy megmosta a *Falu rosszát* és közös óhajuknak adtak kifejezést a földmives mükedvelők intendansának, hogy az alsó segesdiek mielébb határozzák el magukat arra, hogy Csurgón is tartsanak egy népies eleadást, ahol Nagy-Atád lelkes lakosainak jó példáján okulva, olyan pártolásban és fogadtatásban részesülnének, ami méltó volna Somogymegye lelkesülni tudó népéhez.

Szaák Lujza.

---

alkonyi homály: nőttek az árnyak s a lélekre is kezdett lehorulni az az édes mámor, mely átrezgi azokat a legeket ellenállhatatlan erővel. Valami bűvös elszibhadása ez az érzékeknek. Ugy lehetne mondani: az álom ébrenléte.

Piroska egészen közelébe ült Verédinek, megfogta kezét. Aztán néztek egymást az egygyé tapadó lelkek mindent felédő odaadásával, soká, soká.

Piroska ellenállhatatlan simulással emelte halvány arcát közelebb, egyre közelebb Verédi arcához, mialatt mámortól ködös szemekkel néze őt. Végre elhaló hangon, szinte öntudatlanul suttogta:

— Csókolj meg!

A varázs meg volt törve. Hosszu, hosszu, mámoros csókban szakadtak egygyé a lelket megejtő delejes erő legyőzhetetlen hatalmával.

Hazafelé szótlanul, lehorgasztott fővel haladtak mindaketten. Mintha érezték volna, hogy eljutottak az örvény széléig. Még csak egy lépés és ott már a — bukás kezdödik.

Mielőtt elbucsuztak egymástól, Piroska halkan, szinte suttogó hangon kérdezte:

— Hát mije vagyok én magának? Szeretője? Mondja Zoltán, nem vagyok én még elbukott?

Verédi kedvetlenül intett kezével.

— Ugyan ne beszéljen!

— Hát még mindig barátja vagyok csak?

Verédi mélyen nézett Ernyei Piroska szemébe és nyomatékosan mondta:

— Még mindig.

Elváltak.

Másnap a szokott találkozási helyen Piroska nem jelent meg, hanem egy levelet küldött Verédinek.

Izgatottan szakitotta föl.

— Kedves Zoltán! Megborzadtam az örvénytől, amely tegnap elém tárult. Én nagyon nyomorult, nagyon gyönge teremtés vagyok. Egyszer már kértem, hogy tasztitson el magától; nem tette meg. Most én megyek el. Ne keressen! Legyen egész lelkével azé, aki sokkal méltóbb arra. Feleljen szerencsétlen barátnőjét: Piroskát.

Verédi szemébe egy könycsepp szivárgott.

A levelet széttépte és csendesen ment haza nejéhez: az örvény széléről. —*y.*

Kedvezményes jegyek a kiállitásra.

A magyar királyi államvasutak a kiállitás alkalmából a VIII-tól XIV-ik vonalszakaszba eső összes állomásai személypénztárainál, ugy a városi menetjegyirodákban rendkivül kedvezményes áru menettérti, 14 napig érvényes »Millennium« jegyfüzeteket árusit.

Ezen jegyfüzetek tartalma a XIV. vonalszakaszban: 1. egy személyvonatra érvényes menettérti uti-jegy, 2. egy kiállitási- 3. egy „Ős-Budavári" belépő-jegy, 4. egy ebéd-szelvény, mely a kiállitás, nemkülönben Ős-Budavára területén, valamint a főváros legtöbb első rangu vendéglőjében készpénz fizetés helyett elfogadtatik. A mennyiben ezen ebéd-szelvények bármi okból igénybe nem vétetnek, a II. oszt. B. szelvény 90 krért, a III. oszt. C. szelvény pedig 70 krért — ugy a kiindulási állomás, valamint Budapesten Gizella-tér 4 sz. a. központi pénz-

tárnál — visszaváltatnak, 5. egy 1000 koronáról szóló baleset elleni biztosító báros, 6. egy díszes fővárosi utmutató. Ezeken kívül még egy-egy utalvány van benne, melynek ellenében a „Feszty-féle körkép", Munkácsy festménye „Ecce Homo", „Párizsi mulató", Godardféle „Ballon Captif", „Állatkert", „Oculoskop" stb. látványosság tetemesen mérsékelt áru belépti-díj mellett megtekinthetők. Ily jegyfüzetek árai a következők:

Vonalszakasz Budapestről	Menettérti jegyfüzet ára ebéd szelvény							
	nélkül		mellett		nélkül		mellett	
	II. osztály				III. osztály			
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
VIII.	6	20	7	10	4	—	4	70
IX.	7	20	8	10	4	50	5	20
X.	7	70	8	60	5	—	5	70
XI.	8	20	9	10	5	50	6	20
XII.	9	30	10	20	6	·	6	70
XIII.	10	30	11	20	6	50	7	20
XIV.	11	80	12	70	8	—	8	70

Gyorsvonatnál a rendes különbözet utánfizetendő, miről az állomási pénztáraknál pótjegy váltandó.

HIREK.

— **Főispánunk a királynál.** Gróf dr. *Jankovich László* vármegyénk főispánja, a folyó hó 11-én adott általános kihalgatásokon mondott köszönetet ő felségének azon királyi kegyért, melylyel őt vármegyénk élére állította.

— **Kitüntetések.** A román király a déli vasut két derék tisztviselőjét, *Klseblatt* Nándor főfelügyelőt a román koronarend tisztikeresztjével, *Breuer* Mór főmérnököt, a kanizsai állomás egykori fűtőházi főnökét, a koronarend lovagkeresztjével tüntette ki.

— **Könyvnyomdászok mulatsága.** A kanizsai nyomdák személyzete — mint hirlik — *Guttenberg* emlékét megünneplendő, julius hó elején mulatságot fog tartani. Ezen mulatság el fog ütni a nyári mulatságok sablonjától és az előkészületek arra vallanak, hogy az ünnepély olyan szabásu lesz, hogy a közönség kellő szórakozást fog ebben találni.

— **Eljegyzés.** *Steiner* Fülöp jegyet váltott *Grünbaum* Netti kisasszonynyal Nagy-Kanizsán.

— **Névmagyarosítás.** *Freund* Manó gelsei illetőségü budapesti lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedélyivel „*Fodor*"-ra magyarosította meg.

— **Majális a Práterban.** Felkéretünk annak kijelentésére, hogy az uradalmi práter erdőben junius hó 14-én, illetve a mai napon tartandó majálist, nem a nagykanizsai Ipar-testület, rendezi, hanem a helybeli-iparos osztály részére a testület jóváhagyása mellett mások által rendeztetik.

— **Táncmulatság Gelsén.** A gelsei önk. tüzoltó egylet tiszti kara folyó évi junius hó 21-én felszerelése alapja javára a regényes Rigóvölgyben táncmulatságot rendez. Belépti dij: személyenkint 1 korona, családjegy 3 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdete délután 3 órakor. A mulatság kedvezőtlen idő esetén zárt helyen fog megtartatni.

— **Junius 8-ika Perlakon.** Perlak város szépen megünnepelte azon napot, melyen a nemzet hódolattal járult királya elé. Már a reggeli órákban mozsár-lövések figyelmeztették a közönséget a nap eseményére. Délelőtt ünnepélyes isteni tisztelet tartatott, melyen jelenvoltak a kir. járásbiróság, a szolgabiróság, az elüljáróság, tüzoltói testület, és más testületek. Mise alatt szünetelt a munka. Mise végeztével a képviselő testület diszgyülést tartott, melyen felolvasták a millenniumi törvényt. Ezután *Tóth* Sándor népiskolai igazgató, városi képviselő, szép beszédet tartott, melynek tartalma- és hangjával megnyerte a jelenlevők tetszését. Utána *Glavina* András városi biró a beszédnek horvát fordítását olvasta fel, tekintettel a jelenlevő horvátajku közönségre. Még a millenniumi törvény horvát fordítását is felolvasták, miután *Sipos* Károly képviselő inditványára elhatároztak, hogy a gyülés lefolyását és az elmondott beszédeket jegyzőkönyvben örökitik meg. Elmondhatjuk, hogy a képviselőtestület gyülése a lehető legügyesebben volt rendezve, mert azon nemcsak a magyar, de a magyarérzelmü horvátajku lakosság is méltatta az ezredéves ünnepélyek fontosságát. Kár, hogy a diszgyülésen, ugy az uri közönségből mint a nép köréből sokan hiányoztak. Este fáklyás-zene tartatott, a midőn az egész várost kivilágitották. Lélekemelő volt észleini, hogy a horvátajku lakosság a legszegényebbtől a jobb módig, mily igazi lelkesedést tud bemutatni minden hazafias alkalomkor. Számos ház szép diszitésével és kivilagitásával méltó feltünést keltett. Első helyen áll ezek között a Dunántuli Közművelődési Egyesület kisdedovódája, melynek épületén és kertjében alkalmazott számtalan gyertyaláng és lampion káprázatos képet nyujtott. Utána Grész Alajos ügyvéd házát emlithetjük, mely nagyon sok zászlócskája és koszorujával nagy feltünést keltett. Megemlitésre érdemes az állami iskola, a járásbiróság, a plébánia, a Társaskör, Kovács Rezső, Verly Ernő, Nemsics Ignác, dr. Tamás János, dr. Baán Árpád, dr. Böhm Sydney, dr. Szabó Zsigmond és Sipos Károly lakásának igazán szép diszitése és kivilágitása. Ott künn a város végén, a sok apró szegényes szalmaház kis ablakaiban égő gyertyaláng is erősen hatott a közönségre. A fáklyás-menet nagy lelkesedés közepette járta be az utcákat. Igazán nagyon helyén való dolog volt, hogy a menetet az ottani közönség köréből való egyének vezették. A hazafias dalok éneklését egy-egy másodpercre felbe szakitotta a Gasparics-emlék mellett levő mozsarak óriási döreje, mely után ujult erővel felzendült az „Isten áld a magyart". A menet feloszlása után a Társaskör helyiségében összejövetel tartatott, melyen a szép számu jelenlevők reggelig vigadtak.

— **A nagykanizsai izr. hitközség iskolainak vizsgálatai.** A nagykanizsai izr. hitközség által fentartott elemi, polgári és felső kereskedelmi iskola évzáró vizsgálatainak sorrendje az 1895/96. tanévben. Május 20. d. u. a 3. keresk. hittan, ker. jog, közg. áruisme, 21-én d. e. a 3. ker. francia, könyvvitel, számtan, magyar, német, történet. 22—31-ig 3. keresk. irásbeli érettségi. Jun. 14. d. e. 1—4. polg. torna 17. d. e. 1 ker. hittan, francia, magyar, német, számtan, algebra, a 2. keresk. váltójog, nemzetgazd. számt. alg., könyvvitel, történet, áruisme, d. u. 1 ker. kersk.. isme, physika, földrajz, történet, a 2. ker. hittan francia, magyar, német, földrajz, 18. d. u. 19., d. e. és d. u., 20-án d. e, és d. u. és 21-én d. e. a 3. kerek. szóbeli érettségije. 20-án el. leány 1—6. kézimunkakiállitás 23-án d. e. el. 1. leány, el. 1 fiu, 1 polg.; d. u. el. 2. leány, el. 2. fiu, 2. polg. 24-én d. e. el. 3 leány, el. 3. fiu, 3. polg. 25-én d. e. el. 4—6. leány, el. 4. fiu és 4. polg. iskola az összes tantárgyakból. 26-án magánvizsgák, 29-én istení tisztelet. A kereskedelmi és polgári iskolában a vizsgálatok d. e. 8, d. u. 2 órakor, — az elemi iskolában d. e. 9. d. u. 3 órakor kezdődnek. A nyilvános vizsgálatokra a t. cz. szülőket és tanügybarátokat tiszteletel meghivja, Nagy-Kanizsán, 1896. május hóban az igazgatóság.

— **Tanitók millennaris közgyülése.** A somogycsurgói esperességi kerület róm. kath. tanitói junius 11-én, Berzencén, az ősök vérével áztatott „Várdomb"-on, hazánk ezereves fennállásának emlékére *diszgyülést* tartottak. Az ünnepély „Te Deum"-mal kezdődött, melyet *Kavulák* János, czimz. kanonok, berzencei plébános, tartott, fényes segédlettel. A diszgyülés a következő renddel folyt le: Hymnus. Kölcseytől. Énekelték az egylet tagjai. Üdvözlő beszéd. Tartotta: Steiner József. A magyarok eredete, viselete, vallása. Felolvasta Rokszándits György vizvári plébános. Megnyitó beszéd. Tartotta: Rédey Ferenc. Ezerév... Előadta: Buzássy László. Magyarország népoktatásügye. (Vázlat) Felolvasta: Rácz Béla berzencei káplán. A „Millenniumi alapitvány" alapitó levelét felolvasták. Az egyesület vázlatos története. Felolvasta; Boross József. Záróbeszéd. Tartotta: Steiner J. Szózat. Vörösmartytól. Énekelték: az egylet tagjai. A diszgyülés jegyzőkönyvét az összes tagok hitelesitették. Diszülés után az egyesület tagjai lefényképeztették magukat egyik nagykanizsai fényképész által, azután a berzencei „Szarvas" szállóba vonultak, hol társasebéd volt, kitünő hangulattal. Az étkeket négy magyarosan öltözött urnő és az ottani segédjegyző (csikós-jelmezben) hordta fel. A felköszöntők sorát *Steiner* József iharosi plébános, a tanitó egyesület egyházi elnöke, nyitotta meg a király, majd a papa és megyés püspök: *Hornig* Károly báró, éltetésével. *Mátray* Gyula csurgói állami tanitóképzőintézeti igazgató-tanár, Kavulák János czim. kánonokot, ki éppen plébánoskodásának ötvenedik évfordulójár ünnepelte, köszöntötte fel; majd később a tanitóegyesület megjelent tagjaira s azok nejére emelt poharat. *Rédey* Ferenc, a kör vilagi elnöke, a berzenceieket és a véndégeket éltette. Felköszöntőket mondtak még: *Rokszandits* György vizvári plébános, *Cságoly* József és többen. Délután 5 órakor *Kavulák* János jubiláris plébánost az ovodai és elemi-iskolai növendékek szép ováciban részesitették. Ebéd után reggelig tartó tánc következett.

— **Az iskolai hatóságok figyelmébe.** *„Zalavármegyei Évkönyv a Millenniumra"*. Az évzáró vizsgak alkalmával a tanuló-ifju-ság között jutalomkönyvek is szoktak kiosztatni. Erre nézve e milleniumi évben alig van könyv, mely e célra alkalmasabb és megyénkben megfelelőbb volna, mint a Halis István és Hoffmann Mór által szerkesztett s ugy a fővárosi, mint vidéki sajtó által meleg elismeréssel fogadott *Zalavármegyei évkönyv a milleniumra*, mely *husz* nagy 8-rétü iven a megye sok vidékét és városát, hirneves férfiait szóban és képben ismerteti. A kiadók, hogy a *140 képpel* diszitett szép könyvet mentül szélesebb körökbe juttassák s annak megszerzését különösen a jobb tanulók jutalmazására könnyebben lehetővé tegyék, *a könyv árát felényire szállitják le és 4 frt* helyett *2 frtért* küldik a megrendelőknek. Megyénkben ennél becsesebb és szebb jutalomkönyvet nem adhatnak a tanulóknak. A 2 frt oly olcsó ár, hogy e pénzért ily tartalmas s különösen az érettebb ifjuságra nézve tanulságosabb könyvet nem igen lehet kapni. A megrendelések *Hoffmann Mór tanár* nevére *Nagy-Kanizsára* küldendők, ki az összegek előleges beküldése mellett a könyveket bérmentve megküldi. A legmelegebben ajánljuk az iskolai hatóságok s a nagyközönség figyelmébe. *Halis István és Hoffmann Mór.*

* **Keszthelyen** a Balatonpart közvetlen közelében a fürdőévad tartamára két elegánsan bebutorozott szoba kiadó. Bővebb értesités *Rosenfeld* Lajos urnál Nagy-Kanizsán nyerhető.

— **Csarnok rovatunk e számból kiszorult.**

— **„Kneipp-féle" vizgyógymódhozön tő készülék jutányos áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.**

Vegyes.

* **Az ezredéves kiállitás alkalmából** a Ruston, Proktor & Co. Ltd. angolországi cég Lircolnból Budapesten, Lipót körut 32. sz. alatt egy elegáns kiállási helyiségben hires és legjobbnak elismert gőzmozdonyaiból és gőzcséplőgépeiből minden nagyságban mintakiállitást rendezett be. Ezen ugynevezett, „Excenter" gőzcséplőgépek azáltal különböznek a többi használatban levő gépektől, hogy ennél nincsenek görbe tengelyek, sem pedig a gép belsejében, perselyek, a szalmarázók; valamint a rostaszekrény a jótésu egy egyenes henger által történik, melynek mindkét végén egy „Excenter" körhagyó tárcza van. A gőzcséplőgépek szerkezetében egy korszakalkotó javitásnál fogva a könyöktengelyes rendszerü gépek avultaknak és célszerütleneknek bizonyulnak. Az „Exsenter" gőzcséplőgépek feltalálója, szabadalomtulajdonosa és egyedüli gyártója a Ruston, Proctor & Co. cég, mely jelentőségteljes cég már 1840. év óta gyárt locomobilokat és gőzcséplőgépeket, mint különlegességeket, 2200 munkásnál többet foglalkoztat, eddig 30500 locomobilt és cséplőgépet hozott forgalomba és 263 első dijjal, valamint arany és ezüst éremmel lett kitüntetve.

Felelős szerkesztő:
Dr. LŐKE EMIL.
Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

NYILTTÉR.*)

Selyem-damasztok 65 krtól. 14 forint 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér szines Henneberg-selyem 65 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban stb. a megrendelt áru postabér- és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájczba czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 6

*) Az e rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Hirdetések.

27890. t. k. 1896. 150 1—1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. tszék, tkvi osztálya részéről közhirré tetetik, hogy Singer Samu nagy-kanizsai lakós végrehajtatónak Polák Ferencz és neje Kozma Mari vhajtást szenvedő nagy-kanizsai lakosok elleni 150 frt tőke, ennek 1895 junius 2-ától járó 6% kamatai, 12 frt 40 kr. per 8 frt 30 kr. vhajtás kérelmi, 8 frt 95 kr. jelenlegi, s a még felmerülendő költségek iránti vhajtási ügyében a lent nevezett kir. törvszék területéhez tartozó a nagy-kanizsai 5730 sz. tkvben + 625 a I. hrzi sz. alatt felvett s 1350 frtra becsült ingatlan

1896. évi julius hó 31-én d. e. 10 órakor

ezen kir. tszék tkvi helyiségében Rapoch Gyula felperesi ügyvéd vagy helyettese közlejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Arverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. törvszék mint telekkönyvi hatóságánál 1896. évi május hó 2-án.

GOZONY,
kir. tszéki biró.

SARG elismert nélkülözhetlen fogtisztitószere

61 sok MILLIO-szor kipróbált és biztos, fogorvoslag ajánlva legjobb szer egészséges és szép fogak fenntartására

Mindenütt kapható

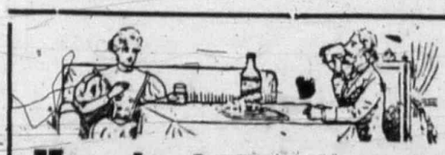

Krondorfi savanyuviz.

Stefánia trónörökösné forrás,

kitünő gyógyviz,

kedvelt asztali viz.

Nagy-Kanizsán mindenütt kapható.

A budapesti kiállitásra ránduló

n. é. nagy-kanizsai és vidéki közönséget van szerencsém a kiállitás területén levő sörizlelő pavillon látogatására meghivni, hol

NAGY-KANIZSAI SÖRT

mérek, a mely kitünő minőségénél fogva a fővárosban is általános tetszésben részesül és jelentékeny mértékben fogyasztatik.

Galambos Ulrik

133 *—1. a nagy-kanizsai sörgyári kiállitás sörizlelő fülkéjének vezetője.

5323|896.

Hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város rendezett tanácsa az 5323|96. sz. végzés alapján ezennel közhirré teszi, hogy a város tulajdonát képező ürülék hordó gépnek használata **f. évi julius hó 1-től** kezdve **egy évre** bérbe adatik; bérbe venni szándékozók felhivatnak, hogy ez érdembeni 150 frt bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat, mely annak idején 10%-kal kiegészitendő lesz — folyó évi junius 20-ig a városi iktatóba annál inkább adják be, mert a később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverési feltételek a v. számvevői hivatalban betekinthetők.

Nagy-Kanizsán, 1896. május 30.

152 1—1 **A városi tanács.**

107|806.

HIRDETMÉNY.

Nagy-Kanizsa város rendezett tanácsa részéről ezennel közhirré tétetik, hogy a város alsó és felső erdei, valamint az alsó és felső nyiresi területeken külön-külön, a vadászati jog 1896. évi augusztus 16-tól számitott hat egymásután következő évre **Junius hó 30-án d. e. 10 órakor** a városház disztermében a legtöbbet igérőnek, a városi képviselőtestület jóváhagyása mellett bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a v. kiadóban, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagy-Kanizsán, 1896. május 2.

151 2—1 **A városi tanács.**

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer,** melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. **40 kr.,** 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.**

Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget „Horgony" védjegy nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállitók, **Rudolstadt** (Thüringia).

A világhírü STEYRI fegyvergyár
SWIFT
KERÉKPÁRAINAK
kizárólagos főraktára és képviselősége
Nagy-Kanizsa és Zalamegye részére:

Unger Ullmann Eleknél

Nagy-Kanizsán.

Ezen kerékpárok, ugy tartósságra, szerkezetre mint könyü járásra az első helyen állanak az összes Europai gyártmányok között.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Szülők figyelmébe ajánljuk

Kőhalmon, (Sopronmegye) egészséges hegyes vidéken a

SALVATOR

leány-nevelő intézetet.

Különösen a *német nyelv* és *kézimunka* elsajátitása végett, de a *zene* és a *tudomány* többi ágaiban is nyerhetnek a növendékek alapos kiképzést.

Kitartási-díj 10—12 frt havenkint.

Bővebb felvilágositás végett bárkinek intézeti ismertető kivonattal szolgál

158 3—1 az Igazgatóság.

390 arany- és ezüstérem és diszoklevélei kitüntetve

RUSTON, PROCTOR & Co. Ltd.

lincolni (angol) gépgyár vezérképviselőségénél,

BUDAPESTEN

kaphatók a legkitünőbb utólérhetlen szerkezetü angol

gőzmozgonyok és gőzcséplők 30 25—1

és csakis itt kaphatók a világhirü szabadalmazott

Excenter gőzcséplőgépek

könyöktengelyek nélkül, kettős tisztitó szerkezettel, állitható osztályozó hengerrel. Ez idő szerint csak a **világ legjobb gőzcséplői.** Kivánatra azonban szállithatunk könyöktengelyes gőzcséplőket is.

COMPOUND GŐZGÉPEK.

Ugyanitt rendelhetők meg a világhirü **magánjáró gőzcséplőgépek.**

A jövő gépe.

Nagy választék *szalmakazalozók, járgányos cséplőgépek, borprések, szőlőtaposó gépek, szénagyűjtők, vetőgépek, tisztitó rostók, kukoriczamorzsolók, szerszámvedgők, arató és fűkaszálók, konkolyválasztók,* valamint minden *gazdasági gépek* a *szakközökben* és *malomberendezésekben.*

Árjegyzékkel és mindennemü szakbavágó felvilágositással és tanácsczal készséggel díjmentesen szolgálunk.

Levelek czimzendők: *RUSTON, PROCTOR & Co. Ltd* vezérképviselősége Budapest, V., Lipót-körut 32. szám.

Eladatik évenkint más mint 950 gőzcséplőkészlet.

A gyár alapitatott 1840-ben. — Állandóan 2500 munkást foglalkoztat.

390 arany- és ezüstérem és diszoklevélei kitüntetve!

Különlegesség poloska-, balha-, konyharovar-

molyok és háziállatok tetve ellen.

Kapnató:

Nagy-Kanizsán!

Fesselhofer József
Armuth Náthán
Deutsch és Ehrenfeld
ifj. Fischer Ferencz
Fleischacker Jozsef
Marton és Huber
Neu és Klein
ifj. Rosenberg Miksa
Schwarz és Tauber
Strem és Klein

Nagy-Récse:

Dedinszky J. gyógysz.
Kohn F.

Kapható:

Pacsa:

Schleiffer M. G.

Perlak:

Kramarits Viktor
Sosteris Pál

Sümeg:

Math Bodis
Darnay Kálmán
Markus Salamon fia

„ZAHERLIN" bámulatos hatásu!

Fölülmulhatatlan biztosság és gyorsasággal pusztit mindennemü kártékony férget és azért a vevők milliói által dicsértetik és kerestetik.

Ismertető jelei a következők: 1. a lepecsételt üveg, 2. a „ZACHERL" név.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán. 1896.

49. szám. Nagy-Kanizsa, 1896. junius 18-án. XXIII. évfolyam.

Szerkesztőség: Fő-utczza Ollop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bélmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t." *hivatalos közlönye.*

Kiadóhivatal: Városház-épület: *Fischel Fülöp* könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számittatnak

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetések vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Hirlapirók kongresszusa.

Nagy-Kanizsa, 1896. junius 16.

(—n) A millenniummal egybekapcsolt ünnepségek egymást érik az ország fővárosában. Visszhangzik a mi szép fővárosunk az idegenek zajától, s a lefolyó ünnepségek között vannak messze kiható fontosságuak.

Ilyen a hirlapirók kongreszszusa is, melyen az egész müvelt világ sajtójának legkiválóbb képviselői megjelentek. Az a körümény, hogy ezt a kongresszust ez évben nálunk tartják meg, nagy fontosságuvá teszi azt reánk nézve.

Nem tudjuk, hogy a millennáris kiállitásnak lesz-e anyagi sikere, és ha lesz, menynyiben lesz, de hogy erkölcsi sikere elmaradhatatlan és hogy ez az erkölcsi siker reánk nézve megbecsülhetetlen is, az kétségbe nem vonható.

Voltak már máskor is idegen hirlapirók hazánkban, meglátogatta azt egy csoport francia iró a 85-iki kiállitás alkalmával; sokan azonban azok közül, kik itt jártak, s néhány napot a vidéken is töltöttek, nem azzal az elfogulatlansággal itéltek meg bennünket, a melyet joggal elvárhattunk volna tőlük. Sokaknak emlékezetében lesz még a Madame Adam könyve, mely szellemesen irt rólunk, de különösen politikai és nemzetiségi viszonyainkat nagyon egyoldalulag itélte meg. Sokaknak emlékezetében lesz meg Tissot könyve, aki különben nemcsak minálunk irt össze hóbortos dolgokat, hanem Németországról is.

Most azonban a hirlapirók szine-java jelent meg közöttünk, akiknek egészen másmás viszonyok között van alkalmuk velünk megismerkedni, akik éles megfigyelő tehetséggel megáldva, fel fogják ismerni jó tulajdonainkat, s megismertetnek bennünket a világ müvelt népeivel, ahol bennünket még félreismernek; nem regényes rajzokat fognak irni népünkről, hanem valóságokat s elfogják mondhatni a világsajtóban, hogy mennyire nyomjuk el itt a nemzetiségeket; milyen borzasztó rabszolgaság alatt nyögnek oláhjaink, tótjaink, s megfognak győződni arról, hogy ez a föld a szabadság klasszikus földje, inkább mint bármely más.

Erre nekünk nagy szükségünk van. Mert a román liga Bukarestben mázsaszám gyártotta ellenünk a szemenszedett hazugságokat, a mint gyártja azokat napról-napra Lueger ur; amazok mégis utat találtak a külföldi, különösen a francia és olasz sajtóba, s minden helyes és okos cáfolat nem volt képes ellensulyozni a vakmerő hazugságokat; a bécsi demagóg hazugságait érdemesnek sem tartották nálunk erőteljesen megcáfolni, ugy hogy főrmedvényei cáfolat nélkül járták be a lapokat. — A külföldi hirlapiróknak alkalmuk lesz meggyőződni, hogy mindezek nyomorult hazugságok; hogy ezt a földet egy szabadságért lángoló, s ezt a szabadságot másokkal is megosztó lovagias nemzet lakja; mely bámulatos gyorsasággal assimilálta a a nyugoteurópai müveltséget, a nélkül, hogy nemzeti sajátosságait feladná; egy nemzetet, mely ezen a földön, melynek minden röge hősies küzdelmekről regél, egyedül méltó a vezérszerepre, az uralkodásra; nemcsak multjánál, s multjának szentelt hagyományainál fogva, hanem azon szivós kitartásnál, páratlan buzgalomnál, hatalmas munkaerőnél fogva, mely rövid idő alatt a csodával határos haladásra mutathat. De nemcsak ennél fogva, hanem jelleménél fogva is, a melynek köszönhető, hogy ez a föld szabad föld lett; szabad föld, mely hatalmas, erőteljes fejlődésre képes.

Meg fognak győződni róla, hogy a nemzetiségek panaszai haszontalan pletykaságok, s hogy államot fenntartani és tovább fejleszteni itt csak a magyar képes, s hogy alatta fejlődhetnek természetesen a többi nemzetiségek is.

S ha erről meggyőződnek s ezt hirdetik a müvelt államokban, az lesz erkölcsi siker, amemegkerülhetetlennek tartunk reánk nézve.

A „ZALA" tárcája.

Vallomások.

— A „Z A L A" eredeti tárcája. —

Irta: **Salgó G. Sándor.**

Körösy főhadnagy kikelve sietett le a márványlépcsőn, hirtelen homokfutójába vetette magát és csakhamar elünt a belényesi berek fordulójánál, de a szép ezredesné még sokáig ott állt az ablak mellett és merően bámult az irányba, merre a fölszálló finom porréteg a száguldó hires lovak ujját jelölé.

Körösy főhadnagy daliás szép alak volt, formás idomaihoz kecsesen tapadt oda az aranyzsinóros egyenruha. Arcának szine nagyban elütött a huszártisztek jól ismert tipusától. Halvány volt, akár egy tizennyolc éves szenvedő leányka, de finom, merészhajlásu orra, szoborszerű, büszke magas homloka és éles kutató nagy sötét szemei oly csodálatos szinezetet kölcsönöztek egész lényének. A legerősebb ellentétek — az erő, a durvaságnak legparányibb árnyalata nélkül és valami finom nőies gyengédség — olvadtak benne össze egységes szép harmoniában.

Ő kerülni látszott az ezredesnét, mintha valami feszült viszony uralkodnék köztük és szinte kellemetlenül érintette á hir, midőn értésére adták, hogy csupán a méltóságos asszony van itthon, de azért mégis csak felment.

Az ezredesné amaz igéző, hatalmas büszke asszonyok egyike volt, minőknek látására a gyöngebb szervezetű férfiak meghökkennek és félve gondolnak arra: vajjon hova jutna e már korcsnemzedék, ha minden nő ilyen lenne.

Körösy kocsiját már rég elnyelte a messze láthatár sürke homálya, de az ezredesné még mindig ott állt az ablak mellett és álmadozva bámult bele az estbajnal-pir biborcsillogásába, melynek játszi visszlenye ott törött meg sötét fürtei körül. Nagy selymes szempilláin lassan átszivárogtak a könyczseppek és ő szabadon hagyta végig peregni bánatos arcán.

Eddig nem ismert érzelem vett erőt rajta, mely szinte megzavarta lelki egyensulyát. Nem birt szabadulni a gondolatok lázas zür-zavarától és igy mindjobban felingerelte önmagát. Izgatottan járt kelt föl alá a szobában, majd meg egy kerevetre ült és ábrándosan hajtá bánatos fejét annak tamlájára.

Nesztelenül, egy kedves kis szőke asszonyka nyitotta be az ajtót, lábujjhegyen közeledett feléje és vigyázva befogta mindkét szemét.

A ezredesné riadva szökött fel helyéről és zavarában először is könyes szemeit kezdé törülgetni...

A kis asszonykát mélyen érintette e szokatlan jelenség és egész ámulva részvéttel mondá:

— Margit, te sirtál.

— Oh nem, Magda nem!

— De hát akkor mit jelentsen ez?

— Semmit édes, semmit! — Ostobaság az egész.

— Hát csak ennyire birom a te bizalmadat, Margit, monda a kis asszonyka. Te szenvedsz. Hiaba erőlködöl én tudom, hogy valami a te lelkedre nehezedik.

— Édes Magdám ne, ne kérdezz tőlem semmit, Én nem tudok, én nem akarok neked elmondani semmit, mert te oly jó, oly boldog vagy.

— Jó — mondá határozottan Magda és ezzel kifelé igyekezett.

— Magda!

— Nos?!

— Kérlek ne hagyj magamra, mert félek nagyon félek önmagamtól. Maradj! elmondok inkább mindent.

— Ha ez áldozat, ugy nem fogadom el!

— Nem az, nem, csak maradj. Szeretek Magda, szeretek egy igazi férfiut, ugy, hogy asszony még eddig nem szerethetett, de anélkül, hogy viszont szerelemben részesülhetnék.

— De hát ki az?

— Körösy főhadnagy.

A kis asszonyka most még jobban bámult, bár e név nem volt ismeretlen előtte.

— Te csodálkozol ezen. De ülj csak ide, egészen közelbe mellém elmondok most már mindent neked.....

Nos, Körösy hadapród idejét itt töltötte ezezredünknél, sőt néhany hónapot mint ujdonsült hadnagyocska is. Még Sándorom idejében majd mindennap eljárt hozzánk és ferjem ezért legkevésbbé sem haragudott. Szellemes okosfiócska volt ő és igy számtalan délután unalmat üztük el csak ugy kettesben. Beszéde, édesen, lágyan csengő hangja, előadási módja nagyban

A kedves Lueger.

(8—p.) A mi osztrák testvéreink kétségkivül szeretnek bennünket, de egyik sem szeret közülök annyira, mint Lueger: a Kaiserstadt Abgott-ja. Rokonszenvének ez az ur meglepőbbnél meglepőbb hangokban ad kifejezést, s olyan diszes apotheozisokat rögtönöz a magyarságról — hogy igazán már ésszre kell vennünk.

Vannak egyének, s különösen sok a van politikai életben, kik minden áron észrevétetni akarnak, s Herosthratos-féle mániává fokozódik a hajlamuk; teleorditják nagyságukkal ezt a mindig bámészkodón hallgató világot, sárba rántanak, lábbal tipornak, mosdatlan szájukkal beszennyeznek mindent, a mit tisztelni kell, mert tudják, hogy az itélet hiján lévő nagy tömegnek ezzel imponálni lehet. Ha nem csalódom, a mi kedves sógorunk: Lueger ur is az ilyenfajta existentiákhoz tartozik. Hazája társadalmát megmételyezte az antisemitismus mérgével, a — lényegükben véve — ugysem eléggé consolidált politikai állapotokat még zavarosabbá tette, s most mikor e müvét már fait accompli-nak tekintheti, másfelé irányitotta áldásdus működését.

Szemei Magyarországra, hol a polgári egyenlőség és a lelkiismereti szabadság a nemzet létének kiegészitő részévé vált, estek. A számitó demagog furfangjával kieszelte, hogy ez hálás talaj lesz, s magyarországi théma jól fog esni hallgatói füleinek.

S azóta, a mikor csak teheti, a „zsidó Magyarország" ellen tajtékzik. „Magyarország gazdaságilag elnyomja Ausztriát, politikailag fölébe kerül Ausztriának, ne engedjük — igy szól a vészkiáltás — hogy a zsidóktól corrumpált Magyarország, a magyar zsidók, nekünk parancsolhassanak."

Voltaképen ellenkezőleg áll a dolog. Feltéve azonban, hogy mégis megfelelne ugy a valóságnak, akkor sem lehetne másnak tekinteni, mint az adott helyzet természetes fejleményének. Tisztán logika dolga az, hogy egy állam, mely minden részében egységes, mely egy szellem, s egy irány által vezetett törvényhozással s társadalmi élettel bir, mely a haladás zászlaja alá szegődött, hogy az természetes képességeit szellemi és anyagi gazdagságát most kezdi érvényesiteni felsőbbségét a maradiság utvesztőibe tévedt szomszéd állam felett, hol immár a felekezeti és faji gyülölködés megköt minden actiót.

Ez ellen hiába beszél Lueger ur, a természetes okszerü fejlődést még ő (?) sem akadályozhatja meg. Országok, nemzetek fejlődéseiben is van okszerüség, ez ellen nem lehet küzdeni: „am wenigsten wegplauschen."

Ez volna különben Lueger urnak az unalmassá válásig ismételt Magyarország elleni támadásaiban a legokosabb rész.

A bécsi virtus azonban ezen az uton sokszor üt keresztül, megfeledkezik nagyon hamar arról, hogy mint törvényhozó beszél, s szitkozódik a hogy egy bécsi flakkeros tud: „huncut gazember ki osztrák létére a kiállitást látogatja." Tovább folytatnám, de azt hiszem legcélszerübb lesz, ha valaki Lueger ur értekezési modorát megismerni akarja, hogy egyszerüen végig hallgatja teremtetező kedvében lévő kocsisát. Ebből mindenki láthatja, hogy mennyire szeret bennünket Lueger ur. A felett azonban korán sem kell busakodnunk, nagyon találóan jellemzi Lueger ur erőlködéseit ez az ötletes, bár kissé vaskos magyar közmondás: „ebugatás nem hallatszik menny-országba."

Tollfuttában.

Most van nálunk az *„apró szentek"* nagyhete. Nem abban az értelemben, mint a tudományokban megkopaszodott akadémikus bácsiknak szokott lenni, hanem olyképpen, hogy az iskolába járó kis aranyos jószágok most járják a tudomány verejtékezésének Kalvariáját.

(Hjah, szokni kell, hiába, jókorán az élet Kalvariájához.)

Olyan csókolni való módon tudnak szepegni a pöttön kis teremtések attól a rettenetes itéletnaptól, amit ugy hivnak, hogy *„vizsga"*.

Borzasztó dolog is lehet az!

Nálam már egy szegény ablakos tótnak jónapot csinált.

A kis lányom egyre nyitogatta, egyre vizsgálgatta az ablakot. Nézte a sarkait, a rámáját, a fürgetőket.

— Mit akarsz kicsikém azzal az ablakkal?

— Vizsgálom, papa.

— No, no! Talán hibája van?

— Nem, hanem tanulok rajta.

— Mit lelkem?

— Hogy mik a részei.

— Ahs. No csak folytasd!

Aztán addig tanulta, vizsgalta az ablakszárnyakat és az ablakrésseket, hogy a tenger tudománytól egyensulyt vesztett, neki bukott az ablakszárnyak. S mivel — ugy látszik — neki is keményebb a feje, mint az üveg: két tábla meg szünt a tanulmányozott ablaknak ép része lenni.

Nagyon elszomorodott szegényke, ami bizonyára a „beszéd- és értelemgyakorlatok" rovására fog esni.

Látta, mikor kifizettem az ablakos tótot.

Ez eszébe jutatta a matematikát.

Kacagtató ártatlan komolysággal kezdett küzködni a patkók, a lólábak, meg a patkószegek számával. Sokat emlegette a tejesasszonyokat, a zöldséges asszonyokat, a tej árát. Csinált egész költségvetést.

(Bizony-bizony tudomány által kell elvesznie a világnak, mikor már ekkora jószágnak igy televan numerusokkal a feje.)

Aztán az ilyen leány-teremtés egész a végletekig lelkiismeretes, mintha kis korában akarná leróni ebbeli összes kötelességét.

Bármennyire elkészült is, szepegve, rettegve megy a vizsgálatra.

Mert (jaj!) hátha még is fennakad.

Fölül a katedrára elnökölni a szigoru tőtisztelendő bácsi vagy valamelyik komolyképü tanár bácsi. Biz azoknak aztán nem lehet ám olyan könnyü szerrel megfelelni!

Mind elhalványodnak, mikor egy-egy tekintélyesebb uri alak lép be.

Ugyis talán a nagyságos tanfelügyelő bácsi?

Ki tudja?!

Hátha még annál is nagyobb ur?

Meglehet bizony, hogy maga a miniszter.

Mikor azután tele vannak szegénykék remegéssel, megfélemlitő találgatással, az egész osztályon végigsuhanó ijesztő suttogással: egyszerre csak megszólal a főtisztelendő bácsi vagy esetleg a katedrán ülő bajuszos pädagogus bácsi szelid szeretettel.

Oh ez a hang olyan édesen rezgi át a remegő szivecket; a jég-páncél felszakad azokról; a pici ajakak mosolyra fakadnak; a fakó arcok átmelegülnek, kigyulnak.

A gyermek-kalvariai kinoknak vége szakad; föltámad a bátorság. Felelnek az aranyos jószágok szépen, bátran, hangosan vidáman.

A szülők szemében pedig megcsillan a boldogság könye.

A jó Istentől áldásul adott legédesebb szemharmatozás.

Oh, higyjétek el, hogy azok a nagyon-nagyon tudós akademikus bácsik is hajh be sok mindent oda-adnának vagy elengednének, ha még egyszer ők is igy tudnák megcsinálni az ő nagyhetüket!

HIREK.

— **Személyi hir.** Nemes *Zurna* Károly tábornok, honvéd-dandárparancsnok Pécsett — értesülésünk szerint — pénteken a 20-ik honvédgyalogezred megszemlélésére városunkba érkezik. A városunkban általánosan ismert és tisz-

---

elfütött többi bajtársaiétól. A legegyszerübb dolgot is keresetlen bájjal, választékosan, szép kereken egybefüzve regélte el, ugy, hogy én többször gyermekes halvány arcát simogatva akár egy kedves kis csecsemőét, „poeta laureatus"-omnak neveztem el őt.

Ama végzetes napon, hogy Sándoromat átlőtt szivvel hozták haza, az egész garnizon tisztjei megjelentek nálam, hogy részvétünknek adjanak kifejezést csak Körösy a hadapród maradt távol, de én nem tulajdonitottam ennek semmi fontosabb okot...

Nehány hétre a temetés után egy szép délutánon egész diszben jött hozzám. Oda ült szokott helyére a kis zsámolyra, kerevetem elé. Egy kissé idegesnek látszott és szemeiben valami szokatlan fény ragyogott. Egyszerre csak azt kérdezte tőlem, vajjon láttam-e „Figaro házasságá"-t és hogy tetszett nekem a kis Cherubin... de még be sem várta feleletem, oda borult lábaim elé, szerelméről kezdett beszélni, melyet már rég elrejtve hord szivében.

Arra kért, hogy legyek nejévé, ha majd őt kinevezik hadnagygyá.

Ő szerelméről suttogott és én kacagtam, mert szinpadiasnak, nevetségesnek találtam az egész jelenetet.

Erre ő hirtelen talpon termett és majdnem sirva kért, hogy fogadjam el ajánlatát. Én megjobban kacagva, igyekeztem távoltartani magamtól és ekkor azt mondtam neki:

— *Ugyan, hisz maga még csak egy ostoba kis fiókó...*

Körösy elsápadt és csak támolyogva jutott az ajtóig.

Nemsokára ezután kinevezték hadnagynak. Szolgálaton kivüli szabad idejét a kávéházakban dőzsölve töltötte. Senki sem tudta, hogy mi lelte a fiut, ki mindeddig irtózott a bortól, zajos mulatságtól. Idővel annyira ment a duhajkodásban, hogy néha fényes nappal látták támolyogva haza térni lakására.

Ez időre esett második házasságom az ezredessel. Talán ostobaság volt tőlem, hogy oly könnyen rászántam magam a férjhezmenetelre.

Két nappal esküvőm előtt levelet kaptam Kőrösytől, melyben tudatta velem, hogy saját kérelmére elhelyeztette magát a bukovinai ezredhez és még ma távozik városunkból. Bocsánatot kért, hogy nem jöhetett el személyesen bucsuzni de nagyon sürgős teendői hátráltatják ebben, különben sok szerencsét kiván az „uj frigyhez."

En tudtam csak, hogy mi késztette őt arra, hogy az ezredből távozék.

A szép asszony itt elhalgatott. Egy-kétszer végigsimitá lázas homlokát, melyen a kék erecskék egészen kidagadtak, és csak kis szünet után folytatá lassu tátyolozott hangon.

— Nem történt utána semmi-különös. Ezredesférjemmel meg voltam elégedve, hisz a szerelmet én soha nem ismertem. Csendesen, nyugodtan haladt az idő egész a mai napig, de ma egyszerre kizökkent minden a rendes kerékvágásból. — Az elfojtott érzelem kipattant és jogát kivánja.

Körösit mint főhadnagyot egy héttel ezelőtt visszahelyezték ujtól ezredünkhöz és mindennap harcra készen vártam megjelenését és már előre örültem győzelmemen, hogy mint fogom őt magamtól eltaszitani, ha netán ujból szerelmére hivatkozik. — De ebben kinosan csalódtam. Egy órával ezelőtt volt ő nálam.

— Kifejlődött szép dalia vált belőle, kiben Apollo szépsége Herkules izmos alakjával olvadt egybe.

Szerényen, némi tartózkodással akár csak hadapród korában, hogy elő-ször láttam, közeledett felém és midőn feléje nyujtott kezemet megcsókolta, ugy éreztem, mintha egy erős villamos áram járná be egész lényemet.

Beszélt a lefolyt időről anélkül, hogy saját énjét beleszőtte volna, ugy mint egykor régen, csakhogy most már sokkal férfiasabban.

Mig én őt hallgatva vizsgáltam, olyasmit éreztem, mint mikor kezünket véletlen pókhálóba dugjuk és hiába igyekszünk azt onnan letejteni: csak nem sikerül.

Hiába küzdöttem, önkénytelenül is csak azt kérdeztem tőle, vajjon szeret-e még.

Ő erre szabadkozva elpirulva, dadogva válaszolt.

— Nem tudom vajjon elhiszi-e méltóságos asszonyom, vagy talán üdvösebb volna rám nézve, ha nem beszélnék erről; de mind az, a mit akkor régen mondtam és éreztem, ma ép oly tisztán él emlékezetemben és szivemben. Egyet sajnálok csupán...

En nem mertem kérdezni hogy mit. Rossz sejtelmeim voltak és igy nyelvem megtagadta

tott táborok, kit ifjukori kellemes emlékek fűznek Nagy-Kanizsához, hol több éven át a cs. és kir. 48-ik gyalogezredben mint főhadnagy és százados szolgált, előléptetése óta, uj minőségében, először jő városunkba, melynek közönsége mindenkor szivesen látja a rokonszenves férfiut körében. Ez alkalommal tán nem lesz érdektelen megtudni, hogy Zurna saját kérelmére a nemesítése alkalmával, noha prágai születésű, N.-Kanizsán nyert illetőséget, tehát joggal vallhatjuk őt a miénknek.

— **Gelsei Gutmann Vilmos** királyi tanácsost a kereskedelmi miniszter a nagykanizsai középkereskedelmi iskola érettségi vizsgáihoz 3 évre kereskedelmi miniszteri vizsga-biztossá nevezte ki.

— **Kinevezés.** A kereskedelemügyi miniszter *Schwarcz* Dezső a déli vasut Kanizsa I. számu osztálymérnökségéhez beosztott segédmérnököt az államépitészeti hivatalok személyzeti létszámába segédmérnökké nevezte ki.

— **Izr. országos alap.** A magyar orsz. izr. alap bizottságának küldöttségét ő felsége héttőn kihallgatáson fogadta. A küldöttséget *Schweiger* Márton az orsz. izr. iroda elnöke vezette és tagjai voltak: hatvani *Deutsch* Sándor, gelsei *Gutmann* Vilmos, *Kohner* Zsigmond dr. *Mezei* Mór és *Schreiber* Ignác. A küldöttség az országos alap mélyen érzett háláját tolmácsolta ő felségének azon királyi kegyért, melyben az által részesült, hogy ő felsége megengedni kegyeskedett, miszerint az országos alap által a Ludovica Akademiában létesitett alapitási helyek ő felsége nevét viselhessék. Ő felsége a küldöttséget igen kegyesen fogadta és válaszában hangsulyozta, hogy az alapitvány igen szükséges és hasznos, igen örül neki, köszönetet mond érte és szivesen megengedte, hogy az alapitványok az ő nevét viseljék.

— **A magyar nyelv a hadseregben.** A cs. és kir. közös hadügyminisztérium által kiadott „Állomány-viszonyok a cs. és kir. hadseregben és a hadi tengerészetben" cimü munkában a többek között a hadsereg különféle csapatainak állományába tartozó egyének anyanyelve százalékban is ki van tüntetve. Eszerint a gyalogezredek közül legmagyarabb a szolnoki 68. ezred, ahol az állományban levők 99. százalékának magyar az anyanyelve. *A nagy-kanizsai 48. gyalogezred* a 11-ik helyen áll, ahol az állományban levők 73 százalékának anyanyelve a magyar. Az 1894. év végével a cs. és kir. közös hadsereg kötelékébe tartozó magyar anyanyelvü egyének száma összesen 201.073 volt.

— **Legtelsőbb elismerés** érte a nagykanizsai Weiser-féle gépgyár kiállitási csoportját e hó 16-án, mikor is Ő felsége a király a gépkiállitást megtekintette. Ő felsége Weisert nemcsak megszólitással tüntette ki, hanem a szép csoport feletti elismerését is nyilvánitotta. Ő felsége különös érdeklődést tanusitott a gyönyörü kiállitásu *„Zala-Drill"* sorvető gép iránt és megkérdezte a kiállitót, hogy ez már ki van-e próbálva? A kérdésre Weiser igenlőleg felelt azzal, hogy számos gazdasági intézet és földbirtokos a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott már ezen gép munkaképességéről, mit ő felsége igen szivesen vett tudomásul. A Magyar Hirlap a következőket irja: Ő felsége megnézte ezután Weiser J. C.-t, gépgyár és vasöntőde kiállitását. A cégtulajdonost Weiser J. C.-t be is mutatták ő felségének. Nagyon tetszett ez elsőrangu gépgyár által kiállitott Zala-Drill féle vetőgép és az altalaj-müvelő eszközök, melyek e gyár különleges gyártmányai. Ő felsége a gyártulajdonostól megkérdezte, hogy alkalmazásban vannak-e ezek a gépek és jónak bizonyultak-e? Az igenlő válasz utan nagy megelégedését kifejezve távozott.

— **Országos tüzoltó kongresszus.** A magyarországi tüzoltó szövetség f. évi augusztus 15. 16-án és a következő napokon millénniumi országos kongresszust tart Budapesten. A kongresszusra a magyarországi testületeknek 2400 meghivó küldetett szét. Reméljük, hogy a nagykanizsai *önk. tüzoltó testület*, mely a vidéki tüzoltóság keretében oly kimagasló fokon áll, a kongresszuson kellőleg képviselve lesz.

— **Az országos kereskedelmi kongresszus**, mely Budapesten e hó 15-én kezdte meg tanácskozásait egy olyan inditványt tett magaává, mely meg fogja rémiteni kéreskedőinket, főleg pedig azokat, kikkel *„Füszerkereskedőink"* cim alatt nem régebben külön cikkben foglalkoztunk. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy a *tanoncok legfeljebb napi 8—10 órán legyenek foglalkoztathatók, hogy aztán otthon tanulhassanak.* A kongresszus ezen inditványt mint már lentebb jeleztük elfogadta és határozatának érvényt is tud szerezni, ugy tán a tanoncok kiváltságos helyzete hatni fog arra, hogy megszünnek azon abnormalis helyzet, mely szerint az egyes nyilt üzletekben 15—16 óra a munkaidő.

— **Nagy hadgyakorlatok** fognak tartatni f. évi szeptember hóban Csáktornyán és vidékén, melyeken Ő felsége is részt fog venni. Az udvar elszállásolása céljából Vuko-Brankovics Mihály főszállásmester e hó 10-én és 11-én hivatalnokaival Csáktornyán időzött, ahol az udvarhoz tartozók részére lefoglalta a szükséges lakásokat. Ő Felsége gróf Festetics Jenő kastélyában fog lakni; érkezik szeptember 19., vagy 20-án s öt hat napot időzik ott.

— **Két hadügyminiszteri rendelet.** A közös hadügyminiszter az idei legyvergyakorlatokat illetőleg két rendeletét bocsátott ki. Az elsőben elrendeli, hogy ez idén a földbirtokosok a használatra átvett katonalovakat legyvergyakorlatra beküldeni kötelesek (le nem nyirt farkkal) kivévén az 5. és 12. dragonyos, a 6. 10. és 14. huszár és a 8. és 12. számu ulánus ezredek lovait. A másodikban pedig elrendelte, hogy azok a gyalogvági tartalékos tisztek és altisztek, a kik a nyilvántartásban mint kerékpárosok vannak bejegyezve, ez iden mindnyájan behivandók legyvergyakorlatra. E tartalékosok saját kerékpárjaikkal teljes felszereléssel tartoznak bevonulni. Az esetleges károkat a katonai parancsnokságok megtérítik s ezenfelül 20 forint kopási kártérítést kap minden kerékpáros. Elrendelte azonban a miniszter mindama tartalékosok összeirását, a kik kerékpározni tudnak.

— **Barátok közt.** *Szalay* Gergely és *Korács* János letenyei cigányzenészek a mult vasárnap egy itteni korcsmában összeszólalkoztak és minthogy lehetetlen volt az összhangot a két zenésznél helyreállitani, a korcsmáros jónak látta a zenészeket a szabadra helyezni. A két barát itt tényleg szabadabban érezte magát, oly annyira, hogy hatalmas verekedési verseny fejlődött ki köztük; mivel azonban *Szalay* erővel nem győzte, két rántott és oly hatalmasan dőfte barátja fülén át ennek fejébe, hogy ez rögtön összerogyott és sulyosan megsérülve mentőkocsin a kórházba szállittatott. A jó barátot pedig a rendőrség vette nyomban pártfogásába, hogy azután átadja a kir. törvényszéknek.

— **Déli vasut.** Péter és Pál ünnep alkalmával f. évi junius hó 27-én a déli vasut magyar vonalainak állomásairól Bécs, Fiume, Triest és Velencébe rendkivül mérsékelt áru menetiérti jegyek lesznek kiadva, melyek 14 napig érvényesek és még azon kedvezményt nyujtják, hogy visszajövetkor ezen jegyekkel az utazást kétszer testszés szerinti állomásokon félbe lehet szakitani.

Ezen jegyek kiadására és araira nézve külön hirdetmények adattak ki, melyekben a vonatok, melyekhez ezen rendkivül mérsékelt áru jegyek érvényesek, indulási idejökkel fel vannak emlitve.

— **Ékszerlopás a vasuton.** A nkanizsai állomáson e hó 7-én *Markó* Antal a déli vasut felügyelőjének és a kanizsai állomás főnökének családja két böröndöt adott fel Versecre, mint uti podgyászt. Noha a böröndök 9-én már rendeltetési helyükön voltak, a másnap ezekért küldött postakocsis azon választ nyerte, hogy nincsenek ott és ezek tényleg csak 11-én letiek kiszolgálva. A böröndök a lakáson — minthogy ezeken külső sérülés nem látszott, — gyanutlanul kicsomagoltattak és a tulajdonosok nem csekély meglepetésére az egyik csak egyszerü zárral, függő lakat nélkül becsukott kofferből, a következő tekintélyes értékü ékszerek hiányoztak: *egy pár* fülbevaló, egy mellitü nagy gyöngy és brilliántokkal kirakva, 1 mellitü vörös kövel, 1 karkötő 3 zöld kövel. Az esetről zalaberi *Horváth* Géza honvédszázados, — kihez a károsultak szálltak, — az esetről azonnal jelentést tett a verseci rendőrségnél és az ottani állomás főnökénél. Minden esetre igen gyanus, hogy a küldeményt a megérkezés utáni napon nem adták ki. — Mivel pediglen ehez hasonló lopási esetek gyakran fordulnak elő a vasuton, figyelmeztetjük az utazó közönséget, hogy értéktárgyakat ne csomagoljanak olyan böröndbe, melyet kézbőlszállitanak.

— **Szinészet.** *Somogyi* szintársulata hétfőn a *„Honthy háza"* előadásával befejezte a 6 hétre terjedő szini-szezont Nagy-Kanizsán. A nagyközönség csakhamar feleljteni fogja a társulatot, melylyel jó formán meg sem ismerkedett. Nem emlékezünk arra, hogy valaha közönségünk olyan bizonyt tanusitott volna valamely szintársulat iránt, mint minővel az itt volt szintársulat találkozott. Igaz, hogy a társulat sem volt olyan, hogy az előadások valami nagy müélvezetet nyujtottak volna, de olyan rossz sem, hogy az előadásoktól vissza kellett volna riadni. Jártak már nálunk rosszabb társaságok Somogyi jelenlegi társaságánál a nélkül, hogy a közönség annyira idegenkedett volna a szinháztól, mint e szezonban. A közönség nagy része tudomást sem vett a szinészetről, melynek intézői viszont vajmi kevés figyelemmel voltak a közönségre. A szintársulat olyan időben jött ide, midőn e város közönsége lokalis- és orsz. ünnepségekkel volt elfoglalva A figyelmet ezekről némileg elterelni csak jól megválogatott müsorral és kitünő szereplőkkel lehetett volna. A müsor azonban, főleg kezdetben, igen gyarló volt, a szereplők legtöbbje pedig a müsornak megfelelő. Ilyen körülmények közt a közönség ahelyett, hogy hozzászokott volna a szinházhoz, elidegenedett tőle. Egy embernek azonban felejtheteltlen lesz e szezon éz ez az egy ember *Somogyi* Károly szinigazgató, ki az itten töltött hat hét alatt éppen annyit vett be, mint a mennyibe a diszletek és tömérdek podgyász ide-oda szállitása és a szinpad felállitása került. A szintársulat itteni müködése Somogyinak minimum 5000 forint veszteséget hozott. Ha jobb tárulatot hoz magával, a magasabb gázsik folytán szintén nem számithatott volna sokkal kedvezőbb eredményre, de a közönségnél jobb emléket hagyott volna vissza, mint igy. A vidéki intelligentia, mely szinházi közönségünk egy jelentékeny részét képezte, ezen szezon alatt, ugyszólván teljesen elmaradt, minek főoka az, hogy a müsorról tájékozást sem a helyi lapok, sem pediglen külön értesitések utján nem nyert, azért, mert a müsor ugyszólván napról-napra készült. Az igazgatóság nem törődött a közönséggel és a közönség ezen figyelmet hasonlóval viszonozta. Somogyinak nem kivánunk tanácsokat adni a jövőre, mert ő ugy sem szokott mások tanácsára, nagy sulyt fektetni, egyet azonban jóhirneve érdekében mégis tanácslunkneki: *játszszék-minél kevesebbet* és ha már oly kiválóperette primadonnát kapott mint *Juhász* Ilona, ne állitson melléje olyan partnert, mint *Perényi* tenorista. A szintársulat tagjai most két havi szünidőt fognak élvezni; mindenki tetszése szerint választ-

---

szolgálatát. Ő észrevette kinos vergődésemet és felelt.

— Azt sajnálom, hogy ujból visszahelyeztek.

— Miért? — kérdeztem én majdnem kiáltva.

— Mert igy mindennap látnom kell őt.

E kijelentésre én egész megkönnyebbülten és hiába igyekeztem palástolni gyors indulat-változásomat, beszédes szép szemei elárulták, hogy ő észrevett mindent.

— Nos és ez fájna önnek? — kérdeztem tovább erőszakolt mosolylyal egészen közelépve hozzá.

Ő hátrálni kezdett és ép oly merően hámult reám, mint annak előtte. Szilárdan, biztosan tisztán ejtett ki minden szót, mint a ki könnyedén tud mosolyogni még akkor is, ha valami irtózatosat mond ki.

— Igen ez fájni fog nekem, mert én az ezredes urat becsülöm, mert ezt ő megérdemli bárkitől is. Különben is nem untatom tovább méltóságos asszonyomat csekély személyiségemmel. Kezeit csókolom! És ezzel hidegen büszkén távozott.

Lásd engemet bánt kimondhatatlanul e büszkeség, e fanatikus becsületesség, és bármennyire küzdjek a hatalom ellen, mely lelkemen urrá lett, erőm kevés azt legyőzni.

— Érted-e hogy mit jelent az, midőn ezt vágják szemünkbe:

— „Asszonyom, én önt férfiui szivem igaz szerelmével szeretem, de az ön férje tulságosan is becsületes!"

A szemei ujból megteltek könyekkel és zokogva borult kis barátnője vállára.

— Segits rajtam, édes, Magda, segits!

Alulról kocsirobogás zaja hallatszott fel. A két asszony ijedten bámult egymásra.

— A férjem — mondá félelemmel az ezredesné.

— Csak légy nyugodt, mondá gyorsan átgondolva az egészet a szőke asszonyka — én majd értésére adom Körössynek, hogy a te férjed *„nem annyira becsületes"*, mint ő hiszi.

hatja nyaraló helyét. A találkozási hely Kaposvár lesz, hol a társulat augusztus végével ismét megkezdi az előadásokat. Balaton-Füredre az idén értesülésünk szerint *Rakodczay* szintársulata megy.

* **Keszthelyen** a Balatonpart közvetlen közelében a fürdőépad tartamára két elegánsan bebutorozott szoba kiadó. Bővebb értesítés *Rosenfeld* Lajos urnál Nagy-Kanizsán nyerhető

Göcseji leveledzés.

XII.

Ferdefa, 1896. junius.

T. cz.

Tsénz Szörkesztő Ur!

Alig ho jelönleg az mult hétön haza érközök Kanizsából, há csak gyüvi ám jaz Pönöszlös Börtalany öregbiró saógor ögy jegyzőkönvvel az hóni alatt.

Azmondi:

— Kala Pál saógor Keed möglövo választava oskolaszéknek.

— De saógor Úrám ugyan nöm *ülli* söm az mestör, de jaz herkó pátör söm.

— Rossznó értelmöi Keed: hévatal lészön ez, csak jaz nevi szék. Nöm köll ide még annyi palifikátzijó söm, mint jaz baktörsághol. Ebbe mindön gatyás pógár belé születik.

— Értöm az kübszségyit. Itt csak küszönyi köll jaz mestör ellen, mer az papot usse szabad tapogatnyi. Ez lészön az hévatal summájja.

— Fenyemód belétanut saógor! Nám illen embör köll. Ha jaz goróf Ur Eöméltóságát nöm tekénteném, Keed lönnék a ziskolaszékös főelnök. Hanöm mostég gyüvi velomvel az Méltóságához. Tarti Saógor néki ögy szöm kiszóllást a zelnökség érdükiben.

Pökalimpáltunk az kastélban, ahun a zelső kondágnátzijóba feföföztük az Geróf arat.

Mikor is mondok:

Elnökfogadási kiszóllás!

T. cz. Méltóságos gróff Ur! Jaz tanúgy kevetálli, ho jaz ziskolánk teteji, mög a zódala le nö düjjön. Nints embör más mint méltósága, aki mügtunná támosztanyi ezön szentségös ügy zódalait, tetejive összütt. Jelönleg hát mögakarjuk tisztönyi avve ho mögfogagyjuk oskola elnöknek. Mell alkalomme bötsös Tsalárdjáve összütt Éljön! Élljön!! Élljön!!!

Jaz Geróf Ur rögvest letartóztatott a zebidre nisvést, anynyirán mögindult szavallatomra.

A zasztalnál jaz Gumibunda konytesszel ütem szömköst. Egiszlen ebájjüttam ütet, ho majnöm elóvadt. Ögy-két szöm könyér-golóbicst is hajlitott a zórrom felé. En gaballérosan egisz könyerszeletökke tisztölögtem feléje. Méll érzelmejim külfejezésire mögindult az Konytesz, de mögindúva tolakodott bé jaz tselédség is.

Jelönleg rögvest küllü helyhösték az szürömet, velem összütt.

Aótátul fogval menkü nagy a zoskolaszékben az tekéntéllöm.

További pár sor lötüvetésömig maradványoztam jelönleg En

Kala Pál Ur ×
baktör és oskolaszék.

Ho mögkezdjem az működist, küirtam jaz pállázatot.

Mestörfogadási pállázot!

Aki akari, az gyüjjön ezön fényes füzetségre.

1. Kizpinx: 50 forént.

2, Lészön 20 mérü rozs, fele szemét, fele szöm. Értéki 10 forént.

3. Ögy fél hoód kukoritza-föód, aki jó kavitsbánya, jó lösz a termése a zalamögyei utakra. Értéki: 30 forént.

4. Harangozó kéve, akibe ha sints szöm, élvesze az szómáját az mestör ur. Értéki: 20 forént.

5. A többi 100 forántokat maj mögadi a Zuristen.

Az pállázati küszóllások Ferdefára, Énhozzám küdendők

Kala Pál Ur ×
oskolaszék.

IRODALOM.

— **Millenniumi történet.** Az Athenaeum r. társulat kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története" cimü 10 kötetes nagy munkából (millenniumi kiadás) könyvpiacra került a 72., 73. és 74 füzet, amelyekben dr. Fraknói Vilmos, a Hunyadiak korának kiváló történetirója, folytatja Mátyás király szilézia hadjáratának történetét, majd áttér Hunyady Mátyás házasságának, az osztrákok elleni hadjáratának, Bécs bevételének, Mátyás hadseregének, diplomációjának stb. ismertetésére. Az egyik fejezet „Corvin János" cimet viseli. Ebben Fraknói a történettudomány legujabb vivmányainak alapján ismerteti a dicsö Mátyás király természetes fiának, Corvin Jánosnak származása körülményeit, kinek anyjáról a történeti kritika csak annyit volt képes megállapitani, hogy Borbála volt a neve, szilézai elökelö családból származott. A Corvin Jánosra vonatkozó adatok között közölve van még Corvin János születési horoszkopjának másolata is, melynek eredetije a krakkói egyetemi könyvtárban őriztetik. Rendkivül érdekesen és vonzóan irja le Fraknói Mátyás király törekvéseit, fáradozásait, hogy ezen egyetlen, de törvénytelen ágyban származott fiu Corvin János, részére biztositsa a trónt. Igazi drámai jelenetek fejlődnek ki előttünk, midőn látjuk, hogy Mátyás törekvései az ország rendeinek és főként Beatrix királyné ellenzésén, — kihez különben a leggyöngédebb hitvesi érzelmekkel fűződik — folyton hajótörést szenvednek és a szeretö atya szive összeütközésbe jön a hitvesi szeretettel. — A szánalom és részvét érzelmei ragadnak meg bennünket, — midőn ezt a nagy királyt a folytonos tépelődések között látjuk a fia jövője biztositása tekintetében. — A 73. füzetben Fraknói be is fejezi a Hunyadiak történetét Mátyás halálával és áttér a Jagellók korára, mely ennek a negyedik kötetnek második részét képezi. Ezekben a füzetekben majdnem minden lapra ezik egy-egy igen érdekes kép vagy ábrázolat, mely Hunyady Mátyás király korára vonatkozik. A 72-ik füzethez mümellékletül van csatolva „Nándor-Fehérvár bevétele a törökök által" egy 1522. évből származó nürnbergi szinezett fametszet után. „Hunyady János siremlékének" rajza a gyulafehérvári székesegyházban levő sir után; a 73-ik füzet rendkivüli dizza mümellékletét képezi „Victorini Commentum Super Rhetoricis Ciceronis" cimü Corvin-kodex cimlapjának szines hasonmása. Ez a nevezetes Corvin-kodex Emich Gusztáv cs. és kir. asztalnok az Athenaeum r. társaság vezérigazgatójának birtokában van. Ugyanczak a második mümellékleten Cserna Károly remek rajzában látható „Vajda-Hunyadvára lovagtoremmel." Egyes füzet ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr., fél évre (24 füzet) 7 frt 20 kr. Az előfizetők minden szombaton egy-egy füzetet kapnak.

CSARNOK

Örületes szenvedélyből.

— Amerikai bünügyi történet. —

Németből forditotta: **Huguff Ede.**

(Folytatás.)

— Fegyver nem feküdt az asztalom vagy a padlón?

— Nem.

— Nem akarták a megholtat kirabolni?

— Nem; mert nem hiányzott sem órája, sem tárcája.

Azután kikérdezték, hogy ki volt jelen a házban, midőn a gyilkosságot felfedezték Mire mondá:

— A két fiatal hölgy, Mari és Eleonora kisasszony, a szakácsné, Katalin, a szobaleány Molly és én.

— Az itten megnevezettek állandó tagjai a háznak?

— Igen.

— Kinek a kötelessége a házat esténkint bezárni?

— Az enyém, Uram.

— Tegnap is bezárta?

— Egészen ugy, mint máskor.

— Es kinyitotta ki ma reggel?

— Azt is hasonlóan én.

— Es mindent rendben talált?

— Igen mindent.

— Nem volt valamely ablak vagy ajtó nyitva?

— Minden zárva volt.

— Az egész kihallgatás alatt oly csend volt, hogy egy tünek a lecsését is meglehetett volna hallani. Azon tudat, hogy a gyilkos, bár ki legyen is az, a házat el nem hagyhatta, vagy legalább addig abban tartózkodott, mig az ajtót ki nem nyitották, mindenkinek kedélyére nehezedett.

A szolgát azután megkérdezték, hogy urát mikor látta utoljára, mire felelé:

— Tegnap este a vacsoránál.

— Vacsora után még beszélt valakivel?

— Igen, Harwell ur mondja, hogy tél tizig nála volt.

— Hol tekszik szobája, a melyben aludni szokott?

— Egy kis szobám van a földszinten.

— Es a többiek hol alusznak?

— Legtöbbje a harmadik emeleten. A hölgyek a nagyszobában hátul; Harwell urnak elül van egy kis szobája, a leányok pedig a padláson.

— Abban az időben, midőn a gyilkosság történt, látsni közül nem volt senki azon az emeleten, a hol Leavenworth ur tartózkodott?

— Nem, egysem.

— Hány óra volt midőn nyugalomra tért?

— Lehetett már tizenegy óra.

— Nem hallott semmi zajt?

— Nem, — legalább nem tudnám.

— Ma reggel tehát egészen meg volt lepve, midőn urát halva találta?

— Igen meg voltam.

Tamás végre felszólittatott, hogy a ma reggel történtekről részletes jelentést tegyen. Elbeszélé tehát, hogy Leavenworth ur nem jött a reggelihez, s hogy hiába várták rá egy ideig.

Midőn pere perc után mult el, Eleonora kisasszony nagy aggodalmat árult el s azt mondá, hogy bemegy és hivni fogja öt. Rövid idő mulva rémülten jött ismét be és elmondá, hogy az ajtó zárva van és hogy zörgetésére és szólitására nagybátyja nem felelt. Erre Harwel ur és ö felsiettek.

Minthogy mind a két ajtó zárva volt, kénytelenitve voltak a könyvtárhoz vezetőt feltörni, A mint ez sikerült, Leavenworth urat a mondott állapotban, az asztalnál ülve találták.

— És a hölgyek?

— O, ezek igen megijedtek és Eleonora kisasszony el is ájult, a mint a szobába lépett.

— És a másik kisasszony? nem Mari a neve?

— Igen, nem tudom mit tett ez alatt, mert én Eleonora kisasszony részére gyorsan vizért futottam.

— Es mikor vitték a hullát a szomszédos szobába?

— Ez nem sokára történt. Eleonora kisasszony hamar magához jött, a mint a vizet ajkaihoz tartottam.

— A hulla átvitelre ki adta a parancsot?

— Eleonora kisasszony, a mint magához jött, fölállt és az asztalhoz lépett. A mint Leavenworth urat ily némán és mereven itt ülni látta, arcát elfordiltotta és megparancsolta nekem és Harwell urnak, hogy fektessük ágyára. Ez meg is történt. Azután orvosért küldött.

— Várjon egy pillanatig! Önökkel ment, midőn a halottat a másik szobába vitték?

— Nem.

— Mit tett ez alatt?

— A könyvtárba maradt az asztalnál.

— Es mit csinált ott?

— Ezt nem tudhattam, hiszen a másik szobában voltam.

— Meddig lehetett körülbelül az asztalnál?

— A mint visszajöttünk, már nem volt ott.

— Már nem az asztalnál állott?

— Általán már nem volt a szobában.

— Hm! Mikor látta a kisasszonyt ujra?

— Rá egy pillanatra. A könyvtárba jött vissza, a midőn mi azt elhagytuk.

— Volt valami a kezében?

— A mint tudom nem.

— Nem lett valami elvéve az asztalról?

— Erre nem figyeltem. Általán nem gondoltam ilyesmire. Egyedüli gondolatom volt lehetőleg gyorsan orvost hini, ha bár tudtam, hogy már nem segithet.

— Ki maradt a szobában, a mint ön elment?

— Molly a szakácsné és Eleonora kisasszony.

— Mari kisasszony nem?

— Nem, Mari kisasszonyt nem láttam.

— Jó! Akar az esküdt urak közül valaki kérdést intézni a tanuhoz? A megszólitottak körében nyugtalanság támadt.

En akarnék még bizonyos dolgok felöl felvilágositást, mondá egy kis viaszsárga arcu emberke, ki az egész tárgyalás alatt a legnagyobb izgatottsággal mozgott székén, és másképp is ideges mozgékonyságával mutatta, hogy élénk vágyat érez egy megjegyzést tenni.

— Mit akar tudni, uram? kérdé Tamás a kis esküdtet.

Mialatt a torkát köszörülve azon gondolkodott, hogy mikép vezethetné be legalkalmasabban kérdését, addig, kövér, termetes szomszédja felhasználta e rövid szünetet és hangos, öntetszö hangon mondá:

— Saját mondása szerint két éve szolgál itt. Egyetértésben élt uraságával?

— Egyetértésben? Hogyan?

— Hát ugy, szerették-e közösen egymást — nyájasak és jókedvűek voltak-e mindig egymás iránt?

Ezen szavak alatt nehéz arany óraláncával játszott, mintha mondani akarná, én jómódu ember vagyok s kérdésemre nem szabad felületes választ adni.

A szolga e kérdésre igen nagy zavarban látszott lenni. Nyughatatlanul fordult arra és mondá:

— Nem tudom, hogy másképp lett volna.

— Csüngtek a fiatal hölgyek nagybátyjukon?

— Hogyne, uram.

— Soha sem feleseltek együtt?

— Alig hiszem, nem is tartozott hozzám, hogy törödjem vele.

— Hisz! ön csak hiszi, de biztosan nem tudja. Beszéljen öszintén, barátom. Csak bátran kivele, ha tapasztalt valamit.

E szavainál vastag óraláncát ujjaira csavará

mintha az általános figyelmet erre és fontos személyiségére akarná irányitani.

Tamás egy pillanatig gondolkodott. De minthogy az esküdt kérdését ismételte, büszkén kiegyenesedett, és mellét kifeszitve, mondá:

— Uram, soha sem tapasztaltam valami illetlent.

A kérdező, habár ezen állitás valódiságát kétszére vonta, mégis bizonyos tiszteletet érzett a szolgának azon érzelme felett, a mely arra késztetté, hogy urasságát ne tüntesse fel rossz világitásban. Hátra dőlt székében és egy kézmozdulattal jelzé, hogy nincs több kérdezni valója.

A nyughatatlan kis emberke, ki már ő előtte szót kért, most székének a legszélsőbb szélére csuszott s minden késedelmezés nélkül kérdezé:

— Mikor nyitotta fel ma reggel az ajtókat?

— Hat órakor uram.

— Ki lehetett ezen idő után a házból menni, hogy ön észre ne vegye?

Tamás nyugtalan pillantást vetett a többi cselédekre és azután rögtön, látszólag minden tartózkodás nélkül felelt.

— A ki hat óra után hagyja el a házat, az azt nem teheti. Ha én nem látom, látja a szakácsné. Világos nappal nem ugrik le senki az ablakból az utcára. Aki ki akar menni, az vagy elül a főajtón vagy a hátsó ajtón távozik. Ha a főajtó kinyittatik, oly erősen csapódik vissza, hogy a padláson is meghallani. És ha a hátsó ajtón csoon ki valaki, azt az ulvaron okvetlen meglátja a szakácsné a konyha ablakból; erre esküszöm.

Erre a vastag piros-pozsgás konyhaparancsnokra egy karörvendő pillantást vetett, a mely azt hirdette, hogy e pillanatban a szenvedett méltatlanságokért megbosszulja magát. Talán a kenyérkosarat akasztotta fel néha napján neki a magasra?

Ez a felelet, amely a kedélyekben a felmerült gyanut, hogy a gyilkos a házbeliek közé tartozik, csak megerősiteni játszott, minden jelenlevőre mély benyomást tett. A ház ma reggel zárva találtatott és az éj folyama alatt is senki el nem hagyta, igy bizonyos, hogy a tettest nem messze távolban kell keresni.

A kis nyughatatlan esküdt fokozott idegességgel csuszott ülésén ide s tova s nézett a teremben körül.

Miután észrevenni hitte, hogy az ő ügyes kérdései kétszeresték meg az általános érdeklődést, bölcsen elhatározta, a kedvező benyomást közönyösökkel el nem rontani és hallgatott. Mint hogy azonban collegái közölt senki sem emelt szót, Tamás türelmetlen lett és tiszteletteljesen körülnézve, mondá:

— Nem akar az urak közül valaki még kérdést intézni?

Mert senki sem felelt, láthatólag könnyebben lélegzett és azután gyorsan vonult hátra.

Arca e pillanatban oly kifejezést vett fel, a mely engem gondolkodóba ejtett.

Tudhatott-e olyasmit még, a mit nem akart megmondani?

A most fellépő tanu nem volt más, mint azon fiatal ember, kivel ma megismerkedtem. Harwell ur látásánál egész figyelmem csakhamar eltordult a szolgáról és ellelejtettem azon aggodalmakat, a melyek kihallgatása végén bennem telébredtek, mert ezen ember bizonysága, ki jóformán a megholtnak jobb keze volt, mindenesetre messzebb ható jelentőségü, mint egy közönséges szolgáé.

Harwell ur egy oly embernek szilárd és határozott lépésével járult az esküdtek elé, a ki biztos tudatában van annak, hogy vallomásától élet és halál függ. Nyugodt komolysággal állott itt, a mely kedvező benyomást tett mindenkire, s még engem is egészen meglepett, minthogy első találkozásunk alkalmával nem a legjobban tetszett.

Körülbelül már mondtam, hogy arca semmitmondó volt. Sem kellemes, sem kellemetlen; szabályos arcvonásai halványak, sötét haja simára fésülve és barna bakkója napyon gondosan volt ápolva. Egész megjelenése azonban köznapi volt.

Hasonfajta emberek ezrével vannak: ezen alkalommal azonban oly illemmel és biztossággal lépett fel, a milyent hozzá hasonlónál ritkán találni.

A vizsgálóbiró nem tartotta az irnokot valami figyelémre méltó személyiségnek, röviden végig nézte és azután mondá:

— Hogy hivják?

— James Frueman Harwell.

— Foglalkozása?

— Titkár voltam, nyolc hónapja vagyok Leavenworth urnál.

— Ön az, ki Leavenworth urat utoljára látta — nemde?

— A fiatal ember büszkén hátra veté fejét és mondá:

— Semmi esetre, hiszen én volnék akkor a gyilkos!

— Jó, tehát pontosabban fogom kérdezni, vevé fel ujra a szót a vizsgálóbiró, kit ugylátszik kellemetlen érintett a fiatal ember következtetése.

— Ön volt tehát az utolsó, ki Leavenworth urat egy ismeretlen személy által való meggyilkolása után látta?

Az irnok keresztbefoná karjait. Hogy ezen egyszerü mozdulat által időt akart-e nyerni a megfontolásra, vagy hogy remegését akarta-e eltitkolni, a mely elfogta, azt nem mondhatnám meg.

— Tisztelt uram, felelte végre, e kérdésre sem igent, sem nemet nem válaszolhatok. Legvalószinübb: én voltam az utolsó, aki látta, de egy olyan nagy házban, milyen a mienk, egy ily egyszerü tényt sem lehet egész bizonysággal állitani.

Azután hallgatott, de miután az általános elégedetlenséget látta, a melyet felelete előidezett, lassan hozzá füzé:

— Kötelességem volt este későn még Leavenworth urhoz menni.

— Kötelessége mint irnoknak — nemde?

Harwell ur igent intett.

— Egy irnoknak a teendői különfélék, kezdé a vizsgálóbiró ujra. Kérem azért nekem megmondani, mik voltak a teendői. Elmondhatja azokat rövid szavakkal?

— Minden esetre. Talán tudni fogja, hogy Leavenworth igen gazdag ember volt. Mint több tudományos társulatnak, jótékonysági egyleteknek, clubuoknak tagja, naponkint különféle leveleket és kérvényeket kapott, a melyeket nekem kellett olvasni és a választ rájuk megadni. De ez még nem mind. Leavenworth ur előbbi éveiben egy thea üzletben volt, ennél fogva többször tett utazásokat Chinába, következésképp érdeklődött országunk és annak birodalom közti fenálló kereskedelmi forgalom iránt. Mivel ugy vélekedett, hogy e téren szerzett tapasztalatai az amerikai kereskedőknek hasznára lehetnek, tehát azon gondolatra jött, hogy azokat leirja és én ebben segitettem neki. Nyolc hónap óta mindennap három óráig diktált. Miután mindent pontosan hajtott végre, igy délelőtt két és este egy órát — fél tiztől, fél tizenegyig — kellett e foglalatosságnak szentelnem.

— Azt mondja tehát, hogy minden este mondott önnek tollba? Tegnap is megtörtént ez?

— Igen, ugy mint máskor.

— Milyennek tünt fel lénye és kinézése? Talált valami változást hangulatában?

— Hiszen nem volt közeli halálról előérzete. Ebben az esetben hogyan vehettem volna valami változást észre magaviseletén?

Ezen kérdés kedvező alkalmat nyujtott a vizsgálóbirónak, az előbb neki szerzett boszuságért magát kártalanitani. Feddőleg mondá azért:

— A tanu ne kérdezzen, hanem csak feleljen.

Az irnok elvörösödött és a számadás igy ki lett egyenlitve.

— Akkor hát másképp fejezem ki magamat. Mondá: Leavenworth urat nem kinozták rossz sejtelmek, legalább nem vettem észre erről semmit. Sőt ellenkezőleg éppen tegnap látszott oly vidám hangulatban lenni.

(Folytatása következik.)

Vasuti menetrend

Érvényes 1896. május 1-től.

Kanizsa állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról				Erkezés Kanizsára			
	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
Pragerhof	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	5	33	regg.
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v.	12	59	d. u.
	gy. v.	12	20	este	sz. v.	11	22	éjjel
	v. v.	7	28	este	v. v.	7	59	reg.
	gy. v.	12	—	délb.	gy. v.	4	56	d. u.
Bécs Z. Eg.	gy. v.	8	55	regg.	sz. v.	3	42	regg.
	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1	34	d. u.
	sz. v.	12	45	éjjel	gy. v.	7	05	este
Budapest	gy. v.	5	47	regg.	sz. v.	3	52	regg.
	v. v.	10	—	regg.	sz. v.	1	39	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u.	v. v.	8	55	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
	gy. v.	5	06	d. u.	gy. v.	11	45	d. e.
Barcs	sz. v.	4	57	regg.	sz. v.	1	29	d. u.
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	11	34	éjjel
	sz. v.	7	20	este	v. v.	8	38	regg.

Felelős szerkesztő:
Dr. LŐKE EMIL.

Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

A világhirü STEYRI fegyvergyár
SWIFT
KERÉKPÁRAINAK
kizárólagos főraktára és képviselősége
Nagy-Kanizsa és Zalamegye részére:

Unger Ullmann Eleknél

Nagy-Kanizsán.

Ezen kerékpárok, ugy tartósságra, szerkezetre mint könyü járásra az első helyen állanak az összes Europai gyártmányok között.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A budapesti kiállitásra ránduló

n. é. nagy-kanizsai és vidéki közönséget van szerencsém a kiállitás területén levő sörizlelő pavillon látogatására meghivni, hol

NAGY-KANIZSAI SÖRT

mérek, a mely kitünő minőségénél fogva a fővárosban is általános tetszésben részesül és jelentékeny mértékben fogyasztatik.

Galambos Ulrik
a nagy-kanizsai sörgyári kiállitás sörizlelő fülkéjének vezetője.

133 *—1.

Szabadalmazott hajkenőcs.

HAJKENŐCS

Az országos közegészségügyi tanács véleményezése alapján a m. kir. kereskedelmi miniszterium által szabadalmazott, mezei virágokból készült és elsőrangu szaktekintélyek által kipróbalt

hajkenőcsöm

nemcsak a haj kihullását akadályozza meg, hanem egyuttal megőrzi a haj eredeti természetes szinét is, sőt alkalmazása folytán a kihullott haj helyébe a legsürübb uj haj nő ismét.

Egy kis tégely ára — — — — frt 50 kr.
Egy nagy tégely ára — — — 1 frt — kr.

Külön a szőke — és külön a barna hajnak. — Használati utasitás ingyen.

Kapható: a készitőnél: **Schável Jánosné** szül. **Markó Lujzánál** **Nagy-Kanizsán** (saját házában). **BELUS LAJOS** gyógyszertárában **Nagy-Kanizsán.**

127

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneve kizárólag az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésekkel alkalmaztatik kisvegyek, csuzok, tagszaggatások és megbüzésekkel ős az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyakorló Horgony-Liniment elnevezés alatt nem tévos szerekkel nem szabad keverni, melyek egy hártartásban sem kellene kisvenni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban mindenütt minden gyógyszertárban kapható. Fő-raktár: Tóth József gyógyszertárnál Budapesten, Váczi-utczában. Beszerzés alkalmával igen gyakran hogy, mert több kisebbérték utánzat van forgalomban. Ki nem akar megtévedni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy szélei mint nem valódit vissza veszi.

Richter F. Ad. és társa, cukr. és kir. udvari szállitók, Rudolstadt (Thüringia).

Szülők figyelmébe ajánljuk

Kőhalmon, (Sopronmegye) egészséges hegyes vidéken a

SALVATOR

leány-nevelő intézetet.

Különösen a *német nyelv* és *kézimunka* elsajátitása végett, de a *zene* és a *tudomány* többi ágaiban is nyerhetnek a növendékek alapos kiképzést.

Eltartási-dij 10—12 frt havenkint.

Bővebb felvilágositás végett bárkinek intézeti ismertető kivonattal szolgál

153 3—1 az Igazgatóság.

Hirdetések

felvétetnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében

Nagy-Kanizsán.

107|896.

HIRDETMÉNY.

Nagy-Kanizsa város rendezett tanácsa részéről ezennel közhirré tétetik, hogy a város alsó és felső erdei, valamint az alsó és felső nyiresi területeken külön-külön, a vadászati jog 1896. évi augusztus 16-tól számitott hat egymásután következő évre **Junius hó 30-án d. e. 10 órakor** a városház disztermében a legtöbbet igérőnek, a városi képviselőtestület jóváhagyása mellett bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a v. kiadóban, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagy-Kanizsán, 1896. május 2.

A városi tanács.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán, 1896.

50. szám. Nagy-Kanizsa, 1896. junius 21-én. XXIII. évfolyam.

Szerkesztőség: Fő-utcza Ollop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

A mentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és déi-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár. a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t." hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számittatnak

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Elmélet és gyakorlat.

Nagy-Kanizsa, 1896. junius 18.

(—n) A levegő tele van a választási jog kiterjesztésével, sőt az általános választói joggal. Követelik ezt az ellenzéki pártok némelyikei a szabadság érdekében, melyet megvonni senkitől nem szabad, s melyet egyformán kell kiterjeszteni mindenkire; ezzel azután járna a titkos választás, s azt hiszik, hogy ezzel a nép akarata tisztábban kifejezésre jutna, mint az eddigi választói uzus mellett, és azután szükséges már egyszer, hogy az egyenlőség magasztos elve e politikai jog gyakorlatában is egyszer már érvényesüljön.

Distingváljunk csak egy kicsit. A szabadság igen szép eszme, óhajtja mindenki, vágyódik utána a lélek s az emberiség fejlődése folyamában ezért az eszméért folyt a legtöbb vér. A szabadságot kivivni tehát, ezt tanulhatjuk a történelemből, nagyon nehéz, de tanulhatjuk azt is, hogy megtartani sokkal nehezebb, s megvédeni mindennemü támadás ellen szintén nem könnyü feladat. Nem mindig zsarnok fejedelmek voltak azok, kik a szabadság ellen minden lehető eszközt felhasználtak, kik elnyomtak minden szabadabb mozgást és békóba szoritották a szót, a gondolatot is. — A demokratia története bizonyitja, hogy a nép is zsarnokoskodott, a nép is elnyomta a szabadságot, s hogy a népnek zsarnoksága sokkal kegyetlenebb volt, mint az egyesé, kinek lehettek szép és nemes tulajdonai is. A demokratia, ahogyan azt sokan felfogják, ritkán nem fajul a legborzasztóbb demagogiává, mely épiteni sohasem tud, de annál inkább rombolni, mert az emberek nemtelenebb ösztöneihez fordul, s mint megannyi dühös vadállatot, felszabaditja a léktelen szenvedélyeket.

Az egyenlőség eszméje is nagyon szép, nagyon üdvös; de csak bizonyos határig. Mindig lesznek olyanok, akiknek vezettetni kell, mert a vezetésre hivatottságuk nincsen s ezeket vezetni kell a jobbaknak, a szellem aristokratiájának, mely éppen nem engedheti meg, hogy felette olyanok legyenek, kik sem tehetséggel, sem hivatottsággal nem birnak a vezető szerepére. A józan értelemben vett demokratia nem azt az egyenlőséget kivánja, mely nevéletleneknek adja át a nevelők szerepét. Bizonyos, hogy az emberi méltóság minden Isten képére teremtett emberben respektáltassék, de a közügyek vezetését csak az arra hivatottaknak kell átengedni. Szükséges, hogy a népnek meglegyen a maga automon jogköre, ez a szabadság, az alkotmányosság postulatuma, de ennek a jogkörnek bizonyos határon tul amit mindenhol az ügyek természete szab meg, nem szabad terjednie, hogy azután az összesség kárát ne vallja.

Az elméletben nagyon szépen hangzanak az oly jelszavak, mint az általános választói jog, csakhogy az a baj, hogy ezek mindig olyankor szoktak felhangzani, mikor bizonyos politikai célzatokat kötnek egybe vele a pártok. Ami azonban az elméletben nagyon szép (ilyenek a socialisták, a kommunisták utópiái) az gyakran a gyakorlati életben kivihetetlen, vagy kegyetlenül megboszulja magát, s rendesen nem azt eredményezi, a mit tőle várnak, hanem éppen az ellenkezőt.

A népet igen könnyen meg lehet nyerni, könnyen el lehet vele hitetni, hogy igy lesz jobb, hogy ő már teljesen megérett arra, hogy a politikai jogokat minden megszoritás nélkül gyakorolja. De hát ez sem igaz, A politikai jog — éles kés, mely igen könnyen azt sérti meg, aki azt hiszi, hogy bánni tud vele. A szó szigorubb értelmében a népképviselet azt látszik követelni, hogy mindenki választó legyen, de hát ennek nagyobb mértékben való keresztülvitele már nem egy államban megboszulta magát, pedig az még nem volt az általános választási jognak a legszigorubb módon való keresz-

A „ZALA" tárcája.

Az iskolák feladata.

— A „ZALA" eredeti tárcája. —

Irta: Csepreghy Endre.

A »Győrvidéki Tanitóegyesület« junius 6-án tartott közgyülésén, *Csepreghy Endre* egyesületi elnök (ki egy évtized előtt Csáktornyán is működött, mint tanitóképzőintézeti tanár) valóban remek beszédet mondott, mely irányeszméinél fogva méltó arra, hogy ne csupán a neveléssel és tanitással foglalkozó szakférfiak, hanem a szülők és a nevelés ügye iránt érdeklődők kivétel nélkül lelkökbe szivják s ugy ivódjék vérébe mindenkinek, mint az iskolák feladatát tárgyazó tizparancsolat.

A nagyszabásu beszédnek rendkivül becses pädagogiai tapasztalati kincseket tartalmazó részét a következőkben adjuk:

Az iskolák feladata az ősi erények ápolása és a hibák kiirtása, a fiatal nemzedék értelmének és szivének összhangzatos, tudatos kiművelése és fejlesztése az okszerü tanitás és helyes nevelés által.

A viszonyok változása folytán a nyers erőt ma már mindenütt, békében ugy mint háboruban az értelem pótolja. Az emberi munkának legnehezebb részét most már többnyire gépekkel végzik s igy a munkásnak értéke, munkájának becse minden téren nem testi erejétől, hanem értelmességétől függ. Egy amerikai gyáros mondotta egy alkalommal, hogy nekünk az európai gyárosok azért nem versenyezhetnek — habár ők munkásaiknak több bért nem fizetnek, mint az európaiak — mert az ő munkásaik mind iskolázottabbak és igy értelmesebbek is, és ezért gyorsabban, ügyesebben is dolgoznak, a miért a gépeket ezek segélyével jobban kihasználhatják, ennélfogva több és jobb munkát állithatnak elő.

Ebből következik, hogy az értelem kiművelése az anyagi emelkedésnek is alapját képezi. Az az értelmes földmüves, a ki az iskolában szerzett ismereteit hasznos szakkönyvek és lapok olvasása által évről-évre gyarapitja, ez uton mások tapasztalatairól és felfedezéseiről tudomást szerezve, azt a maga hasznára értékesiti: bizonyára jobban fogja kihasználni földjét, felismerni a hasznára forditani a kinálkozó kedvező alkalmat, változtatni a megrögzött helytelen szokásokon, mint az olyan, a ki a saját eszével semmit fel nem ér s igy mindenesetre jobban is gyarapodik emennél.

Az sem tagadható, hogy az értelmes iparos szakmájában mindig jártasabb, ügyesebb, mint a korlátoltabb eszü, s igy annak munkája is tetszetősebb, célszerübb, ennélfogva kapósabb, kelendőbb, is, melynek természetes következménye, hogy az ilyen jobban boldogul. Ezért joggal mondhatjuk, hogy a földmivelésnek, iparnak és kereskedelemnek fejlődése a földmives, iparos és kereskedő osztály értelmi fejlesztésével szoros kapcsolatban van, ezzel pedig az anyagi haladás karöltve jár.

Sőt nagynevü B. Eötvös Józsefünk szerint „a jogegyenlőség elve, a melyet törvényeink kimondottak, mindaddig puszta szó, sőt bizonyos körülmények között veszélyes, mely az államot fenyegeti, mig a nemzet azon osztályai, melyek politikai jogokkal ruháztattak fel, az azoknak gyakorlására megkivánható értelmességgel nem birnak."

Avagy a katonaságnál nem jóval rövidebb idő alatt lehet-e kiképezni az értelmes embert, mint a teljesen tanulatlant? s vajjon a mai hadászat elve nem e szintén inkább az értelemre, mint a nyers erőre van lekötve? Ha már most az értelem fejlesztésével a test képzése és gyakorlása is együtt jár — a mely egymástól el nem választható — akkor az iskola utján oldható meg az a nemzetgazdasági és családi szempontból oly nagy fontosságu kérdés is, hogy a katonai idő tartama leszállitható legyen.

Ámde az iskola csak fél munkát végez akkor, ha csupán az értelem fejlesztésére forditja összes erejét. A gyermeket nemcsak hasznos ismeretekre kell tanitani, nemcsak értelmét kell fejleszteni, hanem nevelni is kell!

Nevelni ugy, hogy felnőtt korában is maradjon meg lelkében az idealizmus, — a léleknek e zománca — mely a boldogság egyik kelléke, mert hiszen a mai szörnyü positivva vált korban már mindent tudunk, csak boldogok nem tudunk lenni.

túlvitele. Hogy milyen parlamentünk lenne és lehetne nálunk az általános választási jog keresztülvitele mellett, azt vázolni sem kivánjuk; mindenki elképzelheti, hogy a magyarság legszentebb ügyei mily veszedelemnek lennének kitéve.

Lehet erről igen szép elméleteket felállitani, de még sokáig nem leszünk ott, hogy nálunk az általános választói jog behozataláról lehessen szólni. Hazánknak még fejlődnie kell, alkotmányunknak is, mely a történelmi tradiciók alapján fejlődik. Ebbe egyelőre az általános választói jog bele nem illeszthető. A közszabadságnak vannak nálunk még követelményei, melyeknek előbb érvényesülniök kell. S elsősorban nem szabad megfeledkeznünk a magyar államesméről, nemzetiségünk egyéb vitális érdekeiről, amazt terjeszteni s megszilárditani kell, emezeket minden téren előmozditani szükséges. Ne kivánjunk tehát oly elméleteket átvinni a gyakorlatba, amelyek itt egészen másképen veszik ki magukat.

Jegyzői szaktanfolyam.

A torontálvármegyei községi és körjegyzői szaktanfolyam szabályzatainak rövid kivonata.

I. A tanfolyam alapitása és célja.

A tanfolyamot 1889-ik évben egy volt községi jegyző kezdeményezésére Torontálvármegye akkori alispánja, méltóságos Rónay Jenő kir. tanácsos főispán ur igazgatása alatt magán egyénekből álló társaság alapitotta, melyet 1890. május hó 12-én a torontálvármegyei jegyzői egylet vett át, s tart fenn máig az államkormány, Torontálvármegye közönsége és Torontálvármegye községeinek segélyezése mellett. Célja a községi jegyzői pályára szánt, valamint a már jegyzői vizsgára készülők akképen való kiképeztetése, hogy a községi életben előforduló jogi mükifejezéseket megértsék, elméleti alapját megvessék azon tudományhalmaznak, melyből a szakvizsgát ki kell állaniok, s eme tudománytárgyakat azonképen tanulják el, hogy azokból mind elméleti, mind gyakorlati haszuuk meglegyen. E végből az előadások gyakorlattal kötvék össze.

II. A tanfolyam jellege s előnye.

A tanfolyam magán jellegü, a mennyiben annak végzése és bizonyitványa — a vármegyék kebelében szervezett jegyzői szigorló bizottságok előtt letett vizsgákról szóló bizonyitvány nélkül — jegyzői állásra nem képesit; de a kik a tanfolyamot jó sikerrel végezték, azok nevei a nagyméltóságu belügyi m. kir. ministerium 1894. március 9-én 15.655. sz. rendelet szerint feljelentendők s a hazai törvényhatóságokkal közöltetnek, hogy hason minősitettségü egyénekkel szemben előnyben részesittessenek.

A tanfolyam felett állami felügyelet is gyakoroltatik, a mennyiben a zárvizsgákon a belügyi kormány magát kiküldött biztosa által képviselteti.

A közvetlen felügyeletet: a megyei jegyző egylet, mig a szellemi vezetést a vármegye alispánja mint a tanfolyam igazgatója eszközli.

III. A tanfolyam székhelye.

A tanfolyam Nagy-Becskerek rendezett tanácsu városában, a megye székhelyén van elhelyezve. A város a budapest—orvosa—báziási vasutvonalon közelithető meg Nagy-Kikinda állomáson a nagy-kikinda—nagy-becskereki h. érd. vonalra átszállás által.

IV. tanterv.

A tanfolyam egy osztályból áll, kezdődik minden év szeptember hó 1-én s tart a rá következő év junius hó végéig, megnyitásához mindenkor legalább 22 hallgató felvétele szükséges.

A tanfolyamon a következő tantárgyak adatnak elő, u. m.:

Az első téli félévben:

1. A magyar közjog (különös és főtekintettel az ország alkotmányára, a képviselő-választási eljárásra, az alampolgárságra, az állampolgárok közjogi viszonyaira, az egyházak jogállására, Magyarországnak a társországokhoz és Ausztriához való viszonyára). Heti három órán.
2. Tiszti irálytan. Heti 1 órán.
3. Pénzügytan. A nemzetgazdaságtan általános elvei. Az államszámviteltan. Heti 5 órán át.
4. Közegészségügyi igazgatás. Felölelve az 1876: XIV. t. cz. s az ide vonatkozó más törvények s rendeletek, a betegápolásügyet. Heti 1 órán.
5. Magyar magánjog az osztrák polgári törvénykönyvvel. Heti 4 órán.
6. A törvényhatósági és községi önkormányzat. Heti 3 órán.
7. Vallásügyi igazgatás. Különösen a magyar egyházjog (különböző vallásfelekezetek) alapelvei, egyházi szolgáltatások, kegyuri jog, adók s párbér, házassági ügyek. Heti 3 órán.
8. Magyar közigazgatási jog általános része, különös tekintettel az ország közigazgatási, birói, katonai, egyházi hatóságainak szervezetére. Heti 2 órán.

A második nyári félévben:

1. Politikai közigazgatás. Népszámlálás, statistika, anyakönyvi ügyek, be- és kivándorlás, illetőségi ügy, bejelentés, útlevélügy. A rendészet köréből a rendőri hatalom szervezete, államrendészet (egyesület, gyülekezés, katonai karhatalom, kivételes rendszabályok, fegyver- és löporárulás, sajtóügy), közrendészet (tűzrendészet, közerkölcsiség, szerencsejátékok, ünnepek megülése, tolmácsügy, cselédügy), közbiztonsági rendészet (épitési rendtartás, kazánügy, robbanékony anyagok gyártása s szállitása). Heti 2 órán.
2. Kihágási törvény a büntető törvénykönyvnek a közigazgatást érintő része. Heti 1 órán.
3. Pénzügyi jog. Egyenes adók, hadmentességi dij, közadók kezelése. Közvetett adók, bélyeg és illeték, egyedáruság, italmérési jog, az utadó s az e körüli eljárás. Heti 5 órán.
4. Katonai közigazgatás. Véderő, honvédség, népfelkelésre vonatkozó törvény s védtörvényi utasitás, különösen a sorozás, felmentés, nősülés s nyilvántartás. Katonai beszállásolás, beszállásolási pótadó, lószükséglet fedezése, előfogat és élelmezés. Mozgósitás. Heti 4 órán.
5. Közgazdasági igazgatás. A birtokviszonyok rendezésére vonatkozó törvények ismertetése, kisajátitás, vizügy, mezőrendőrség, vadászat, halászat, selyemtenyésztés, méhészet, borászat (filoxeraügy), erdőtörvény (iaiskolaügy). Allattenyésztés. Heti 5 órán.
6. Ipar- és kereskedelmi s közlekedésügyi közigazgatás. Iparügy, házaló kereskedés, vásárrendtartás, mértékek és sulyok, közutak és vámok az utrendészettel, posta, távirda, telefon. Heti 5 órán.
7. Magyar magánjog különös része. Csőd-, váltó- és kereskedelmi jog általános ismertetése, telekkönyvi rendtartás, közsegi biráskodás, végrehajtási törvény, kézbesites. Heti 2 órán.
8. Közoktatásügyi igazgatás. Népiskola, óvodai, közép- és tanitóiskolai rendtartás, iskolai számadásügy. Heti 1 órán.
9. Törvényhatósági és községi háztartás, számvitel és pénztárkezelés az utadóügygyel. Heti 2 órán.
10. Közigazgatási eljárás. Különös és főtekintettel a községi közigazgatási eljárásra (Ügyvitelre). Heti 1 órán.

V. Hallgatók felvétele.

A tanfolyamra felvétetik, a ki az 1883: I. t c. 6. §-ában előirt elméleti képzettséget igazolja, továbbá az is, ki ezt igazolni nem tudja, de azt, hogy az 883. évi I. t. c. életbe lépte előtt és azóta is megszakitás nélkül mint jegyző vagy segédjegyző működött.

A felvétel iránt akár szóbeliteg, akár irásbeliteg lehet jelentkezni minden év augusztus hó 15-ig.

A felvételi kérvényhez az okmányok eredetiben vagy hiteles másolatban csatolandók.

A felvétel iránti kérvény a tanfolyam igaz-

Avagy nem arra vall-e a naponként előforduló öngyilkosság még olyannoknál is, a kik az élet keserüségeit, elviselhetetlenségét ifjuságuknál fogva meg nem is ismerhették. Vagy nem-e nevelés hiányára vall a „tanult" osztálynál is az a szörnyü erkölcsi lazaság, mint hamis kártyázás, kapzsiság, sikkasztás és ezer más fajtája a becsteleneségeknek, melyeknek hirét a lapok oly bőven hozzák.

Nem-e a helytelen nevelés következménye, hogy ma már igazi gyermek nincs is. Mert milyen a mai gyermek? Nem futkároz, nem játszik az már, hanem paradésan felöltözve csak „sétál;" az alsóbbrendü gyermek nem pajtása már neki, hanem legföllebb a helyzet kényszerüsége folytán „osztálybelije", tehát ezzel már nem is barátkozhatik, legföllebb leereszkedőleg „érintkezik" — az persze nem jut senkinek eszébe, hogy a szegényebb, alsóbbrendü szivébe ekkor oltják bele az osztálygyülölet csiráját, melyet a későbbi tapasztalatok a legtöbb esetben erős fává növelnek.

Nem-e a helytelen tanitási rendszernek s a nevelés hiányának róható fel, hogy a tudománynyal tele tömött, de lelkében siváran hagyott gyermek midőn ifjurá lesz, a mikor az élet nemesebb örömeiből ki kellene venni részét, már nem képes erre s midőn duzzadni kellene a nemes becsvágytól, már „megunja az életét" s azt az életet, melyet a haza és emberiség szolgálatára kellett volna szentelnie, hitvány gyávasággal dobja el magától!

Vétkeznek az, a ki ezeket mind az iskola terhére rója; de tagadhatlan, hogy ennek is van része benne.

A tömérdek „előirt" tudni való feldolgozása miatt nem jut idő a nevelésre; a fegyelmezésnél az alyai szigor helyett csupán csak az „előirt" fegyelmi szabályok §-ainak rideg alkalmazása; itt-ott a nagy szak — tehát egyoldalu — tudományosság mellett a gyermeki élet nyilvánulásainak félreértése vagy fel nem ismerése és sok más egyéb szintén hozzájárulnak ahhoz.

Az iskola ne működjék közre abban, hogy a gyermeket megfoszsza legszebb ékességétől — a „gyermekiességtől"; azért ne mindjárt „gonoszság"-nak bélyegezze a gyermekes pajkosságot, ne „dac"-nak az önérzetet, ne „engedetlenség" s „törvénysértés"-nek, ha be nem sugja a „bünös"-t, ne „henceges"-nek, ha a gyengébb „bünét" magára vállalja. Mindenféle kigondolható rendszabályokkal, intőkkel ne nyomjuk el benne a „gyermek"-et s ne csináljunk belőle mesterségesen korán érett, szörnyen meggondolt, filozót nyugalmu ifjut — mert ilyenek sem maguk boldogok nem lesznek, sem másokat boldogitani nem tudnak, sem ilyenekkel e hazát, melyet az ősök férfias ereje és bátorsága ezer évig fenntartott — ujabb ezer évig fenntartani nem lehet!

Ha az iskolai rendszernek itt-ott mutatkozó ilyen kinöveseit látom, a „Fliegende Blätter" egy jellemző képe jut eszembe, a mint egy eltörpült vértelenül megvénhedt arcu ifjak rövid nadrágban, szájában füstölgő szivarral, meggörnyedve egy egész könyvtárt visz hátán, a mint az iskolába halad.

Jaj annak az országnak, mely az ilyenné „nevelt" nemzedék védelmére szorul!

A nevelésnek egyik fontos eszköze a helyesen vezetett vallás-oktatás. Mert lehetnek talán egyesek, a kiket lelkök magas miveltsége, jellemöknek nagyfoku fejlettsége minden positiv vallás nélkül is megóv attól, hogy akár erkölcsi, akár a társadalmi rend ellen vétsenek, de hogy a milliókból álló, mindenféle lelkületü, miveltségü és jellemü egész társadalom e nélkül fönnállhatna — alig lehet elképzelni.

A sociális és anarchikus eszméknek helyes mederben való megtartása, a határtalan élvektől való visszatartás, a páratlan fényüzéssel járó erkölcsi bajok elterjedésének korlátozása, a testet-lelket sorvasztó szenvedélyek mérséklése, a családi szentély tiszteletben tartása, szóval a társadalmi rendnek fenntartása a helyesen vezetett vallástanitás által érhető el.

Az sem lehetetlen, hogy akadnak olyanok is, a kik tudományuk mélysége, akaratuk szilárdsága folytán elég erővel birnak arra, hogy a legnagyobb csapásokat is képesek elviselni és a megváltozhatatlanban meg tudnak nyugodni, de az bizonyos, hogy az emberiségnek túlnyomó része a csapások sulya alatt, a mikor már minden segitségnek még reményétől is meg van fosztva, a hit oltáránál még enyhitő vigaszt nyer összemarcangolt szivére.

Nagyon megkapóan jellemzi Varady A. az ily mindenkitől elhagyott szegényt, midőn igy ir:

gatójához adandó be. (Nagy-Becskerek, megyeház I. em. 12. ajtó.)

A jelentkezettek a fel- vagy fel nem vételről irásbelileg értesitetnek.

VI. Tandij.

A tanfolyamhallgatók évi tandija 30 frt, mely egy összegben fizetendő.

Torontálmegyei szegénysorsu egyén az igazgatói (vagy előadói) értekezlet ajánlatára a jegyzői egylet által tandij elengedésben részesitheto, de csak akkor, ha az első félév végén tartott vizsgán jeles készültséget tanusitott s kifogástalan magaviseletü.

A könyvtári dij 1 frt 50 kr.

VII. Internatus.

A torontálmegyei jegyzői szaktanfolyamon bennlakással egybekötött tápintézet állittatott fel.

A tápintézet mindaddig mig elegendő anyagi eszközök a tanfolyam rendelkezésére nem állanak, hogy ezt állandósitsa, minden évben csak akkor fog megnyittatni, ha ezt legalább 22 hallgató akarja igénybe venni.

A tápintézetben a hallgatók közösen helyeztetnek el a rendelkezésre álló termek arányában.

Az ellátás áll: lakásból, élelmezésből (reggeli, ebéd, vacsora) fütés, világitás, ágynemü mosás- és kiszolgálásból és orvosi segélyben való részeltetésből.

Minden hallgató, a ki a tápintézetbe felvétetett, köteles magával hozni: 1 szalmazsákot és pedig 174 cm. hosszu, 80 cm. szélességü; 2 ágylepedőt, 1 fejpárnát, zsákot ugyanolyan vászonból mint a szalmazsák, — 1 tollal töltött fejpárnát hozzá való 2 huzattal — 1 paplant ugyanolyan hosszu és szélességü, minő a szalmazsák s ehhez 2 huzatot.

A fehérnemüek mosása külön dijazás mellett történik a tápintézeti vállalkozó által a szerződésileg elvállalt ár mellett.

A reggeli áll: egy adag kávéból kiflivel; — az ebéd áll: husleves, marhahus, mártás, főzelékből rajta főtt hussal; — hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnap, felváltva negyedik tál etel gyanánt főtt vagy sült tészta avagy pecsenyéből; — a vacsora áll: egy adag friss ételből kenyérrel.

A ki a tápintézetbe fel akar vétetni, köteles e célból a tanfolyam megnyilta előtt mindig augusztus hó 15-ig a tanfolyam igazgatóságához irásban fordulni s az ellátási dij két havi összegét előre beküldeni, s a tápintézeti kötelező nyilatkozatot szüléje (gyámja gondnoka) által kiállittatni. Ezen nyilatkozat lehet a szülő vagy gyámnak egyszerü levele, avagy ennek mintáját az intézet kivánatra előre megküldi. Az egyszer felvett egyén a tápintézetből — a tanfolyamróli eltávozás nélkül — ki nem léphet s a dijakat fizetni köteles.

A tápintézetért havonta 18 frt, fütés, világitás, kiszolgálásért 3 frt 15 kr., orvosi dij czimén 15 kr. összesen 21 frt 30 kr. fizetendő minden hó megelőző 20-án. Ezen összeg teljes és pontos befizetéséért a szülők, gyámok, gondnokok tartoznak felelősséggel.

VIII. Vizsgálat. Bizonyitvány.

A tanfolyamon két vizsga tartatik; egyik a félév végén; az ezen vizsgán kielégitő készültséget nem tanusitott hallgató a következő félév első hava végén uj vizsgát tartozik kiállani, s ha készültségének semmi jelét nem adja, a tanfolyamról eltávolitható. A másik vizsga az év végén tartatik meg. Ezen vizsgálat irásbeli és szóbeli.

Az irásbeli vizsga a gyakorlati közigazgatás köréből vett valamely kérdésre adandó irásbeli indokolt feleletből, vagy egyes községi közigazgatási eset irásbeli elintézéséből áll.

A jelölt, ha három feladvány közül legalább kettőt kielégitőleg meg nem fejtett, szóbeli vizsgára rendszerint nem bocsátható, az előadói kar együttes megállapodása esetén azonban ettől eltérni lehet.

Az irásbeli vizsga, melynek időtartama minden egyes hallgatóra nézve legalább egy félóra, nyilvánosan tartatik s az irásbeli feladatok megvitatásával veszi kezdetét, azonkivül a hallgatókhoz minden egyes tárgyból legalább egy kérdés intéztetik.

A szóbeli vizsgálaton egy vagy több tárgyból visszavetett egyén a szóbeli vizsgálat ismétlésére utasitandó.

A szóbeli vizsgán egy vagy több tárgyból ismétlésre utasitott egyén csakis a tanfolyam ujabb 1 évi hallgatása után bocsáttatik ismét vizsgálattételre.

A szóbeli vizsgán egy vagy két tárgyból visszavetett hallgatónak ujabb részleges vizs álatra 3, illetve 6 havi határidő tüzhető ki.

Az ismételt vizsgálat teljes sikertelensége esetén a hallgató ujabb vizsgálatra nem bocsátható, de ha csak egyes tantárgyakból találtatott készületlennek ez esetben csupán ezen tantárgyak ismétlésére vétheto vissza.

A tanév végén tett vizsgáért külön dij nem jár, azonban az ismételt vagy rendkivüli vizsgázásért 25 frt vizsgadij fizetendő.

A ki a kitüzött vizsgálati határidőt indokolatlanul elmulasztja, befizetett vizsgadiját elveszti.

A tanév végén tetett vizsgáról bizonyitvány állittatik ki.

A bizonyitványban csakis az összeredmény, vagyis az egyszerüen, illetőleg kitüntetéssel történt minősités ténye jelentetik ki.

A bizonyitványt az igazgató és a vizsgáló bizottság mindenik tagja aláirja s a tanfolyam pecsétjével láttatik el.

IX. Fegyelmi szabályok.

Az előadásokat minden hallgató hallgatni köteles.

A tanfolyamhallgatók polgári viszonyaiban, valamint közfenyités alá tartozó cselekményeikre nézve a köztörvényeknek és hatóságoknak, tanfolyami magaviseletükre nézve pedig a tanfolyami rendeletek és fegyelmi szabályoknak s a tanfolyamhatóságnak vannak alárendelve.

A tanfolyami hallgatók illedelmes magaviseletre és a fennálló törvényeknek vagy a tanfolyam igazgatósága által e célra kibocsátott külön rendeleteknek magatartására kötelezvék.

Azok, kik ezek ellen vétenek, különösen kik a tanfolyami rendet és csendet feltünően háboritják vagy a tancélokra szolgáló intézményeket taneszközöket és gyüjteményeket megkárositják; kik folytonos hanyagság vagy fileten magaviselet, erkölcstelen vagy botrányt gerjesztő tények által közbotrányul szolgálnak, kik az előadókat vagy saját társaikat megsértik, kihágásuk mértékéhez képest fegyelmi eljárás alá vonatnak.

Ha valamely hallgató bármely közhatóság vagy biróság általvizsgálat alá vonatnék, a hozott határozat az illető törzskönyv lapján feljegyzendő, ezenfelül ellene a fegyelem eljárás is megindittandó.

X. Szünidők.

A tanév I. és II. félévre oszlik. Amaz szeptember hó 1-én kezdődik és január végével fejeztetik be, emez február 1-én kezdődik és junius végéig tart.

Rendes szünetek:

A karácsonyi ünnepek december 23-tól január 2 ig bezárólag;

husvéti ünnepek nagy csütörtöktől az ünnep harmad napjáig.

XI. Könyvtár.

A jegyzői szaktanfolyam könytárát minden hallgató használhatja s ezen használatért a beiratáskor havonta 15 kr. vagyis egy tanévre összesen 1 frt 50 kr. dijat tartozik fizetni.

A könyvtár tankönyvei a hallgatóknak ezek kérelmére a tanfolyam egésztartamára is kiadatnak, oly tankönyveket, melyekből elegendő példány nincs, két-három hallgató együttesen használhat.

A könyveket a könyvtári tisztséggel megbizott előadó tanártól lehet kikérni.

Mindenki felelősséggel tartozik a kivitt könyvért; az egyszeri használat által megviselt könyvet tartozik az illető használó ujrabeköttetni illetve jó karba visszaállitani; a széttépett, egyszeri használat által hasznavehetetlen állapotba jutott könyvet pedig a könytárnak ujra beszerezni vagy a bolti árát megtériteni.

A tanfolyam egész tartamára használat végett kivett könyvek a tanfolyam zárvizsgáikor a a könyvtárba beszolgáltatandók, mivel különben az illető végbizonyitványt nem kap.

XI. A hallgatók magánmunkálkodásai.

Mint gyakorlati iskola, megengedi, hogy hallgatói a tanórákon kivül közhivataloknál (vármegye, pénzügyigazgatóság, város, kir. törvényszék, kir. járásbiróság, kir. adóhivatal, szolgabiróság, államépitészeti hivatal, kir. tanfelügyelő,

---

Egy özvegy asszony három gyermekét
Karján, kezén a szent sirhoz vezérli.
— Én Istenem! engem ki áld, ki véd?
Csupán Te! engem a Te szavad éltet:
Hogy van egy jobb világ tul a siron,
A hol jó dolga lészen a szegénynek,
Ha hisz remél, Te benned Jézusom. —

Vannak, a kik a vallás nevelő hatását nem tagadják, de azt a szülőkre kivánják bizni s nem az iskolára. Erre azt feleljük, hogy a szülők tulnyomó része sem rá nem ér, sem nem képes erre. Avagy ahol a szülők mindennapi imádsága az éktelen káromkodás, hol a folytonos perpatvar, részegeskedés a mindennapi látvány: ott kitől tanulja?

De a vallás tanitása nagy bölcseséget is kivan, mert másként igen könnyen csupa külsőségekre vonatkozó babonává válhat; kivan teljes és az emberiség boldogitásának eszméjéért hevülő szivet, mert valamint a legtisztább hó és ragyogó harmatcsepp is sárrá lesz, ha a porba hull: ugy a vallás is, amig ihletett ajakról szivet hódit, a hóborgó lelket megnyugtatja, szomoruságunkban vigasztal, mérhetlen fájdalmaink elviselésére erőt nyujt és a megváltozhatatlanban megnyugvást ad: addig másfelül az avatatlan kezében ámit, türelmetlenségre indit, kételyeket támaszt, béke helyett rombolásra, szeretet helyett gyülöletre tanit!

Ne adja ki tehát az iskola a kezéből ezt a fontos nevelési eszközt, azt a vallást, mely a gyarlóságok meghocsátására, a szegények és ügyefogyottak gyámolitására, a nyomoruság enyhitésére, a szomorkodók megvigasztalására, az elhagyottak védelmére, türelemre és békességre, szóval az emberi nem boldogságának alapját képező valódi erények gyakorlására tanitja és buzditja az emberiséget.

Ott azonban, a hol a vallás tanitásában van a hiba: ott mindenesetre javitandó.

Ott, ahol a melegség helyett száraz és nem is a gyermek felfogásához alkalmazott szabályok bemagoltatásáról van szó, mely terheli az észt a nélkül, hogy a szivre hatni tudna: ott haladéktalanul megváltoztatandó, a hol az egyénben rejlik a hiba, ott alkalmas emberrel pótlandó!

Ápoljuk az ifjuságnál a hazaszeretet erényét, mert fajunknak ez az ősi erénye tartotta fénn ezer évig e hazát és csak ennek ápolása és fejlesztése lesz képes ujabb ezredig biztositani annak fennállását.

De szeressük ezt az ősök vérétől oly sokszor pirosra festett és megszentelt földet magunk is, mert csak ugy olthatjuk bele tanitványaink szivébe is a szeretetet. El ne feledjük soha, hogy valamint csak egy Istenünk, egy édes anyánk: ugy szintén csa egy hazánk van. A ki Istenétől elfordul: nem várhat az többé tőle áldást; ha az édes anyja elveszett; a másik már csak mostoha lehet. Éppen ugy, ha a mi édes és egyetlen hazánkat, ezt a szent földet elveszitjük: nincs a földön számunkra több hely! ha azt hütlenül elhagyjuk: kirugtuk lábunk alól a talajt, mert bármely zugába menjünk is a földnek, idegenek leszünk mi ott s csak „jött-ment" lesz az igazi nevünk!

A hazaszeretnek ikertestvére a szabadság szeretet. A vitézséggel szerezték, de csakis a szabadsággal alapithatták és tarthatták meg őseink hazánkat és sürün hulló vérük árán védték is azt egy ezredéven át. Ez képezi a civilisatiónak legerősebb alapját, és az összes népek története azt bizonyitja, hogy azon országokban mutatkozik haladás és állandóság, a hol a szabadság mély gyökeret vert.

Ugy neveljük tehát a ránk bizott ifjuságot, hogy a szabadság eszméjétől áthatva, egyuttal arról egészséges és a tények által igazolt nézettel birjanak, a melyek a józan észszel nem ellenkeznek.

Neveljük ugy a haza leendő fentartóit, hogy vérükké váljék azon igazság, hogy csak az érdemli meg a szabadságot, a ki annak áldásaival élni tud, s aki a saját szabadságával mások rovására vissza nem él.

A ki másoktól feltétlen vak engedelmességet követel, de maga senkinek sem akar engedelmeskedni; a ki mások nyomora és fájdalma iránt érzéketlen tud lenni, de ő megkivánja, hogy minden bajában segitségére legyenek; a ki a rá bizott kötelességek teljesitése alól kibuvókat keres,

egyéb pénzügyi hivatalok s állami kirendeltségeknél, pénzintézetek s ügyvédek, közjegyzőnél) alkalmazást vállaljanak, de a mely a tanulmány hátrányára nem történhetik; ily alkalmazást azonban a tanfolyam nem közvetít, de a kik a tanfolyamon jó előmenetelt tanusitanak, szorgalom s magaviseletükben feltünnek, azok alkalmaztatása érdekében a tanfolyam igazgatósága a közhatóságoknál az esetben, ha üresedés van, közbelép.

Minden egyébre nézve felvilágositást ad a tanfolyam igazgatója.

Hegedüs János
állami anyakönyvi felügyelő,
a tanfolyam r. előadója
igazgató-helyettes.

dr. Dellimanich Lajos
Torontálvármegye alispánja,
mint a tanfolyam
igazgatója.

HIREK.

— **Személyi hir.** *Pokorny* Győző lovag, cs. és kir. altábornagy, hadosztályparancsnok e hó 18-án városunkba érkezett és itt másnap reggel a cs. és kir. 48 gyalogezred 4-ik zászlóalja felett szemlét tartott. Ő nagyméltósága ugy a legénység kiképzése, mint a mindenütt tapasztalt példás rend és tisztaság felett legnagyobb megelégedését nyilvánitotta.

— **Polgármesterünk**, *Vécsey* Zsigmond, testvérbátyja esküvőjére és távol levő családja hazahozatalára e hó 19-én éjjel elutazott és néhány napig távol lesz.

— **Névmagyarositás.** *Freund* Farkas, Vilmos gelsei illetőségü budapesti lakos vezetéknevét *Fodor*-ra magyarositotta meg.

— **Tornaverseny.** A nagykanizsai róm. kath. főgymnázium ifjusága *ma vasárnap* délután 5 órakor tartja tornaversenyét. A verseny kedvező időben a katonai gyakorlótéren, kedvezőtlen idő esetén pedig az intézet udvarán és tornatermében tartatik meg.

— **Halálozás.** *Grebencz* Henrik, városunkban általánosan ismert iparos, ki egy év előtt a fővárosba költözött, ugyanott e hó 17-én reggel szivszélhüdésben életének 48-ik évében hirtelen elhunyt. Özvegyén, szül. *Hofer* Izabellán kivül, egyetlen leánykája és kiterjedt rokonság gyászolja.

— **A Szépitő-Egyesület** Nagy-Kanizsán junius hó 21-én délután 3 órakor a Kereskedelmi és Iparbank helyiségében tartja évi rendes közgyülését. Tárgy: 1. Az évi jelentés. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Netáni inditványok.

— **A déli vasut budapesti városi irodája.** A cs. kir. szab. déli vaspályatársaság az V. kerületben, Nádor-utcza 16. sz. a. városi irodát rendezett be mely a közönségnek a forgalmat a Duna jobb partján fekvő déli vasuti pályaudvarral lényegesen megkönyiti.

— **A nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe** részvénytársaság julius 4-én d. e. fél 11 órakor a nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank helyiségében rendkivüli közgyülést tart, melynek tárgya: *Jelzálog kölcsönnek elsőbbségi* kötvények kibocsájtása mellett leendő *felvétele* iránti *határozat.*

— **Baleset.** *Szeitl* János korcsmáros, a Királyutcában emeletes házat épitteti. Pénteken reggeli 9—10 óra közt azon rémhir futotta be városunkat, hogy az épület bedőlt és néhány embert maga alá temetett. Szerencsére a hir nem bizonyult valónak, de alaptalan sem volt teljesen. Az uj épületnek párkányzata ugyanis az épület egész hosszában leszakadt és az emeleti állványon dolgozó munkások közül négyen a mélységbe zuhantak. Ezek egyikét egy 14—15 éves leány oly szerencsésen esett, hogy a legkisebb baja sem történt, ellenben három férfi munkás, névleg: *Török* György, *Szekeres* István és *Tollár* József kisebb nagyobb sérüléseket szenvedtek. *Szári* György és *Madarász* János rendőrök, kik az elsők voltak a baleset szinhelyén, a lezuhant munkásokat iparkodtak biztonságba helyezni, mert tartani lehetett attól, hogy e szétrombolt állványon összegyülemlett épitőanyag lezuhanva, a sebesülteket maga alá temeti. — Az első orvosi gyógy-kezelésben dr. *Szigethy* Károly részesité a sebesülteket, dr. *Stolzer* Henrik pedig ezek elszállitása körül buzgólkodott. A tüzoltóság kebeléből alakult mentő csoport kocsijával szintén gyorsan ott termett és miután az orvosok a szükséges teendőket elvégezték, a sebesülteket a mentők haza szállitották és igy mindnyájan otthon ápoltatnak. A rendőrség értesitése folytán még a délelőtt folyamán megjelent a baleset szinhelyén *Veber* Károly kir. törvényszéki vizsgálóbiró és elrendelte a szakértői szemlét, mely nyomban meg is ejtetett. A meginditott vizsgálat és a szakértők véleményezése kifogja deriteni, kit terhel a felelősség ezen szerencsétlenségért, mely az adott körülmények közt sokkal komolyabb kimenetelü is lehetett volna. A szinhelyen a hir hallatára óriási közönség jött össze, mint a legelsők egyike *Vécsey* Zsigmond polgármester jelent meg, ki, miután *Bay* György rendőrkapitány jelentette neki, hogy az orvosok állitása szerint a sérülések nem életveszélyesek, megnyugodian távozott. A rendőrség, mely ez alkalommal igen dicséretes buzgalmat fejtett ki, az épület környékét a tömegből elzárta és megtett minden intézkedést, hogy további szerencsétlenségeknek elejét vegye.

— **Betörés.** *Nyitrai* János nagykanizsai magyar-utcai lakos, vásáros kiskereskedő portékáját a kapu-folyosó alatt elhelyezett két zárt ládában tartogatta. Folyó hó 16-án éjjel ismeretlen tettesek a zárt kaput feltörték, a ládákat felfeszitették és abból mintegy 100 forint értékü rövid-árut loptak el. A rendőrség a nyomozást erélyesen folytatja és az előjelek után itélve, nyomában is vannak a tetteseknek.

— **„Kneipp-féle“ vizgyógymódhoz ön tő készülék jutányos áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.**

de ő másoknál a legkisebb mulasztást sem nézi el, a ki embertársai javát tőle telhetőleg előmozditani nem igyekszik, a ki mások jogainak elvonása árán a magáét szaporitani akarja; a ki az igazság, jog iránt érzéketlen, aki az emberi és erkölcsi törvényeket tiszteletben tartani nem tudja: az nem méltó a szabadságra.

Értessük meg, hogy a jogok nagy és fontos kötelességeket is rónak ránk és hogy saját tetteiért minden téren mindenki felelős.

Mutassunk rá, hogy minden társadalomban vannak hasznavehetetlen dologkerülők, a kik a mások keserves keresményére áhitoznak, sőt vannak olyanok is, a kik éppen értelmetlenségüknél fogva a „szabadság és egyenlőség“ hamisan értelmezett jelszói alatt fékvesztetten neki rontanak a társadalomnak s azt az ősállapotot óhajtanák visszaállitani, — mely az emberiséget az az állati állapotra helyezné vissza, melyet sem emberi, sem erkölcsi törvények nem korlátoznak. Az ilyenek éppen korlátoltságuknál fogva meg nem gondolják, hogy ily helyzet sohasem létezett, mert a legkezdetlegesebb társadalomnak is voltak szabályai és törvényei, melyek az egyeseknek érdekét a közös érdeknek alárendelték.

A törvény iránti tisztelet, saját szenvedélyünk fölött való uralkodás a legbiztosabb alapja a szabadságnak.

Göcseji leveledzés.

XIII.

Ferdefa, 1896. junius.

T cz.

Tsénz Szörkesztő Ur!

Nám jaz köz-tsöndröndöt jelönleg régös régön pártulom Nöm tántorgi jaz, hatsak Weiszbergöl Bedenek Engöm is mög nöm tántoritti ögy-kettő litérija göcseji malasztte: akkó ing jelönleg az röud, tsönd, Velem összszűtt.

Az mütkorikba kiküdött jaz nakközönség, ho tanulmányozzam jaz vasutyi közleködési ügyeközetöt is, mér ezön dolog virágzási Göcsejország nahhatalmi állásává összü van bilintsüvel. Az Pönöszlös Börtalany öregbiró saógor mögtötette jelönleg az tizönögy litörös Tsutorámat, jaz markomban nyomi 1 forönt 20 karajtzárokat, mög kettő hosszi tzigárót, ho tzáfujjak Görbeszögön át Mukucs-országnak neki. A zutamrul mög tseleködjek küszöllást hévatalosan.

Feőkomponátom magamat az vasutyi bagonyba. Jaz masinya kőhögött; nöm héjjába a zaptya is heptikás nimöt vaót. Mögbözdütt nallassan, öczczötsak mögátunk. Békajábáli az vasutyi Kandoktor Ur!

— Külfogatkozott jaz dohán a zatskómbul, azért álli jaz masinya. Szaladok vissza Wejszbergölhül, várgyonak mög.

Mikó visszagyütt, odakajátozott az vasutynak:

— Gyi! Sormásba!

Jaz masinya ögy-kettőt köhhentött, mög sörtzentött, oszt hokke mönt, mér aztot hitte: ha lassan jári tovább éri Nöm sokári ollan hokke bozgott, ho nyilván mögát. Jaz Kandoktor Urak az szájjel tsahátak, tzáfutáx az mindön szentöket.

— Szállon kü minden passaér, mér külfogyott az masinyábul jaz szusz. Eddig ü vütte Kostökst, jelönleg Kostök tujják ütet Sormásig.

Nekije estünk a ástös zódalának, oszt gurgitottak, mint annak az röndje. Mikó mán közos értünk Sormáshoz, hát tsak erötetik jaz masinya sipulást, de nöm mönt sehosse.

— Kala Pál Ur! ögy fütty öt kérök az masinya helyött. Mentse mög az vasut bötületit.

Az számba helyözködöm jaz négy ujammá, sippantok akkerát, ho az 5-ös számu, sormássi zállomám-feőnök kiejtötte a piros lászlót az tekéntetös kezibül, oszt jaz nyakamba dütt. Azzondi:

— Tisztött Kala Páll Ur! megmentötte kend az „*Göcsej-Mukucsországi-vicziná lis vasuty*“ bötületit ögy szöm fütyvel. Érdömeji nabbötükvel lösznek feő irval az részvéttársulati nagykönyvöbe! Tisztöjje mög jaz házomat, migleg jöllakik az masinya!!

Méltósägge lépködtem bé az hajlikba; az 5-ös számu áldomásfeőnök jaz Pusztay-hol küdött ökkis sormássi kosnyakér, akkibül kuppitzáztunk rögselire. Jaz vonyásvezetö mög ögy gyerökke mögtölögráfrolta Kölöntx Cajcsa komának Ösztörögnyébe, ho ha oda érvényesülök, hátt méll tisztöségvel fogagygyanak, mér naok a zérdömejim.

— Még mög se indütunk, mikó mán mögszalatt az az gyerök jaz levéllyel; akit Csitsa Komán Uram irt.

„Kala Páll Urat várgyuk. Ösztörögnye lobogó dizsben létözik. Jaz keritésökön: ümögöt, gatyát, hegedüt, szokányákot löbögtej szölidedön jaz szellü. Ő, mög a Hosszi köröztfija fogagygyuk. Bankött is lészös, „Mukucs-sütö ményvel.“

Ammihelyöst feőövszták jaz Komám sorgyait, mögindát, bennem az baka igyeköszt; néki vágtam jaz kukoritásnak és igyeslag fél örával értam be slöbbebb Ösztörögnyébe mint jaz vicczinállis höppögető masinya.

Jaz Csitsa komám az kargyait tárta széjjel örömibe, jaz Hosszi köröztfijjam mög az lábbait, mikó mögpéslástottak. Különben jó mönt mindön.

További pár sor bötüvelésömig maradványoztam jelönleg Én

Kala Pál Ur ×
baktör.

CSARNOK

Örületes szenvedélyből.

— Amerikai bünügyi történet. —

Németből forditotta: **Rugauf Ede.**

(Folytatás.)

Nagy öröme volt müvén. Utolsó szavai ezek voltak:

— Nos Fruemann, mit gondol, kinyomathatom könyvemet a jövő hónapban?

Erre igen jól emlékszem, mert akkor töltö meg poharát, midőn ezt mondá. Lefekvés előtt tudatlik rendesen szokott egy pohárral inni, távozásom előtt én hoztam mindig a boros palaczkot a szekrényből elő és tettem az asztalra. Már az ajtó kilincsére tevém a kezemet, midőn ezen szavakat mondá; mire felelém: Ezt remélem én is Leavenworth ur. Nos akkor igyék velem egy pohár bort, müvem szerencsés befejezésére, kiáltott derültten, s rá birt, hogy magamnak is hozzak egy poharat. Ezt meg is tevém s ő sajátkezüleg töltö azt meg. Nem sokat adok különben a Scheryre, de midőn oly szeretetreméltó módon felszóllittattam, egy hajtásra iltam ezt ki. Emlékszem, miszerint kinosan érintett az, midőn láttam, hogy Leavenworth ur az övét csak félig ivá ki. Ma reggel is ugy volt még, midőn megtaláltuk.

A hirtelen rémületre való visszaemlékezés ezen higgadt embert mégis legyőzni látszott. Láthatólag iparkodott erős megrendültségét elpalástolni, ami azonban nem sikerült neki. Elővevé zsebkendőjét és letörlé izzadt homlokát, miközben ezt mondá.

— Ez az utolsó, amit Leavenworth urtól tenni láttam. Miután poharát letette az asztalra, jó éjt kivántam neki s elhagytam a szobát.

A vizsgálóbiró, ki ezen alkalommal is állásából kifolyó sajátságos egykedvüségével nézte ezen érzelemnyilvánulást, székén hátradőlve kutató pillantást vetett a fiatal emberre és kérdé:

— Hova ment?

— Hálószobámba.

— Nem találkozott utközben senkivel?

— Nem.

— Haliott vagy látott valami rendkivüli?

Az irnok nemmel felelt, de ezt fojtott, bizodytalan hangon mondá.

— Fontolja meg e kérdést még egyszer Harwell ur, mielőtt feleletet ád. Megesküdhetik-e arra, hogy semmi rendkivüli nem hallott és látott?

Arca szomoru kifejezést öltött. Kétszer is felnyitotta száját, de még sem szólt. Végre meggyőzte magát és valaszolt:

— Csak egy körülmény, egy nagyon csekély körülmény tünt fel, amely emlitésre is alig méltó, de a melyre mégis önkénytelenül gondolnom kell.

— És mi volt ez?

— Egy ajtó, amely félig nyitva volt.

— Kinek a szobajához tartozott az?

— Eleonora kisasszony szobájához.

Hangja itt alig volt hallható.

— És hol volt ön, midőn ezt észrevette?

— Ezt bizonyosan nem mondhatom. Valószinü: ajtóm előtt állhattam, mert utközben sehol sem késtem. És ha ezen borzasztó esemény nem történik, talán rá sem gondoltam volna.

— Betette maga után az ajtót, midőn hálószobájába ment?

— Igen.

— Mikor feküdt le?

— Közvetlen rá.

— Elaludása előtt nem hallott valami zajt?

Megmagyarázhatatlan módon megint késett Harwell ur a feleletiel.

— Erre nem emlékszem — válaszolt azután.

— Az előtéren nem hallott lépéseket?

— Lépéseket lehet hogy hallottam.

— Bizonyos ebben?

— Esküdni nem merek rá.

— De még is meg van róla győződve?

— Igen is, homályosan emlékszem, midőn épen az első álmomban voltam, hogy az előteren lassu, lépésekhez hasonló zajt hallottam. A dolog azonban legkevésbbé sem nyugtalanitott és tovább aludtam.

— Nos és azután?

Valamivel később másodszor ébredtem fel, de nem allithatom, hogy nesz vagy valami mozgás volt az ok, mely felébresztett. Én csak azt tudom még, hogy ágyamban felülitem s figyelmesen hallgatóztam. De minthogy körü öttem minden csendben volt, ujra elaludtam. Csak ma reggel ébredtem ismét fel.

Azután azt kérdezték tőle, hogyan és mikor tudta meg Leavenworth ur meggyilkoltatását. Ennek következtében részletes jelentést tett, amit azonban nem szükséges ismetelnünk, minthogy az a szolgáival teljesen egybehangzó volt.

A vizsgálóbiró azután azt kerdezé Harwell urtól, ha nem vetett-e egy tekintetet a hulla elszállitása után a könyvtár asztalára.

— Igen rá néztem.

— Mi feküdt azon?

— Azon tárgyak, amelyek rendesen rajta fekvének: könyvek, papir, egy toll, melyen a tinta be volt szárادva, ezenfelül a boros palaczk és pohár, amelyből Leavenworth ur ivott volt.

— Más semmi?

— Más semmi, ha nem csalódom.

— Nem azt mondta-e előbb, hogy a palaczkot és poharat változatlan állapotban találta? — kérdé rögtön az aranyláncos ur. Igy Leavenworth ur nem érintette ujra a poharat, miután ön elhagyta?

— Ugy látszik.

— És még is egy teljes pohár kiivása volt szokása?

— Mindenesetre.

— Akkor az ön elmenetele után „közvetlen" lett ebben valami által akadályozva.

— Egy hirtelen, kékbe játszó halványság vonta be a fiatal ember arcát. Összerázkódott s ugy látszott, mintha egy kinos gondolat támadt volna agyában.

— Ez következtetés, hebegé végre. Lehet, hogy Leavenworth ur... Nem fejezé be mondatát — ugy volt, mintha valami végtelen bu nem engedné azt befejezni.

— Kérem Harwell ur, folytassa, ne hagyjon bennünket felfedezésére hiába várakozni.

— Nincs semmi felfedezni valóm, válaszolá lassan, mintha kedélyének háborgását iparkodnék elfojtani.

Miután itt nem egy kérdésre adandó válaszról, hanem egy bizonyos gyanusitás önkéntes közléséről volt csupán szó, a vizsgálóbiró nem ragaszkodott hozzá, hanem más tárgyra tért át, habár sok szem volt várakozásteljesen ráfüggesztve, hogy végre valahára ráakadnak a bizonyos nyomra, ha a fiatal ember felindultságának okáról kérdezik.

A vizsgálóriró az ő nyugodt módján az általános nyugtalanságról nem látszott tudomást venni, mert a legnagyobb hidegvérüséggel kérdé:

— Figyelt-e tegnap este elmenetele alkalmával talán arra, ha vajjon a kulcs a zárban van-e?

— Nem, azt nem tettem.

— Nem gyanitja, hogy az lehetséges leti volna?

— Igen, gyanitom.

— Ma reggel az ajtót minden esetre zárva és a kulcsot lehuzva találták?

— Kétség-kivül.

— Ezerint a gyilkos elmenetele után bezárta az ajtót, magával vive a kulcsot.

— Ezen alig lehet kételkedni.

A vizsgálóbiró az esküdtekhez fordult és jelentőségteljes pillantással mondá: Uraim, ezen kulcs után kutatást kell tartanunk, mert talányszerü eltünése legalább is feltünő.

Azonnal egy általános s beleegyező zugás vonult át az egybegyülteken, a kiseskűdt hirtelen felállott s azon javaslatot tevé, hogy a hazkutatás azonnal tartassék meg, de a biró egy megsemisitő pillantást vetett rá s azt monda: a kihallgatás mindaddig folytatandó, mig minden tanu ki nincs hallgatva.

— Akkor engedjen legalább egy kérdést tennem, kéré az ajánlatával visszautasitott némikép sértődve. Tudomásunkra jutott, hogy a megholtnak két unokahuga Harwell ur után a könyvtárba ment, midőn ez az ajtót felörte.

— Nem, csak egy jött közülök utánnam, és pedig Laura kisasszony!

— Laura kisasszony azon hölgy, ki mint a megboldogult általános örököse, ismeretes?

— Nem, az Mari kisasszony.

— Nemde, Laura kisasszony adta a parancsot, a hullának a szomszéd szobába való átvitelere?

— Igen.

— És ön e parancsnak ugy felelt meg, hogy az átvivesben segitett?

— Igen.

— Midőn egyik szobából a másikba ment, nem vett észre olyasmit, a mely gyanuját felkölthette volna?

Az irnok fejét rázta.

— Egy emberre sem akarok gyanut vetni, monda nyomatékkal.

E biztositásnak azonban nem egészen hittem. Beszédjének hangja, vagy kezének görcsös reszketése — mert a kéz gyakran többet árul el, mint az arc — volt-e az, azt nem mondhatnam meg, elég az hozzá, ereztem, miszerint ezen allitásában nem lehet bizni.

— Megenged egy kérdést Harwell urhoz intézni, kérdé egy esküdt, ki eddig még nem szólott. Beszédjenek hangja, vagy kezének görcsös reszketése — mert a kéz gyakran többet árul el, mint az arc — volt-e az, azt nem mondhatnam meg, elég az hozzá, ereztem, miszerint ezen allitásában nem lehet bizni.

— Megenged egy kérdést Harwell urhoz intézni, kérdé egy esküdt, ki eddig még nem szólott. Leavenworth ur meggyilkoltatására vonatkozó részletes jelentéseket már hallottunk eddig. Nem volna most időszerü azon okok után kutatni, a melyek e gyilkosságot előidézhettek? Harwell ur azon helyzetben van talán, hogy nekünk felvilágositást adhatna? Nem gyülölte valaki a megholtat titkon?

— Nem, azt nem tudom.

— A háznak minden lakosa jó lábon állott ele?

— Igen, uram.

Midőn az irnok e feleletet adta, hangja némileg reszketett.

— Itt tartózkodása alatt soha sem fordult elő félreértés közötte s családtagjai között, ha mindjárt a legcsekélyebb árnyék is?

— Ki tudna e kérdésre megfelelni, mondá szomoru hangon. Egy árnyék az nagyon szellős valami, alig vehető észre, de nem akarom vitatni, hogy neha még is meg volt.

— Micsoda két személy közöttt?

Egy hosszu szünet állott be.

— Leavenworth ur és unokahuga között.

— Melyik unokahuga?

Az irnok hiába iparkodott nyugodt arcot öltení.

— Eleonora kisasszony, mondá alig halhatólag.

— Mikor vette észre ezen meghasonlást?

— Azt nem mondhatom meg.

— És hogyan származott?

— Ez hasonlókep ismeretlen.

— Ön szokta Leavenworth ur leveleit felbontani?

— Igen.

— És nem volt a legutóbb érkezett levelei között olyan, a mely némi világosságot vetne e sötét tettre?

— Ugy látszik, mintha Harwell ur hirtelen megnémult volna.

Illő feleletről gondolkodott-e vagy kővé meredt egyszerre?

— Harwell ur, nem hallotta az önhöz intézett kérdést?

— De igen, csak gondolkodni akartam.

— Nos, akkor kérem a dolgot gyorsan megtontolni.

(Folytatása következik.)

NYILTTÉR.*)

Foulárd-selymet 60 krtól 3 ft 35 krig méterenként — japáni-, chinai, s. a. t., a legujabb mintázattal és szinekben, u. m. **fekete, fehér és szines Henneberg-selymet** 35 krtól 14 forint 65 krig méterenkint sima, csikos, kockázott mintázott damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben 2000 szin és mintázattal stb. a megrendelt áru postabér- és vámmentesen házhoz szállitva és mintakat póstafordulattal küld: **Henneberg G.** (cs. kir. udv. szállitó) **selyemgyára Zürichben** — Svájcba cimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven irt megrendelések pontosan eliszitetnek. 2

*) Az e rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Felelős szerkesztő:
Dr. LŐKE EMIL.
Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

HIRDETMÉNY.

Néhai Kovács Károly örökösei tulajdonát képező, a zala-egerszegi határban fekvő mintegy 100 hold kiterjedésü szántóföldek, rétek — a »Fehérkép« utca végén levő majorral és gazdasági épületekkel, a »Jánka« hegyi szőlő és kaszálóval, ugy a »Bazitai« határban levő mintegy 5 hold területü erdő részleteiben (parcellánkint) esetleg összeségükben, magán kézből ügynökök kizárásával eladatnak.

A venni szándékozók az eladás feltételeinek megbeszélése végett alulirottal a délutáni órákban naponkint értekezhetnek. Ugyanott ajánlatok az egész birtokra elfogadtatnak.

Zala-Egerszeg 1896. junius 12-én.

Dr. Hajós Ignácz,
ügyvéd, Fehérkép-utca 27. szám.

154 1—1

A világhirü STEYRI fegyvergyár
SWIFT
KERÉKPÁRAINAK
kizárólagos főraktára és képviselősége
Nagy-Kanizsa és Zalamegye részére:

Unger Ullmann Eleknél

Nagy-Kanizsán.

Ezen kerékpárok, ugy tartósságra, szerkezetre mint könyü járásra az első helyen állanak az összes Europai gyártmányok között.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A budapesti kiállitásra ránduló

n. é. nagy-kanizsai és vidéki közönséget van szerencsém a kiállitás területén levő sörizlelő pavillon látogatására meghivni, hol

NAGY-KANIZSAI SÖRT

mérek, a mely kitünő minőségénél fogva a fővárosban is általános tetszésben részesül és jelentékeny mértékben fogyasztatik.

Galambos Ulrik

133 *—1. a nagy-kanizsai sörgyári kiállitás sörizlelő fülkéjének vezetője.

Krondorfi savanyuviz.

Stefánia trónörökösné forrás,
kitünő gyógyviz,
kedvelt asztali viz.
Nagy-Kanizsán mindenütt kapható.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghülésnél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. **40 kr.**, 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.**

Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „**Horgony**" védjegy nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállitók, **Rudolstadt** (Thüringia).

390 arany- és ezüstérem és diszoklevéllel kitüntetve

RUSTON, PROCTOR & Co. Ltd.

lincoeln (angól) gépgyár vezérképviselőségnél,
BUDAPESTEN

kaphatók a legkitünőbb utolérhetlen szerkezetü angol
gőzmozgonyok és gőzcséplők 30 25—1
és csakis itt kaphatók a világhirü szabadalmazott
Excenter gőzcséplőgépek

könyöktengelyek nélkül, kettős tisztitó szerkezettel, állitható osztályozó hengerrel. Ez idő szerint ezek a világ legjobb gőzcséplői. Kivánatra azonban szállithatunk könyöktengelyes gőzcséplőket is.

COMPOUND GŐZGEPEK.

Ugyanitt rendelhetők meg a világhirü **magánjáró gőzcséplőgépek.**

A jövő gépe.

Nagy választék *szalmakazalozók, járgányos cséplőgépek, borprések, szőlőzuzó gépek, szénagyüjtők, vetőgépek, tisztitó rosták, kukoriczamorzsolók, szecskavágók, arató és fűkaszálók, konkolyválasztók*, valamint minden *gazdasági gépek s eszközökben* és *malomberendezésekben.*

Árjegyzékkel és mindennemü szakbavágó felvilágositással és tanácscsal készséggel díjmentesen szolgálunk.

Levelek czimzendők: *RUSTON, PROCTOR & Co. Ltd* vezérképviselősége Budapest, V., Lipót-körut 32. szám.

Elszakitik évente több mint 950 gőzcséplőkészlet. — 1 gőr alapitatott 1840-ben. — Munkára 2500 munkást foglalkoztat.

390 arany- és ezüstérem és diszoklevéllel kitüntetve!

MEGHIVÁS.

A nagy-kanizsai malátagyár és serfőzöde részvénytársaság **1896. évi julius 4-én d. e. fél 11 órakor** a nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank helyiségében

rendkivüli közgyülést

tart, melyre a t. részvényes urak tisztelettel meghivatnak.

Nagy-Kanizsa, 1896. évi junius hó 19 én.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

Jelzálog kölcsönnek elsőbbségi kötvények kibocsátása mellett leendő felvétele iránti határozat.

Szülők figyelmébe ajánljuk

Kőhalmon, (Sopronmegye) egészséges hegyes vidéken a

SALVATOR

leány-nevelő intézetet.

Különösen a *német nyelv* és *kézimunka* elsajátitása végett, de a *zene* és a *tudomány* többi ágaiban is nyerhetnek a növendékek alapos kiképzést.

Eltartási-dij 10—12 frt havenkint.

Bővebb felvilágositás végett bárkinek intézeti ismertető kivonattal szolgál

158 3—1 az Igazgatóság.

51. szám. Nagy-Kanizsa, 1896. junius 25-én. XXIII. évfolyam.

Szerkesztőség: Fő-utcza Ollop-féle ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

A mantatlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t." *hivatalos közlönye.*

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városház-épület: *Fischel Fülöp* könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Tanügyi kongresszus.

Nagy Kanizsa 1896. junius 24.

(—n) A jövő hét a tanügy embereié lesz. Az ország fővárosában julius első hetében a jelentkezők száma szerint itélve, közel 5000 tanférfiu fog megjelenni Budapesten, hogy kiváló szakférfiuk által kezdeményezett s biztató sikert igérő kongresszuson részt vegyenek, ahol a tanügy minden ága behető tanácskozások tárgyává fog tétetni, különösen pedig, hogy közoktatási rendszerünk egységesitéséhez az első lépést megtegyék. Erre a kongresszusra szükség volt.

Bármennyire tagadhatatlan, hogy tanügyünk ez utolsó évtizedekben óriási lendületet vett s a fejlődés szép fokát érte el, nem mondhatjuk azt, hogy e téren már nincs tenni való, hogy megvan szüntetve minden hiány, s a további fejlődést bátran utjára lehet engedni. Azért nagyon okosan cselekedtek az intézők, hogy ebbe a kongresszusba, a családi és kisdednevelésttől kezdve, oktatásügyünk minden ágát bele vonták, a legfontosabb tételeket szakelőadókra bizták, kik tüzetesen foglalkozva a rájuk bizott feladattal, határozott és indokolt javaslatokkal fognak a kongresszus elé járni, mely egyes fontos ágaiban a tanitásnak megállapodott véleményre fog jutni.

Soha jobb idő a kongresszusra, mint Wlassits Gyula minisztersége idejében, ki eddigi nagy elismerésre méltó tevékenységében, nemcsak éles szemmel ismerte fel tanügyünk hiányait, fogyatkozásait, hanem ezeket megszüntetni is iparkodik, ami már eddig is lelkes buzditásának, hatalmas munkaerejének tényleg sikerült.

Sikerülhet ez már azért is, mert nem zárkózik el a szakemberek véleménye elől, hanem meghallgatja őket, s ha javaslaikat jóknak és célszerüeknek találja, azokat fel is használja, érvényesiti, Azért mondjuk, hogy a tanügyi kongresszus szép sikerrel biztat. Mert a mit a magyarországi tanitók nagyobb része mint jót, helyeset és üdvöset a kongresszuson meg fog állapitani, és innen a közokt. miniszternek ajánlani, azt ez nem fogja egyszerüen az archivumba tenni, hanem amennyiben a propositiókat életreval ónak fogja találni, azoknak helyet is fog engedni tanügyi rendszerünkben. A kongresszus élén egy kiváló tanügyi férfiu áll dr. Heinrich Gusztáv egyet. tanár, ki azonban éveken át nemcsak a középiskolai, hanem a népisk. paedagogiával is foglalkozott, s igy teljes áttekintéssel bir a magyar tanügy egész körére. Azonkivül az egyes szakokra kiváló férfiak töltik be úgy az elnöki székeket, mint az előadói tiszteket.

Hála a városok áldozatkészségének Magyarország tanitói közül igen sokan fogják a julius első hetét Budapesten tölteni, hogy a kiállitást tanulmányozzák, s hogy az által maguk is tanuljanak. Az a jelenlegi kiállitás különösen alkalmas erre. Magának a közoktatási pavillonnak, s a történelmi csarnoknak megtekintése megbecsülhetlen ismeretek szerzésére nyujt alkalmat. A mit kép és leirás csak halvanyan tud vázolni, azt a közvetlen szemlélet felejthetetlen benyomással közvetit.

Még sok egyéb érdekes dolog van ott, mely a tanitó ismereteit a legkellemesebb módon gyarapithatja; de ha mindez nem volna is, annyi közös célra törekvő kartárs találkozása, barátságos együtthléte, tanulságos eszmecseréje is nagy haszonnal jár. S kétségtelenül befolyással lesz a vidéki egyesületek további élénk működésére, különösen akkor, hogyha megalakitani sikerül a hazai tanitó egyesületek szövetkezetét, a melyről már régebben szó volt, de a kedvezőtlen viszonyoknál fogva nem sikerülhetett.

Országos és egyetemes kongresszus méltóan fog sorakozni a fővárosban eddig lefolyt kongresszusokhoz, melyek a hasznos eszmecsere mellett a haza ezredéves fennállása feletti örömnek is lelkesedő kifejezést adtak.

Erre a tanitóknak, a tanférfiaknak is jo-

A „ZALA" tárcája.

A kelengye eszthetikájához.

— A „Z A L A" eredeti tárcája. —

Gyors életü korunkban sok mindennek kivész a poesise s erzékeny lelkek nem hiába siratják a multak egy-egy érdekes hagyományának teljes eltünését. A szazadvégi irodalom szelleme, a naturalismus, már az ily dolgokkal, mint oly régiségekkel foglalkozik, melyek még érdekeltséget sem tudnak kelteni; nem a kegyelet bizonyos nemével szólnak róluk, melyet bizony megérdemelnének, inkább a durvaságnak egy nemével, a sajnálkozás kifejezésével, hogy apáink, anyáink, s különösen az utóbbiak ily cselekélységekkel törődtek. Ugy gondolkoznak, hogy könnyü volt nekik a közlekedés rendkivül primitiv állapota mellett, mikor hetek, hónapok kellettek, mig valami érdekes hirt megtudtak; mikor az emberek még nem voltak idegesek, s kevesebbet törődtek a más bajával, mint a magukéval.

Szép apáink, anyáink korában leányos házakná nagy esemény volt a kelengye elkészitése. Csakhogy akkor nem közvetlen az eljegyzés után vették meg azt valami budapesti vagy bécsi áruházban, hanem az anya utmutatása szerint a családos ház leánytagjai csinálták meg azt, rendesen ki is szabták, a himzéseket is maguk készitették, s darab darab után készült el, mikor a lány eladó korába lépett; elkészült az ugy, hogy a leendő asszony egész életére elegendő legyen, jó volt a vászon, erösen volt az elkészitve, szépen és tartósan, s mikor készen volt minden s csak az almáriomba kellett rakni a különböző fehérneműeket, melyeknek egyes csoportjai szines selyem szalagokkal voltak átkötve, az anya nevével a büszkeségnek tekintett végig rajtok, s megcsillogott szemében az anyai gondoskodás és szeretet drága könye, visszagondolván egyszersmind saját leánykorára, arra a boldog menyasszonyi időre, mely telve volt örömmel és boldogsággal, amannak a költészetével, ennek a varázsával, s a multból a jövőbe tekintett, s lelkében felszálltak legidősebb leánya jövőjének sejtelmei, kit nemsokára kivisznek a szülői házból, az anya védő szárnyai alól.

S a leányok a munka közben. Mennyi édes, érdekes beszéd folyt közöttük. Minden öltés, melyet egy-egy darabon tettek, a boldog megelégedés emlékét idézte fel később a fiatal asszonynál. Elmondhatta, mikor magára öltötte: ezt a Juliska varrta, ennél a Margit segitett; s egy darab sem keltette fel lelkében azt a kinos emléket, melyre mai nap oly gyakran rágondolhatna a fiatal asszony. Ezt görnyedező háttal, félig megvakult szemekkel készitette éjjel a gáz lángja mellett egy szegény rabszolganő, a ki keserves könyek között dolgozik, tárad napestig, hogy nyomorult darab kenyerét megkeresheese, a mit sokszor, mintha csak alamizsnában adnák, méltatlan bánásmód mellett vetnek eléje. Mennyi nyomor, mennyi kétségbeesés, mennyi könny tapad az ily kelengyéhez. Talán azért boldogtalan sok család élete, talán azért váltotta fel sok helyt a családi élet melegét az a ridegség, melynek légkörében annyira idegennek érzi magát mindenki a másikkal szemben? ki tudja!

Hajdanában, de talán még a felmult időben is hány menyasszonyi kor tele volt a költészet varázsával. Irigyelt nő volt sokszor, de neme az áhitatos ihletnek környezte. A kelengye készitésében foglalkozott saját gondolataival, szive választottjával, elgondolta, hogy hol merre jár, ezt pedig, jártában, keltében a tiszta, szüzies szerelem lénye és árnyéka követte, s önkénytelenül érezte, hogy valahol dobog egy tiszta szív, valahol remeg érette egy drága lélek, valahol gondol reá egy kedves teremtés, ki az ő életének napjait meg fogja édesiteni, ki örömeinek részére, bubánatának osztályosa lesz; ki boldognak fogja magát érezni, ha az élet terhéből mentül többet vehet le vállairól. Igy szőtte a kelengyén tett minden öltés a tiszta szerelmi viszonyt minél erősebbé, igy olvadtak össze az érzelmek egy lángban, mely a sziveket az üdvöt hozó szerelemre forrasztotta össze.

Kelengye gyárosok egyes teljes kelengyéket ki szoktak állitani. Akad ennek nézője elegendő, kiteritik a finom vásznakat, a pompás kifogástalan munkát, a diszitő himzések nagy gazdagságát, a minták és formák sokaságát, s a kivitel nagy művészetét. Ingek, corseitek, zsebkendők, asztalkendők, teritők, kávés kendők, ágyi-ruha, mind megannyi bámulni való dolog, s nem egy

guk van, a nemzet intellectualis fejlődésében szellemi haladásában nekik is van részök, s ha ünnepelnek, bizonyára lelkesedéssel ünnepelnek.

Mint értesülünk megyénkből, városunkból nagy számmal vesznek részt a kongresszuson, amit a legnagyobb örömmel és megelégedésel konstatálunk.

A vármegye házából.

(*Z—e.*) A megyei közigazgatási bizottság jun. havi ülését dr. gróf Jankovich László főispán őméltósága elnöklete alatt folyó hó 15-én tartotta.

Elnöklő főispán őméltósága az ülést megnyitván, a tárgysorozat előtt Bogyay Máté bizottsági tag inditványára a bizottság elhatározta, hogy jegyzőkönyvileg fejezi ki részvétét Haczky Kálmán bizottsági tagnak nagy gyászeset felett, mely leányának Vaszary Belánénak elhunytával őt és széleskörü családját érte.

Az alispáni havi jelentés a közigazgatás egyes ágaiban a vármegye területén május hóban előfordult eseményekről felolvasatván, helyeslőleg tudomásul vétetett.

Olvastatott és tudomásul vétetett a belügyminiszter leirata, mely szerint a bizottság felterjesztésére Zala-Egerszegen 500 frt díjazással állami anyakönyvvezetői helyettes állás szervezését engedélyezte azzal, hogy a jelenlegi helyettes állásától felmentetik s az uj helyettes kizárólag az anyakönyvvezetési teendőket végzi.

A közigazgatási bizottság felterjesztést intéz a belügyminiszterhez az iránt, hogy a szentbalázsi, valamint a letenyei járásban levő összes anyakönyvvezetők mellé államköltségen helyettes anyakönyvvezetői, esetleg segédjegyzői állások rendszeresitessenek.

Az államépitészeti hivatalnak jelentése a csáktornya-vidéki hidak megvizsgalásáról s azok állapotáról előterjesztetvén, a jelentés kiadása mellett a vármegye alispánja felhivatik, hogy a szükséges munkák foganatositasa iránt saját hatáskörében intézkedjék.

Bogyay Máté küldöttségi elnök bemutatta a szabari átkelési szakasz meghatározásáról felvett jegyzőkönyvet. A bemutatott jegyzőkönyv alapján kimondotta a közigazgatási bizottsag, hogy Szabar községnél a törvényhatósági uton átkelési szakasz nincsen s a község e cimen a további munkák teljesitésétől felmentetett.

Az alsó-lendvai járásban eltávozás folytán megüresedett egy járási utibizottsági állásra a közigazgatási bizottság Szabó Döme pórszombati lakost választotta meg.

Kir. tanfelügyelő havi jelentése szerint ez időszakban a miniszter a csáktornyai tanitóképezde tornacsarnoka tetőzetének kijavitására 326 frt 45 kr, a balatonfüredi Erzsébet szeretetháznál szükséges épitkezésekre 3.777 frt 06 krt engedélyezett. Ugyancsak a miniszter elfogadta a z.-egerszegi községi elemi iskolák államositására vonatkozó képviselőtestületi határozatot. — Személyesen tárgyalt Z.-Mihályfa érdekeltségével az ottani áll. segélyezett községi iskola államositása ügyében. — Volt Pakodan a hasasztalan épitkezés és Zalaberen a második tanitói állas államsegélye ügyében. Jelen volt a nagy-lengyeli r. k. iskola zárvizsgáján. Meglátogatta a teskándi r. k. iskolát. Megjelent Gellénházán az államsegély igénybe vétele ügyében. Szőke Kálmán murakereszturi tanitónak a helyszinen kézbesitette a miniszter 50 forint jutalmát. Meglátogatta az erdősfai r. k. iskolát; személyesen tárgyalt a petriventei községi iskolai tanitó illetményei ügyében. Meglátogatta a légrádi zardaiskolát, r. k. fiu iskolát, az ág. ev. és izr. iskolát. Személyesen tett a miniszter ügyosztályában előterjesztéseket a tantestület több fontos ügyéről, a mely alkalommal jelen volt a D. K. E. igazgató választmányi ülésén. Ugyancsak személyesen értesiette Alsó-Domboru előljáróságát az ottani fiuiskola államositásának a zágrábi érsek elfoglalt álláspontja miatt bekövetkezett uj stadiumáról Kir. segédtanfelügyelő meglátogatta a cseszregi, barabasi, kerkakutasi r. k. iskolát, személyesen tárgyalt a baksai áll. segélyezett községi elemi iskola államositásának ügyében; volt Rédicsen a második tanitói állás szervezése. Kerka-Kalöcfán és Kozmadombján a két község által fenntartandó uj iskola ügyében.

A komárvárosi r. k. iskola épitési járulmányai ügyében, továbbá a kis-komaromi r. k. iskola épitése ügyében beérkezett megyei t. főügyesz véleményes jelentése mindkét ügyre nézve a járási főszolgabirónak azzal adatik ki, hogy az összes érdekeltek meghallgatása mellett elsőfoku határozatot hozzon és eljárásának eredményéről tegyen jelentést.

A puszta szent-lászlói és bollahidai ág. ev. iskolák államsegélye ügyében leérkezett miniszteri rendelet alapjan mindkét iskola ügye a kellő pótlás után felterjesztetik.

A galamboki, murakereszturi—kollárszegi és szentgyörgyvölgyi gyermekmenedékházak telállitásának elhalasztása tárgyában beérkezett kérvényekre — a felhozott indokok figyelembe vétele mellett — a közigazgatási bizottság az elhalasztást tudomásul vette.

A káptalanfai és zalaberi r. k. iskolák második tanitói állásának államsegélye pártolólag felterjesztetik.

A vizi-szent-györgyi iskolai alapvagyon ügye további adatok beszerzése céljából a kir. tanfelügyelőnek kiadatik.

A köveskallai ev. ref. tanitónak illetményei pontos kiszolgálása ügyében beadott kérvényére az érdekeit iskolaszék felhivatik, hogy az 1893. évi XXVI. t.-c. rendelkezéseinek haladéktalanul tegyen eleget.

Az alsó dörgicsei ág. ev. iskola államsegélye ügyében a javadalomról szóló jegyzőkönyv a jelzett adatok beszerzése céljából a letenyei járási főszolgabirónak kiadatik.

Kovács János bagladi áll. elemi iskolai tanitónak negyedik ötödéves szorpótlék ügyében heterjesztett kérvénye pártolólag felterjesztetik.

Az árvaszéki helyettes elnök jelentése szerint a fogalmazói karnál április végén hatralék volt 6.292, május hóban beérkezett 3.356 s igy elintézés alá került 9.648 ügydarab; ebből május hóban elintéztek 1.902 dbot és igy május végén hátralékban maradt 7.746 drb. Az irodánál ápr. végén hátralékban volt 384, május hóban leirás végett kiadatott 1.885 s igy elintézés alá került 2.269 ügydarab; ebből május hóban leirtak és expediáltak 1.986 drbot s igy május végén hátralékban maradt 283 ügydarab.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint május hóban befolyt adóban a megye területén 235.823 frt 63 kr. A folyó év januar havától május hó végéig befolyt összesen 830.836 frt 68 kr., mig az 1895. év hason szakában 881.732 frt 76 kr. s igy a 1 év hason szakában 50 895 frt 08 krral kedvezőtlenebb az eredmény. Május végén a vármegye területén a hátralék: 1,438.463 frt 01 kr. egyenes adóban, 93.499 frt 59½ kr. hadmentességi dijban, 2,096.904 frt 55 kr. szőlődézsmaváltságban, 342.844 frt 14 kr. bélyeg illetékben, 4,901 frt 53½ kr. illeték egyenértékben, 87.848 frt 45½ kr. fogyasztási és italadókban, 14,081 frt 80½ kr. italmérési illetékben, vagyis összesen 4,078.543 frt 09 kr. Adófizetési halasztás május hóban két esetben engedélyezett 2.145 frt 74 kr. értékben. Leirásba hozott az évben május végéig a) egyenes adóban 15.893 frt 01 kr., b) hadmentességi dijban 48 frt.

A Szépitő-Egyesület közgyülése.

A tagok élénk érdeklődése mellett tartotta a Szépitő-Egyesület e hó 21-én évi rendes közgyülését. Az elnökséget *Pléhál Ferenez* elnök, a jegyzőkönyvet *Kovátz* Károly titkár vezette.

Pléhál Ferenc elnöki megnyitójában köszönetet mond a tagoknak a szép érdeklődésért, melyben a jövő biztositékat látja. Kéri a tagokat, hogy a választmányi támogassák működésében, mely csak akkor lesz képes eredményeket felmutatni, ha a tagok jóakaró pártfogása vele lesz.

Az általános helyeslésel találkozott elnöki megnyitó beszéd utan *Kovátz Károly* titkár a következőkben számolt be a választmány mult évi működéséről:

Tisztelt közgyülés!

Midőn rövid egyévi működésünknek az alábbiakban lehetőleg hü képét kivánjuk tagtársaink elé terjeszteni, mindenek előtt nyugodt öntudattal tekinthetünk vissza arra a mozgalomra, mely a nagyközönség széles rétegében azon célzattal támadt, hogy a város sok oldalról elhanyagolt köztisztasági és közegészségi viszonyainak javitása — a közönség szórakoztatásának előmozditása indokából a városi hatósággal karöltve működő egyesületet alkosson.

Az örvendetes körülmény, hogy egyesületünk jelenleg 8 alapitó és 269 rendes tagot számlál kebelében, de különösen az a biztató jelenség, hogy sikerült törekvéseinknek a város kegyura *Balthyány* Strattmann Ödön herceg figyelmét és érdeklődését is megnyerni, mint aki tudomást vevén megalakulásunkról 100 frttal lépett az alapitó tagok sorába, bizonyitékát képezi annak, hogy hézagot pótol a közéletben, s hogy a jövőben polgártársaink fokozatos támogatására számithat és ugy hiszük méltán; mert ha végig lapozzuk a mult évben tartott választmányi üléseinek jegyzőkönyveit, azoknak 62 különböző pontjában alig van a város közegészségi és köztisztasági igényeivel összefüggő és az egyesület működése körébe fogható kérdés, amelyet megbeszélés tárgyává téve, a megoldáshoz közelebb hozni ne igyekeztünk dacára annak, hogy még most szükkörü anyagi viszonyaink eddigelé nagyobb szabásu tervek foganatositásának utját álljak, és igy a költségesebb beruházást, mint például a vasuti- és Csengery-utcai sétányokon elhelyezett modern kivitelü padokat is az ügybuzgó maece-

---

szép nő, a ki ezt nézi, irigységgel gondol arra a boldog nővérre, a ki ezt a sok pompás készitményt, mely oly szükséges, a magaénak fogja mondhatni. Hát még a felső ruhák, s különösen a menyasszonyi ruha, az ő nagy jelentőségével a mely szépanyáinknál sokszor halotti ruhául is szolgált. Benne léptek az oltár elé, hol frigyüket megáldották, bele takarták, mikor a koporsóba tették, hogy szerettei utolsó útjára kikisérhessék.

Ha bármi körülmény folytán boldogtalan volt a házasság, hányszor vette elő, hányszor áztatta fájdalmas könyeivel, senkitől sem látva zokogván el bánatát. Sokszor egy hosszu életen át s a ruha elfakult, szövete nemcsak szinét vesztette hanem meg is rongálódott, de egy tekintet reá, az emlékek özönét keltette fel a matróna elkében. Annyi szép emléket, de annyi fájdalmasat is, mert van-e emberi élet, mely ettől mentnek mondhatná magát. De még e fájó emlékek is édesek voltak, mert gyászukat enyhitette az idő gyógyitó balzsama, s még az ily emlékektől sem válik meg szivesen az ember, mert az örömökkel, a gyönyörökkel együtt ők képezik az életet, a melyet nélkülök elképzelni sem tudunk, hiszen nélkülök az öröm, a gyönyör sem teljes.

Egy női kelengye, mely ösinnal, gonddal és izléssel van készitve, valóban kellemes benyomást tesz az emberre, az aesthetikai megfigyeléseknek igen bő tere nyilik mellette. Minden darabon magának a himzésnek meg van a maga jelentősége, de meg van egyszersmind a poesise is. Az egyik darabon gothikus alaku a csipkézet, minden ága egy-egy tornyocskához hasonlit, mely kecsesen körülfonja a hófehér nyakat. Más darabon használják a keskeny és széles csipkéket, sőt összetéve is használják ezeket, némely fehér ruhadarabon alul a széles, felül a keskeny csipke, mely az egész ruhat körülfogja s változatosságával gyönyörködtet. Ujabban a szines sávos ruhákat is szokás használni, sokszor egyszerü sötet, melylyel kellemes öszhangot képez a hozzá izléssel megválasztott szines csipke vagy sáv.

A női felső ruhákban s az ahhoz való kalapokban, ernyőkben, legyezőkben, köpenykékben is nagy izlést lehet kifejteni, és ez nemcsak a gazdagok fényes ruháiról áll, hanem az egyszerübb, szerényebb sorsu leányok ruháiról is. Csak izlés kell hozzá. Ezzel az izléssel birnak a francia nők, a mint azok állitják, kik látták, a kik nagy egyszerüséggel, de a legfinomabb izléssel is tudnak öltözködni.

Mai napság inkább csak a kelengye külső aesthetikájáról lehet szólni, mert a női kézimunka bámulatos fejlődésnek indult, s számtalan formáival meglep és csudálatba ejt. De már kevésbbé arról a belső aesthetikáról, mely a kelengye készitésével a házban, a családban járt.

Bővebben kifejteni nem szándékozom ezt. Különben az ujabb irodalomban igen gyakori, hogy a novellairó csak a problemát veti fel, megfejtését azonban a jámbor olvasóra bizza; ez nagyon szellemes módja az érdeklődésnek. En is a tollamban hagyom hát a többit.

Szalamander.

nászaink, ez esetben Gutmann Vilmos kir. tanácsos úr áldozatkészségéből sikerült megvalósitanunk: mi sem bizonyitja jobban, hogy helyesen kutattuk a józan közvélemény óhaját, mint az a körülmény, hogy az általunk programmba felvett s legközelebbi megvalósitás tárgyául megjelelt sétatér kérdését a város képviselőtestülete millenaris alkotásaiba felvette; ámbár a kivitel módozatai ez időben még bizonytalan alakzatokban vonulnak el előttünk, bizalommal tekintünk azonban a város ügybuzgó hatóságára s különösen a közvélemény erejére, mely e közszükségletet képező kérdés megoldását tovább függőben nem hagyhatja. Különös gondozásunk tárgyait a város területén levő díszfák képezték, amelyeknek szakszerü kezelése céljából javaslatot terjesztettünk a városi tanács elé, amelynek értelmében a városi pénztár terhére egy rendes kertészi állás volna szervezendő, s ezen felül bizottságot küldöttünk ki, mely tanulmányozza a módot, mikent lehetne a fákat legolcsóbban és legcélszerübben ellátatni oly korlatokkal, amely minden külbehatás ellen megvédelmezné s igy akadálytalan fejlődését biztositaná. — A jövőre nézve alapos reményeket táplálunk abban az irányban, hogy az a villanyszerü áram, amely a f. év elején városi közéletünk minden rétegét áthatotta és a társadalmi jólét megszilárditását előmozditó törekvéseket életre hozta, jótékony behatást fog egyesületi életünkre is gyakorolni s lehetővé teszi célunkat napról-napra megközelíteni, amely semmi más, mint városunk területét és környékét a lakosság részére minél kellemesebbé és otthonosabbá tenni.

A közgyülés a jentést nagy tetszéssel tudomásul vette a választmánynak fáradozásaiért köszönetet mondott.

Grünhut Henrik egyesületi pénztáros, a bemutatott és felülvizsgált zárszámadás alapján, jelenti, hogy az egyesület mult évi *bevételei* a következők voltak:

Tagsági dijakból	475.—
Alapitó tagsági dijakból ...	265.—
N. kanizsai takarékp. adománya	20.—
Scherz Richard adománya ...	2.—
Persely-gyüjtés	29.60
Kamat és különféle	10.16
Összeg:	801.76

A *kiadások*, minthogy az egyesület eddig csak tervekkel foglalkozott, melyek keresztülvitele a jövő dolga lészen, egészben mintegy 70 forintra rugtak. Az egyesületnek vagyona mintegy 700 forint, mely gyümölcsözőleg helybeni pénzintézeteknél van elhelyezve.

A közgyülés a pénztárnok és a számvizsgáló bizottságunk jelentéseit tudomásul vette és *Grünhut* Henrik pénztárosnak köszönetet szavazott.

Az inditványok sorát *Lang Miksa*, nyitotta meg, figyelmébe ajánlván a választmánynak azon abnormalis állapotot, hogy a főutcákat a legalkalmatlanabb időben előzetes felöntözés nélkül seprik, továbbá az ürülék kocsik fő-utcán való átvonulását, mely tárgyhoz dr. *Szukits Nándor* és *Prager Béla* mint a városi közegészségügyi bizotiság tagjai is hozzászólottak.

Goldarbeiter Emil a befásitás terve felől kér felvilágositást, mely felszólalás kapcsán *Rosenfeld* Lajos szót kér és oda nyilatkozik, hogy nézete szerint nem az a fő kérdés, hogy kellemesen árnyas helyen lehessen menni, hanem hogy általában lehetséges legyen a járás-kelés. Utal a Korona-herceg-utca felső részére, hol községi elemi iskola is van, de ide eljutni esős időben vagy éppen nem, vagy csak nagy nehézségekkel lehet azért, mert a város tulajdonát képező részen a gyalogjárda nincsen kikövezve. Mivel pedig a Korona-herceg utca igen élénk forgalmu összekötö utcza, — azon kérelmet intézi a választmányhoz, hogy hasson oda, hogy emlitett utca gyalogjárdája legalább az egyik oldalon mielőbb téglaburkolatot kapjon. *Simon Gábor* a piacok ügyét hozta szóba, *Stern Sándor* a sétatér ügyeben mondta el véleményét. Ezen tárgyhoz, mely különben igen élénk eszmecserére adott alkalmat, hozzászólottak: *Plihál* Ferencz, *Kovács* Károly és *Eperjesy* Sándor, ki utóbbi nem helyesli a választmány azon tervét, hogy sétányul a Csengery-utca és temető közti tér egy része jelöltetett ki. *Halphen* Mór a zárda-utca nyilt csatorna állapotát ajánlotta a választmány figyelmébe és *Rapoch* Gyula felszólalása után, ki az irodalom tulajdonát képező és a főtéren levő házcsoportra hivta fel a választmány figyelmét, — Halphen melegen ajánlotta a választmánynak, hogy *Batthyány Strattmann* herczeggel, mint városunk kegyurával az összeköttetést tartsa fen. A fentebb jelzett előterjesztések és inditványok a választmány munkarendjébe fel fognak vétetni, a mennyiben ezekkel még nem foglalkozott volna, vagy nem foglalkoznék már is a választmány.

Ezek után Plihál Ferencz elnök a gyülést bezárta.

Levél a kiállitásból.

Budapest, junius 21.

A nagy ünnepek után alig változott valamit az ünneplő Budapest és a kiállitás képe. Mintha még mindig a hódoló diszmenet világraszóló pompáját nézhetnék az emberek, olyan telve van az egész főváros az ide özönlő vidékiekkel és külföldiekkel. A kiállitás látogatása óriásit szökött a magasba, mindennap átlag huszezer napijegyes látogató nézi a kiállitást, a bérlőkkel együtt átlag negyvenezer, vasárnap és ünnepnapokon hatvan-nyolcvanezer. Az utczák népesek a közlekedő eszközök mindig és minden irányban tömöttek, kávéházakban, vendglőkben eleven, mozgalmas az élet, szóval a főváros igazi főváros lett, valósággal az ország szive.

Mi okozta ezt a kedvező, örvendes javulást?

Mondjuk ki egyszóval: a vidékiek. Azok a lelkes emberek, akik az ország minden részéből ideseregleltek a nemzet ünnepére, lankadatlan buzgósággal nézték és tanulmányozták a látnivalókat, s hazatérve mindmegannyi egy-egy buzgó apostola lett az ezredéves kiállitásnak.

Való és igazság, hogy az irott szónak is megvan a nagy hatása: a reklám, hirdetés, plakát, leirás ezer ember érdeklődését kelti föl. De a leglelkesebb vezérczikknél, millió aranyos hirdetésnél nagyobb hatást tesz az élő szó, az eleven elmondása látottaknak. As a közel kétszázezer ember, aki junius elején Budapesten volt, s látta az ezredéves kiállitás mesébe való szépségét, tapasztalta a rágalmak igaztalan voltát, több hasznára van a kiállitás népes voltának mindennél a világon.

Köszönet és elismerés illeti meg őket, akik hirül vitték az egész országnak, hogy itt a fővárosban, ezen a szép kiállitáson ott kell lenni minden igaz hazafinak, hogy önmaga ellen vétkezik, aki legalább egyszer nem jön fel.

Olcsó lakások.

S hirül vitték vidéki vendégeink bizonyára mindenfelé, hogy rosszakaratu rágalom beszélt csak mesés drágaságról a kiállitáson.

Nem igaz egy szó se a vádakból. Csak a lakáskérdésre akarunk itt figyelmeztetni.

A hódoló diszmenet bandéristái, az ország minden tájáról ideseregleltt tornászok, tanulók, tanitók beszélhetik el legjobban, milyen jól, kényelmesen s hallatlanul olcsón laktak a fővárosban. A községi és állami iskolákban laktak, a melyekből a kiállitásra olcsó és jó szállodákat csináltak. Atlag 32—50,—70 krajcárért kaphatók ott szobák, kenyelmesek, tiszták és jók. A ki csak lakott bennük, — pedig a mozgalmas napokban sok ezer vidéki használta, — telve van dicsérettel és elismeréssel.

A kiállitás egész ideje alatt megmaradnak ezek a szállók, s bővebb felvilágositásokat szivesen ad a székes-főváros központi lakásközvetitő irodája, a kiállitás igazgatósága, vagy maga a vállalkozó Hegedüs A., József-tér 14-ik szám.

Millenniumi emlékkoronák.

A legkedvesebb emlékei a millennium szép évének bizonyára a pompás verésü, diszes millenniumi emlékkoronák maradnak. Magyarországon még aligha vertek ilyen nagy számban ennyire szép és nemes izlésü érmeket, mint ezek. Korona nagysága van az éremnek, s tiszta ezüstből való. Az egyik oldalon a legszeretettebb király legujabb és legjobb mellképe látható, fején Szent István koronájával. A másik oldalon honalapitó Arpád fejedelem lovát vezeti kantáron a magyar Géniusz, megmutatva neki az utat az uj hazába. A vezérek követik az első fejedelmet hazakereső utján.

Az érmek különös szépségét a verési mód adja meg. Körmöczbányán, az Állami pénzverőből kerülnek ki ezek a pénzek, s csodálatos lágy, mesterséges patina van rajtok. Ezek az érmek — örökre való emlékei a millennium nagy évének — csinos tokokban mindenfelé kaphatók a kiállitáson és az ország minden más pontján levő elárusitó helyeken.

Tömeges kirándulások.

Az ezredéves kiállitáson épitett tömeglakások, ahol ezer ember fér el egyszerre, napról-napra folyton tele vannak. A földmivelők, kiknek a mult hetekben rövid pihenőjük volt, a nagy mezei munka közben, ezrével használták föl az alkalmat a kiállitás megtekintésére.

Fényes ellátásban volt valamennyinek része, olyan olcsó árakon, hogy szinte hihetetlen. Tiz krajcár a napi szállásuk, tiz krajcár az ebédjük, mely levesből, husból főzelékből vagy tésztából áll. S ezt a tizkrajcáros ebédet méltóságos és kegyelmes asszonyaink főzik és kinálják a föld népének, s olyan tiszta, rendes a konyha, olyan kitünően izletes az étel, hogy főuri asztalra is lehetne tálalni.

A kisiparosok tömeges kirándulása csak ez után indulhat meg teljes erővel, mert most már az iskolák bezárása után az igazgatóságnak rendelkezésre állanak a tömeglakások oly nagy számban, hogy nagyobb csoportokat is kényelmesen elszállásolhat. De figyelembe vette az igazgatóság a kereskedelmi és iparkamrák feliratban előadott azt a kivánságot is, hogy a kisiparosok nem tudják a kiállitást két napon át kellő alapossággal tanulmányozni, s arra legalább is négy nap szükséges; ezért elhatározta, hogy ezentul a kisiparosoknak nyujtott kedvezményeket négy napra terjeszti ki, főként tekintetbe véve azt a buzgóságot, melylyel a kisiparosok a kiállitást tanulmányozzák s abból tanulságot meriteni igyekeznek.

Tanitók a kiállitáson.

Most, hogy a tanitásban beállt a szünet, az ország csaknem valamennyi részében mozgalom indult meg a tanitók köt, hogy csoportosan ránduljanak föl a kiállitás tanulmányozására. A tanitóknak ezt a törekvését nagyban elősegitik az egyes tanfelügyelők is. Igy Eötvös Károly Lajos, Hajdumegye tanfelügyelője, legközelebb 150 hajdumegyei tanitót vezet a fővárosba s hogy azok itt a kiállitást lehető alapossággal tanulmányoshassák, tizenkét napig itt fognak időzni. — Árvamegyéből is szintén tekintélyes számban készülnek meglátogatni a kiállitást. Az árvamegyei tanitók ugyancsak tanfelőgyelőjük Kubinyi Mihály vezeti. Ezenkivül főkép Szepesmegyében mutatkozik nagy mozgalom a tömeges kirándulás ügyében. Hogy mily erős ez a mozgalom, mutatja az a körülmény, hogy a megyéből csaknem az egész tantestület beadta már folyamodványát a kiállitás igazgatóságához, hogy részére a szokásos kedvezményeket eszközölje ki.

HIREK.

— **Stefánia trónörökösné Balaton-Füreden.** *Stefánia* özvegy trónörökösné julius 8-án Balaton-Füredre érkezik és egy hetet fog a Balaton gyönyörü vidékén tölteni. A fenséges asszony a balatonfüredi tartózkodása alatt a Stefania yacht-club vendége lesz. Fogadtatására már nagyban készülnek.

— **Kinevezések.** A pécsi kir. itélő tábla elnöke *Bachrach* Lajos és *Eisinger* Géza nagykanizsai lakos, végzett joghallgatókat a pécsi kir. itélő tábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

— **Küldöttség a miniszternél.** Zala-Egerszeg város képviselőtestülete a felső kereskedelmi iskola ügyében f. hó 20-án küldöttségileg tisztelgett dr. *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternél. A küldöttséget dr. gróf *Jankovich* László főispán vezette és tagjai voltak: *Botfy* Lajos polgarmester, *Büchler* Jakab, dr. *Háry* István, *Kaszter* Sándor, *Krosetz* Gyula és *Sanits* Sándor városi képviselők. A miniszter szivélyesen fogadta a küldöttséget s biztositotta, hogy az átnyujtott kérvény indokait érdemleges figyelembe véve, a város kérelmét támogatni fogja.

— **Regatta és kerékpár ünnepély.** A keszthelyi *Balaton kerékpár egyesület* elhatározta, hogy a julius 4-én tartandó csónakegyleti regatta ünnepélyivel kapcsolatban, kerékpár ünnepélyt rendez, melyre a dunántuli összes kerékpár egyleteket meghivja. A Balaton kerékpár egyesület a mult vasárnap kirándulást tervezett N.

Kanizsára és erről a *„Hungaria“* nagykanizsai kerékpározó sport-egyesületet értesitette azzal, hogy ezen kirándulás célja egyuttal az, hogy az egyesületet a juliusi ünnepségre személyesen is meghivja. Sajnos, hogy a tervezett látogatás a vasárnap reggeli kedvezőtlen időjárás miatt elmaradt, pedig a „Hungária“ már nagyban készült a társegyesület collegialis fogadására.

— **Képviselői beszámoló.** Mint hirlik, *Hévizy* János a nagykanizsai választó kerület országgyülési képviselője junius hó 5-én beszámolója megtartása végett választó kerületét meglátogatja. Kiseretében lesz *Ugron* Gábor országgyülési képviselő és még néhány Ugron párti matador.

— **A Kisdednevelő Egyesület köréből.** A nagykanizsai Kisdednevelő Egyesület négy ovodájának évzáró ünnepélye folyó hó 28-án vasárnap délután 3—6 óra közt a Polgári-Egylet kertjében, kedvezőtlen idő esetében annak nagytermében tartatik meg. Belépti-dij személyenkint 20 kr., gyermekeknek 10 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A n. é. közönség szives, pártfogó érdeklődését kéri az Egyesület választmánya. — Az uj ovodai évfolyam augusztus 1-én kezdődik. A VI—VII. kerületi ovodában nyári szünidő nem tartatik. — A Nádor- és az Arany János utcai ovodák vezetői a szünidő alatt, a rendes ovodai órák betartásával és a rendes havi tandij mellett magánelőadást tartanak.

— **Érettségi vizsgák.** A nagykanizsai izr. hitközség által fentartott *felsőkereskedelmi* iskolában e hó 18-tól 21-ig tartattak a szóbeli érettségi vizsgálatok. A kitünő eredmény dicséretére válik a tanintézetnek, mit *Diska* György a pécsi kir. főreáliskola igazgatója, mint a közoktatásügyi ministerium, — gelsei *Gutmann* Vilmos kir. tanácsos, mint a kereskedelmi miniszterium megbizottja készséges örömmel is jelentettek. Érettségire bocsátatott a 3-ik osztály mint a 28 növendéke. *Jelesen* érettnek nyilvánittatott 10 növendék; névleg: *Blankenberg* Imre, *Bun* József, *Krausz* Oszkár, *Löw* Jenő, *Löwy* József, *Nyitray* Lajos, *Rosenberg* Salamon, *Schlesinger* Ferenc, *Singer* Kálmán és *Strausz* Lajos; *jól* érett volt 12, *érett* 6 növendék. Teljes elismerés az intézet szakavatott igazgatójának és a feladata magaslatán álló tanári karnak, hogy ügybuzgalmukkal a mélián elismerést érdemlő sikert — melyre különben még visza fogunk térni — előmozditották azzal, hogy a jó anyagot, mely gondozásuk alatt állt, oly példásan kimüveltek.

— **Tornaverseny** Gymnasiumunk ifjusága a kedvező időjárás folytán a katonai gyakorló téren tartotta meg vasárnap délután tornaversenyét. Óriási közönség, a vármegyei birtokosság néhány jelese, a városi hatóság képviselői és több iskolaszéki tag voltak tanui azon szép látványnak, melyet diákjaink felvonulása gyujtott és azon ügyes productioknak, melyeket a fiatal tornászok bemutattak. A versenyeket szabad gyakorlatok előzték meg, melyekben a tanintézet összes növendékei részt vettek. Teljes elismeréssel illette a közönség *Pongrácz* Adolf tornatanárt, hogy a többé kevésbbé kifejlett tanitványokat egyaránt bámulatos präcizitásra tudta tanitani. A nagy tetszésben részesült szabadgyakorlatokat a 8-ik osztály vasrud mutatványai követték, melyek fényes bizonyitékul szolgáltak, hogy ifjaink nem korcs nemzedék szülöttjei. A mutatványok alatt többszörönkint felzugott a tetszés nyilvánitások vihara. A versenyek *futással* kezdődtek. 10 csoport indult. Az I-ső csoport nyertese Török Lajos I. oszt. tanuló kapott 2 koronát, másodiknak érkezett be *Orliszky* Géza I. oszt. tan. A II-ik csoport nyertese *Schertz* István I. oszt. tanuló kapott 2 koronát, második: *Marvalics* György. A III-ik csoport nyertese *Szabó* Vendel 2-ik oszt. tan. kapott 2 koronát, második *Erdélyi* János. A IV-ik csoportba első: *Katzenbach* József 2-ik oszt. tan. kapott 2 koronát, második: *Sajtmann* György 2-ik oszt. tanuló. Az V-ik csoportban: első *Kavecz* Elemér 3-ik oszt. tanuló nyert 2 koronát, második *Jakoby* Jenő. A VI-ik csoporban első *Balogh* György 4-ik oszt. tan. nyert 2 koronát, második *Dezső* János 4-ik oszt. tanuló. A VII-ik csoportban első: *Weiszberger* Béla 4 ik oszt. tan. nyert két koronát, második *Németh* György 4-ik oszt. tanuló. A VIII-ik csoportban első *Prack* Károly 4 ik oszt. tanuló, jutalma 2 korona, másodiknak egyszerre érkeztek be: *Varga* Sándor és *Ellényi* János 5. oszt. tanulók. IX-ik csoport: első *Jakoby* Győző 7-ik oszt. tanuló nyert két koronát, második *Török* Miklós 7-ik oszt. tanuló. A X-ik csoportban biztos első *Mussett* Richárd VI. oszt. tanuló, ki, két országos versenyen nyert éremmel a mellén, lelkes ovaciokban részesült ugy a közönség, mint az ifjuság részéről, jutalomdija 4 korona második; *Horváth* Gyula 5-ik oszt. tan. A *magas ugrásban* az első dijat = 4 korona *Burkovics* Gyula 7-ik osztályu, a másodikat = 2 korona *Balogh* György 4-ik oszt. tanuló nyerte el. A *távolugrás* első nyertese: *Török* Miklós 7-ik oszt. tanuló kapott 4 koronát, a második *Wucskics* János 4-ik oszt. tanuló 2 koronát. A *bakugrásban* első *Fesselhofer* József 6 ik oszt. tanuló kapott 4 koronát, második: *Wucskics* János 4-ik oszt. tanuló 2 koronát. A *sulydobásban* *Gálos* Béla 8-ik oszt. tanuló mint legjobb nyert 6 koronát. A versenyeket, melyek közel esti 8 óráig tartottak a közönség nagy érdeklődéssel nézte végig. A versenyekben nyerteseken kivül mint *általában jó tornászok* jutalomban részesültek: *Vidákovics* Arpád 8-ik osztály tanuló megkapta a Torna-Egylet egy darab aranyát, *Arady* József 8-ik oszt. tan. 10 koronát, *Ivánesics* János 6-ik oszt. tan. 10 koronát, *Szedlmayer* Antal 5-ik oszt. tan. 4 koronát, *Horváth* Gyula 5-ik oszt. tan. 8 koronát és *Pongrácz* Jenő 5-ik oszt. tan. 4 koronát. Mint *szorgalmas* tanulók *dicséretre* érdemesittettek az első osztályban: *Szedlmayer* Ferencz és *Filipics* Kornel; a másodikban: *Gerhauser* Sándor és *Cseplics* Géza; a harmadikban: *Vidos* István, *Kánsz* Kálmán és *Darázs* László; a negyedikben: *Hruska* Nándor és *Kágyi* Aladár, *Horváth* Aladar, *Kremzier* Mihály, és *Hajos* István; az ötödikben: *Ellényi* István, *Péntek* Gyula, *Beck* Ignácz és *Varga* Sándor; a hatodikban: *Mátay* Antal, *Pusztay* Antal, *Gróf* István, *Mayer* István és *Deutsch* Mór; a hetedikben: *Sallér* Aladár, *Vajda* Elemér, *Harkányi* Soma, *Haller* Jenő, *Kalivoda* János, *Ajkay* Miklós és *Juk* Béla; a nyolcadikban: *Weissenböck* Gyula, *Polin* Kálmán, *Huszár* Pál, *Schreyer* István és *Seissel* Gusztáv. A verseny végével számosan üdvözölték az ifjuság szakavatott és lelkes buzgósága tanárát *Pongrácz* Adolfot, ki a legszebb dijat a közönség osztatlan elismerésében nyerte el. Végül csak még azt jegyezzük meg, hogy a közönség azon rétege, melynek részére ülőhelyek voltak fentartva, és a jury, melynek részére egy sátor állittatott fel a sokaság által helyéből teljesen kiszorittatott, vagy hogy ezt általában el sem foglalhatta, mi nagy rendzavarást is okozott. Hasonló esetek elháritása végett igen ajánlatos volna, ha az ülőhelyekért csekély dij szedetnék, melynek jövedelme dijazásokra lenne forditható, mi által egyuttal eléretnek az, hogy több és magasabb jutalomdijakban részesülhetne a versenyző ifjuság.

— **Kereskedő tanoncok vizsgája.** A nagykanizsai Kereskedők társulata által fentartott alsófoku kereskedelmi iskolában e hó 28-án délután 3 órakor a városi polgári iskola helyiségében lesznek a záróvizsgák, melyeken ugy a főnökök, valamint az egyéb érdeklődő közönség szivesen láttatik.

— **Kézi munka kiállitás.** A nagykanizsai *községi polgári* és *elemi iskoláinak* leány növendékei az iskolai év végével oly nagy halmaz kézimunkát állitottak ki, hogy nem kevesebb mint négy helyiséget kellett meglátogatnunk, hogy szemügyre vehessük mindazt, mik az apró és aprócsó kezecskék ügyességét és szorgalmát dicsérik. A polgári iskola négy osztályának növendékei, *Pranger* Karolin tanitónő szakavatott vezetése és kitünő tanitási rendszere folytán rendkivül tetszetős és izléses munkákat mutattak be. Igen szivesen láttuk, hogy a tanitónő nemcsak a diszmunkákra fektetett sulyt, hanem oda hatott, hogy növendékei olyan kézi munkákban is szerezzenek jártasságot, melyek a mindennapi életben nélkülözhetlenek. A *4-ik osztály* növendékeinek munkái közül kitüntek: *Szervisz* Gizella domboru himzése, *Rosenfeld* Frida, *Berényi* Mari, *Segercz* Betti congreé, illetve arany himzése, *Nagy* Angela, *Riedelmayer* Emilia és *Abrahám* Katinka szepességi vászonruhák keresztöltésü himzései, továbbá *Dénes* Margit Victoria képpel előállitott himzett munkája. A *3-ik osztály* növendékei közül igen szép fehérnemüeket állitottak ki: *Fürst* Sarolta, *Dessewffy* Emilia, *Nagy* Margit és *Fidlovics Margit*, *Korónczi* Mari Victoria géphimzéssel tüntette ki magát; a *2 ik osztály* tanulói szintén leginkább az utóbbi munkákkal foglalkoztak, a legjobb sikerrel: *Weisz* Irma, *Katzenbach* Ida és *Weisz* Irma, szép munkákat láttunk még *Pálfy* Piroska és *Mihalovics* Katinka 1-ső osztályu tanulóktól. Az *elemi iskolák* növendékeinek kézimunkái három szobát töltöttek meg. Az egyikben az Eötvös-téri első osztály (tanitónő *Mantuano* Janka) a belvárosi első osztály (tanitónő *Trojkó* Erdősy Kornelia), a párhuzamos b. első o. (tanitónő Kottlerné Pataki Vilma és a párhuzamos 2-ik osztály növendékei (tanitónő *Ujráryné* Gerócs Anna) különféle kötés és horgolási munkák egész halmazát készitették. Nagy szorgalmat és ügyességet tanusitottak: *Antal* Margit, *Mihályka* Margit és *Weber* Szidi 2 dik osztályu, *Takács* Annuska, *Kollarics* Teréz, *Szily* Mariska, *Knausz* Erzsi, *Detrich* Jolán, *Nötig* Józsa, *Bihál* Teréz, *Kiss* Teréz, *Bellovics* Teréz, *Vegele* Vilma, *Gubicza* Roza első osztályu növendékek. — A második szobában az Arany János-utcai 1-ső osztály (tanitónő *Váryné* Szakonyi Józsa, az 1-ső a. osztály (tanitónő *Phoredusné* Szakonyi Irma, a II-ik leányosztály (tanitónő *Erdősyné* Novák Lujza) növendékeinek munkái voltak kiállitva. Dicséretet érdemelnek: *Kovács* Johan, *Hayek* Mariska és *Blum* Ilonka 2 osztályu, *Budai* Julia, *Ipschitz* Mariska, *Einspinner* Valéria, *Illés* Miczi, *Grunner* Emilia és *Molnár* Ilonka első osztályu növendékek. Gazdag tárháza a szebbnél szebb kivarrási, kötés és horgolási munkáknak a 3 dik szoba, hol a 3-ik és 4 ik elemi o. növendékei (tanitónő özv. *Wagnerné* Paukovics L. több mint 400 darab kézimunkaja látható. Ügyes és tiszta munkájukkal kitüntek: *Molnár* Irma, *Lattacher* Aranka, *Altenhaler* Mariska, *Farkas* Johan, *Körösskényi* Piroska, *Gáspár* Rozalia, *Kecmives* Mariska, *Pál* Victoria, *Fidlovics* Mariska, *Mergenthaler* Ella ss *Nagy* Mariska. — A kézimunka kiállitást vasárnap és hétfőn igen számosan látogatták és mindenki azon meggyőződéssel távozott, hogy a kézimunka oktatás hivatott kezekbe van letéve.

— **Tüzoltó mulatság.** A sormási önk. tüzoltó-egyesület alapja javara vasárnap, junius hó 28 án a sormási községi erdőben nyári mulatságot rendez. Belépti dij 30 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdete d. u. 3 órakor.

— **A főgymnasium** érettségi vizsgálatai hétfőn kezdöttek *Spittkó* Lajos székesfehérvári tankerületi főigazgató közbenjöttével. A vizsgálatok pénteken nyernek befejezést.

— **Dalárdisták kirándulása.** A városerdeje junius 28-án, vasárnap d. u. viszhangzani fog a dalától, viszhangzani a mulatság vidám zajától. Az irodajom és müvészeti kör derék dalárdája, mely már oly sokszor kitett magáért, bebizonyitandó azt, hogy nemcsak a templomban és a hangversenyteremben tud sikert felmutatni, hanem a szabadban is, vasárnap délutánra — ha az időjárás engedi — társas kirándulást tervez a városi erdőbe. A kör tagjai, ezek családjai és vendegei szivesen láttatnak a kirándulás helyén, hol mindenkinek ki fog jutni a mulatságból. A rendezőség arról is gondoskodott, hogy jó italok és ételek legyenek kaphatók a mulatság szinhelyén. Külön meghivók nem adattak ki.

— **A Nagykanizsai Kereskedők Társulata** (Kereskedelmi testület) vasárnap, junius 28-án, delelőtt 11 órakor a Városház tanácstermében tartja ez évi rendes közgyülését

Napirend:

1. A választmány jelentése.
2. A zárszámadás és
3. a költségvetés előterjesztése.
4. Netáni inditványok tárgyalása, a melyek azonban junius hó 25 ig az elnöknél irásban benyujtandók.
5. Uj választás é. p. választandó:

a) a sorrend szerinti kilépés folytán elnök, alelnök, titkár, pénztárnok, hat választmányi tag Bettlheim Győző, Fischer Sándor, Grünhut Fülöp, Gstettner Salamon, gelsei Gutmann Vilmos és Rothschild Samu választmányi tag urak, akik azonban ujból megválaszthatók;

b) három tagból álló számvizsgáló bizottság.

— **Szerencsés kimenetelü baleset.** Könnyen végzetes szerencsétlenség áldozatai lehettek volna báró Inkey István iháros-berényi nagybirtokos és leánya Neszti. Báró Inkey István és leánya e napokban sétakocsizásra mentek. A könnyü briska elé két tüzes vérü ló volt fogva. Midőn a kocsi Iháros-Berény falun keresztül haladt, az egyik ház udvaráról egy ugató kutya rontott a sebesen rohanó lovak elé. A két ló a kutyától megvadulva, hatalmas erővel rohant

a kocsival s a legnagyobb erőlesztés daczára sem lehetett őket megfékezni. A megvadult állatok a kocsit egy árok mellé röpítették, a hol a kocsi, a két benn ülővel együtt feldőlt. A lovak tova száguldtak, utközben egy tehenet eltiportak s erősen megsérültek. Az egyik ló Kanizsa berki pusztáig futott, a hol összerogyott és megdöglött, a másik pedig az üres kocsival az ib.-berényi kastély udvaran szaladt neki a falnak s ugy összetörte magát, hogy nyomban kiadta páráját. — Inkább oly szerencsésen estek, hogy egy kis vall — horzsoláson kivül alig szenvedtek jelentékenyebb sérülést.

— **Panaszok.** Előkelő helyről kaptuk a következő panaszos sorokat: A mindennapi zsibvásárban elkerülhetlen rendőri felügyelet hiánya mahonap lehetetlenné teszi a bevásárlást a közönség azon részének, mely mindennapi szükségleteit a piacról kénytelen beszerezni. Az ismét elárusitóké — magyarul a kofaké — a küzdelem porondja, és Isten mentse meg azt az uri asszonyt, aki ő hatalmasságukkal szemben akaratlan mer ereszkedni a termelővel — aligha szük nem lesz neki a piac négy sarka! Rendezett viszonyok közöttt a kofának egy meghatározott időpont mondjuk d. e. 9 óra előtt a termelőtől, közönséggel szemben vásárolni nem szabad. Ugy tudjuk, hogy polvármesterünk mint főkapitány dolgoztatott már ki e y megfelelő vásárrendtartást, itt volna már az alkalom az életbeléptetésre. A Szépitő-egylet legutóbbi közgyülésén különböző közegészségi és köztisztasági hiányok orvoslása hozatván előtérbe, többek közöttt felemlitetett, hogy a katonai kórház minden folyadékká változtatott szennye nyitott csatornában folyik végig a kis német utcán. Olyan hihetetlen volt a felfedezés, mert olyan arculcsapása volna az a legprimitivebb intézkedéseknek — most amidőn Nagy-Kanizsa utcáin 30 fokot mutat a hőmérő — hogy daczára a fels állaló szavahihetőségének kételkedni mertünk, midőn az inditvány folytán a tanácsnak megkeresése határoztatott. Nosza, hát ha nem ugy van — győződjünk meg személyesen! Hát biz ott a zárda-utca végétől a kis német utca végéig derékszögszögu sötét zöld sárban huzódik mindaz a kolera csira, melyet a katonai kórház naponkint magából kilök, — és méltó versenyre kel a fürdőház utcával, amelynek használhatatlanná vált vizkészlete szintugy pocsolyává alakulva diszeleg a fürdő-utcán végig. Szegény közegészségi felügyelő, ki Kanizsán már évekkel előtt modern csatornázási rendszer felől álmodozott.

— **A becsapott portás.** E hó 19-én délben *Eitner* Jenő sümegi fiatal ember külföldről jövet átadta böröndjét *Kovács* vasuti portásnak megőrzés végett. Közvetlen azonban, hogy ez megtörtént egy másik fiatal ember, ki az átadáskor Eitner szomszéd-ágában állt, a portastól a böröndet kiadását kérte. Kovács kijelentette hogy nem ő adta neki át a podgyászt, de a fiatal ember közönnek declarálva azt, egy koronát adott a portásnak, ezzel bizonyitván az érdek közösséget. Ezen bizonyiték oly meggyőző volt a portás előtt, hogy a böröndöt kiadta. De nem sokáig örvendhetett a koronás jutalomnak, mert csakhamar jelentkezett az igazi tulajdonos, és kérte podgyászát. A portás előadván a podgyász helyett a fentebb leirtakat, mivel azonban Eitner ezzel nem volt megelégdeve, az esetről jelentést tétetett a portás által a rendőrségnél. A csalással az itt időző cirkusz egy tagja gyanusittatván, a rendőrség elfogta és átadta az ügygyel együtt a kir. törvényszéknek további intézkedés végett. A böröndöt másnap a Csengery-utcai mezőn megtaláltatott ugyan, de a ruhanemüek hiányoztak belőle. Egyedül csak az iratok hagyattak benn, melyek azonban a kárvallott részére a hiányzó ruhanemüeknél sokkal értékesebbek. Ezen esetből kifolyólag okvetlen szükségesnek tartjuk, hogy minden egyes, a portásnak átadott tárgyról, ugy mint a ruhatárakban, egy számot kapjon az utas, melylyel tulajdonjogát igazolja.

IRODALOM.

— **A Millennium kiállitást** látogató közönségnek különös figyelmébe ajánljuk a következő „**Kiállitási Kalauzokat.**" **Gellért, Kiállitási kalauz** 50 kr. **Ezeréves Magyarország multjából és jelenéből** számos képekkel 1 frt. Ugyanaz német nyelven. 1 frt **Moros: Kiállitási képes Útmutató** 50 kr. minden vevője 500 koronát kap, ha a kiállitásra utazás vagy ott tartózkodása alkalmával baleset éri. **Palócy Budapest és Ezeredéves kiállitás** Baedekerszerü utmutatója vászonba kötve tervrajzzal és számos képpel 1 frt 20 kr. **Budapest és az ezeredéves kiállitás.** Képes utmutató számos képpel és tervrajzzal 50 kr. — **Budapest tervrajza** madártávlatból a főbb épületek rajzaival 1 frt. — **Budapest tervrajza** a kiállitási térképpel 50 kr.

CSARNOK

Örületes szenvedélyből.

— Amerikai büntetőjogi történet. —

Németből forditotta: **Hugauf Ede.**

(Folytatás.)

Az irnok az esküdt felé fordult, ki a kérdést intézte hozzá s merően nézte. Ez altal lehetséges volt nekem, anélkül, hogy sejteleme is lett volna róla, balkezének mozdulatait megfigyelnem.

— Az utolsó tizennégy nap alatt, mint azt előbb is tevém, Leavenworth ur összes leveleit olvastam, de nem emlékszem, hogy csak egyben is találtam volna egy sort, a mely e szomoru eseményre vonatkozott volna.

Ez ember hazudott; ez teljes meggyőződésem volt.

A görcsösen összeszoritott kéz eléggé elárulá, miszerint erősen feltette magában, nem igazat mondani.

— Ezen állitásának valódiságáért mindenesetre felelős, mondá a vizsgálóbiró, tehát gondolja meg, a meghalttnak összes levelei átfognak olvasatni.

— Azt tudom, mondá már teljesen nyugodtan Harwell ur kihallgatása ezzel véget ért.

A mint leült, következő négy feljegyzést tettem:

Először: Harwell ur bizonyos gyanut táplál, a melyet bármi oknál fogva nemcsak a világ előtt, de saját maga előtt is el akar titkolni.

Másodszor: egy női lény van a játékban, minthogy az ir ok nemcsak lépéseket, hanem ruha suhogást is hallott a lépcsőn.

Harmadszor az utóbbi időben egy levélnek kellett érkeznie, a melyből, ha feltalálatnék, némi felvilágositást szerezhetnék e tetire vonatkozólag.

Negyedszer: Laura kisasszony nevének emlitése Harwell urra kinosan hatott, mert a hányszor kényszeritve volt azt kimondani, mindannyiszor látszólag a halvérü ember nyughatatlan és izgatott lett.

IV. Fejezet.

Most Leavenworth ur szakácsnéja lett felszólitva. A kövér erős személy a legnagyobb gyorsasággal iparkodott a felhivásnak eleget tenni és és jóságos, de kicsit buta arcában a szolgálatkészség és félelemnek oly kevereke tükröződött vissza, hogy az esküdtek alig fojthatták vissza mosolyukat. A mint ezt észrevette és női hiuságában félreértve, bájai iránt hizelgő elismerésnek tartotta, lekötelezőleg hajolt meg a valószinüleg szándékában volt egy kis beszédet is tartani, midőn az elnök boszusan nézeti rá és szavait mintegy szájából elmetszve, gyors hangon rá kiáltott:

— Hogy hivják?

— Maione Katalin, vizsgálóbiró ur.

—Ióta szolgál e házban?

— Na, már jó tizenkét hónapja lehet, hogy Leavenwortheknál főzök. Wilson asszony, jaj Istenem! az a jó asszony ajánlott ide. S éppen a kapun jöttem be, midőn.....

— Mi közünk a kapuhoz? Miért hagyta el Wilsonné szolgálatát?

— Oh jóságos ég! én nem hagytam el Wilson asszonyt, azt nem vehettem volna szivemre. Ő hagyott el engem és átutazott Angolországba; éppen azon a napon utazott el, a mely napon ajánlata folytán ide jöttem. Es éppen midőn a kapun bejöttem.

— Jól van jó! A többi nem fontos. Ön tehát egy év óta szolgál mostani urságánál?

— Ez egyez.

— Es tetszett jelenlegi helye? Jól bánt ursága önnel?

— Na, azt gondolom! nem volt jobb ember és a gazember, ki meggyilkolta, még rosszul fog járni. Nem irigyelt magunk felétől semmit, nekem is sokat ajándékozott. „Ezt nem cselekszi mindenki" mondám mindig Jankának. Itt hirtelen megakadt A fé elem, mely arcán visszatükröződött, tréfás volt látni. Nyughatatlanul, mintha tudatával birna annak, hogy vigyázatlan nyilatkozatot tett, visszanézett a többi cselédek felé. A vizsgálóbiró figyelmét ez nem kerülte ki. Azért tehát azonnal kérdé?

— Janka! ki az a Janka?

A szakácsné azonnal állásba vágta magát s lehetőleg elfogulatlanul iparkodott körülnézni. Azután oly hangon, mely nyugodtnak kellett volna lenni, azonban nem volt az, mondá:

— Janka, igy hivják a szobaleányt.

(Folytatás.)

Szerkesztői üzenetek.

F. Vilmának. A szives kalauzolásért hálás köszönet.

Tanár. Meghivást nem kaptunk, tehát tudositást sem hoztunk. Ez elv a zsurnalisztikábanmelyet mi is követünk.

Szimpárteló. A kérdezettek Szemesen nyaralnak.

Kikeriki. Meg fogjuk beszélni az ügyet.

Elvesztett paradicsom. D-hogy elvesztett; vissza kaphatja 8 napon belül.

Felelős szerkesztő:
Dr. LŐKE EMIL.
Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

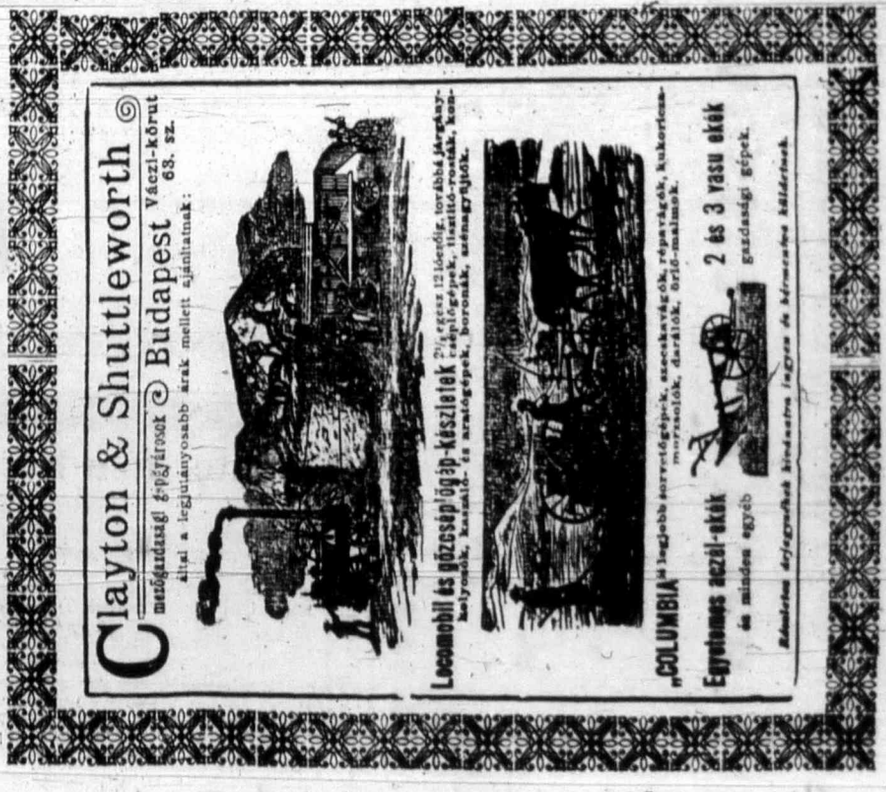

A világhirü STEYRI fegyvergyár
SWIFT
KERÉKPÁRAINAK
kizárólagos főraktára és képviselősége
Nagy-Kanizsa és Zalamegye részére:

Unger Ullmann Eleknél

Nagy-Kanizsán.

Ezen kerékpárok, ugy tartósságra, szerkezetre mint könyü járásra az első helyen állanak az összes Európai gyártmányok között.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A budapesti kiállitásra ránduló

n. é. nagy-kanizsai és vidéki közönséget van szerencsém a kiállitás területén levő sörizlelő pavillon látogatására meghivni, hol

NAGY-KANIZSAI SÖRT

mérek, a mely kitünő minőségénél fogva a fővárosban is általános tetszésben részesül és jelentékeny mértékben fogyasztatik.

Galambos Ulrik
a nagy-kanizsai sörgyári kiállitás sörizlelő fülkéjének vezetője.

133 *—1.

Hirdetések

felvétetnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében

Nagy-Kanizsán.

Pályázat ösztöndijra.

A veszprémi káptalan kezelése és rendelkezése alatt levő, Istenben boldogult Plosszer Ferencz veszprémi apátkanonok által két (Zalamegye) kanizsai és egy veszprémi születésü róm. kath. tanuló részére alapitott egyenkint 83 forint 33 kr. évi vezetével járó három ösztöndijra pályázat hirdettetik.

Folyamodók a veszprémi káptalanhoz intézendő, a születési, erkölcsi és vagyoni viszonyaikat igazoló okiratokkal és utolsó évi iskolai bizonyitványukkal felszerelt pályázati kérvényüket akár egyenesen akár iskolai elöljáróságuk utján legkésőbb **folyó 1896. évi augusztus hó 15 ig** a „veszprémi káptalan alapitványi hivatalhoz" czimezve küldjék be: világosan megjelölvén, hogy a „Plosszer" féle ösztöndijra pályáznak s azt is hogy hová és kinek nevére küldessenek vissza az iratok.

Ajánlatos, hogy az eredeti iskolai bizonyitvány mellett ennek egyszerü másolata is mellékeltessék, mert igy az eredeti bizonyitvány a beiratkozásokra kellő időben előre is vissza küldhető lesz.

Veszprém, 1896. junius 17.

158 1—1 **A veszprémi káptalan.**

Egy doboz ára: **1** *forint* **20** *krajczár.*

Utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik

KLYTHIA a bőr ápolására, szépitésére és finomitására **Puder**

Legelőkelőbb ülésekben, bál és társaság PUDER.
— Fehér, rózsaszin, és sárga —
vegyileg analyzált és ajánlva **Dr. Pohl J. J.** Cs. Kir. tanár által **Bécsben.**
Ellameró levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB
cs. és kir. udvari szállitók, kereskedő és illatszer-gyár Bécsben.
Főraktár: **BÉCS**, I. Wollzeile 2.
Kapható a legtöbb illatszer, gyógyszer kereskedésben és gyógyszertárban.

19

6427|896

HIRDETMÉNY.

Nagy-Kanizsa város tanácsa által közhirré tétetik, hogy a városi kath. főgymnasiumnál szükségessé vált meszelések és javitási munkálatok, melyeknek költségelőirányzat a 560 frt 45 krt. tesz ki, árlejtés utján ki fognak adatni. Felhivatnak a vállalkozni óhajtók, hogy ebbeli zárt ajánlataikat az előirányzati összeg 10 százalékával ellátva a városi tanács iktató hivatalánál **folyó évi julius hó 1-ig bezárólag** adják be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A költségvetés a hivatalos órák alatt a városház tanácstermében a v. irattárnoknál betekinthetők.

Nagy-Kanizsán, 1896. junius 20.

157 1—1 **A városi tanács.**

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. **40 kr.**, 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.**

Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „**Horgony**" védjegy nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, **Rudolstadt** (Thüringia).

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán, 1896.

52. szám. Nagy-Kanizsa, 1896. junius 28-án. XXIII. évfolyam.

Szerkesztőség: Fő-utcza Ollop-féle ház.

Minden intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Ajánlatlan levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára: 10 krajcár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyei takarékpénztár, a „nagy-kanizsai malátagyár és serfőződe r. t.“ *hivatalos közlönye.*

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városház-épület: *Fischel Fülöp* könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	12 korona (6 frt — kr.)
Félévre	6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre	3 korona (1 frt 50 kr.)

Hirdetések jutányosan számittatnak

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Tanév végén.

Nagy-Kanizsa 1896. julius 27.

(—n) Az iskolák bezárulnak két hónapra. Elhangzottak a »Te Deum laudamus« hangjai s a tanulósereg siet haza bizonyitványával, mely 10 hónapi szorgalmát és magaviseletét feltünteti; gyarapodását az ismeretekben, a tudományokban, testi és szellemi fejlődését, mint alapját későbbi boldogulásának. Nem mindenkinek egyenlően lesz édes a két hónapi, tulajdonképen pihenésre való idő. Kinél a munka nem állott arányban gyenge tehetségével, ki nem volt elég szorgalmas, s ahelyett, hogy kötelességeit buzgón teljesitette volna, elfecsérelte az időt, szülőinek nagy fáradsággal szerzett pénzét, s a várt haladás helyett hanyagságának szomoru bizonyitványával tér a szülői házba, hol ugyazon szerettel fogadák ugyan, de homlokukon a bánat felhőjével, szemökben a szomoruság könyével. Csak meggondolná az a tanuló gyermek, hogy mennyi tiszta örömöt szerezhet szorgalmával és jó magaviseletével azoknak az áldozni annyira kész szülőknek; mily büszkévé teszi őket, mikor gyermeküket azok között látják, kik már zsenge korukban is sokat igérő reményekkel kecsegtetik őket. Csak tudnák, mennyi álmatlan éjszakát okoznak azoknak a jó szülőknek, kiknek egyedüli gondjukat az ő jövendő boldogulásuk képezi, — nem hanyagolnák el sokan magukat, szorgalmasan tanulnának s maguknak is örömmel teljes pihenő órákat szereznének, s büszkén, magasan hordhatnák fejüket.

Az iskolák bezárulnak. A szorgalmas munka az ismereteknek és tudományoknak szentelt csarnokokban megszünik, a tanügy férfiai is kipihenik magukat, hogy a jövő tanévre uj friss erőt szerezzenek, amire napról napra több szükségük van.

Szükségük van azért, mert iskola és társadalom, iskola és szülői ház még nem értik egészen egymást, még nem egészitik ki egymást úgy, amint azt az iskolai munka megkivánná, még nem képeznek oly szerves egészet, hogy egymást a szó legjobb értelmében kölcsönösen támogathatnák.

A teljes siker csak akkor érhető el biztosan, hogyha a szülői ház egész erővel és lelkesedéssel támogatja az iskolát nehéz munkájában, ha a családi nevelés mintegy kiegészíti az iskolát, s a gyermek otthon nincsen egészen magára hagyatva. Az iskola nem tehet mindent. Nevelő- oktató fontos feladatában a szülői háznak is segitségére kell lennie, ennek sem szabad sohasem lankadni folytonos buzditásában, a gyermek jóirányu utmutatásában. Gyakran az iskolának minden fáradalma kárba vesz, mert a gyermek közelebbi és távolabbi környezete igen sokszor ellensulyozza az iskolától elért jó hatás, sőt gyakran le is rombolja.

Nyilvános életünknek nagyon sok a kinövése. A szabad sajtó, a szabad gyülekezési jog magával hozza, hogy a gyermek már korán ismerkedik meg oly dolgokkal, melyek egyik másik irányban érzületét, kedélyéletét károsan befolyásolják. A káros, és minden tekintély lerombolásán törekvő, az erkölcsöket megmételyező sajtótermékek özönével terjednek szét; ezektől megóvni a gyermekeket vagy a serdülő ifjut a család, a környezet feladata volna.

Még sok más tartoznék ide, ami az iskola nevelő hatását gyengiti.

Dacára annak, fegyelmi tekintetben is kiállja a magyar iskola az összehasonlitást.

De a jobb mindig ellensége volt a jónak. Kormányunknak, intéző köreinknek helyi hatóságainknak éber figyelémmel kell kisérni a tanügy előrehaladását, nem szabad a közügy mostoha gyermekének tartani, ellenkezőleg: a legnagyobb áldozatkészséggel gondozni kell, hogy az iskolák mentül magasabb szinvonalra emeltessenek, hogy egészséges szellem uralkodjék bennök, a

A „ZALA“ tárcája.

Arabusok a kiállitáson.

— A „Z A L A“ eredeti tárcája. —

A föld forog, az már bizonyos.

Az emberek is rohannak rajta, az is bizonyos.

Minden rohanásnak azonban van vége.

Az emberi rohanásé: a sir.

Azért van esze az arabusnak; nem rohan, hanem egy helyben várja be, — mig az megnyilik számára.

Ilyen arabusok vagyunk mi nagy-kanizsaiak is.

Pompás dolog az: innen a mi édes nyugalmunkból nézni a világ futását és csendes rezignacióval várni a halalt.

A rohanva élő ember mind meghal; a nagy-kanizsai arabus nem. A sirban is csak folytatja az életet.

Neki az élet: nyugalom a föld felett; a halál: nyugalom a föld alatt

A föld felett: egy a reformpárt és *Vécsey* a polgármester. A föld alatt: tovább él a reformpárt és polgármester az, aki kevesebbet tud akarni a földfeletti sémminél.

Szóval (amint mindnyájan igen jól méltóztatnak tudni) mi mind a két életre nagyszerüen vagyunk szituálva.

Néha néha megszáll bennünket a poezis is és akkor lassu, vontatott dallamossággal bugjuk a költővel:

„Te vagy, te vagy szent nyugalom
Testünk, lelkünk fénye.
Te vagy mind a két életünk
Egyetlen reménye.“

Most már azután tessék azt elképzelni: mekkora elhatározás kell nekünk, igazhitü arabusoknak, ahhoz, hogy ebből a szent nyugalomból kilépjünk az eszeveszetten rohanó emberek közé, akiket mi egyszerüen megmosolygunk s akik minket nem ertenek meg.

Azok közé, akikkel a célunk egy; de akikkel nem találkozhatunk soha. Mert mi állunk s azt hisszük, hogy ide fog érni a boldogság; ők pedig rohannak a boldogság felé s nekünk erős meggyőződésünk, hogy mindig messzebb marad mögöttük.

Hát mi néhányan, nagy-kanizsai arabusok, nem csekély belső küzdelem után mégis elhatároztuk, hogy egy-két napra itt hagyjuk boldog Arábiánkat.

Ekkora elhatározás minálunk csak minden ezeredik esztendőben érhetik tettté.

A millennaris esztendőben azzá érett.

Ahogy az európai ujságirók bizonyos kedves egyhangusággal irni szoktak: mi is bevettük magunkat a gyorsvonat egyik másodosztályu kupéjába, és a többi és a többi.

A gyorsvonat elég tisztességesen haladt ugyan velünk, de hát hiába: a gőzmasina még se teve, még se ló, még se öszvér, még se szamár.

No de azért eljutottunk Budapestre, a kiállitásra.

Minden europai hosszadalmasság mellőzésével szálljuk meg a millennáris kiállitást.

Különböző stilusban épitett cifra pavillonok. Kivül-belül nagy tarkaság. Álló, nyüzsgő embertömegek, bámuló emberek, akiknek szemük, szájuk tátva áll és a nyelvük fáradatlanul jár. Egyik-masik erősen nekünk bámul, amiért hogy mi nem bámulunk és nyitott szemekkel ugyan, de zárt ajkakkal róljuk a lépéseket az utak porondjára, pavillontól pavillonig.

A keleti filozofia megállit bennünket a Borcsarnokban. Ott egy kis részlet van Mohamed paradicsomából. Piros bóbitás, fedetlen arcu hurik kinálják az Alkorán szuratáiban tiltott ital aranyos nedvét.

Itt megkezdődik az arabus-invazio.

Székely Doriból néha-néha ugyan ki akar törni a modern europai, ott akarja hagyni Mohamed paradicsomának portáját; de *Seregély* Dezső „ante portas“ áll és felelős szerkesztőnk, mint harcias seik, ágyukkal toriaszolja el a kimenetelt.

Ez alatt az est csendesen ereszkedik alá.

Ós-Budavár karcsu minaretjeiről hallatszik az ulemák vontatott, bugó hangja, amint az imám szavait éneklik az igazhivőknek.

A seik felé fordulunk.

— Vitéz seik, mi a te akaratod?

— Megtogjuk szálani Budavárat.

Negyed óra mulva már meg is szálltuk. Be is vettük.

Tizenegy órakor pedig átadtuk azoknak, akik kevesebbet alusznak és többet élnek, mint mi, bölcs arabusok.

Mivelhogy az invazio mindenütt ilyen pom-

nemzet és haza iránti lelkesedés tányázzon talai között; — igy fogja képezni a nemzetlét virágzásának is egyik tényezőjét, mely forrása lesz a nemzet szellemi erkölcsi és anyagi gyarapodásának.

(—) A nagykanizsai felső kereskedelmi iskoláról. *Őszinte örömünkre szolgál, hogy ifju kulturintézetünkről, annak érettségi vizsgálatai alkalmából az elismerésnek hangján szólhatunk. Felső kereskedelmi iskolánkban mult héten tartatott meg a harmadik érettségi vizsgálat. Már az előző két érettségi vizsgálat, — dr. Ruzicska Kálmán kir. tanácsos, megyénknek tudós tanfelügyelőjének és Kirchknopf Frigyes a soproni kereskedelmi kamara kiváló képzettségű titkárának, mint miniszteri biztosnak szakvéleménye szerint általában dicséretesnek volt mondható, mégis a most lefolyt érettségi vizsgálatok minden tekintetben oly kiváló és ritka eredményt mutattak fel, a minőcet hazánkban kevés szakiskola dicsekedhetik. Az iskolának 28 végzett növendéke jelentkezett az érettségi vizsgálatokra és ezek közül tizen jelesen, tizenketten jól, és hatan egyszerűen feleltek meg. Ezek a számok mindennél ékesebben szólnak ugyan, különösen ha a vizsgáló bizottság elnökei oly férfiak, mint Dischka Győző a pécsi főreáliskolának igazgatója és gelsei Gutmann Vilmos kir. tanácsos, kik közül előbbi mint tanügyi, utóbbi pedig mint kereskedelmi szaktekintély elsőrangu néo hazánkban; mégis helyén valónak és méltónak tartjuk, hogy a vizsgálat le folyásával és annak fényes eredményével e helyen ujólag is foglalkozzunk. — A szóbeli vizsgálatot megelőző tanácskozás alkalmával Dischka Győző tanügyminiszteri biztos az irásbeli dolgozatoknak rendkivül beható és részletes megvizsgálása után, azon kijelentést tette, hogy azok általában igen sikerültek, külső kiállitásuk a lehető tegesinosabb, sőt mintaszerűnek mondható. A dolgozatok javitása gondos és pontos és a birálatok talpra esettek. A miniszteri biztosnak eme véleményét csak fokozták a szóbeli vizsgálatok, melyeknek alkalmával a tanulók egy, sőt két fokkal is jobban feleltek, mint a hogy irásbeli dolgozataikat elkészitették. És nemcsak hogy az egész tananyagot felölelő tételekből feleltek a tanulók gyönyörűen, de az elnök minden kérdésére általában alapos készültségről tanuskodó gyors és biztos feleleteket adtak. Az elnöklő miniszteri biztosnak beható vizsgálásának jellemzéséül emlitjük csupán, hogy mindama hibákat, melyeket a tanulók a nyelvi dolgozatokban ejtettek, magának kiirta és azokat az illető tanulókkal helyesbitette, hogy igy közvetlenül gyakorlatilag is meggyőződjék a tanulóknak különösen nyelvtani és helyesirási jártasságáról. A beható szóbeli vizsgálatokon nyert impressiók után a miniszteri biztosok valóságos lelkesedésset összegezték az eredményt. Dischka Győző miniszteri biztos a többek közt a következőket mondá: „Örömmel hallgattam a tanulókat kik alapos készültséget, értelmes tudást és nagy szóbeli előadási képességet tanusitottak. Jó benyomást gyakorolt rám a tanulók magatartása, melyből biztos azt következtetem, hogy az intézet fegyelmi állapota dicséretes. Ez csak a tanári testületnek komoly, lelkiismeretes, becsületes, odaadó munkája; valamint az igazgatónak tapintatos, szakavatott vezetése folytán lehetséges; azért indittatva érzem magamat, hogy a tanári testületnek és igazgatónak köszönetemet, őszinte elismerésemet tiszteletemet és nagrabecsülésemet kifejezzem. A fentartó hitközség valóban büszke lehet ezen magas szinvonalon álló iskolára. Ezen intézetből a legszebb emlékekkel távozom.“ Gelsei Gutmann Vilmos kir. tanácsos ugy is mint a kereskedelmi miniszter kiküldöttje és ugy is mint az iskolát fentartó hitközségnek elnöke, köszönetét fejezte ki a tanári testületnek szép és buzgó működéséért és örömét a fölött, hogy kiküldetése folytán az intézettel behatóan megismerkedhetett. A tanári testület nevében az igazgató köszönte meg az elismerő szavakat, kijelentvén, hogy ez az eredmény a tanári testületnek serkentésül fog szolgálni a még buzgóbb és odaadóbb kitartó munkára. Az eredményt az elnöklő miniszteri biztos Dischka Győző tudatta a derék ifjusággal szép, buzditó és hazafias szavak kiséretében, többek közt azt mondá, hogy a sok szép bizonyitvány csak jól megérdemelt jutalmat képez az ifjuság dicséretére és az intézet dicsőségére. A miniszteri biztosoknak ezen ritka, kitüntető elismerése, élénk visszhangra talált városszerte, különösen pedig kereskedelmi életünknek és társadalmunknak azon előkelőségeinél, kik személyesen is jelenvoltak a vizsgálatokon. Mi is gratulálunk a derék tanári testületnek és csak azt óhajtjuk, hogy az iskola továbbra is ezen a szinvonalon megmaradjon, hogy annak tanári kara, névszerint Bun Samu igazgató, dr. Neumann Ede, Kárpáti Manó, Somosi Vilmos, Vidor Salamon, dr. Villányi Henrik, Kalcsok Leo, dr. Rosenberg Mór, dr Schwarcz Adolf, a lő ük már megszokott buzgósággal munkálkodjanak továbbra is. Másrészt pedig reméljük, hogy az iskolát fentartó hitközség megszokott áldozatkészségével és tapintatosságával módot fog találni arra nézve, hogy a tanárok buzgósága nemcsak hogy ne lankadjon, hanem gyarapodjék. A tanári testület munkájával és odaadásával rá szolgált arra, hogy nemcsak erkölcsi, hanem anyagi méltó elismerésnek is részesévé váljék.*

Röptében a nagy . . . Kanizsa körül.

„Hej, de sokféleképen élik ezt a világot!“ igy sóhajtott fel mellettem egy jó vidéki atyafi a kiállitás csodái szemlélése közben. Jött volna ide ebbe a városba, bizony nem lett volna oka erre a felkiáltásra, mert itt csak egyféleképen élik.

Étik? Nem, csak napról-napra áttétjük.

Miattuk foroghat a föld, nem változtat rajtuk semmit. Mint a Galilei előtti boldog korban, itt is azt hiszik, hogy a föld — már mint a mi határunk — áll mindenekfölött és körülötte forog a mindenség. Világok lesznek, világok vesznek (még a petroleumvilág is) de Nagy-Kanizsa marad — status quo ante. — Még a földrengés sem rázza ki fenséges nyugalmából, az is mozgalmasabb helyet keres.

A minthogy a föld, mint renegát világtest, forgás közben kivált a napból, ugy a föld keringése közben is majd kivetí egyszer magából ezt a darabot és az bolyongani fog holdként körülötte mindenestül, mert igy legalább szert tesz a rég várt *autonomiára.* A „magyar Globus“-nak melléklobusa lesz: „Kanizsa„ X-ed rangu világtest felfedezhetlen még a legnagyobb csillagászati látcsövek előtt is. Napra nem lesz szüksége, mert van villamos világitása, vizre sem, mert van sörgyára, a levegőt pedig épen nélkülözheti, mert akkor nem lesz szél, mely az utcai port felkavarja és a nyilt csatornák illatát szertehordja. (Elég szelet ver föl a saját pletykája.)

Szóval mintaglobus lesz.....

De minek ez a fantázia?

Sokkal kevesebb jövőbetekinté-sel is beérjük mi, a kiknek se-Isten a holnapot, holnaputánt meg azutánt is a *ma* és *tegnap*, meg a „mindig ilyen volt“ mintájára szabta.

Ha szonban már a jósolásnál tartunk, nézzük, hogy festene Nagy-Kanizsa, a *világváros.*

Mindenekelőtt a még létező emeletes-házakat kellene lebontatni, hogy egyenlő földszinti nivóra helyezzék valamennyit. Ebből a fajtából azután számos ujat kellene hozzágyártani, akár valóságos századvégi, akár a mostaniakhoz hasonló papirfalakkal. (Hogy megkönnyitsük azon bizonyos *füleknek* működését.) Azután pedig a még meglevő kövezetet kellene a symmetria kedvéért felszedetni. Hatalmas körutakat létesiteni, a szeket a nevezetesebb férfiak s helyek után elnevezni, u. m. Potyli körut, Békásló-körut, Falk, Jókai, Wlassics etc-körut (t. i. ezek azon nagyságok, kiket e város *mellőzött.*) — Földfeletti vasutat s bicikliistak számára, kik akkor még eklatánsabban *nézhetnék le* a komisz gyalogos cibilséget. Fiúdala tit pedig a csordák — kondák és egyéb négylábu közönségnek, hogy zavartalanul haladhasson a korzón hazafelé. Hatalmas szinházat nagy záloghházzál és nézőtér nélkül,

---

pásan sikerült, másnap egyenesen valódi Budavárának tartottunk.

A vár kapui törülmetszett arab vendégszeretettel nyitottan vártak bennünket.

Itt t. i. a vár kulcsai a mi *gelsei Gutmann* Vilmosunk kezében vannak, mert az ő Albrechtuti villája képezi az elővárat.

Magát, a villa parkirozott, regényes fekvésű területét minden oldalról erős kőfalak védik, de a gazda szive, karja ott is mindenkinek nyitva van.

Azon a varkapun, melyet a vendégszeretet tart állandóan nyitva, szabadon lép be mindenki, aki jó szivvel megy; de rabbá lesz, miheiyt bent van. A női szellem és kedvesség hatalmának s a vendégszeretetnek rabjává.

Mondhatom, hogy mi kiállitásra rándult nagykanizsai arabusok, egytől egyig vitézül és kitartással viseltük ezt az édes rablancot és bizony nem örömest tettük le, mikor attól a szép, poetikus elővártól, — melynek költészete még a mi kedves „saját különünk“ poézisét is teljesen absorbeálta, — bucsut kellett vennünk.

Estére Konstantinápo y volt a direkció.

Tehát ismét egy kis részlet, ahol mi is otthonn leszünk, ahol kereszbe teti karokkal és lábakkal éppen olyan nagyszerű, imponáló nyugalomban vannak az emberek, mint a mi drága patriánkban.

Ide már magunkkal kellett vinni okvetlenül dr. *Nyári Sándor* barátunkat is, aki az Akademia hatalmas épületében, az Országos Képtárban, talán az egyedüli lélek, aki az európai elet rohamában még egy kicsit ért az arabus bölcseséghez is.

— Adta, nagyvilágba szakadt mohikánja, gyere, kőstold meg ujra a keleti életet!

Két lovon (de két kocsin is) hajtatiunk Konstantinápolyba: Nyári, Pilhál Victor, Löke, Székely és én.

Mehettünk volna hajón is, de hát a hajóval megint csak ugy vagyunk mi kényelmes arabusok, hogy az még se teve, még se ló, még se szamár.

Félóra multva ott voltunk a dunaparti Stambulban.

Tüzijáték nélkül (ami azon az estén éppen nem volt) mesés európai bolondság az egész, — mondhatom.

Van benne egy-két jóravaló valóságos arabus néhány tevével, azután megint néhány igazi arabus egy pár fehér öszvérrel. Ezeken lehet pár kopekért tevegölni és öszvéregölni.

Mindig akad egy-egy kevésbé józan european, aki a „csacsi ül a szamáron“ nótát eleven képben illusztrálja és egy csomó másik európai, akik kacagják társaikat. Csak a józaneszü arabok veszik komolyan ezt az egész komédiát, mert pénzt kapnak érte. A tevék már nem igen örülnek a szakadatlan fölkelésnek, lefekvésnek és egy-egy bögésben tör ki belőlük a türelmetlen honvágy a délszak után. A szamárfélének azonban itt is csak van esze. Mindegy neki: Ázsia vagy Európa; csak jóllakjék.

Mindezen kitünően mulathat harminc krajcárért a minden bizarr bolondság iránt fogékony modern európai.

A mi keleti vérünk azonban, csak Allah őrizte, hogy meg nem aludt ereinkben.

Hanem azután másnap karpóloltuk is magunkat érte másutt.

Miután a kiállitáson dr. *Nyáry Sándor* barátunk a rendkivüli érdekes történelmi csarnok tárgyait nagyon lebilincselő és tanulságos magyarázat kiséretében megmutogatta, a tömérdek régiségre egy kis modern gyártmány után epedtünk mi is s elmentünk (meg nem tagadható patriotizmusból) a „Nagykanizsai sörcsarnok“ terraszaalá s ott ittuk azt a pompás sört, amit nem kell itt egyetlen szóval sem megdicsérnem, mert minden tényes szónál fényesebben dicséri az a tény, hogy minden sörcsarnok között ez a leglátogatottabb.

Ha valaki ez iránt kételkednék, ám kérdezze meg *Varga* Péter tisztelendő atyánkat, aki itthon kiskanizsai páter, de ott, — mig a kiállitáson időzött — valóságos *„custosa“* volt a nagykanizsai sörcsarnoknak.

Mikor mi oda vonultunk, akkor is ott őrködött, ahol nem csupán az Urnak szőlője, hanem szalámi is vagyon.

— Hát maga mit csinál itt egész nap szent atyánk?

— Itt vagyok, kérem szépen, mert itt legalább nem tévedek el. Idáig csak csak eljártam dr. Mayer Ferkóékkal, de azok elmentek haza; nincs, aki vezessen.

Összenéztünk és pukkadoztunk a nevetéstől.

Es már nem arabus, hanem rézvörös indián! — gondoltuk magunkban.

mert az előbbi a szinészeknek, az utóbbi a távolléttükkel tündöklőknek tenne jó szolgálatot. Parkokat, sétányokat fával, vagy anélkül régi szokás szerint. És igy tovább — minek is vágjunk a dolgok elébe.

Addig is add meg nekünk urunk mindennapi (kanizsai fisztből készült) kenyerünket, de mentsd meg bennünket a zsemlyéktől (vagy teremts mindegyik mellé egy kulapácsot).

Elni, és é ni hagyni a mai kor jelszava.

Elni, s mindent abban hagyni, ez a mi jelszavunk.

Und dabei bleibt's.

Xilef.

Kapuzárás.

A képviselőház több mint két hónapra elnapolta önmagát; a parlament ez évadra befejezte tevékenységét.

A most kezdődő szünet azért korántsem jelenti a politika pihenését. Ez évben kevésbbé, mint valaha.

Az ellenzéki pártok egyre jobban félnek az uj választásoktól Senkisem tudja: mikor lesznek. Ez annál aggasztóbbá teszi a helyzetet azokra nézve, a kiknek okuk van mandatumukat félteni.

Kezdődik a vidéki pártgyülések szezonja Ki-ki siet érdemeiről beszámolni; önmaga vagy jelöltje mellett korteskedni.

Legelső sorban munkálkodik a néppárt, az a párt, amelynek nincs multja s ebből — csakis ebből — következteti, hogy van jövője. Az ellenzéki pártok közül ő az egyedüli, a mely tudja, hogy mit akar.

A dolog igy annál szomorubb.

A néppártiak irányzata kárhozatos; akaratuk rosszra céloz, munkájuk szinte őrültség, de rendszeres, mint a Hamlet királyfié, — csak ártalmasabb, pusztább azénál, mert szabadságirtó, nemzetellenes.

»Erkölcsi« támogatást nyertek nemrég abban a rendeletben, melyet a római kuria megbizásából Verga bibornok intézett a magyar főpapsághoz.

Az irat elég szemérmetlenül — amugy Agliardi módra — belenyul a magyar nemzetállam jog- és hatáskörébe, midőn arra nézve is igyekszik direktivát adni a magyar papoknak, hogy mily eljárást kövessenek közoktatási, egyháznyelvi és hasonló ügyekben az állami hatóságokkal szemben. Hanem azért a cifra irat ne téveszszen meg senkit abban az irányban, mintha ezzel most már istenigazában meg volna üzenve Magyarországnak a kulturháboru. Arra száz római rendelet sem képes.

Gondja lesz reá a szabadelvü kormánynak, hogy a vatikáni ágyuk tul ne lőjjenek a célon, de gondja lesz reá annak a magas püspöki karnak is, a mely — Vaszary Kolossal az élén — ujabban, millennáris pásztorteveleiben is fényesen megmutatta, hogy célja nem az örök veszekedés, hanem a béke, a haza üdve.

Kapuzárás előtt külügyi dolgok foglalkoztatták a képviselőházat. Ilyen többi közt a Lueger-heccz is. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök fején találta a szeget, midőn az e tárgyu interpellációra adott válaszában az öntudatos lenézés egyedül helyes álláspontjára helyezkedett, kijelentvén egyuttal, hogy a dualizmus megvédéséről majd az osztrák kormány kell, hogy gondoskodjék; a magyar kormány pedig azon lesz, hogy a bécsi piszokhullámok át ne csapjanak a háromszinü határsorompókon

Méltóbb és korrektebb módon magyar államférfiu nem szólhatott volna ehhez a holdugaló hajszához.

Ugyaneznap »magasabb« külügyi dolgok is kerültek napirendre.

Ugronnak egy régebbi interpellációja arra adott alkalmat a miniszterelnöknek, hogy ujból hangsulyozza azt a — törvényben gyökerező teljes egyetertést, mely a hivatalban levő külügyér és az aktiv magyar miniszterelnök közt a külügyek vezetése körül szükségképen fenn kell, hogy álljon, s mely egyetértés kizárja, hogy p. o. a keleti kérdésben a magyar érdekkel, vagy csak a magyar szimpatiákkal is ellentétes politika vergődött legyen tulsulyra. Báró Bánffynak ezen — általános tetszéssel fogadott — nyilatkozata előtt is meggyőződhettünk, hogy a külügyek vezetése jó kezekre van bizva. Abban a rokonszenvben, melyben a magyar delegáció s az európai diplomácia Goluchowszki grófot, a monarchia nyilteszü, erélyes külügyminiszterét részesiti, Magyarország elfogulatlan közvéleménye bizonyára régen és szivesen osztozik.

A külügyek ezek szerint előreláthatólag nyugodt mederben fognak folyhatni a parlamenti vakáció alatt. Kivülről a legilletékesebb helyekről egyre a békét hangoztatják.

Reméljük, hiszszük, hogy a helyzetnek ez a szignaturája jó soká állandó marad.

Hogy helül zavartalan kánikula ne legyen, arról Zichy Nándorék gondoskodnak. Ennek az ádás békétlenségnek sem fogja az ország nagyobb kárát vallani. Nyugodtan bizhatjuk ezt a dolgot a szabadelvü kormányra.

Hiába festik falra a kulturháborucska ördögét. Vigyázó szemmel, erős kézzel őrködnek a liberalizmus fölött továbbra is azok, akik eddigelé annyi döntő sikerrel védték meg a magyar nemzetállamot.

HIREK.

— **Nyilvános köszönet.** Nagyságos Ebenspanger Lipót kir. keresk. tanácsos és nagybirtokos ur egy darab aranyat volt szives lenjánlani az áll. segélyezett közs. polgári fiu-iskola azon tanulója részére, ki a könyvviteltanban legjobb előmenetelt tett. E szives adományért hálás köszönetet mond az igazgatóság.

— **Érettségi vizsga.** A nagykanizsai főgymnasiumnál az érettségi vizsgálatok eredménye a következő: szóbeli érettségire jelentkezett 29 tanuló, ezekből jelesen érettnek nyilvánittatott 4 tanuló és pedig Bán Jenő, Magassy Antal, Schwarz Lajos és Weissenböck Gyula; jól érettnek 6 és érettteknek 11 tanuló. Visszavetteteti 2 hónapra 6 és 1 évre 2 tanuló. Az eredmény tehát meglehetős kedvezőtlennek mondható, mi azonban nem igen csodalható akkor, midőn a tanév egy jelentékeny részét a millenniumi ünnepségek vették igénybe.

— **A dalárdisták kirándulása** — mint lapunk zárlakor értesülünk — elmarad, mert a szombati tartós esőzés lehetetlenné tette a szükséges előintézkedések megtételét. Hogy a többi tervezett ünnepségekkel mi lesz, az még csak vasárnap reggel fog eldőlni, de az ovódasok zárünnepélye a „Polgári Egylet" nagytermében minden esetre megtartatik, ep ugy a szabó-munkások szakegyletének vigalma.

— **Eljegyzés.** Grünfeld József helybeli iparos jegyet váltott Ebenspanger Jakab ur leányával Johanna kisasszonynyal, Egeraracsán.

— **A Balaton Kerékpár** egylet Keszthelyen a julius 4-én és 5-én tartandó ünnepélyre a következő programmot adta ki:

Julius 4-én d. e.: vidéki kerékpárosok fogadása.
„ 4-én d. u.: a regatta és uszóversenyben való részvétel.
„ 4-én este: ismerkedés, a csónakázó egylet mulatságán való részvétel.
„ 5-én d. e.: a város, a Balatoni és hévizi fürdők megtekintése.
„ 5-én d. u.: 3 órakor házi verseny; nyitva a Balaton-kerékpár-egylet tagjai részére; indulás Hévizről Keszthelyre, első dij ezüst érem, 2-ik bronz érem, 3-ik dij diszoklevél.
„ 5-én d. u. 3 fél órakor: országuti verseny Balaton-Edericstől Keszthelyre, nyitva az összes amateur kerékpár egyletek tagjainak, kik nevezéseiket *Hoffmann* Gusztáv titkár cimére julius 1-én delben 12 óráig beküldik. Első dij tiszteletdij és ezüst érem, 2-ik dij ezüst érem, 3 ik dij bronz érem.
„ 6-án esetleges kirándulás terveztetik, *Badacsony*, *Révfülöp*, *Balaton Füred* és Siófok vidékére.

A fentebbi programmot igen meleghangu meghivó kiséretében küldte meg a *Balatoni-Kerékpár-egylet* a nagykanizsai „*Hungaria*" kerékpározó sport-egyesületnek, melynek több tagja részt is fog venni a kerékpár ünnepélyen, mely virág korzóval lesz összekötve.

— **Népünnepély** Vasárnap f. hó 28-án a sörgyári parkban a székesfehérvári 100 tagból álló vasuti zenekar és dalárda hangversenyt rendez. Kezdete 3 órakor. Este kivilágitás és fényes tüzijáték. Kiállitási baksör csapolás. 100 hectoliteres hordó csapolás a parkban. A társas kocsi délután fél három órától este 11 óráig minden 5 percben közlekedik. Belépti-dij 20 kr.

Emiliánt, érdemes seikünket, megszállotta a felebaráti huncutság, meghivta a tajékozódási fogyatékosságban leledző pátert is társaságunkba.

Nemsokára ott hagytuk a kiállitás területét és bevillamosoltunk a Vigszinházba, hol három óra alatt „*Két örömnap*"-ot élveztünk át.

Ezután következett még ismét Ős-Budavára, Somossy-mulató és a többi, és a többi — — — — — — — — — — — — — — — —

Ezek az apró gondolatjelek azt a kifejezhetetlen küzdelmet jelentik, amiket a mi Pater Faustunk állott ki, miglen Mefiszto fejére tehette a babért.

Negyednapon már mi nagykanizsai arabusok is olyásfélét éreztünk, mint a konstantinápolyi levék. Megszállott bennünket a honvágy. Mert hát gyönyörü város ez a Budapest, ez bizonyos, de hát még se Nagy-Kanizsa.

Haza! haza!

Ez lett a jelszó és valami kimondhatatlan édes érzés szállotta meg szivünket, mikor beültünk a vonatba.

És azután, mikor a Balaton tiszta, üditő szele meg-megcsapta homlokunkat s meglátjuk a fonyódi nagy puszta méltóságosan szálló gólyáit dalra lakadtunk:

„Mi fustölög ott a sikon távolba,
Hajh talán az édes anyám hajléka!
Messze jártam távol is volt jó dolgom;
Hej de szivem csak azt mondja: jobb otthonn!

Balaton-Szent-György!

Komárváros!

Mindig ismerősebb hegyek-völgyek mosolyognak felénk üdvözlő nyájassággal.

Itt már ismerjük a felhők járását is.

Nagy-Récse!

Most már beérünk boldog Arábia határába.

A viszontlátás boldogsága káprázatba ejti lelkünket. Mintha a városi erdő szélén álló erdei lak tetején hatalmas reformpárti lobogó lengene és ablakából Vécsey Zsiga üdvözölné házatérő arabusait.

Nini! Odabb meg egy lengő kalap!

Sümegi Kálmán lesz az nyilván, aki már kissé europaibb arabus ugyan, de azért még is csak arabus; a mienk.

A káprázatok képei átolvadnak a valóság boldogitó bizonyosságába.

Ismerős fák, ismerős bokrok, ismerős füszálak, ismerős hangok, ismerős arcok. Minden, minden ismerősünk. Semmi sem idegen.

Mindenfelől valami kimondhatatlanul kedves melegség árad felénk, amitől hevesebben dobog szivünk, megrezdül minden idegszálunk.

Ez már a mi egészen ismerős drága pátriánk, a mi édes otthonunk. Te vagy az Nagy-Kanizsa!

Bármi rosszat kiabáljunk rólad, akárhogy zsörtölödjünk veled ezentul, ne higyj nekünk, mert azért mégis érezzük, hogy te vagy a mi egyetlenünk!

y.

— **A mai vasárnap.** Sok, igen sok embernek a mai napon, midőn elhagyja az ágyat, az első teendője bizonyára az lesz: kinézni az ablakon, hogy milyen az idő? Kisdedeket és felnőtteket egyaránt foglalkoztatjuse kérdés, mert a mai napon rendkivül nagy fontossággal bir, hogy milyen lesz az idő; lesz-e eső, szép idő lesz-é? ez a mai nap legfontosab kérdése. Egy nem várt eső valóban sok galibát okozna; mert megrontaná az ovódai növendékek zárünnepélyét, az irodalmi és müvészeti kör dalárdájának kirándulását, a sörgyári népünnepélyt, a szabómunkások szakegyletének vigalmát és a sormási tüzoltók nyári ünnepélyét. Reméljük, hogy mind ezen ünnepségek a legkedvezőbb időben, kitünő sikerrel fognak lefolyni.

— **A zalaegerszegi felső kereskedelmi iskolában** — mint levelezőnk irja — az érettségi vizsgálatok az eddigiekkel szemben igen kedvezőflen eredménynyel zárultak. 42 tanuló közül — állitólag önkényt visszalépett 7, meghukott 13, jelesen érett volt 5, jól és egyszerüen érett 17. A vizsgálatokon Dischka Győző pécsi kir. főreál-iskolai igazgató volt mint miniszteri biztos jelen.

— **Különleges ségek.** A Szépitő egylet legutóbbi ülésén felszólalás történt ama botrányos állapot miatt, hogy az ürülék-helyek tisztogatására használt gépek a nappali órákban vételnek még a nyári hónapokban is munkába, és a város legnagyobb forgalmu utcáin vonszoltatnak rendeltetésök helyére, s e célból inditvány tétetett, hogy a városi hatóság keresessék meg ez irányban a modern követelményeknek megfelelő szabályzat kidolgozására. — E felszólalás annál jogosultabb, mert még olyan nagy telepnél, mint a kir. törvszék épülete — sem jutott eszébe a rendőrségnek, hogy a munkálatot a kora reggeli és késő esti órákon kivül megakadályozza. Napokon át reggeltől estig zakatolt a gép, és futott a büztől, akit balsorsa az épület közelébe vitt. — Ilyen dolgokban egy kissé több tapintat bizony nem árthna! — A plebánia templom zárda-utca felőli bejáratánál, amelyen keresztül heteenkint 2—3 ezer ember közlekedik, az utca közepén, ahol a fedett csatornát záró rostély van elhelyezve, egy négyszög lábnyi bomlásnak indult nyilás van, melyen egy kitejlődött férfi láb kényelmesen beférne. Igaz ugyan, hogy már egész a tavasz óta dicséri a közrend figyelmét s mindeddig senki a nyakát nem törte el benne: azonban „egyszer esik a mi esik;" — talán jó lenne illetékes helyen tudomást venni róla?!

— **A mi loyalitásunk.** Nosza — rajta, mutassuk meg, hogy van érzékünk nemzetünk nagyjai és kimagasló példájának emléke iránt s fogtuk magunkat s elneveztük utcáinkat minden elképzelhető nagyságról és méltóságról. A többek között a város egyik lejtődésnek indult s egy részről a polgári egylet kertje — más részről a város egyik népiskolája által szegélyezett utcáját Koronaherceg utcának neveztük el, s megnyitottuk a nagyközönség számára. És miként gondoskodott a bölcs tanács arról, hogy az arra járók minél felejthetetlenebb emléket vigyenek abból magukkal? — elmulasztotta annak járdával való ellátását, hogy annak agyagos talajában lehetetlenné tegye sáros időben az iskolás gyermekeknek száraz lábbal a muzsáknak hajlékába jutását és kitegye őket azon veszélynek, hogy valamelyik kocsi elgázolja őket, mert kocsi és gyalogut itt egygyé lesz, az uttest és gyalogjárón szétszórtan pedig a kivágott fáknak törzsét 25—30 centimeter magasságban benn hagyta a földben, hogy aki azon kocsijával keresztülhajt s tengelyét töri, áldja érte a Gondviselést, mely feletünk a magistratus képében oly atyailag őrködik.

Közgazdaság.

— **A szőlőmoly.** Vészkiáltás cimmel Jókai Mór a P. H.-ban a következő felszólitást teszi közzé a szőlőgazdákhoz:

Uraim! Szőlőgazdák! Talpra valamennyien! Itt az uj ellenség! Nyakunkon a szőlőmoly!

A filokszeránál, a peronoszporánál gonoszabb féreg, mert ez a virágzó szőlőfürtöket emészti el.

A kecskeméti, halasi szőlők már tele vannak vele! Az idei gyönyörüen igérkező termésnek felét már lepusztitották! Egész hazánkban el vannak már terjedve. Nálam is pusztitanak.

Eszre lehet venni a jelenlétüket arról, hogy a virágzó szőlők fürtein barna gubancok támadnak s szokkal együtt a virágzás után minden szem lepereg, az üres csutka marad ott.

Hernyója e pokolbeli féregnek olyan apró, mint a tojásból kikelt selyembogár, alig lehet rátalálni. Ha a fészkét ujjaink közt szétmorzsoljuk, ragadós lesz az ujj hegye, mint az enyvtől.

Felét már elpusztitotta az idei termésnek, de még ja másik felét is el fogja pusztitani, mert most átalakul pillévé, az ismét lerakja a peléit a szüliőfürtök kocsányaira s hat hét mulva már az uj ivadék szőlőmoly a zöld fürtöket fogja lerágni!

Ezen a veszedelmen rögtön segiteni kell, még pedig teljes egyetértéssel, egyszerre minden szőlősgazdának, mert a molypille repül!

A védekezés először is abban áll, hogy kvaszszinforgács és szappanfőzettel bepermetezzük jól a virágzó, vagy elvirágzott fürtöket. Ez a kukacot megöli s a szőlőfürtnek sem árt meg.

Azután pedig a molypillék kiirtásához fogunk. A molypille nappal alszik a levél alatt, csak éjjel jön elő. Ennek az elpusztitása végett éjszaka tüzet kell rakatnunk száraz venyigéből a szőlőutakon, annak a lángjába a molypillék belerohannak.

Hogy még biztosabban a tüzhöz legyenek csalogatva, ezt kell tennünk. Egy szem aszalt szilvát belemártunk almaszeszbe (kapható minden droguistánál), azt a tüz közelében fölakasztjuk cérnára. Ennek az illatára mind oda csábulnak a molypillék s a tüzbe rohannak.

Ezzel a védekezéssel siessetek szőlősgazdák, mert ha az idén el nem pusztitjátok a szőlőmolyokat, esztendőre nem szüreteltek egy hold szőlőrül egy veder bort!

— **„Star" életbiztosító-társaság, London.** Az előttünk fekvő 1895-ik jelentésből, mely a társaságnak 1896. március 11-én tartott közgyülésen a reszvényesek és biztositott felek elé terjesztetett, következő adatokat emeljük ki: Az 1895-ik évben 6404 biztositási ajánlat 56,695.975 korona összegről nyujtatott be, melyek közül 1281 részben visszautasittatott, részben még el nem intéztetett, 2123 kötvény állittatott ki, 43,901.300 korona összegről, melyekért 1,692.784 korona bevételeztetett első évi dij fejében. Azonnal kezdődő 20.693 korona életjáradékért 246.051 korona bevételeztetett. Az érvényben levő biztositások összege 364.557.860 koronára rug. A mérleg számla a következő adatokat tünteti fel: Vagyon: Jelzálogok 29,963.529, kölcsönök kötvényekre 6,196.725, állampapirok, elsőbcségek és részvények 46,051.319, biztositékok 1,033.188, ingatlanok 2,523.456, tetekjáradék 1,962.364, kölcsönök életjáradékokra 1,395.590, künnlevő kamatok 157.947, összegyüjtött kamatok 1,197.538 künnlevő dijkövetelések 4,438.936, kézpénzben bankoknál 877.500, pénztári készlet 68.633, összesen 85,872.719 korona. Teher: Befizetett részvénytőke 125.000, biztositási és életjáradék-alap 95,043.366, elismert, de még ki nem fizetett követelések 704.353, összesen 95,872.719 korona. A nyereség- és veszteségszámla adatai: Bevételei Biztositási alap az év elején 89,439.115, dijbevétel 11,479.666, bevétel életjáradékokért 246.051, kamatok és osztalékok 3,391.231, illetékek 7.110, összesen 104,564.173 korona. Kiadások: Esedékes kötvényekért 6,145.768, visszaváltások 612.074 életjáradékok 342 237, jutalékok 1,222.416, igazgatósági és kezelési költségek 657.868, orvosi tiszteletdijak 118.221, jövedelmi adó 169.106, kézpénz-osztalékok a részvényeseknek 6250, dijlevonások osztalék fejében a biztositottak javára 120.866, biztositási alap 1894. év végén 95,168.467 Összesen 104,563.175 korona. A társaság magyarországi képviselősége mult év április hőban kezpvén meg működését a magyarországi üzletről külön mérleget nem készitett, mindamellett ezen rövid idő dacára létjogosultságát fényesen beigazolta és a társaság az egész országban a legjobb körökben számos felet nyert meg.

CSARNOK

Örületes szenvedélyből.

— Amerikai büngyi történet. —

Németből forditotta: **Rugauf Ede.**

(Folytatás.)

— De ily nevezetü leány azonban nincs itt a szobában. Midőn a háziakat nekem előszámiálta, nem nevezte meg a szobaleányt, monda a vizgálóbiró Tamáshoz fordulva.

— Az igaz, felelte a megszólitott magát meghajtva és egy zavart oldalpillantást vetve a mellette álló pirospozsgás leányzóra. Ön azt kérdezte, ki volt a házban, mikor Leavenworth urat meggyilkolva találtuk? És erre adtam önnek feleletet.

— Ugy? kiáltott a vizgálóbiró gunyosan, én azt veszem észre, hogy ön nagyon jól tudja, mikép kell egy kihallgatásnál magát viselnie és egy szóval sem mondott többet.

Azután megint a szakacsnéhoz fordult, ki aggodalmasan nézett körül, és kérdé:

— És hol tartózkodik most Janka?

— Hm! Ha én azt tudnám! Eltávozott, mint ha a föld nyelte volna el.

—Ióta?

A szakácsné köhögött.

— Tegnap este óta.

— Hány óra volt midőn el ment tegnap este?

— Igazán, ezt nem tudom. Általán véve nem tudok semmit, tisztán semmit az egész történetről.

— Felmondták neki a szolgálatot?

— Isten mentsen! Mindene itt van még.

— Ugy? itt van még mindene? Mikor hiányzott önnek a leány?

— Nekem nem hiányzott soha. Tegnap este még itt volt, és ma reggel nem volt már itt, tehát alighanem elment.

— Hm! monda a vizgálóbiró és lassan körülnézett a szobában, miközben a jelenlevők oly arcot vágtak, mintha a falon, mely eddig utjukat elzárta, rögtön egy ajtóra bukkantak volna.

— Hol aludt a leány?

A szakácsné, ki ideges izgatottságában a kötényével játszott, felnézett és felelte:

— Hiszen Tamás már mondta, hogy mi leányok mind a padláson alusznunk.

— Egy szobában?

Csendesen:

— Igen.

— Tegnap este is feljött mint máskor?

— Igenis, biró ur.

— Hány órakor?

— Na, már tiz óra volt, midőn lefeküdtünk; éppen ütött az óra.

— Külsején vagy lényén nem tünt fel önnek valami?

— Fogfájása volt.

— Ugy, fogfájása? Mondja el körülményesen mit tett.

De felelet helyett sirásra fakadt a szakácsné és elkezdett jajgatni.

— Oh te nagy jóság! kiáltá. Most már azt akarják tudni mit tett. Semmit sem tett. A vizgálóbiró ur ne gondolja azt, hogy valamit tett volna, Janka egy egész jó, becsületes és tisztességes leány, a mint csak egy lehet a földön. Ezen a helyen hagyom levágni a fejemet, ha Leavenworth urnak csak egy hajszálát is megörbitette. Egész biztosan tudom, hogy az ajtó kilincsre sem tette kezét. Aztán nem is volt oka rosszat tenni. Csak Laura kisasszonyhoz ment be fogcseppekért, mert már nem birta tovább. Oh te nagy Jóság most azt mondja ön...

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

Az erény utján. Majd ha érkezésünk lesz rá, egészen átdolgozzuk, mert tárgya elég alkalmas. Hozni is fogjuk, hogy lássa: miként értettük az átdolgozást.

— **Megint csak Lueger.** A cikk sikerült; de mivel önnel teljesen egyet értünk, nem akarunk ezzel a dicső firmával olyan nagyon sokat foglalkozni. Kérjük: máskor is!

NYILTTÉR.*)

Selyem-damasztok 65 krtól. 14 forint 85 krig méterenként — valamint fekete, fehér szines Hennsberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott, damasztszerü (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szin és mintázatban stb. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállitva mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben.** Svájcba cimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 6

*) Az e rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Felelős szerkesztő:
Dr. LŐKE EMIL.
Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

A világhirü STEYRI fegyvergyár
SWIFT
KERÉKPÁRAINAK
kizárólagos főraktára és képviselősége
Nagy-Kanizsa és Zalamegye részére:

Unger Ullmann Eleknél

Nagy-Kanizsán.

Ezen kerékpárok, ugy tartósságra, szerkezetre mint könyü járásra az első helyen állanak az összes Europai gyártmányok között.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A budapesti kiállitásra ránduló

n. é. nagy-kanizsai és vidéki közönséget van szerencsém a kiállitás területén levő sörizlelő pavillon látogatására meghivni, hol

NAGY-KANIZSAI SÖRT

mérek, a mely kitünő minőségénél fogva a fővárosban is általános tetszésben részesül és jelentékeny mértékben fogyasztatik.

Galambos Ulrik
a nagy-kanizsai sörgyári kiállitás sörizlelő fülkéjének vezetője.

133 *—1.

Hirdetések

felvétetnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében

Nagy-Kanizsán.

HASZONBÉRLET.

A Gróf Széchenyi Kálmán és Manó-féle javak kezelősége 1896. évi október 1-től kezdődőleg bérbe adja a 1. Sopron megyében fekvő mintegy 1500 kataszt. hold kiterjedésü iváni gazdaságot, továbbá 2. zalavármegyében fekvő s mintegy 4000 kat. hold területü balatonmagyarodi birtokot. Ez utóbbi birtok esetleg három részre elosztva is bérbe adatik. Lakó és gazdasági épületekkel mindkét bérlet kellőkép el van látva.

Bővebb felvilágositással szolgál Novák József urod. ügyész (lakik Szegeden) továbbá Haják Gyula tiszttartó (lakik Ivánban) és Hertelendy Béla ügyvéd Nagy-Kanizsán.

Novák József
urodalmi ügyész.

159 1—1

Egy doboz ára 1 forint 20 krajcár.

Utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik

KLYTHIA a bőr ápolására,

szépitésére és finomitására

Puder

Legelőkelőbb ellszéki, bál és társaság PUDER.
— Fehér, rózsaszín, és sárga —
vegyileg analyzált és ajánlva **Dr. Pohl J. Cs. Kir. tanár** által **Bécsben.**
Ellismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB

cs. és kir. udvari toilette-szappan és illatszer-gyár Bécsben.
Főraktár: HECS, I. Wollzeile 8.
Kapható a legtöbb illatszer-, gyógyszer kereskedésben és gyógyszertárban.

19

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer,** melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. **40 kr.,** 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.**

Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget **„Horgony"** védjegy nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, **Rudolstadt** (Thüringia).

Van szerencsém a n. érd. közönséget értesiteni, miszerint arany- és ezüst áru üzletemet

Látszerészeti czikkekkel

bővitettem ki.

Legnagyobb választékban kaphatók *szemüvegek és csiptetők* (Zwicker) *arany-, ezüst-, aluminium-, teknősbéka* (Schildplatt) *és kautschuk* keretekben.

Egyuttal b. figyelmüket felhivom

arany- és ezüstáru üzletemre

Dusan felszerelt raktárt tartok mindennemü valódi svajci arany-, ezüst-tula-, acél-, és nickel zsebórákból, óralánczok, gyürük, fülbevalók, karpereczek stb. ékszerek- és tárgyakból.

Javitások mindkét szakmában gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Hamburg Miksa.
ékszerész, aranymüves és órás.

156 3—1.

390 arany- és ezüstérem és diszoklevéllel kitüntetve

RUSTON, PROCTOR & Co. Ltd.

lincolni (angol) gépgyár vezérképviselőségénél,

BUDAPESTEN

kaphatók a legkitünőbb utolérhetlen szerkezetü angol

gőzmozgonyok és gőzcséplők 30 25—1

és csakis itt kaphatók a világhirü szalfadalmazott

Excenter gőzcséplőgépek

könyöktengelyek nélkül, kettős tisztitó szerkezettel, állitható osztályozó hengerrel. Es idő szerint ezek a világ legjobb gőzcséplői. Kivánatra azonban szállithatunk könyöktengelyes gőzcséplőket is.

COMPOUND GŐZGEPEK.

Ugyanitt rendelhetők meg a világhirü **magánjáró gőzcséplőgépek.**

A jövő gépe.

Nagy választék *szálmakazalozók, járgányos cséplőgépek, borprések, szőlőzuzógépek, szénagyüjtők, vetőgépek, tisztitó rostók, kukoriczamorzsolók, szecskavágók, arató és fűkaszálók, konkolydlasztók,* valamint minden *gazdasági gépek* s *eszközökben* és *malomberendezésekben.*

Árjegyzékkel és mindennemü szakbavágó felvilágositással és tanácscsal készséggel díjmentesen szolgálunk.

Levelek czimzendők: *RUSTON, PROCTOR & Co. Ltd* vezérképviselősége Budapest, V., Lipót-körut 32. szám.

Eladtak évente több mint 950 gőzcséplőket.

A gyár alapitatott 1840-ben. — Állandóan 2500 munkást foglalkoztat.

390 arany- és ezüstérem és diszoklevéllel kitüntetve!

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váczi-körut 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatoznak:

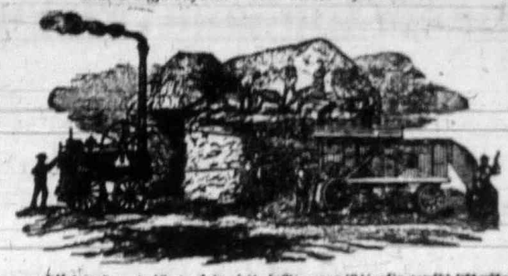

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2½ egész 12 lóerőig, továbbá járgány-cséplőgépek, tisztitó-rosták, konkolynők, kaszáló- és aratógépek, borosnák, szénagyüjtők.

„COLUMBIA" a legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répavágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlő-malmok.

Egyetemes acczél-ekék és minden egyéb

2 és 3 vasu ekék gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Különösen galicia poloska-, bolha-, konyharovar-

molyok-, és háziállatok tetve ellen.

Kapható:

Nagy-Kanizsán:

Fesselhofer József
Armuth Náthán
Deutsch és Ehrenfeld
ifj. Fischer Ferencz
Fleischacker Jozsef
Marton és Huber
Neu és Klein
ifj. Rosenberg Miksa
Schwarz és Tauber
Strem és Klein

Nagy-Récse:

Dedinszky J. gyógysz.
Kohn F.

Kapható:

Pacsa:

Schleiffer M. G.

Perlak:

Kramarits Viktor
Sosterits Pál

Sümeg:

Math Bodis
Darnay Kálmán
Markus Salamon fia

„ZAHERLIN" bámulatos hatásu!

Fölülmulhatatlan biztosság és gyorsasággal pusztit mindennemü kártékony férget és azért a vevők milliói által dicsértetik és kerestetik.

Ismertető jelei a következők: 1. a lepecsételt üveg, 2. a „ZACHERL" név.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán. 1896.